

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี
INTEGRATION OF BUDDHADHAMM FOR ENHANCING DEMOCRATIC
POLITICAL CULTURE OF PEOPLE IN PHETCHABURI PROVINCE

พระครูวินัยธรธัมมธัมม์ สุวฑฺฒโน (สุขพานิช)

ดุขฎฐินิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุขฎฐินิพนธ์
สาขาวิชารัฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๔

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

พระครูวินัยธรอริษฐ์ สุวฑฒ์ (สุขพานิช)

ดุขฎฐินิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๔

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Integration of Buddhadhamm for Enhancing Democratic
Political Culture of People in Phetchaburi Province

Phrakhruvinaithon Athit Suvadḁho (Sookpanich)

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirement for the Degree of
Doctor of Philosophy
(Political Science)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

C.E. 2021

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อคุณนิพนธ์ : การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

ผู้วิจัย : พระครูวินัยธรอริชฐ์ สุวฑฺฒ (สุขพานิช)

ปริญญา : ปรัชญาดุสิตบัณฑิต (รัฐศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมคุณนิพนธ์

: รศ. ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์, รบ. (รัฐศาสตร์), รม. (รัฐศาสตร์),
M.A. (Comparative Politics), Ph.D. (Comparative Politics)

: รศ. ดร.สุรพล สุยะพรหม, พท.บ. (สังคมวิทยา), M.A. (Politics),
Ph.D. (Political Science), ประ.ด. (สื่อสารการเมือง)

วันสำเร็จการศึกษา :

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ๓. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล สำคัญจำนวน ๑๘ รูปหรือคน โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา และการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ๔๐๐ คน จากประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปในจังหวัดเพชรบุรีทั้ง ๓ เขตการเลือกตั้ง จำนวน ๓๘๐,๗๕๙ คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี จะมีการบ่มเพาะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไปร่ฟ้าจะเห็นได้ว่าการเมืองในจังหวัดเพชรบุรีเป็นการเมืองในระบบอุปถัมภ์ที่สืบเนื่องกันมา โดยลักษณะของการช่วยเหลือเวลาเดือดร้อนที่เกี่ยวข้องกับระบบราชการหรือความเดือดร้อนจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐและ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรีได้จัดทำโครงการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการจัดตั้งศูนย์ ศส.ปชต. ทุกหมู่บ้านเพื่อสร้างให้ประชาชนในชุมชนเรียนรู้วิถีชีวิตประชาธิปไตยผ่านการสื่อสารโดยใช้เครือข่ายเป็นฝ่ายถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนต่างๆ ของจังหวัดเพชรบุรีมีความเข้าใจและ ตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างสร้างสรรค์

๒. ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัด โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาารายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกล่อมเกลางานการเมือง ($\bar{X} = ๓.๗๓$) และด้านหลักสาราณียธรรม ๖ เพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = ๓.๘๐$) ตามลำดับ

๓. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ตามหลักสาราณียธรรม ๖ ประกอบด้วยด้าน ๑) ด้านเมตตาทายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา) ๒) ด้านเมตตาวจีกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา) ๓) ด้านเมตตาโมกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี) ๔) ด้านสาราณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน) ๕) ด้านศีลสามัญญดา (มีความประพฤติสุจริตตั้งมารักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม) ๖) ด้านทิวฐิสามัญญดา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน) มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ทศนคติทางการเมือง ที่ต้องยึดมั่นหลักระบอบประชาธิปไตย เพื่อผลักดันให้มีการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี โดยการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการเข้ากับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดที่จะทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองมีความเจริญก้าวหน้าตามหลักธรรม โดยยึดมั่นและเชื่อถือเคารพในศักดิ์ศรีความแตกต่างระหว่างบุคคล แสดงสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคตลอดถึงภราดรภาพควบคู่กับการรู้จักประนีประนอม สร้างความรู้สึกที่ดีต่อกันซึ่งทำให้เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย

Dissertations Title : Integration of Buddhadhamm for Enhancing Democratic Political Culture of People in Phetchaburi Province

Researcher : Phrakhruvinaithon Athit Suvaddho (Sookpanich)

Degree : Doctor of Philosophy (Political Science)

Dissertation Supervisory Committee

: Assoc. Prof. Dr. Vacharin Chansilp, B.A. (Political Science), M.A. (Political Science), M.A. (Comparative Politics), Ph.D. (Comparative Politics)

: Assoc. Prof. Dr. Termsak Thong-In, B.A. (Teaching in Social Studies), M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science)

Date of Graduation:

Abstract

This research aims : 1. To study the general condition, problems, and obstacles of the enhancing democratic political culture of people in Phetchaburi province. 2. To study the factors affecting the enhancing democratic political culture of people in Phetchaburi province. 3. To present the integration of Buddhadhamm for enhanced democratic political culture of people in Phetchaburi province. This research is a mixed method research. Concerning The qualitative research, data were collected by in-depth-interviewing 18 key informants, and analyzed by descriptive interpretation. Regarding quantitative research, data were collected by questionnaires from a sample of 400 persons who were the voting population with elections aged 18 years old and over in Phetchaburi province from all 3 constituencies of 380,759 people. Data were analyzed by descriptive statistics such as Frequency, Percentage, Mean, Standard deviation.

The results showed that

1. The general condition, problems, and obstacles of the enhancing democratic political culture of people in Phetchaburi province, it is incubated of the subject political culture Politics in Phetchaburi is a continual patronage system, that has traditionally been through the nature of helping in times of trouble related to the bureaucratic system or suffering from Nowadays government agencies and Phetchaburi Provincial Election Commission has organized a project to enhance political culture in democracy by establishing the Democracy enhancing center to enable people in the

community to learn about the democratic way of life through communication by allowing the network to transfer knowledge to people in various communities in Phetchaburi Province. This project create knowledge and understanding political alertness in democratic creatively.

2. The factors affecting the enhancing democratic political culture of people in Phetchaburi province. consider each aspect by mean from the highest to lowest as follows: In the aspect of Political Socialization ($\bar{X} = 3.73$) and in the aspect of Sàràniyadhamma 6 for enhancing democratic political culture of people in Phetchaburi province ($\bar{X} = 3.80$), respectively.

3. The integration of Buddhadhamm (Sàràniyadhamma) for enhanced democratic political culture of people in Phetchaburi province. Is Shown by the following items 1) Metta-Kayakamma (Acting to each other with kindness) 2) Metta-vacikamma (Talking to others with love and kindness) 3) Metta-manokamma (Think of each other with kindness, which means having good intentions) 4) Sadharana-bhogi (Distributed evenly to each other) 5) Silasamanyata (honest behavior maintain public discipline) 6) Ditthisamanyata (respect the opinions mutual consensus). Focus on political change in political ideology, political attitudes, adhering to the principles of democracy to push for the enhancing of a good political culture by integrating Buddhadhamm for enhanced democratic political culture. Focus on the maximum benefit that will make the political culture progress according to the Buddhadhamm principles. Uphold, trust, and respect the dignity of individual differences. Rights to liberty, equality, and fraternity, coupled with the known compromise. Create good feelings for one another that builds confidence and faith in democracy.

กิตติกรรมประกาศ

ดุชนิพนธ์เรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์ จากรองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่เมตตาอนุเคราะห์ให้คำแนะนำและข้อเสนออันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วชิรินทร์ ชาญศิลป์ ประธานกรรมการควบคุมดุชนิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม กรรมการควบคุมดุชนิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้เนื้อหาของงานวิจัยมีความถูกต้องชัดเจน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้นนับตั้งแต่ผู้วิจัยได้เริ่มทำงานวิจัยด้วยความตั้งใจตั้งใจและปรารถนาดีตลอดมา

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.เติมศักดิ์ ทองอินทร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา รัฐศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช อาจารย์ประจำสาขาวิชา รัฐศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ประณต นันทิยะกุล อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา รองศาสตราจารย์ อนุภูมิ โขวเกษม อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา และรองศาสตราจารย์ ว่าที่ พ.ต. ดร.สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล อาจารย์พิเศษ ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ที่อนุเคราะห์ตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหา และตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่านที่ให้สัมภาษณ์เชิงลึกในการทำวิจัยครั้งนี้ ให้ลุล่วงสำเร็จไปด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณ พระวชิรธรรมคณี เจ้าคณะจังหวัดเพชรบุรี พระครูวัชรสุวรรณาทธ, ดร. เจ้าคณะอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี นายกฤษณ์ แก้วอยู่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑ นายสาธิต อยู่ตระกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๒ นายสุชาติ อุสาหะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๓ นายธีรศักดิ์ พานิชวิทย์ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ นายอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี นางสุทธดา คงเดชา ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี นางรัศมีกุล สุขพานิช มารดาผู้ให้การสนับสนุนในการศึกษา ตลอดถึงผู้เป็นกัลยาณมิตรที่คอยให้กำลังใจสนับสนุนอยู่เคียงข้างเสมอมา รวมถึงผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน คุณค่าและประโยชน์ใดๆ อันพึงมีจากดุชนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา กตเวทิตาคุณแก่คุณอุปัชฌาย์อาจารย์ บิดา มารดา ญาติสนิทมิตรสหาย และผู้มีพระคุณทุกท่าน ทั้งที่ได้เอ่ยนามและมีได้เอ่ยนามที่มีส่วนต่อความสำเร็จของข้าพเจ้าด้วยความรู้สึกขอบพระคุณยิ่งจากใจ

พระครูวินัยธรรอิชฐ์ สุวฑฺฒ (สุขพานิช)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า	
บทคัดย่อภาษาไทย	ก	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค	
กิตติกรรมประกาศ	จ	
สารบัญ	ฉ	
สารบัญตาราง	ฉ	
สารบัญแผนภาพ	๓	
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ณ	
บทที่ ๑	บทนำ	
๑.๑	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒	คำถามการวิจัย	๔
๑.๓	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๔	ขอบเขตของการวิจัย	๕
๑.๕	นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๗
๑.๖	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๐
บทที่ ๒	แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑	แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ	๑๑
๒.๒	แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง	๑๗
๒.๓	แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	๔๑
๒.๔	แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการกล่อมเกลาทางการเมือง	๕๓
๒.๕	หลักสสาราณียธรรม ๖	๖๕
๒.๖	ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย	๖๙
๒.๗	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗๙
๒.๘	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๐๒
บทที่ ๓	วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑	รูปแบบการวิจัย	๑๐๖
๓.๒	การวิจัยเชิงคุณภาพ	๑๐๗
๓.๒.๑	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๑๐๗

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๑๑๐
๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๑๑
๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๑๑
๓.๓ การวิจัยเชิงปริมาณ	๑๑๒
๓.๓.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณ	๑๑๒
๓.๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๑๑๓
๓.๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๑๑๕
๓.๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๒๐
๓.๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๒๐
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
๔.๑ สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี	๑๒๔
๔.๒ ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี	๑๓๖
๔.๓ นำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี	๑๖๒
๔.๔ ผลจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)	๒๐๐
๔.๕ องค์ความรู้	๒๐๓
๔.๕.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๒๐๔
๔.๕.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย	๒๐๙
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๒๑๔
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๒๒๑
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๒๓๐
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๒๓๐
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปปฏิบัติ	๒๓๑
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	๒๓๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บรรณานุกรม	๒๓๒
ภาคผนวก	๒๔๓
ภาคผนวก ก	เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
ภาคผนวก ข	หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
ภาคผนวก ค	ผลการวิเคราะห์ค่า IOC
ภาคผนวก ง	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out)
ภาคผนวก จ	ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)
ภาคผนวก ฉ	หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ
ภาคผนวก ช	หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ
ภาคผนวก ซ	ประมวลภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
ภาคผนวก ฌ	หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (FOCUS GROUP DISCUSSION)
ภาคผนวก ฎ	ประมวลภาพจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (FOCUS GROUP DISCUSSION)
ประวัติผู้วิจัย	๒๙๖

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการบูรณาการ	๑๒
๒.๒	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของแนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ	๑๗
๒.๓	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของวัฒนธรรมการเมือง	๒๑
๒.๔	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของวัฒนธรรมการเมือง (ต่อ)	๒๒
๒.๕	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญกระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง	๒๔
๒.๖	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญประเภทของวัฒนธรรมทางการเมือง	๒๘
๒.๗	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญองค์ประกอบของวัฒนธรรมทางการเมือง	๒๙
๒.๘	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง	๓๑
๒.๙	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองไทย	๔๐
๒.๑๐	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองไทย (ต่อ)	๔๑
๒.๑๑	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	๕๐
๒.๑๒	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (ต่อ)	๕๑
๒.๑๓	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (ต่อ)	๕๒
๒.๑๔	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (ต่อ)	๕๓
๒.๑๕	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการกล่อมเกลางานการเมือง	๕๕
๒.๑๖	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการกล่อมเกลางานการเมือง	๕๗
๒.๑๗	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการกล่อมเกลางานการเมือง	๕๙
๒.๑๘	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการกล่อมเกลางานการเมือง	๖๐
๒.๑๙	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการกล่อมเกลางานการเมือง (ต่อ)	๖๑
๒.๒๐	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการกล่อมเกลางานการเมือง	๖๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

๒.๒๑	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญของหลักธรรมสาราณียธรรม ๖	๖๗
๒.๒๒	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญของหลักธรรมสาราณียธรรม ๖ (ต่อ)	๖๘
๒.๒๓	แสดงสถิติและรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. ๒๔๗๖ – ๒๕๖๒ จำนวน ๒๕ ครั้ง	๖๙
๒.๒๔	แสดงสถิติและรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. ๒๔๗๖ – ๒๕๖๒ จำนวน ๒๕ ครั้ง (ต่อ)	๗๐
๒.๒๕	แสดงสถิติและรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. ๒๔๗๖ – ๒๕๖๒ จำนวน ๒๕ ครั้ง (ต่อ)	๗๑
๒.๒๖	แสดงสถิติและรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. ๒๔๗๖ – ๒๕๖๒ จำนวน ๒๕ ครั้ง (ต่อ)	๗๒
๒.๒๗	แสดงการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้ง	๗๔
๒.๒๘	แสดงจำนวนประชากรที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละเขตการเลือกตั้ง	๗๔
๒.๒๙	แสดงตารางภาพรวมพรรคการเมือง	๗๕
๒.๓๐	แสดงแผนภูมิภาพรวมคะแนนเสียงของพรรคการเมือง	๗๕
๒.๓๑	แสดงตารางผลการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขตการเลือกตั้งที่ ๑ ประกอบด้วยอำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม (ยกเว้นตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน, ตำบลบางตะบูนออก)	๗๖
๒.๓๒	แสดงตารางผลการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขตการเลือกตั้งที่ ๒ ประกอบด้วยอำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง	๗๖
๒.๓๓	แสดงตารางผลการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขตการเลือกตั้งที่ ๓ ประกอบด้วยอำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านลาด อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน และอำเภอบ้านแหลม (เฉพาะตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน และตำบลบางตะบูนออก)	๗๖
๒.๓๔	แสดงตารางกิจกรรมการส่งเสริมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในจังหวัดเพชรบุรี	๗๗
๒.๓๕	แสดงตารางกิจกรรมการส่งเสริมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)	๗๘
๒.๓๖	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมือง	๘๒
๒.๓๗	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมือง (ต่อ)	๘๓

สารบัญตาราง (ต่อ)

๒.๓๘	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	๘๘
๒.๓๙	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (ต่อ)	๘๙
๒.๔๐	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกล่อมเกลாதงการเมือง	๙๔
๒.๔๑	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกล่อมเกลาทงการเมือง (ต่อ)	๙๕
๒.๔๒	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสารานีธรรม ๖	๑๐๐
๒.๔๓	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสารานีธรรม ๖ (ต่อ)	๑๐๑
๓.๑	แสดงการหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในพื้นที่เขตการเลือกตั้งทั้ง ๓ เขตการเลือกตั้งของจังหวัดเพชรบุรี	๑๑๕
๔.๑	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของสภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี กับการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) จุดแข็ง (Weaknesses), จุดอ่อน (Strengths), โอกาส (Opportunities), อุปสรรค (Threats)	๑๓๕
๔.๒	แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๓๖
๔.๓	แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)	๑๓๗
๔.๔	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านสถาบันครอบครัว, กลุ่มเพื่อน, สถาบันการศึกษา, กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน), สถาบันสื่อมวลชน, สถาบันทางการเมือง โดยรวม	๑๓๘
๔.๕	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยด้านสถาบันครอบครัว โดยรวม	๑๓๙
๔.๖	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านกลุ่มเพื่อน โดยรวม	๑๔๐
๔.๗	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านสถาบันการศึกษา โดยรวม	๑๔๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

๔.๘	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านกลุ่มอาชีพ (ที่ทำงาน) โดยรวม	๑๔๒
๔.๙	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านกลุ่มสื่อมวลชน โดยรวม	๑๔๓
๔.๑๐	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านสถาบันทางการเมือง โดยรวม	๑๔๔
๔.๑๑	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของรูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ตามหลักสาราณีย์ธรรม ๖ โดยรวม	๑๔๕
๔.๑๒	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของสภาพทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี การกล่อมเกลາทางการเมือง	๑๖๐
๔.๑๓	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของสภาพทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี การกล่อมเกลาทางการเมือง (ต่อ)	๑๖๑
๔.๑๔	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของสภาพทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี การกล่อมเกลาทางการเมือง (ต่อ)	๑๖๒
๔.๑๕	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี	๑๘๐
๔.๑๖	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)	๑๘๑
๔.๑๗	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)	๑๘๒
๔.๑๘	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)	๑๘๓

สารบัญตาราง (ต่อ)

๔.๑๙	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี	๑๙๖
๔.๒๐	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)	๑๙๗
๔.๒๑	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)	๑๙๘

สารบัญแนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	องค์ประกอบของสังคมสันติสุขผ่านหลักธรรมสารารณีย ธรรม ๖	๖๗
๒.๒	แผนภาพ ๒.๒ แผนที่เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจังหวัดเพชรบุรี	๗๓
๒.๓	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๐๓
๓.๑	แสดงขั้นตอนหน้าที่ของสถิติวิจัย	๑๒๒
๔.๑	จุดแข็ง (Weaknesses) ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน	๑๒๗
๔.๒	จุดอ่อน (Strengths) ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน	๑๒๙
๔.๓	โอกาส (Opportunities) ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน	๑๓๒
๔.๔	อุปสรรค (Threats) ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน	๑๓๔
๔.๕	สถาบันครอบครัว	๑๔๘
๔.๖	กลุ่มเพื่อน	๑๕๐
๔.๗	สถาบันการศึกษา	๑๕๓
๔.๘	กลุ่มอาชีพ	๑๕๕
๔.๙	สถาบันสื่อมวลชน	๑๕๗
๔.๑๐	สถาบันทางการเมือง	๑๖๐
๔.๓.๑	ด้านจิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย	๑๖๕
๔.๓.๒	ด้านจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ	๑๖๗
๔.๓.๓	ด้านจิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น	๑๖๙
๔.๓.๔	ด้านจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย	๑๗๑
๔.๓.๕	ด้านจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค	๑๗๓
๔.๓.๖	ด้านจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม	๑๗๕

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพที่		หน้า
๔.๓.๗	ด้านจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง	๑๗๘
๔.๓.๘	ด้านจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม	๑๘๐
๔.๓.๒.๑	ด้านเมตตาทายกรรม	๑๘๖
๔.๓.๒.๒	ด้านเมตตาวจีกรรม	๑๘๘
๔.๓.๒.๓	ด้านเมตตา मनกรรม	๑๙๐
๔.๓.๒.๔	ด้านสาธารณโภคี	๑๙๒
๔.๓.๒.๕	ด้านศีลสามัญญตา	๑๙๔
๔.๓.๒.๖	ด้านทิวฐิสามัญญตา	๑๙๖
๔.๕.๑	องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๒๐๔
๔.๕.๒	องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากการวิจัย	๒๑๐

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในดัชนีฉบับนี้ใช้อ้างอิงจาก พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนคัมภีร์อรรถกถาบาลี/ภาษาไทย ใช้ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย/มหามกุฏราชวิทยาลัย

การอ้างอิงพระไตรปิฎก จะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ที.สี. (บาลี) ๙/๒๗๖/๙๗, ที.สี. (ไทย) ๙/๒๗๖/๙๗, หมายถึง ทีฆนิกาย สีลขณชวคคปาติ ภาษาบาลี เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๕๐ ทีฆนิกาย สีลขณชวคค ภาษาไทย เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

ส่วนคัมภีร์อรรถกถา จะระบุชื่อคัมภีร์ ลำดับเล่ม (ถ้ามี)/หน้า เช่น ที.สี.อ. (บาลี) ๑/๒๗๖/๒๔๐ หมายถึง ทีฆนิกาย สุมงคตวิลาสินี สีลขณชวคคอรรถกถา ภาษาบาลี เล่ม ๑ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๒๔๐ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามลำดับดังนี้

๑. คำอธิบายคำย่อในภาษาไทย

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

พระสุตตันตปิฎก

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ที.ปา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค	ภาษาไทย

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

๑.๑.๑ ความเป็นมา

นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เป็นช่วงเวลากว่า ๘๘ ปีแล้ว และเป็นประวัติศาสตร์การเมืองไทยที่อำนาจอธิปไตยของชาติเป็นของประชาชน ซึ่งประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้พลเมืองมีส่วนร่วมในการปกครองของประเทศตามระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชนที่ยึด หลักเสียงข้างมากเป็นหลัก และให้ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ เพื่อมุ่งหวังให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพและมี ความเสมอภาคเท่าเทียมกันในกิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม^๑ ทั้งนี้ ความสำเร็จของระบอบประชาธิปไตยจึงขึ้นอยู่กับความร่วมมือทางการเมืองของพลเมืองไทย ฉะนั้นเพื่อให้การปกครองของประเทศไทยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ชาวไทยทุกคน ควรร่วมกันเสริมสร้างและสร้างสรรค์วัฒนธรรมทางการเมือง^๒ สืบเนื่องจากเหตุการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันมีการแบ่งแยกทางการเมืองจนเกิดเป็นขั้วอำนาจทางการเมืองอันมี แนวคิดที่แตกต่างกัน อีกทั้งพลเมืองในประเทศขาดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จึงก่อให้เกิดเหตุจลาจลซึ่งทำให้ส่งผลเสียต่อระบบการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และการดำเนินชีวิตอันสงบสุขของสังคมไทย ความขัดแย้งทางการเมืองเป็น สาเหตุนำมาสู่การทำรัฐประหาร ซึ่งไม่ส่งผลดีต่อวิถีทางแห่งประชาธิปไตย การทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองรวมทั้งพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในประเทศ ว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น โดยเฉพาะการตั้งคำถามต่อความเป็นประชาธิปไตยและบทบาทของประชาชนต่อกระบวนการทางการเมืองซึ่งเป็นประชาธิปไตยในสถานการณ์ทางการเมืองที่ถูกปกครองโดยทหาร หรือแม้แต่ ก่อนหน้าที่จะมีการรัฐประหารโดยกลุ่มทหารเมื่อ ปี ๒๕๕๗ ที่มีการแบ่งฝักฝ่ายผ่านวาทกรรมเรื่องสี การแบ่งฝักฝ่ายด้วยการทำความเข้าใจ คำว่า “ประชาธิปไตย” ที่แตกต่างกัน และกลายเป็นการปะทะกันทางวาทกรรมและความคิดสิ่งเหล่านี้ทำให้เห็นได้ว่า ลำพังการอธิบายด้วยทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการเมือง โครงสร้างหน้าที่การเมือง

^๑ Thamrongthanyawong, *Politics: Concept and Development*, (Bangkok: Sema Dharma Publishing, 1999), pp. 125-130.

^๒ Nakata, T, *Thai Democracy*, (Bangkok: Sahy Block and Kampim Ltd, 2000), p. 125.

อาจไม่เพียงพอต่อการทำความเข้าใจสถานการณ์ รวมถึงการตอบคำถามว่า เหตุใดการเมืองไทยจึงยังคงวนเวียนอยู่กับการรัฐประหาร การปกครองโดยทหาร หรือแม้แต่การที่ นักการเมืองและประชาชนจำนวนหนึ่งจะพร้อมใจสนับสนุนให้ทหารอยู่ในอำนาจและ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไปภายหลังจากมีการเลือกตั้ง

เมื่อสถานการณ์ทางการเมืองเป็นเช่นนี้แล้ว การเรียกร้องต่อผู้ความหวังที่จะมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีตัวแทนประชาชนที่เป็นตัวแทนประชาชนอย่างแท้จริง ที่ไม่ใช่ตัวแทนของนักการเมือง ก็ดูจะเลือนราง ดังนี้แล้ว การทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองของไทยด้วยแนวคิดเรื่อง^๓ การเพิ่มประสิทธิภาพของการปกครองระบอบประชาธิปไตยจึงต้องอาศัยกระบวนการทางการเมืองของพลเมืองในสังคมที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การเคารพกฎหมายและกฎกติกาของสังคม การเป็นผู้มีจิตสาธารณะ การเป็นผู้ยึดหลักสันติวิธีและการประนีประนอม การเป็นผู้ที่รู้จักเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น และการเป็นผู้มองโลกในแง่ดี^๔ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะพัฒนาไปได้ประชาชนต้องมีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย และวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยเพราะเมื่อประชาชนรู้จักสิทธิหน้าที่และเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแล้วก็จะส่งผลให้ประชาชนสามารถใช้อำนาจของตนได้ อย่างถูกต้องภายในขอบเขตโดยไม่ก้าวก่ายผู้อื่น

นอกจากนี้การจะพัฒนาหรือการส่งเสริมประชาธิปไตย ให้เจริญมั่นคงประชาชนจะต้องมีความเข้มแข็งทั้งในด้านความคิดสติปัญญาที่รู้อะไรเป็นอะไร และรู้จักการพึ่งตนเองและพึ่งพาซึ่งกันและกันซึ่งความเข้มแข็งที่สำคัญคือเข้มแข็งในวัฒนธรรมประชาธิปไตยโดยมีความคิดความเชื่อวิถีชีวิตและพฤติกรรมที่สอดคล้องเหนียวแน่นกับ วัฒนธรรมดังกล่าวอย่างไม่หยุดยั้งการมีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เหนียวแน่นนั้นนอกจากจะช่วยสร้างช่วยพัฒนาและช่วยรักษาประชาธิปไตยไว้ได้แล้วยังจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการพังทลาย หรือล่มสลายของประชาธิปไตยอีกด้วย ซึ่งปัจจัยที่จะทำให้ประชาชนเข้มแข็งได้ วัฒนธรรมทางการเมืองจึง เป็นผลมาจากกระบวนการถ่ายทอดโดยอาศัยประสบการณ์ ทางการเมืองตลอดจนการอบรมหล่อมเกลามาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็ก หรือการอบรมหล่อมเกลามาจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน

^๓ นิธิ เอียวศรีวงศ์, “วัฒนธรรมทางการเมืองไทย” เอกสารการประชุมวิชาการวัฒนธรรมการเมือง จริยธรรมและการปกครอง, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๐), หน้า ๖-๒๒.

^๔ Promgrid, P, “Democracy development and democratic political culture building”, *Parliamentary Journal*, Vol. 62 No. 7 (2014): 9-43.

และสื่อสารมวลชน เป็นต้น^๕ และสิ่งที่มีคุณภาพและสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยนั้นยังทำหน้าที่ในการวางรากฐานและ ส่งเสริมการพัฒนาในระบอบประชาธิปไตยให้มีความมั่นคงได้^๖

๑.๑.๒ ความสำคัญของปัญหา

ปัญหาวิกฤตการเมืองไทยในปัจจุบันเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ในตลอด ระยะเวลาที่ผ่านมาปัญหาเหล่านี้เกิดจากความขัดแย้งระหว่างกลุ่มการเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีความเห็น ต่อด้านและสนับสนุนต่างๆ นานา และยังสะท้อนถึงความไม่เสมอภาคและความ แตกแยกระหว่างชาวเมือง และชาวชนบทอีกด้วยจึงทำให้การเมืองไทยปั่นป่วนวุ่นวายไม่มีที่หยุดติง และยังส่งผลถึงปัญหาในหลายๆ ด้าน ทำให้ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่ออย่างมากมายและทำให้เสื่อม ลงอย่างเรื่อยๆ จนไม่สามารถแก้ไขปัญหาคือ อย่างทันทั่วทั้งที่ และในปัจจุบันการเมืองไทยยังขาด ประสิทธิภาพและความสามารถของระบบการเมืองในการแก้ไขปัญหาของสังคมซึ่งยังเป็นปัญหาของ ระบบการเมืองไทยที่จะต้องแก้ไขปัญหาคือในด้านต่างๆ ปัญหาการใช้รัฐธรรมนูญ โดยเกิดปัญหา การตีความเจตนาของรัฐธรรมนูญที่คลาดเคลื่อน เนื่องจากผู้มีอำนาจในประเทศพยายามตีความ รัฐธรรมนูญเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง รวมถึงปัญหาการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ บ่อยครั้งจนเกินไปทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบังคับใช้ ปัญหาการขาดความสามัคคีของประชาชน ไทย ซึ่งมีผลมาจากการมีความคิดเห็นทางด้านการเมืองการปกครองที่แตกต่างกัน ความไม่ยุติธรรม ของกระบวนการทางสังคมต่างๆ รวมถึงการขัดผลประโยชน์ของกลุ่มต่างๆ ในสังคมเกิดปัญหาการ ทุจริต คอร์รัปชัน เป็นต้น และปัญหาการขาดจริยธรรมทางการเมืองของประชาชนชาวไทย เช่น การ ซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งของประชาชน นักการเมืองมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและ พวกพ้องมากเกินไป การไม่ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชนก่อนการเลือกตั้ง^๗

จากปัญหาทางการเมืองในปัจจุบัน อุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางประชาธิปไตย มีมากขึ้นในสังคม โดยคนรุ่นใหม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองมากขึ้น ทำให้เห็นซึ่งความไม่ ชอบธรรมของรัฐบาล ที่ไม่เห็นซึ่งสิทธิและเสรีภาพในการแสดงทางการเมืองของประชาชน ซึ่งเกิด ความไม่เป็นธรรมตามหลักของประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนมีการต่อต้านหลักเกณฑ์และหลักการ ต่างๆ ที่รัฐสนับสนุน เพราะทุกอย่างเ็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องทางการเมือง ดังนั้น

^๕ Nakata, *Thai Culture Lifestyle in the Politics of the New Generation*, (Bangkok: Sahy Block and Karnpim, 2003), pp. 125-130.

^๖ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, *การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๓), หน้า ๗.

^๗ ใบความรู้ ๕๔ ปัญหาทางการเมือง, “ปัญหาการเมืองสำคัญที่เกิดขึ้นภายในประเทศ”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา <http://smws.ac.th/client-upload/saimoon/uploads/files/> [๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓].

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนับเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคมที่ได้ถ่ายทอดมาจากกรรล่อมเกลตาทางการเมืองจากครอบครัว กลุ่มเพื่อน ชุมชน โรงเรียน ศาสนา สถานที่ทำงาน สื่อมวลชน ระบบสังคม และระบบการเมือง โดยสร้างอุดมการณ์ ค่านิยม ทศนคติ และความเชื่อทางการเมืองที่ใหม่ ซึ่งเป็นมิติทางด้านจิตวิทยาสังคมในแนวทางการประพฤติปฏิบัติทางการเมืองให้แก่บุคคลต่างๆ สำหรับใช้ประโยชน์ทางสังคมโดยสวนรวม

ดังนั้นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจึงเป็นหลักที่จะนำพาซึ่งความสงบสุขมาสู่สังคมและประเทศชาติได้จึงจำเป็นต้องนำเอาหลักสารณียธรรม ๖ มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมนักการเมืองและประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยหลักสารณียธรรม ๖ เป็นหลักธรรมที่เสริมสร้างความรู้สึที่ดีให้กันจึงทำให้เป็นส่วนที่จะส่งเสริมให้เกิดสังคมแห่งความเป็นสามัคคีธรรมโดยความเป็นสังคมแห่งประชาธิปไตยของชาวจังหวัดเพชรบุรีที่มากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย และแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นสืบต่อไป

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ สภาพทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี มีอะไรบ้าง

๑.๒.๓ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๑.๓.๒ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๑.๓.๓ เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมือง และหลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพทั่วไป ตลอดถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมทางการเมือง และหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีวัฒนธรรมทางการเมืองของ แกเบรียล อัลมอนด์และ ซิดนีย์ เวอร์บา (Almond, Gabriel and Verba, Sidney)^๘, แนวคิดทฤษฎีกลุ่มเกลาทางการเมืองของ จุมพล หนิมพานิช,^๙ และสมปอง รักษาธรรม,^{๑๐} (๑) จิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย (๒) จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ (๓) จิตสำนึกในการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น (๔) จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย (๕) จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค (๖) จิตสำนึกในหลักความยุติธรรม (๗) จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง (๘) จิตสำนึกในหลักนิติธรรมและคุณสมบัติของนักการเมืองในใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยในตัวของนักการเมืองที่มีหลักธรรมชื่อว่า สาราณียธรรม ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติและพุทธวิธีที่สามารถนำมาใช้ในการอยู่ร่วมกันให้เกิดความรักความสามัคคี ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน การนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างความปรองดองในการทำงาน และลดปัญหาความขัดแย้งเพื่อทำให้เกิดสันติสุข^{๑๑}

^๘ Gabriel A. Almond & Sidney Verba, *The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*, (Boston: Little Brown & Company, 1965), pp. 23-25.

^๙ จุมพล หนิมพานิช, กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองกับทัศนคติทางการเมืองของคนไทย, เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของเมืองไทย หน่วยที่ ๕ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๓), หน้า ๑๗-๑๘.

^{๑๐} สมปอง รักษาธรรม, “ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในพื้นที่ภาคใต้กับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๒ : ศึกษากรณีเปรียบเทียบนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ๕ จังหวัดภาคใต้”, *ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสื่อสารการเมือง*, (บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๕๒), หน้า ๓๒ – ๓๔.

^{๑๑} ที.ปา. (ไทย) ๓/๓๑๗/๒๑๗.

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑) ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งในจังหวัดเพชรบุรีทั้ง ๓ เขต การเลือกตั้ง ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๘๐,๗๕๙ คน^{๑๒}

๒) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth-Interview) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป และรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน ๑๘ รูปหรือคนแบ่งเป็น ๖ กลุ่ม คือ

๑) นักวิชาทางพระพุทธศาสนา	๔ รูป
๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๓ คน
๓) สมาชิกพรรคการเมือง	๓ คน
๔) ผู้นำชุมชน	๓ คน
๕) เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง	๒ คน
๖) นักวิชาการทางรัฐศาสตร์	๓ คน

๓) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) หมายถึง เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

ในการนี้ ด้วยรูปแบบการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จะเป็นไปในลักษณะของการประชุมกลุ่มเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและข้อมูลตรงตามที่กำหนดไว้ หรือเป็นข้อค้นพบใหม่ ซึ่งเกิดจากการสนทนาโดยมีประเด็นปัญหาที่เจาะจงกับกลุ่มตัวอย่างประชากร คือ กลุ่มนักวิชาการรัฐศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น ๙ รูป/คน ทั้งนี้กลุ่มประชากรที่กล่าวมาได้รับการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จึงเป็นไปในลักษณะของการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พื้นที่การเลือกตั้งจังหวัดเพชรบุรีทั้ง ๓ เขตการเลือกตั้ง ได้แก่ เขตการเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเมือง อำเภอบ้านแหลม ยกเว้น ตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน ตำบลบางตะบูนออก เขตการเลือกตั้งที่ ๒ อำเภอท่ายาง อำเภอชะอำ เขตการเลือกตั้งที่ ๓ อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านลาด อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน อำเภอบ้านแหลม (เฉพาะตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน ตำบลบางตะบูนออก)

^{๑๒} สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี, สรุปข้อมูลหน่วยเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิประชากร คร่าวเรียน ณ. วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑, (เพชรบุรี : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี, ๒๕๖๑), หน้า ๑๒.

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมเป็นระยะเวลา ๑๖ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การบูรณาการหลักพุทธธรรม หมายถึง การนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการเข้ากับการมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดที่จะทำให้มีความเจริญก้าวหน้าตามหลักธรรม โดยการสร้างความรู้สึกที่ดีต่อกัน เพื่อให้เกิดพื้นฐานของความเป็นจริง และดีงาม

วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ทศนคติทางการเมืองของบุคคลซึ่งได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังสืบต่อกันมาจนกระทั่งบุคคลยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติการเมืองของสังคมโดยปลูกฝังให้เป็นความคิด, อุดมการณ์, ความเชื่อ ของสมาชิกในสังคมการเมืองนั้นๆ เพื่อการสร้างความ เป็นระเบียบเรียบร้อยและการยอมรับกติกาของสังคม

การล้อมเกลตาทางการเมือง หมายถึง กระบวนการถ่ายทอด ความรู้ ทศนคติ บุคลิกภาพ บรรทัดฐาน และค่านิยมต่างๆ ทางด้านการเมือง ที่พรรคการเมืองนักการเมืองโดยผ่านกลุ่มบุคคล หนึ่งๆ ไปสู่อีกบุคคลหนึ่งที่มีฐานะ เป็นผู้รับการถ่ายทอด โดยมีผลให้ผู้ได้รับการถ่ายทอดมีความโน้มเอียงความรู้ ทศนคติ บุคลิกภาพ บรรทัดฐาน และค่านิยมต่างๆ ทางด้านการเมือง ไปในทิศทางเดียวกัน ได้แก่

สถาบันครอบครัว หมายถึง สถาบันหรือแหล่งของการเรียนรู้ทางการเมืองที่สำคัญ คือ ทศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมที่เกี่ยวกับการเมืองโดยการรับการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีก รุ่นหนึ่ง ซึ่งอิทธิพลที่สำคัญของครอบครัวคือการสร้างทศนคติ ภายในครอบครัวโดยมีลักษณะการตัดสินใจร่วมและมีปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านการพูดคุยกับ คนในครอบครัวอย่างเสรีและมีเหตุและผล

กลุ่มเพื่อน หมายถึง บุคคลที่มีความสัมพันธ์ร่วมกันในกลุ่มอย่างใกล้ชิด โดยจะมีการยอมรับทศนคติซึ่งกันและกัน มีการยอมรับฟังกันในเรื่องที่สนใจเหมือนๆ กัน มีการจูงใจในเรื่อง เดียวกันเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดอุดมการณ์ทางการเมืองที่ดี โดยมีความสนใจและมีการยอมรับความ คิดเห็นที่เหมือนๆ และร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมทางการเมืองร่วมกัน

สถาบันการศึกษา หมายถึง สถาบันหรือตัวแทนที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนักศึกษา ทั้งนี้เพราะสังคมปัจจุบันการเรียนรู้ทางการเมืองเกิดขึ้นในห้องเรียน โดยผ่านหลักสูตรที่ต่างยอมรับกันว่าเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญเครื่องมือหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองกับนักเรียนนักศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรหน้าที่พลเมือง และ รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง

กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน) หมายถึง กลุ่มบุคคลในสถานที่ทำงานต่างๆ ที่มีการพูดประเด็นทางการเมืองอย่างกว้างขวางในกลุ่มคนบางกลุ่มเนื่องจากการเมืองเป็นเรื่องของภาคประชาสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและยังเป็นกลุ่มคนทำงานที่มีทัศนคติทางการเมืองที่กว้างในเชิงสร้างสรรค์

สถาบันสื่อมวลชน หมายถึง หนังสือพิมพ์วิทยุโทรทัศน์ภาพยนตร์หนังสือ นิตยสาร โดยทั่วไปที่มีหน้าที่สำคัญดังนี้ คือ การเสนอข่าวสาร ความคิดเห็น บริการศึกษา และทำหน้าที่ทางด้านบันเทิง ซึ่งหน้าที่เหล่านี้ โดยเฉพาะหน้าที่เสนอข่าวและเสนอความเห็นมีผลต่อทัศนคติความโน้มเอียงทางการเมืองของบุคคล โดยเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเหตุการณ์ทางการเมืองที่สื่อมวลชนได้ ถ่ายทอดจากรัฐบาลมาสู่ประชาชน

สถาบันทางการเมือง หมายถึง พรรคการเมืองนักการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ อันทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง องค์การของรัฐบาลภายในประเทศ และยังมีส่วนในการทำหน้าที่ให้ความรู้ทางการเมืองเพื่อให้ประชาชนเกิดความสนใจในการเมือง

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย หมายถึง การนำหลักวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ๘ ประการ มาบูรณาการเพื่อส่งเสริมให้วัฒนธรรมทางการเมืองที่มีผลต่อนักการเมืองและประชาชนโดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง และดีงาม ซึ่ง ได้แก่

จิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย หมายถึง การที่ประชาชนมีความเชื่อความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีความเชื่อว่ารูปแบบรัฐสภาเป็นรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับสังคมไทย เพราะเป็นหลักการหรือรูปแบบที่น่าเชื่อถือและเป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง

จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของประชาชนที่สามารถใช้สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลที่ไม่เกินขอบเขตของกฎหมาย เนื่องจากประชาชนนิยมใช้เหตุผลควบคู่กับการใช้สติมีเมตตาต่อสมาชิกในสังคม และการใช้สิทธิเสรีภาพของตนเองโดยไม่เกินขอบเขต อันทำให้เกิดการละเมิดหรือก้าวล่วงสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นในสังคมประชาธิปไตย

จิตสำนึกในการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น หมายถึง การปฏิบัติตนตามสิทธิของตนเองภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ ยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย รู้จักใช้ปัญญา เหตุผลในการแก้ไขปัญหา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อันมีเหตุผลและการประนีประนอมกันในทางความคิดเคารพในสิทธิและการตัดสินใจของผู้อื่น ปฏิบัติตนตามกฎหมายข้อบังคับของสังคม โดยไม่กระทบสิทธิบุคคลอื่น

จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย หมายถึง การเคารพสิทธิของกันและกัน โดยไม่ละเมิดสิทธิในการตัดสินใจของกันและกัน เช่น การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและ เคารพยอมรับในเสียงส่วนน้อยด้วยมิตรภาพที่ดี

จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค หมายถึง หลักความเสมอภาคกันในทางกฎหมายโดยความเท่าเทียมกัน ซึ่งประชาชนทุกคนอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกันในทางการเมือง คือ เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปประชาชนผู้มีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนน เพื่อเลือกตัวแทนของตนเองเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร

จิตสำนึกในหลักความยุติธรรม หมายถึง การเคารพกติกา ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยต้องมีหัวใจ เป็นนักกีฬา เพราะบรรดาข้อขัดแย้งต่างๆ ในระบอบประชาธิปไตยต้องใช้หลักความยุติธรรมเป็นเครื่องมือ ตัดสินเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชน และการดำเนินการต่างๆ ต้องปราศจากอคติหรือเห็นแก่ ผลประโยชน์

จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง หมายถึง เมื่อผู้ใดใช้สิทธิเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็น หรือการแสดงออกต่างๆ แม้จะไม่เห็นด้วยหรือไม่ชอบก็ต้องอดทน อดกลั้นรับฟัง ในความเห็นต่างนั้น トラบใดที่ผู้ใช้นั้นยังใช้สิทธิของตนเองภายใต้ขอบเขตแห่งกฎหมาย ผู้ใช้นั้นอาจจะพูดสำเนียง แตกต่างกัน หรือรูปลักษณ์ภายนอกต่างกัน แต่ก็ยังเป็นเสรีภาพอันชอบธรรมของบุคคลนั้น トラบเท่าที่เขาไม่ได้ ทำผิดกฎหมายและทำให้ใครเดือดร้อน

จิตสำนึกในหลักนิติธรรม หมายถึง หลักการอันถูกต้องตามกฎหมาย เป็นที่ยอมรับมีความชอบธรรมตามกระบวนการกฎหมาย เรียกว่าการปกครองต้องเป็นไปตามหลัก ของกฎหมายเท่านั้น ซึ่งตรงกันข้ามกับการปกครองโดยคณะบุคคล

หลักสาราณียธรรม ๖ หมายถึง หลักธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึงกัน ถือว่าเป็นหลักธรรมที่เป็นพลังในการสร้างความสามัคคี เป็นหลักธรรมที่ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติของผู้ที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ตั้งแต่ขนาดเล็ก จนถึงระดับประเทศ โดยมุ่งเน้นเชิงประจักษ์ที่เป็นพลังให้เกิดความสามัคคีธรรม

เมตตาทายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา) หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบด้วยความเสมอภาคและ มีกิริยาท่าทางด้วยความสุภาพด้วยความจริงใจ

เมตตาวจิกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา) หมายถึง การใช้วาจาที่สุภาพโดยใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วยเหตุผลแม้แต่มีความเห็นที่แตกต่าง

เมตตาโมกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วยความยุติธรรมเป็นกลาง

สาธาณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน) หมายถึง การแบ่งปันผลประโยชน์ ด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมไม่เอารัดเอาเปรียบช่วยเหลือด้วยความจริงใจ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่

เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และมีความเสมอภาค เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันอยู่เสมอ ช่วยเหลือผู้
ยากไร้ผู้ด้อยโอกาสในสังคม เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ศีลสามัญญตา (มีความประพฤติสุจริตดีงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม) หมายถึง
การมีความประพฤติสุจริตดีงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นเพื่อให้
บรรลุเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และได้ประสิทธิผลทั้งในส่วนตนและสังคม

ทฤษฎีสามัญญตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน) หมายถึง การมี
ความคิดเห็นชอบร่วมกันด้วยความศรัทธาตามหมู่คณะในระบอบประชาธิปไตย อันเป็นหลักแห่งความ
ดีงามและจุดหมายสูงสุดในทิศทางเดียวกันคือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิ์ในการเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่
ในจังหวัดเพชรบุรี

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๖.๑ ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริม
วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๑.๖.๒ ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองใน
ระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๑.๖.๓ ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม
ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๑.๖.๔ ผลการวิจัยที่เป็นองค์ความรู้สามารถนำไปบูรณาการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทาง
การเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีได้อย่างสร้างสรรค์

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบ และแนวคิด ทิศทางการศึกษา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบูรณาการ
- ๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง
- ๒.๓ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย
- ๒.๔ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการกลมกลืนทางการเมือง
- ๒.๕ หลักสารานุกรม ๖
- ๒.๖ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย
- ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบูรณาการ

การศึกษาการบูรณาการในครั้งนี้นี้ส่วนที่หนึ่งจะได้อธิบายความหมายของการบูรณาการว่ามีความหมายเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจเบื้องต้น

๒.๑.๑ ความหมายของการบูรณาการ

คำว่า “บูรณาการ” เป็นศัพท์บัญญัติทางการศึกษา เดิมใช้คำว่า “บูรณาการรวมหน่วย” เป็นคำบัญญัติให้ตรงกับคำว่า “Integration” ในภาษาอังกฤษ หมายความว่า การรวมหน่วยที่แยกกันเข้าเป็นหน่วยเดียวกัน เช่น หลักสูตรแบบบูรณาการรวมหน่วย ปัจจุบันใช้เพียงคำว่า “บูรณาการ” หมายความว่า การประสานเนื้อหา หลักการ กิจกรรม การฝึก ฯลฯ เข้าเป็นหน่วยเดียวกัน เช่น การสอนภาษาแบบบูรณาการ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ด้านทักษะต่างๆ ทั้งฟัง พูด

อ่าน เขียนผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในวิชาเดียวกัน ไม่แยกออกจากกันเป็นหลายวิชาดังแต่ก่อน^๑

คำว่า “บูรณาการ” ก็เป็นอีกคำหนึ่งที่ถูกนำมาใช้กันทางการบริหารกันแพร่หลาย นับแต่ผู้นำรัฐบาลชุดก่อนได้มีแนวนโยบายปรับรูปแบบการปฏิบัติงานของผู้บริหารราชการ โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีลักษณะของ “การบูรณาการ” มากขึ้น โดยให้ยึดแนวทางการปฏิบัติงานในลักษณะของ CEO (Chief Executive Officer) ซึ่งภาคเอกชนเค้ทำกันอยู่ เพราะมองว่าเป็นการปฏิบัติงานที่ผู้นำองค์กร จะต้องเป็นได้มากกว่า “ผู้ออกคำสั่ง” หรือ “ผู้บังคับบัญชาสูงสุด” เรียกกลุ่มผู้ว่าราชการที่ปรับรูปแบบการปฏิบัติงานว่า “ผู้ว่าฯ CEO” ฉะนั้น การนำคำ “บูรณาการ” ไปใช้นั้นมีหลากหลายลักษณะ ซึ่งก็แล้วแต่การตีความให้เหมาะสมกับการใช้งาน แต่โดยรวมแล้วมีจุดร่วมกันคือ “การบูรณาการ” เป็นการผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่มาบริหารจัดการร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนา หรือ ทำให้ดีขึ้น คุณลักษณะของผู้บริหารแบบบูรณาการ จึงต้องมีทั้งศาสตร์ คือความรู้ ภูมิปัญญา ความชำนาญ และมีศิลป์คือความสามารถในการประสานความสัมพันธ์ของคนและทรัพยากรในหน่วยงานอย่างเหมาะสม ให้สามารถปฏิบัติงานไปได้ด้วยความราบรื่นมีประสิทธิภาพ (efficiency) และเกิดประสิทธิผล (effective)^๒

คำว่า “บูรณาการ”(integrate) มีความหมายโดยทั่วไปหรือแบบกว้าง คำว่า บูรณาการ จะหมายถึง การทำให้สมบูรณ์หรือการทำให้หน่วยย่อยๆ หรือหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่กระจัดกระจายมา รวมกันและมีความสัมพันธ์กัน มาร่วมกันทำหน้าที่อย่างผสมกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียว ประสานกันเพื่อให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์ในตนเอง ส่วนความหมายแบบแคบ ซึ่งเป็นการนำเอา ศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ หลากหลายศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นศัพท์แสงทางวิชาการที่ถูกนำมาใช้ ในด้านการศึกษา การเมือง ธุรกิจ และการบริหารจัดการโดยมีผู้รู้ได้ให้ความหมายไว้มากมาย กล่าวคือ การบูรณาการ คือ การผนวก การประสาน การเติมเต็ม การเชื่อมโยง การรวมกัน ร่วมกัน เป็นต้น แนวคิดการบูรณาการในทางการเมืองมุ่งที่จะทำให้องค์การระหว่างประเทศเป็นเสมือนครอบครัวใหญ่ ครอบครัวหนึ่ง โดยมีประเทศสมาชิกเปรียบเสมือนสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน ทางด้านสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ให้ความหมายไว้ว่า การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การผสมกลมกลืนของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์และการวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญของสถาบันการบูรณาการที่มีประสิทธิผล เป็นมากกว่า

^๑ การยोजना นาคสกุล, **คลังความรู้**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : [https:// www.royin.go.th2th/knowledge/detail.pnp?ID=56](https://www.royin.go.th2th/knowledge/detail.pnp?ID=56) [๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒].

^๒ จุริวัลย์ ภักดีวุฒิ, **บูรณาการคืออะไร**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/74693> [๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒].

ความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันซึ่งการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายในระบบการจัดการ ผลการดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์^๓

สรุปได้ว่า คำว่า“บูรณาการ” จะเป็นอีกคำหนึ่งที่ถูกนำมาใช้กันกับทางการบริหารกันแพร่หลาย นับแต่ผู้นำรัฐบาลชุดก่อนได้มีแนวนโยบายปรับรูปแบบการปฏิบัติงานของผู้บริหารราชการ โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีลักษณะของ “การบูรณาการ” โดยให้ยึดแนวทางการปฏิบัติงานในลักษณะของ CEO เมื่อการบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนากับวิทยาการหรือ ศาสตร์สมัยใหม่หาวิธีการศึกษาแบบบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่จึงทำได้ ๒ วิธีคือ วิธีที่ ๑ พุทธวิทยา วิธีที่ ๒ ธรรมวิทยา ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาในการจัดการกับทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์ สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

ตารางที่ ๒.๑ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการบูรณาการ

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ราชบัณฑิตยสถาน	ความหมายการบูรณาการ ได้แก่ การรวมหน่วยที่แยกๆ กันเข้าเป็นหน่วยเดียวกัน
การัญญา นาคสกุล	“การบูรณาการ” เป็นการผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่นำมาบริหารจัดการร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนา หรือ ทำให้ดีขึ้น
จรีวัลย์ ภักดีวุฒิ,	ความหมายการบูรณาการ ได้แก่ การผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่นำมาบริหารจัดการร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนา
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา,	ความหมายการบูรณาการ ได้แก่ การผสมกลมกลืนของแผนกระบวนกร สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์และการวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์

๒.๑.๒. แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ

การศึกษาการบูรณาการในครั้งนี้ส่วนที่หนึ่งจะได้อธิบายความหมายของแนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการว่ามีความหมายเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเบื้องต้น

๒.๑.๒.๑ กลุ่มนักวิชาการด้านพุทธศาสนา

สำหรับทางพระพุทธศาสนาก็มีความพยายามที่จะใช้หลักพุทธธรรมมาอธิบายให้เข้ากับวิชาการสมัยมากขึ้นโดยที่พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้ให้คำนิยามคำว่า “บูรณาการ”(Integration) ค่อนข้างจะสอดคล้องกับราชบัณฑิตยสถานว่า “หมายถึง การนำสิ่งที่แยกกันมารวมเข้าเป็นอันเดียวกันจนเกิดองค์รวม (The whole) โดยท่านได้ยกประเด็นพระพุทธศาสนากับ

^๓ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓, (กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, ๒๕๕๔), หน้า ๕๓.

วิทยาศาสตร์มาอธิบายเพิ่มเติมว่า “ถ้าศรัทธาในพระพุทธศาสนากับปัญญาในทางวิทยาศาสตร์เป็นไปในทางเดียวกันคือส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันก็จะก่อให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์ องค์รวมนี้แหละคือบูรณาการ และเนื่องจากวิทยาศาสตร์ครอบคลุมไปถึงศาสตร์สมัยใหม่ ที่อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์สร้างระบบความรู้ขึ้นมา เช่น ครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เราจึงสามารถบูรณาการพระพุทธศาสนาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ด้วย ซึ่งการบูรณาการพระพุทธศาสนากับวิทยาการหรือศาสตร์สมัยใหม่ว่าวิธีการศึกษาแบบบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่จึงทำได้ ๒ วิธี คือ

วิธีที่ ๑ พุทธวิทยา (Buddhology) หมายถึง การปรับศาสตร์เข้าหาพระพุทธศาสนา คือใช้พระพุทธศาสนาเป็นตัวตั้ง และนำศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายเสริมพระพุทธศาสนา วิธีนี้ใช้องค์ความรู้ในศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายสนับสนุนพระพุทธศาสนาให้ดูทันสมัย และมีเหตุผลเป็นที่ยอมรับได้ง่ายขึ้น

วิธีที่ ๒ ธรรมวิทยา (Dhammology) หมายถึง การปรับพระพุทธศาสนาเข้าหาศาสตร์ คือใช้ศาสตร์สมัยใหม่เป็นตัวตั้ง และนำหลักศีลธรรมในพระพุทธศาสนาเพิ่มเติมเข้าไปในเนื้อหาของศาสตร์สมัยใหม่ ทั้งนี้ เพราะศาสตร์สมัยใหม่มุ่งแสวงหาความจริงโดยไม่สนใจเรื่องศีลธรรม การนำหลักศีลธรรมในพระพุทธศาสนาเติมเต็มให้กับศาสตร์เหล่านั้น ย่อมจะช่วยให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์

นอกจากนี้ยังหมายรวมไปด้วยวิธีบูรณาการแบบนี้จึงเป็นการศึกษาแบบธรรมประยุกต์ซึ่งหมายถึง การปรับใช้ธรรมให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ โดยอาศัยศาสตร์สมัยใหม่เป็นสะพาน วิธีการนอกจากจะทำให้ธรรมอกาลิโกคือไม่ล้าสมัย เพราะสามารถปรับเข้ากับวิถีแห่งชีวิตของคนทุกยุคทุกสมัย แล้วยังจะเป็นการช่วยนำศีลธรรมกลับมาสู่โลกนี้อีกด้วย “ธรรมประยุกต์จะเกิดให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิต เนื่องจากธรรมเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมของชีวิต ธรรมจึงไม่ใช่เรื่องไกลตัวแต่อย่างใด ผู้ที่นำธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตอย่างสม่ำเสมอเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา ประโยชน์นั้นแหละจะทำให้รักษาพระพุทธศาสนาอยู่คู่กับสังคมตลอดไป พระพุทธศาสนาจะอยู่รอดในสังคมใดก็ต้องปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในสังคมนั้น ในทำนองเดียวกัน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจะอยู่รอดในสังคมโลกด้วยการปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกด้วยการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ความเป็นเลิศนี้จะเกิดไม่ได้ ถ้าไม่มีการบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ การดำเนินการในลักษณะนี้ย่อมถือว่าสอดคล้องกับปรัชญามหาวิทยาลัยที่ว่า จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจ และสังคม”^๕

^๔ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), วิธีบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๔๙.

^๕ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๙.

๒.๑.๒.๒ กลุ่มนักวิชาการตะวันตก

วิธีคิดแบบบูรณาการที่น่าสนใจประกอบด้วย ๓ ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ ๑ ถอดกรอบ เพื่อที่จะให้หลุดจากกับดักทางความคิดทางวัฒนธรรมทางความรู้ทางประสบการณ์ เป็นต้น

ขั้นที่ ๒ ขยายกรอบ โดยอาศัยฐานแนวคิดในเรื่ององค์รวม สหวิทยาการคิดโดยวิธีอุปนัย การมองประสานชีวิตตรงข้ามและมองแบบทุกฝ่ายชนะ

ขั้นที่ ๓ คุมกรอบ ซึ่งเป็นขั้นกลับมาบูรณาการอีกครั้ง^๖

การบูรณาการทั้ง ๓ ขั้นเป็นการนำศาสตร์หรือความรู้วิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันนำมาเข้าด้วยกันหรือผสมผสานได้อย่างกลมกลืน เพื่อนำมาจัดเป็นการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเดียวกัน เชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นการสร้างความรู้ของผู้เรียนที่มากกว่า การให้เนื้อหาโดยครูเป็นผู้กำหนดซึ่งลักษณะที่สำคัญของการสอนแบบบูรณาการ ได้แก่

๑. เป็นการบูรณาการระหว่างความรู้ กระบวนการ และการปฏิบัติ

๒. เป็นการบูรณาการระหว่างวิชาได้อย่างกลมกลืน

๓. เป็นการบูรณาการระหว่างสิ่งที่เรียนกับชีวิตจริง

๔. เป็นการบูรณาการเพื่อจัดความซับซ้อนของเนื้อหาต่าง ๆ

๕. เป็นการบูรณาการให้เกิดความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดรวบยอดของวิชาต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย^๗

กล่าวได้ว่า กรอบการบูรณาการจะมองไปที่องค์ความรู้ในหลายๆ ศาสตร์ที่ถูกนำมาผนวกผสมผสานให้เข้าด้วยกันเพื่อการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในสิ่งนั้น ๆ ซึ่งมีทั้งกรอบ องค์ความรู้ กระบวนการ การปฏิบัติงาน การจัดการหลักสูตรการดำเนินชีวิต เป็นต้น แต่สำหรับทางด้านอาจารย์สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ บ่งบอกถึงลักษณะการบูรณาการที่มุ่งไปสู่การเรียนรู้ทางวิชาการในทุกขั้นตอนแต่สุดท้ายก็สามารถนำมาผสมผสานกันอย่างลงตัวมากที่สุดจะมี ๖ ลักษณะ ได้แก่

๑. การบูรณาการเชิงเนื้อหาสาระ เป็นการผสมผสานเชื่อมโยงเนื้อหาสาระในลักษณะการหลอมรวมกันโดยการตั้งเป็นหน่วย (Unit) หรือหัวเรื่อง (Theme)

^๖ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ซีเอสเอ็มเดีย, ๒๕๔๓), หน้า ๑๓.

^๗ ภาศกร พันธุ์รอด, บูรณาการ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://202.44.34.144/kmit/knowledge_detail.php?IDKM=334 [๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒].

๒. การบูรณาการเชิงวิธีการ เป็นการผสมผสานวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เข้าในการสอน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายวิธี การสนทนา การอภิปราย การใช้คำถาม การบรรยาย การค้นคว้าและการทำงานกลุ่ม การไปศึกษานอกห้องเรียนและการนำเสนอข้อมูลเป็นต้น

๓. การบูรณาการความรู้กับกระบวนการเรียนรู้ โดยออกแบบการเรียนรู้ให้มั่งคั่งทั้งการให้ความรู้และกระบวนการไปพร้อม ๆ กัน เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา และกระบวนการสร้างความคิดรวบยอดเป็นต้น

๔. การบูรณาการความรู้ ความคิด กับคุณธรรม โดยเน้นทั้งพุทธิพิสัยและจิตพิสัยเป็นการเรียนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไปพร้อม ๆ กัน เพื่อที่นักเรียนจะได้เป็น “ผู้มีความรู้คู่คุณธรรม”

๕. การบูรณาการความรู้กับการปฏิบัติ เน้นการปฏิบัติจริง ควบคู่ไปพร้อมๆกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่าง

๖. การบูรณาการความรู้ในโรงเรียนกับชีวิตจริงของนักเรียน พยายามให้เด็กได้เรียนรู้เนื้อหาที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าและความหมายในสิ่งที่เรียน^๔

สรุปได้ว่า “บูรณาการ” เป็นศัพท์บัญญัติทางการศึกษา เดิมใช้คำว่า “บูรณาการรวมหน่วย” เป็นคำบัญญัติให้ตรงกับคำว่า “Integration” ซึ่งส่วนใหญ่จะมองไปในส่วนของการศึกษาโดยมาก จะเห็นได้จากการจัดการหลักสูตรที่ถูกผนวกนำมาผสมผสานเพื่อให้เกิดรูปแบบการบูรณาการกับการเรียนการสอนนักเรียนซึ่งก็ไม่แตกต่างไปจากการบูรณาการตามแนวพระพุทธศาสนาที่อาศัยศาสตร์สมัยใหม่ที่ผนวกผสมผสานกับหลักพุทธธรรมเพื่อนำไปอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมและนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในเชิงการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขมนุษย์ ถึงแม้ว่าจะมีลักษณะเฉพาะในการบูรณาการแต่การสร้างองค์ความรู้ให้สามารถร่วมเดินทางไปได้แบบองค์รวมในหลายๆ ส่วนก็จะเป็นการพัฒนาสังคมไปโดยอัตโนมัติที่เน้นในเชิงขององค์ความรู้แบบสหวิชาการ

^๔ สิริพัชร์ เจษภวโรจน์, อังโน วารุณี คมมันกลาง, การสอนแบบบูรณาการคืออะไร?, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.gotoknow.org/posts/400257> [๘ สิงหาคม ๒๕๖๒].

ตารางที่ ๒.๒ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของแนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต)	แนวคิดการบูรณาการ ได้แก่ การนำสิ่งที่แยกกันมารวมเข้าเป็นอันเดียวกันจนเกิดองค์รวม
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	แนวคิดการบูรณาการ ได้แก่ ชั้นที่ ๑ ถอดกรอบ ชั้นที่ ๒ ขยายกรอบ ชั้นที่ ๓ คุมกรอบ
ภาสกร พันธุ์รอด,	แนวคิดการบูรณาการ ได้แก่ การนำศาสตร์หรือความรู้วิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กันนำมาเข้าด้วยกันหรือผสมผสานได้อย่างกลมกลืน
สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์,	แนวคิดการบูรณาการ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> ๑. การบูรณาการเชิงเนื้อหาสาระ ๒. การบูรณาการเชิงวิธีการ ๓. การบูรณาการความรู้กับกระบวนการเรียนรู้ ๔. การบูรณาการความรู้ ความคิดกับคุณธรรม ๕. การบูรณาการความรู้กับการปฏิบัติ ๖. การบูรณาการความรู้ในโรงเรียนกับชีวิตจริง

๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง

การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองในครั้งนี้ส่วนที่หนึ่งจะได้อธิบายความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองว่ามีความหมายเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจเบื้องต้น

๒.๒.๑ ความหมายของวัฒนธรรมการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของระบบวัฒนธรรมทั้งหมดและแม้ว่าวัฒนธรรมทางการเมืองได้มาจากการผสมคำระหว่าง “วัฒนธรรม” กับ “การเมือง” ดังนั้นจึงมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมือง ไว้ดังนี้

วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมืองกับสังคมการเมืองในเชิงจิตวิทยา โดยวัฒนธรรมทางการเมืองใดที่สังคมการเมืองต้องการก็มักถูกปลูกฝังให้เป็นความคิด, อุดมการณ์, ความเชื่อ ฯลฯ ของสมาชิกในสังคมการเมืองนั้นๆ ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นความคิด, อุดมการณ์, ความเชื่อ ฯลฯ ที่ขึ้นตรงกับกระบวนการ

สร้างความคิด, อุดมการณ์, ความเชื่อ ฯลฯ จากสถาบันในทางการเมืองต่างๆ ที่แปรผันต่างกันไป ตามแต่ละสังคมการเมือง^๙

คำว่า “วัฒนธรรม” (Culture) หมายถึง “สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะหรือวิถีชีวิตของหมู่คณะ” ดังนั้นจึงอาจอนุมานได้เป็นสังเขปว่า วัฒนธรรมทางการเมืองก็คือสิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามทางการเมืองแก่หมู่คณะหรือวิถีชีวิตทางการเมืองของหมู่คณะนั่นเอง โดยทั่วไป สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่สิ่งใดสิ่งหนึ่งมักเป็นสิ่งที่ดีงาม ไม่ว่าจะความเจริญงอกงามจะเกิดขึ้น ต่อตัวมนุษย์หรือต่อสังคมก็ตาม วัฒนธรรมทางการเมืองจึงมีรากฐานที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต มนุษย์ในสังคม เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างสรรค์ความเจริญงอกงามแก่มนุษย์และสังคม นั่นเอง เมื่อเป็นดังนี้ วัฒนธรรมทางการเมืองจึงน่าจะมีรากฐานที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตทางการเมืองที่ดีที่งามของมนุษย์ในสังคมการเมือง เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างสรรค์ความเจริญงอกงามทางการเมืองแก่มนุษย์และสังคมการเมืองนั้นๆ^{๑๐}

คำว่า “วัฒนธรรมทางการเมือง” เป็นคำศัพท์เฉพาะทางรัฐศาสตร์ มาจากภาษาอังกฤษว่า “Political Culture” โดยคำว่า “วัฒนธรรม” มาจากภาษาอังกฤษว่า “Culture” ซึ่งมีรากศัพท์จากภาษาละติน คือ Culture อันหมายถึง การปลูกหรือการปลูกฝัง^{๑๑}

อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม (Social Culture) หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ซึ่งมาจากความเชื่อ (Beliefs) ค่านิยม (Values) และทัศนคติทางการเมือง (Attitude) ของ บุคคลซึ่งได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังสืบต่อกันมา จนกระทั่งบุคคลยอมรับและยึดถือเป็น แนวทางปฏิบัติการเมืองของสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองเกิดจากกระบวนการปลูกฝังอบรม กล่อมเกลางานการเมือง (Political Socialization Process) ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่สืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน จนทำให้บุคคลในสังคมมีความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge) ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง (Political Behavior) ของบุคคลในสังคม และเมื่อบุคคลในสังคมมีพฤติกรรมทางการเมืองเป็นแบบแผน (Pattern) พฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นแบบแผนก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมนั้น จากกระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองดังกล่าวการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับวิวัฒนาการของระบบการเมืองการปกครองที่ผ่านมาในอดีต

^๙ Heywood, *Politics*, (London: Macmillan, 1997), p. 202.

^{๑๐} Eiampaiwan, *Political culture*. In *Introduction to Political Science, Unit 1 1*, (Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University, 2003), p.71.

^{๑๑} จานงค์ อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ, *สังคมวิทยา*, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๙), หน้า ๑๕.

โดยเฉพาะกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนวัฒนธรรมทางการเมืองด้วย^{๑๒}

จากที่กล่าวในเบื้องต้น เราจะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของระบบวัฒนธรรมทั้งหมดในสังคม^{๑๓} โดยสาระพื้นฐานแล้ว วัฒนธรรมทางการเมืองก็คือแบบแผนการดำเนินชีวิตทางการเมืองของสมาชิกทางสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละสังคมจึงแตกต่างกันไปตามทัศนคติความเชื่อ ค่านิยม และ จารีตประเพณีทางการเมืองของแต่ละสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่ กำหนดบทบาทและพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกในแต่ละสังคม และเป็นปัจจัยสำคัญที่ ส่งผลให้ลักษณะและรูปแบบของระบอบการเมืองการปกครองในแต่ละสังคมแตกต่างกันด้วย^{๑๔} วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบแผนของทัศนคติและความเชื่อของ บุคคลที่มีต่อระบบการเมืองต่อส่วนต่างๆ และต่อการแสดงบทบาทการเมืองของบุคคล ซึ่ง อาจจำแนกแนวโน้มหรือท่าทีในการแสดงออกทางการเมืองของบุคคลได้ ๓ แบบ เรียกว่า “Orientation” (ความโน้มเอียง) กล่าวคือ

๑) ความโน้มเอียงด้านการรับรู้ (Cognitive Orientation) หมายถึง ความรู้ และความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อการเมือง

๒) ความโน้มเอียงต่อการแสดงความรู้สึก (Affective Orientation) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการเมืองเป็นความรู้สึกทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อการเมือง

๓) ความโน้มเอียงด้านการประเมิน (Evaluative Orientation) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการใช้ค่านิยมของบุคคลวิเคราะห์การเมืองเพื่อการตัดสินใจ ทั้งนี้ความเชื่อทางการเมืองของบุคคลอาจจำแนกได้เป็น ๒ แบบ ได้แก่ ความ เชื่อทางการเมืองต่อสิ่งที่เป็นอยู่และความเชื่อทางการเมืองต่อสิ่งที่ควรจะเป็น^{๑๕} โดยอาศัยทัศนคติความเชื่อและสภาวะแห่งจิตใจของบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมทางการเมือง เพื่อการสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยและ

^{๑๒} Thamrongthanyawong, S., **Thai Politics**, (Bangkok: Selma Tham, 2006).

^{๑๓} Somvician, K., **Thai Political Culture and Urban Development**, (Bangkok: Political Science, Phra Nakhon, Thai Wattana Panich, 1971), p. 42.

^{๑๔} Gabriel A. Almond, “Comparative Political System”, **Journal of Politic**, Vol. 18 (1956): 391 - 409.

^{๑๕} Gabriel A. Almond & Sidney Verba., **The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations**, (Boston: Little Brown & Company, 1965), p. 516.

การยอมรับกติกาของสังคม^{๑๖} รวมทั้งการให้ความสนับสนุนทางการเมืองโดยทั่วไปของสมาชิกภายในระบบการเมือง^{๑๗}

ในส่วนของประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองที่ไทยรับมาจากประเทศตะวันตก แม้ว่าการปกครองแบบนี้จะเป็นที่นิยมกันทั่วไปใน นานาอารยประเทศ และได้รับการยอมรับจากสังคมไทยอย่างกว้างขวาง แต่การปกครอง ระบอบดังกล่าวก็ยังไม่สามารถประสานเข้ากับวิถีชีวิตคนไทยได้อย่างสนิทแนบแน่น อาจกล่าวได้ว่าคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีความจิตวิญญาณประชาธิปไตยหรือมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย อย่างแท้จริง ทั้งนี้เป็นเพราะมีเงื่อนไขสำคัญที่เกี่ยวข้องหลายประการ อันเป็นอุปสรรคสำคัญ ต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือ เรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยแบบเดิม ที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบบอุปถัมภ์มายาวนาน ทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองไทยค่อนข้างไปทางอำนาจนิยมและประเพณีนิยม ซึ่งลักษณะพฤติกรรม และวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยเช่นนี้ มีเนื้อหาสาระแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในโลกตะวันตก^{๑๘}ความเข้าใจโดยทั่วไปในเมืองไทยเกี่ยวกับการเมืองก็คือ การเมืองคือการแย่งชิง ตำแหน่งสาธารณะ ด้านการบริหารต่างๆ ด้วยการเลือกตั้งหรือค้มทอกค้มตาดบ ความเข้าใจ เช่นนี้เป็นผลให้คนทั่วไปรู้สึกว่าการเมืองไม่เกี่ยวข้องกับตน มากไปกว่าความสามารถที่จะแก่งแย่งว่าอำนาจทางการเมืองจะเป็นของใคร และเมื่อเป็นเช่นนั้นนโยบายสาธารณะจะเปลี่ยนแปลง ไปอย่างไร ตนจะเอาตัวรอดหรือจะหาประโยชน์ทางธุรกิจจากความเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เปลี่ยนแปลงนั้นได้อย่างไร^{๑๙}

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ทศนคติทางการเมืองของบุคคลซึ่งได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังสืบต่อกันมาจนกระทั่งบุคคลยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติการเมืองของสังคม โดยปลูกฝังให้เป็นความคิด, อุดมการณ์, ความเชื่อ ของสมาชิกในสังคมการเมืองนั้นๆ เพื่อการสร้าง

^{๑๖} Lucian W. Pye and Sidney Verba, *Political Culture and Political Development*, (Princeton: Princeton University Press, 1965), p. 5.

^{๑๗} William T. Bluhm, *Ideologies and Attitude Modern Political Culture*, (New Jersey: Prentice Hall, 1974), pp. 5-6.

^{๑๘} Promgird, P, " Political Culture and Democracy Development in NorthEast Rural Community Area : A Case Study of People in Khambong and Sa-ard Village, Ampure Nampong, Khon Kaen Province, *Journal of Humanities*, (Social Sciences, 31 (3): Publishing House, 2014): 65-66.

^{๑๙} Aoisiwong, N. " Thai Political Culture," *Journal of Institute of Culture and Arts Srinakharinwirot University*, Vol. 12 (February 2011): 49.

ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการยอมรับกติกาของสังคม รวมทั้งการให้ความสนับสนุนทางการเมืองโดยทั่วไปของสมาชิกภายในระบบการเมือง

ตารางที่ ๒.๓ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของวัฒนธรรมการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Heywood,	วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นความคิด, อุดมการณ์, ความเชื่อ ที่ขึ้นตรงกับกระบวนการสร้างความคิด, อุดมการณ์, ความเชื่อ จากสถาบันในทางการเมืองต่างๆ ที่แปรผันต่างกันไปตามแต่ละสังคมการเมือง
พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน	วัฒนธรรมทางการเมืองก็คือสิ่งที่ทำให้ เจริญงอกงามทางการเมืองแก่หมู่คณะหรือวิถีชีวิตทางการเมืองของหมู่คณะ
Eiampaiwan,	วัฒนธรรมทางการเมืองจึงมี ความสัมพันธ์โดยตรงกับวิวัฒนาการของระบบการเมืองการปกครองที่ผ่านมาในอดีต โดยเฉพาะกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนวัฒนธรรมทางการเมือง
Thamrongthanyawong, S.,	วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของระบบวัฒนธรรมทั้งหมดในสังคม
Somvician,	วัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละสังคมจึงแตกต่างกันไปตามทัศนคติความเชื่อ ค่านิยม และจารีตประเพณีทางการเมืองของแต่ละสังคม
Gabriel A. Almond & Sidney Verba,	วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบแผนของทัศนคติและความเชื่อของ บุคคลที่มีต่อระบบการเมืองต่อส่วนต่างๆ และต่อการแสดงบทบาทการเมืองของบุคคล
Lucian W. Pye and Sidncy Verba,	การสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการยอมรับกติกาของสังคมและการให้ความสนับสนุนทางการเมืองโดยทั่วไปของสมาชิกภายในระบบการเมือง

ตารางที่ ๒.๔ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของวัฒนธรรมการเมือง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
William T. Bluhm, (1974, pp. 5-6.)	วัฒนธรรมทางการเมืองไทยค่อนข้างไปทางอำนาจนิยมและ ประเพณีนิยม ซึ่งลักษณะพฤติกรรมและวัฒนธรรมทาง การเมืองของคนไทย
Promgird, P., (2014, pp. 65-66.)	วัฒนธรรมทางการเมืองไทยค่อนข้างไปทางอำนาจนิยมและ ประเพณีนิยม ซึ่งลักษณะพฤติกรรม และวัฒนธรรมทาง การเมืองของคนไทยเช่นนี้ มีเนื้อหาสาระแตกต่างอย่าง สิ้นเชิงกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในโลก ตะวันตก
Aoisiwong, N., (2011, p. 49.)	ความเข้าใจโดยทั่วไปในเมืองไทยเกี่ยวกับการเมืองก็คือ การเมืองคือการแย่งชิง ตำแหน่งสาธารณะ ด้านการบริหาร ต่างๆ ด้วยการเลือกตั้งหรือคมหมอกคมดาบ ความเข้าใจ เช่นนี้เป็นผลให้คนทั่วไปรู้สึกว่าการเมืองไม่เกี่ยวข้องกับตน มากไปกว่าความสามารถที่จะแก่งแย่งอำนาจทางการเมืองจะ เป็นของใคร

๒.๒.๒ กระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) คือส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม (Social Culture) เป็นวัฒนธรรมที่ครอบคลุมสังคมทั้งหมด โดยวัฒนธรรมทางการเมืองจะเกี่ยวข้องเฉพาะ “การเมือง” เป็นหลักซึ่งโดยความเป็นจริงจะเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมส่วนอื่นๆ ของสังคมอย่างใกล้ชิด ดังนั้น กระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นอย่างเดียวกับกระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางสังคมโดยมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้^{๒๐}

๑. กระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลารวมถึงการเมือง (Political Socialization Process) บุคคลในสังคมจะผ่านกระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อหลอมกล่อมเกลารวมถึงการเมืองมาแต่แรกเกิดโดยเริ่มต้นตั้งแต่ครอบครัวโรงเรียน ชุมชน ที่ทำงาน และจากสิ่งแวดล้อมโดยรวมโดยกระบวนการนี้จะเกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม

^{๒๐} สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, การเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสมาธรรม, ๒๕๔๙), หน้า ๖๖๒.

๒. ความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge) จากกระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อหลอมกลุ่มเกลาทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อมจะทำให้บุคคลเกิดความรู้ทางการเมืองจากความรู้ทางกว้างจนถึงความรู้ทางลึก อาทิความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ของระบอบการเมืองต่างๆ ได้แก่ ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ระบอบเผด็จการทหารระบอบคอมมิวนิสต์ ระบอบสังคมนิยมและระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น หรือความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมและพฤติกรรมทางการเมืองรูปแบบต่างๆ ทั้งจาก การปลูกฝังจากครอบครัว โรงเรียนองค์การที่ทำงานและจากสื่อต่างๆ กระบวนการนี้จะทำให้บุคคลมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ“การเมือง” ในมุมมองอย่างหลากหลาย

๓. ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง (Political Beliefs, Values, Attitudes) เมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหรือเป็นความรู้แค่ผิวเผินหรือแบบลึกซึ้งซึ่งกระบวนการรับรู้ (Perception Process) ของแต่ละคนจะทำหน้าที่ในการกลั่นกรองถ้าเห็นว่าสิ่งใดไม่ดีจะเกิดการปฏิเสธ เช่น บุคคลเห็นว่าระบอบเผด็จการทหารหรือระบอบคอมมิวนิสต์ไม่ดีก็จะปฏิเสธแต่ถ้าเห็นว่าดีเพราะเป็นที่นิยมของบุคคลทั่วไปหรือหลักการที่ดีเช่น ถ้าบุคคลเห็นว่าระบอบประชาธิปไตยดี กระบวนการรับรู้จะทำให้เกิดการยอมรับจนกลายเป็นความเชื่อค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองของตน ซึ่งมีลักษณะดังนี้^{๒๑}

๑. ระบบความเชื่อ (Beliefs) เป็นความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ดำรงอยู่ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือเป็นสิ่งที่ผิดเป็นการประเมินค่าถึงสิ่งที่เป็นอยู่ว่าดีหรือเลวหรือเป็นความเชื่อเกี่ยวกับ วิธีหรือเป้าหมายของการกระทำว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาหรือไม่ความเชื่อเป็นสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลเมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองและเห็นว่าการเมืองระบบใดดีก็จะยอมรับและยึดถือกลายเป็นความเชื่อทางการเมืองของตน อาทิความเชื่อเกี่ยวกับระบอบการเมืองต่างๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคล

๒. ค่านิยม (Values) เป็นความเชื่อที่ยึดถือสืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนานเป็นความเชื่อเกี่ยวกับวิธีหรือเป้าหมายการกระทำของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะยืนยงถาวรต่างกับสมัยนิยม (Fashion) ที่ไม่ยืนยงถาวรเป็นความเชื่อที่มีผลต่อการกระทำในระยะสั้นแล้วเลือนหายไป ค่านิยมทางการเมืองจึงเป็นการแสดงออกของความเชื่อทางการเมืองในรูปของการกระทำที่สามารถมองเห็นได้ อาทิค่านิยมเผด็จการและค่านิยมประชาธิปไตย เป็นต้น การกระทำต่างๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคลจะทำให้รู้ว่า บุคคลเหล่านี้มีความเชื่อทางการเมืองอย่างไร

๓. ทัศนคติ (Attitude) เป็นความรู้สึกของตนที่สั่งสมมาจากประสบการณ์อันยาวนานและมีผลต่อการตอบสนองสิ่งต่างๆ ด้วยลักษณะของความรู้สึกและความพอใจของตน ดังนั้น ทัศนคติทางการเมืองจึงเกิดขึ้นจากกระบวนการรับรู้ทางการเมืองของบุคคลจนกระทั่งทำให้เกิดความเชื่อทางการเมืองเกี่ยวกับลัทธิหรือระบอบการเมืองต่างๆ และการแสดงออกในรูปแบบของความรู้สึกทาง

^{๒๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๖๓.

การเมือง อาทิเช่น รู้สึกพอใจกับ ระบอบประชาธิปไตยที่เคารพในเรื่องเสรีภาพ ความเสมอภาคและความยุติธรรมของคนในสังคมและความรู้สึกไม่พอใจกับ ระบอบการเมืองที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล เป็นต้น

๔. พฤติกรรมทางการเมือง (Political Behaviors) เมื่อบุคคลมีความเชื่อค่านิยมและทัศนคติทางการเมืองอย่างไรก็จะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมทางการเมืองอย่างนั้น อาทิเช่น บุคคลใดมีความเชื่อในระบอบประชาธิปไตย บุคคลนั้นก็เคารพในสิทธิเสรีภาพทั้งของตนเองและผู้อื่น จะเห็นคุณค่าของความเสมอภาคและความยุติธรรมของสังคม ถ้ามีการเลือกตั้งก็จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอถ้ามีการแสดงความคิดเห็นก็จะเข้าร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล พฤติกรรมการเมืองเหล่านี้จะเกิดจากอิทธิพลของความเชื่อค่านิยมและทัศนคติทางการเมืองของแต่ละบุคคล

๕. วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เมื่อบุคคลมีพฤติกรรมทางการเมืองจนกลายเป็นแบบแผน (Pattern) คือกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่สามารถคาดหมายได้ อาทิ บุคคลที่ใช้ สิทธิเลือกตั้งเสมอบุคคลที่กล้าแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างตรงไปตรงมา และบุคคลที่เคารพในความเสมอภาคของผู้อื่น พฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นแบบแผน เช่นนี้ จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลนั้นหรือกลุ่มนั้น

สรุปได้ว่า กระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นอย่างเดียวกับกระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางสังคมโดยมี กระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อหลอมเกลาทางการเมือง, ความรู้ทางการเมืองที่ดีต่อการเมือง

ตารางที่ ๒.๕ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญของกระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สมบัติ อารังธัญวงศ์, (๒๕๔๙, หน้า ๖๖๒ - ๖๖๓)	กระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นอย่างเดียวกับกระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางสังคมโดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้ ๑. กระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อหลอมเกลาทางการเมือง ๒. ความรู้ทางการเมือง ๓. ความเชื่อค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง

๒.๒.๓ ประเภทของวัฒนธรรมทางการเมือง

วัฒนธรรมการเมืองเชื่อว่าเป็นส่วนสำคัญในการสร้างการกลมกลืน สมาชิกในสังคมการเมืองให้มีพฤติกรรมที่เป็นไปในทางที่สังคมการเมือง ดังนั้นจึงมีนักวิชาการได้ให้ความหมายประเภทของวัฒนธรรมทางการเมือง ไว้ดังนี้

ความต้องการหรือการสร้างให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมือง^{๒๒} โดยมีทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองคือทฤษฎีการเมืองของแกเบรียล อัล มอนด์ (Gabriel Abraham Almond) ที่มองว่าการเมืองโดยรวมนั้น สามารถจะพัฒนาได้ หากสมาชิกในสังคมมี “สำนึกพลเมือง” หรือ “วัฒนธรรมพลเมืองในการเข้าร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขันแต่หากสมาชิกในสังคมการเมืองที่ไม่สนใจการเมืองหรือรับรู้แต่ไม่เข้าร่วมทางการเมือง การเมืองนั้นก็ด้อยพัฒนา โดยใช้ปัจจัยเกี่ยวกับความสำนึกทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งมีนิยามวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นตัวชี้วัด ๓ ประเภท ไว้ดังนี้^{๒๓}

๑) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial political culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบดั้งเดิม ประชาชนในสังคมไม่มีความรู้ไม่มีบทบาททางการเมืองไม่มีความคิดเห็นและไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ได้กำหนดบทบาททางการเมืองให้กับใครไม่มีรัฐธรรมนูญ และไม่มีข้อเรียกร้องทางการเมืองระหว่างประชาชนกับระบบ การเมือง ประชาชนไม่ได้สนใจต่อระบบการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบนี้ปรากฏใน สังคมที่ปฏิบัติตามจารีตประเพณีดั้งเดิมซึ่งปกครองกันแบบง่ายๆ เช่น ชนเผ่าเงาะป่าซาไก และชนเผ่าผีตอเหลืองในประเทศไทยหรือประชาชนในสังคมชนบทที่ห่างไกลความเจริญ เป็นต้นแต่ในปัจจุบันจะปรากฏกลุ่มวัฒนธรรมแบบคับแคบในยุคสมัยใหม่ก็มี

๒) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า (Subject political culture) เป็น วัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อระบบการเมืองโดยทั่วๆ ไปใน ระดับหนึ่ง ประชาชนในสังคมไม่มีความรู้สึกว่าคุณเองมีความหมายหรืออิทธิพลต่อระบบ การเมือง ประชาชนได้ยอมรับอำนาจรัฐ เชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐ แต่ไม่กล้า แสดงออก ไม่กล้าเรียกร้องทางการเมือง ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยถือว่า การเมืองเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจหรือผู้มีบารมีลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ ฟ้าจะพบได้ในกลุ่มคนชั้นกลางในประเทศกำลังพัฒนา ความเชื่อที่ฝังรากลึกมาตั้งแต่อดีตอัน เป็นอิทธิพลของสังคมเกษตรกรรมซึ่งมองว่ารัฐมีอำนาจเป็นผู้ปกครองเท่านั้น ประชาชนทั่วไป ควรมีหน้าที่เพียงเชื่อฟัง และปฏิบัติตามกฎหมายเท่านั้น วัฒนธรรมทางการเมือง

^{๒๒} Mehran Kamrava., *Understanding Comparative Politics: a framework for analysis*, (London and New York: Routledge, 1996), p. 55.

^{๒๓} Gabriel A. Almond & Sidney Verba, *The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*, (Boston: Little Brown & Company, 1965), pp. 23-25.

แบบนี้จะ พบเห็นได้ในสังคมทางการเมืองของประเทศไทยโดยเฉพาะประชาชนนิยมไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่ไม่ได้ติดตามตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐรวมทั้งไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

๓) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (Participant political culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองเป็น อย่างดีตื่นตัวทางการเมืองตระหนักรู้ในทางการเมือง มีจิตสำนึกทางการเมืองสูง เห็นคุณค่าและความสำคัญในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเห็นว่าต้องควบคุม กำกับและ ตรวจสอบผู้ปกครองให้ใช้อำนาจปกครองเพื่อให้ระบบการเมืองตอบสนองความต้องการของประชาชนด้วยความเป็นธรรมรวมทั้งการบังคับใช้อำนาจตามกฎหมาย วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมจะพบเห็นได้ในประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบ ก้าวหน้าสูงและมีชนชั้นกลางกลุ่มใหญ่ที่มีจิตสำนึกทางการเมืองรวมทั้งมีความรับผิดชอบสูง ซึ่งจะมีอยู่ในประเทศอุตสาหกรรมหรือประเทศที่พัฒนาแล้ว

วัฒนธรรมทางการเมืองที่ปรากฏอยู่ในสังคมต่างๆ ตามทัศนะของ Almond และ Verba นั้นเป็นการยากที่จะชี้ให้เห็นชัดเจนไปในสังคมต่างๆ ประชาชนในสังคมการเมืองทั้ง ประเทศจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบหนึ่งแบบใดโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตามในสังคม การเมืองที่ประชาชนยังคงมีความแตกต่างกันด้านฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมการเมืองซึ่ง จะมีผลต่อความรู้ทาง การเมืองหรือจิตสำนึกทางการเมืองต่างกัน รวมทั้งความเข้าใจทางการเมืองของแต่ละบุคคลด้วย

ในสังคมต่างๆ ประชาชนจะมีลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสม (Mixed political culture) ได้แก่

๑) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบผสมไพร่ฟ้า (Parochial – subject political culture) เป็นวัฒนธรรมแบบที่ประชาชนไม่ยอมรับอำนาจในแบบดั้งเดิม เช่น อำนาจของหัวหน้าเผ่าหรือเจ้าของที่ดินแต่ประชาชนเริ่มมีความจงรักภักดีต่อระบบการเมือง ที่สลับซับซ้อนมากขึ้น หรือยอมรับอำนาจของรัฐบาลกลางแทนที่จะยอมรับอำนาจของหัวหน้าเผ่า แต่ยังไม่สนใจเรียกร้องสิทธิทางการเมือง หรือไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

๒) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมมีส่วนร่วม (Subject – participant political culture) ในวัฒนธรรมการเมืองแบบนี้ประชาชนกลุ่มหนึ่งมีความสนใจที่จะเข้า ร่วมทางการเมืองและมีจิตสำนึกทางการเมืองสูง แต่ประชาชนอีกกลุ่มหนึ่งก็เฉื่อยชาไม่สนใจ ที่จะเข้าร่วมทางการเมือง โดยยังยอมรับในอำนาจรัฐแบบปราศจากเงื่อนไข วัฒนธรรมทางการเมืองซึ่งมีการผสมกันในลักษณะเช่นนี้จะทำให้การเมืองไม่มั่นคงเพราะว่าประชาชนใน กลุ่มที่ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมีจำนวนน้อยอยู่ในสังคม วัฒนธรรมทางการเมือง แบบการมีส่วนร่วมก็จะถูกกดดันจากกลุ่มคนที่อยู่ในวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าซึ่ง เป็นประชาชนกลุ่มใหญ่ในสังคม เนื่องจากวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า นั้นจะเน้นไป ทางด้านอำนาจนิยมถ้าหากในระยะยาวมีการจัดตั้งองค์กรหรือกลไกทางการเมืองและสถาบันต่างๆ ขึ้นภายใต้รัฐธรรมนูญ เช่นพรรคการเมืองคณะกรรมการการ

เลือกตั้งคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง เป็นต้น จะทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าถูกผสมผสานกันขึ้นจะทำให้มีความโน้มเอียงไปสู่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม การจะทำให้ระบอบประชาธิปไตยเจริญงอกงามขึ้นมีความต่อเนื่องยาวนาน วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมอาจจะมียุทธูปถัมภ์ทำให้ประชาชนที่โน้มเอียงไปทางอำนาจนิยมเปลี่ยนท่าทีและทัศนคติเกิดเป็นลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม^{๒๔}

๓) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบผสมมีส่วนร่วม (Parochial – Participant Culture) เป็นรูปแบบที่เกิดอยู่ในประเทศเกิดใหม่ และเป็นปัญหาในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองเพราะว่าประชาชนในประเทศเหล่านี้ส่วนมากจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบแต่จะถูกปลุกเร้าในเรื่องผลประโยชน์ทางเชื้อชาติศาสนา ทำให้เกิดความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อคุ้มครองประโยชน์เฉพาะกลุ่มของตน การพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมือง โดยประชาชนกลุ่มหนึ่งอาจมีแนวคิดเอนเอียงไปทางอำนาจนิยม ในขณะที่ประชาชนอีกกลุ่มหนึ่งอาจเอนเอียงไปทางระบอบประชาธิปไตย ลักษณะความขัดแย้งนี้ทำให้ โครงสร้างทางการเมืองไม่อิงอยู่กับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยเฉพาะแต่จะขึ้นอยู่กับการปลุกเร้าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์^{๒๕}

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองคือทฤษฎีการเมืองที่มองว่าการเมืองโดยรวมนั้นสามารถจะพัฒนาได้ หากสมาชิกในสังคมมี “สำนึกพลเมือง” หรือ “วัฒนธรรมพลเมืองในการเข้าร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขันเพื่อพัฒนาประเทศชาติและสังคมให้เกิดความสงบสุข

^{๒๔} Kanjanasuwana, W., Report on mechanisms to promote democratic political culture in Thai society, 2015, pp.15-17.

^{๒๕} Santaphan, C., Thai Political Culture: the true Constitution that has Never been Abolished., Online., Retrieved, 199, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.publaw.net/publaw/view.aspx?id=1014>. [๑๐ มกราคม ๒๕๖๒].

ตารางที่ ๒.๖ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Mehran Kamrava,	วัฒนธรรมการเมืองเชื่อว่าเป็นส่วนสำคัญในการสร้างการ กลุ่มเกลาสมาชิกในสังคมการเมืองเพื่อสร้างความต้องการ หรือการสร้างให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมือง
Gabriel A. Almond & Sidney Verba.	ปัจจัยเกี่ยวกับความสำนึกทางการเมืองและการมีส่วนร่วม ทางการเมืองซึ่งมีนิยามวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นตัวชี้วัด ๓ ประเภท, ๑. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ, ๒. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร์ฟ้า, ๓. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม
Kanjanasuwana, W.,	วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร์ฟ้านั้นจะเน้นไป ทางด้าน อำนาจนิยมถ้าหากในระยะยาวมีการจัดตั้งองค์กรหรือกลไก ทางการเมืองและสถาบันต่างๆ ขึ้นภายใต้รัฐธรรมนูญ
Santaphan, C.,	วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบผสมมีส่วนร่วมเป็น รูปแบบที่เกิดอยู่ในประเทศเกิดใหม่ และเป็นปัญหาในการ พัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองเพราะว่าประชาชนในประเทศ เหล่านี้ส่วนมากจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบแต่ จะถูกปลุกเร้าในเรื่องผลประโยชน์ทางเชื้อชาติศาสนา

๒.๒.๔ องค์ประกอบของวัฒนธรรมทางการเมือง

ในแต่ละสังคมมีความแตกต่างกันทั้งในทางคุณค่าและความรู้สึก แต่สิ่งเหล่านี้ผูกพันกัน
กันได้โดยความภักดีและความรู้สึกผูกพันกับสังคมในการพัฒนาทางการเมือง สังคมจะต้องสร้าง
วัฒนธรรมทางการเมืองหลักดังนี้ คือ

ประการแรก ความไว้วางใจ ความไม่ไว้วางใจและความสงสัย วัฒนธรรมทางการเมืองจะ
ถูกสร้างขึ้นในสังคมโดยพื้นฐานของความเชื่อ ความไว้วางใจต่อผู้ตามคือประชาชน หรือวัฒนธรรมทาง
การเมืองสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความไม่ไว้วางใจในตัวประชาชน ขณะเดียวกัน ความไว้วางใจของ
ประชาชนต่อผู้ปกครองและต่ออำนาจสูงสุดของประเทศก็เป็นสิ่งสำคัญของ วัฒนธรรมทางการเมือง
เช่นกัน อุปสรรคในการพัฒนาทางการเมืองที่จะมีขึ้นก็คือ ความไว้วางใจ แบบไม่มีเหตุผลแบบความ
เชื่อของเด็กที่มีต่อผู้ปกครองประเทศ และต่ออำนาจทุกรูปในการปกครองประเทศ ดังนั้น ความไม่

วางใจและความสงสัยจึงเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่จะต้องสร้างขึ้น ในสังคมที่ต้องการพัฒนาทางการเมืองเพื่อให้ผู้ปกครองประเทศใช้อำนาจอย่างมีเหตุมีผลยิ่งขึ้น

ประการที่สอง คือ การให้ความสำคัญต่อความเท่าเทียมของฝ่ายตรงข้าม โดยทั่วไปวัฒนธรรมทางการเมืองของทุกสังคมเกี่ยวข้องกับทัศนคติเรื่องอำนาจ ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีอำนาจเหนือกว่าและด้อยกว่า ระหว่างผู้นำและผู้ตาม ในการพัฒนาทางการเมืองจึงจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพ แต่ขณะเดียวกันผู้นำนั้นจะต้องให้ความสำคัญต่อความเท่าเทียมของฝ่ายตรงข้าม และจะต้องไม่แสวงหาอำนาจเพื่อคงไว้ซึ่งตำแหน่งทางการเมือง

ประการที่สาม องค์ประกอบวัฒนธรรมทางการเมืองที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เสรีภาพและการให้ความสำคัญของพลังฝ่ายตรงข้าม เพื่อเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นในสังคมนั้นๆ อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองในการพัฒนาทางการเมือง ประการสุดท้ายของวัฒนธรรมทางการเมือง คือ ความภักดีและความผูกพันในสังคมโดยเฉพาะความผูกพันในครอบครัว กลุ่มสังคมเล็กๆ ขึ้นมาถึงความผูกพันของคนทั้งชาติ ประชาชนจะต้องมีแนวความคิดพ้นจากความแคบๆ เฉพาะกลุ่มของตน ไปสู่แนวทางที่เห็นระบบการเมืองทั้งระบบที่เกี่ยวข้องกับประชาชน^{๒๖}

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของวัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละสังคมมีความแตกต่างกันทั้งในทางคุณค่าและความรู้สึก แต่สิ่งเหล่านี้ผูกพันกันได้โดยความภักดีและความรู้สึกผูกพันกับสังคม ในการพัฒนาทางการเมือง สังคมจะต้องสร้าง วัฒนธรรมทางการเมืองหลักดังนี้ คือ ๑) ความไว้วางใจ ความไม่ไว้วางใจและความสงสัย ๒) การให้ความสำคัญต่อความเท่าเทียมของฝ่ายตรงข้าม

ตารางที่ ๒.๗ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญขององค์ประกอบของวัฒนธรรมทางการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ทิพาพร พิมพิสุทธ์,	องค์ประกอบของวัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละสังคมมีความแตกต่างกันทั้งในทางคุณค่าและความรู้สึก แต่สิ่งเหล่านี้ผูกพันกันได้โดยความภักดีและความรู้สึกผูกพันกับสังคม ในการพัฒนาทางการเมือง สังคมจะต้องสร้าง วัฒนธรรมทางการเมืองหลักดังนี้ คือ ๑. ความไว้วางใจ ความไม่ไว้วางใจและความสงสัย ๒. การให้ความสำคัญต่อความเท่าเทียมของฝ่ายตรงข้าม ๓. เสรีภาพและการให้ความสำคัญของพลังฝ่ายตรงข้าม

^{๒๖} ทิพาพร พิมพิสุทธ์, พฤติกรรมทางการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๑), หน้า ๘๒-๘๓.

๒.๒.๕ ความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมืองมีความนิยมอย่างแพร่หลายซึ่งแต่ละประเทศจะมีบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องด้วยวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองวัฒนธรรมทางการเมือง จึงมีความสำคัญอย่างน้อย ๒ ประการ คือ^{๒๗}

ประการแรก วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างเสริมความชอบธรรมทางการเมือง (Political Legitimacy) ให้กับระบบการเมือง ทั้งนี้ไม่ว่าระบบการเมืองนั้นๆ จะมีลักษณะเป็นแบบเผด็จการหรือแบบประชาธิปไตยก็ตามซึ่งจะเป็นผลทำให้ระบบการเมืองนั้นๆ สามารถคงอยู่ได้อย่างราบรื่น ประชาชนจะสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับ รัฐบาลโดยการเชื่อฟังคำสั่งและกฎหมายต่างๆ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า ลักษณะธรรมชาติของวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนที่เป็นอยู่ในสังคมแต่ละขณะนั้นมักจะมีลักษณะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นและเป็นอยู่ในแต่ละขณะอยู่เสมอ ดังเช่น กรณีการปฏิวัติของสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยการนำของเหมาเจ๋อตุง ในปี ค.ศ. 1949 นั้น เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์ยึดอำนาจได้แล้วก็ได้ทำการปฏิวัติวัฒนธรรม (Cultural Revolution) เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใหม่ที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ คอมมิวนิสต์ให้เป็นวัฒนธรรมหลักของสังคมแทนที่วัฒนธรรมแบบดั้งเดิม ทั้งนี้ก็เพื่อให้ ประชาชนชาวจีนหันมาสนับสนุนและร่วมมือกับรัฐบาลคอมมิวนิสต์นั่นเอง เป็นต้น จะเห็นได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองมีความสำคัญต่อการสร้างความชอบธรรมของรัฐบาลทั้งในแง่ของการรักษาระเบียบดั้งเดิมหรือการเปลี่ยนแปลงระเบียบของสังคม

ในประการที่สอง วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นหรือริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดขึ้น ในประเด็นนี้จะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากความคิดตะวันตก ซึ่งส่วนมากมักปรากฏเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของชนชั้นนำ (Elite) ของสังคมที่เห็นว่า สภาพของระบบการเมืองที่เป็นอยู่ รัฐสมัย ไม่สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ จึงต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดขึ้น ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้ง สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

จะเห็นได้ว่าการที่กลุ่มชนชั้นนำของสังคมมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใหม่ที่มี ลักษณะแตกต่างไปจากประชาชนส่วนใหญ่ นั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ริเริ่มและชี้แนะให้มวลชนเข้ามาร่วมและสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมทางการเมืองอาจเป็นตัว ชัดขวางที่คัดค้านหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นได้เช่นเดียวกัน เช่น เหตุการณ์ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ซึ่งนำไปสู่การรัฐประหารโดยคณะปฏิรูปการปกครอง แผ่นดินซึ่งเป็นผลให้ระบบการเมืองไทย

^{๒๗} Eiampaiwan, W., *Political culture*. In *Introduction to Political Science*, (Unit 11. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University, 2003), pp. 74-75.

ต้องกลับไปสู่ระบบการเมืองแบบเผด็จการภายใต้ รัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ทำให้มีนิสิต นักศึกษาและประชาชนที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใหม่ต้องหนีเข้าป่านั้นแสดงให้เห็นว่า การรัฐประหารโดยเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ที่เกิดขึ้นได้รับการต่อต้านคัดค้าน ซึ่งในที่สุด ระบบการเมืองแบบเผด็จการ ดังกล่าวก็ถูกโค่นล้มลงภายใน ๑ ปี โดยคณะปฏิวัติภายใต้การนำของ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ใน ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ รวมทั้งกรณีการรัฐประหารของคณะ ผู้รักษาความสงบ เรียบร้อยแห่งชาติ (คณะ ร.ส.ช.) ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ นั้นก็ได้รับการ คัดค้านจาก กลุ่มผู้รักประชาธิปไตยจนนำไปสู่การเกิดขึ้นของเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ อีกทั้ง การรัฐประหาร ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ นำโดยพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ผู้บัญชาการทหารบก เป็นหัวหน้า โดยอ้างวาทกรรมทางการเมืองถึงสาเหตุของการยึดอำนาจครั้งนี้ว่า การบริหารราชการ แผ่นดินของรัฐบาลทักษิณฯ (กลุ่มพลังประชาชนไปตยหรือกลุ่มพลังใหม่) ได้ก่อให้เกิด ปัญหาความ ขัดแย้ง แบ่งฝ่าย ทำให้คนในชาติขาดความสามัคคีอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนใน ประวัติศาสตร์ชาติ ไทย และการรัฐประหาร ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ โค่นล้มระบอบทักษิณฯ ของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความ สงบแห่งชาติ (คสช.)^{๒๘}

สรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ริเริ่มและชี้ นำให้มวลชนเข้ามาร่วมและสนับสนุนให้มีการ เปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมทางการเมืองอาจเป็นตัว ชัดขวางที่คัดค้านหรือต่อต้านการ เปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นได้เช่นเดียวกันโดยการพัฒนาตามอุดมการณ์ประชาธิปไตยใน สังคมไทยให้เป็นไปในการพัฒนาที่เน้น ความสำคัญที่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน จะทำให้ ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า มั่งคั่ง มั่งคั่ง ยั่งยืน สืบไป

ตารางที่ ๒.๘ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Eiampaiwan, W.	วัฒนธรรมทางการเมืองมีความนิยมอย่างแพร่หลายซึ่งแต่ละ ประเทศจะมีบริบทที่ แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องด้วยวัฒนธรรมทาง การเมืองเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองวัฒนธรรมทางการเมือง
Chaowalaksakun, S.,	กลุ่มชนชั้นนำของสังคมมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใหม่ที่มี ลักษณะแตกต่างไปจากประชาชนส่วนใหญ่นั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ ริเริ่มและชี้ นำให้มวลชนเข้ามาร่วมและสนับสนุนให้มีการ เปลี่ยนแปลง

^{๒๘} Chaowalaksakun, S, "Coup and Thai politics", *Journal of Business and Social Sciences Ramkhamhaeng university*, Vol. 1 (March 2018): 31-32.

๒.๒.๖ วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย

วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย โดยจะเน้นไปที่ ความรู้ความเข้าใจในการเมืองระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ให้เห็นความได้เปรียบเสียเปรียบเชิงโครงสร้างที่ปรากฏผ่านความรู้ความเข้าใจของประชาชน ดังนั้นจึงมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย ไว้ดังนี้

วัฒนธรรมทางการเมืองไทย ที่มีลักษณะและประวัติศาสตร์ทางการเมืองของการก้าวสู่การเป็นประชาธิปไตยที่ไม่ราบรื่นนักมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาและอธิบายภายใต้การทำความเข้าใจความเป็นไปทางการเมืองและสังคมของไทย เพื่อนำไปสู่การอธิบายและเข้าใจอย่างแท้จริงทั้งนี้^{๒๙} ทำให้มองภาพและบริบทแวดล้อมของการแสดงออกทางวัฒนธรรมทางการเมืองไทยได้เป็นอย่างดี โดยได้นิยามวัฒนธรรมทางการเมืองว่ามี ๒ ระดับ

ระดับแรก คือ วัฒนธรรมทางการเมืองในความหมายกว้าง คือ ในฐานะที่เป็นวิถีชีวิต (Way of Life) หมายถึง วิถีชีวิต วิถีความคิด และค่านิยมของสังคมที่กำหนดว่าบุคคลและสถาบันต่างๆ ในรัฐหนึ่งนั้น พึงมีความสัมพันธ์กันในเชิงอำนาจอย่างไร

ระดับที่สอง คือ วัฒนธรรมทางการเมืองในความหมายแคบ คือ ในฐานะที่เป็นระบบความคิด (Way of Thinking) หมายถึง ความคิดและความเข้าใจ (Perception and Ideas) ว่าอะไรคือทรัพยากรที่ต้องจัดสรรและแบ่งปันกัน จะต้องจัดสรรและแบ่งปันกับใครและในเงื่อนไขใด จึงจะทำให้กลุ่มคนยอมรับได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความคิดและความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกี่ยวกับการจัดสรรแบ่งปันทรัพยากร

เมื่อวัฒนธรรมครอบคลุมทั้งความคิดและการกระทำลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะ ทางเศรษฐกิจและสังคม ที่เกิดจากการต่อสู้ช่วงชิง และรักษาไว้ซึ่งสถานภาพของ บุคคลและสถาบันต่างๆ ดังนั้น วัฒนธรรมทางการเมืองไทยในปัจจุบันที่สืบทอดมาจากอดีตจึงมีอยู่ด้วยกัน ๓ รูปแบบ คือ^{๓๐}

๑. วัฒนธรรมทางการเมืองของชาวบ้าน มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ แบบประชาธิปไตยของหมู่บ้านวัฒนธรรมทางการเมืองของชุมชนหมู่บ้านมีมาก่อน สมัยรัชกาลที่ ๕ เนื่องจากการเมืองไทยสมัยโบราณ พระเจ้าแผ่นดินทรงมีพระราช อำนาจจำกัดในการจัดสรรแบ่งปันทรัพยากรทุกส่วนของสังคมชาวบ้านจึงผูกพันกับมูลนายและผู้นำของหมู่บ้านมากกว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของชาวบ้านจึงเกิดจาก เงื่อนไขของวิถีชีวิตในหมู่บ้าน ๓ ประการ คือ

^{๒๙} นิธิ เอียวศรีวงศ์, **ชาติไทยเมืองไทยแบบเรียนและอนุสาวรีย์: ว่าด้วยวัฒนธรรม, รัฐและรูปการจิตสำนึก**, (กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๓๘), หน้า ๑๓๗.

^{๓๐} นิธิ เอียวศรีวงศ์, **วัฒนธรรมทางการเมืองไทย**, ในเอกสารการประชุมวิชาการวัฒนธรรมการเมืองจริยธรรม และการปกครอง, (กรุงเทพมหานคร : สถาบัน พระปกเกล้า, ๒๕๕๐), หน้า ๖-๒๒.

๑.๑ ชาวบ้านดำรงชีวิตภายใต้เศรษฐกิจเลี้ยงตัวเองเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงมีการใช้ทรัพยากรอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ทำให้โอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งจึงมีอยู่น้อย

๑.๒ ภายใต้เศรษฐกิจแบบเลี้ยงตัวเอง การเพาะปลูกเพื่อให้ ได้ผลผลิตที่พอเพียง ต้องใช้ทรัพยากรกลางของชุมชนที่ไม่ใช่กรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลแต่ เป็นกรรมสิทธิ์ของส่วนรวม เช่น เหมืองฝาย ด้วยวิธีการผลิตจึงบังคับให้ชุมชนแต่ละ แห่งต้องมีนโยบายบางอย่างเพื่อให้เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกัน

๑.๓ การที่ชาวบ้านเข้าถึงทรัพยากรได้ต่างกัน ในหมู่บ้านจึงมีทั้งกลุ่มคนรวยและคนจน อันนำไปสู่การเกิดความสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์ ระบบอุปถัมภ์ในหมู่บ้านจึงเป็นความสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยนระหว่างคนจนกับคนรวย คือ คนรวยกว่าต้องให้คนจนที่อยู่ในอุปถัมภ์ของตนเองได้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่โดยคนจนแลกการได้ใช้ ทรัพยากรด้วยการยอมไปเป็นลูกน้องหรือแรงงาน ทั้งนี้ ภายใต้ความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกัน เช่น การลงแขกเอาแรง ที่เปิดโอกาสให้คนจนสามารถต่อรองในการจัดสรร ทรัพยากรของชุมชนได้ การมีระบบการต่อรองจากฐานอำนาจที่มีความหลากหลายในชุมชนทั้งอำนาจทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมืองการปกครอง เช่น อำนาจหมอผี อำนาจจากเจ้าเมือง อำนาจพระ อำนาจหมอพื้นบ้าน ได้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์เชิง อำนาจที่เรียกว่า ความสัมพันธ์ในเชิงประชาธิปไตย อันเป็นฐานที่ก่อให้เกิดระบอบประชาธิปไตยหมู่บ้าน

๒. วัฒนธรรมทางการเมืองของชนชั้นสูงที่มีศูนย์กลางอยู่ที่ พระมหากษัตริย์ โดยพัฒนามาจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ซึ่งเป็นผลผลิตจากการขยายตัวของจักรวรรดินิยมในรูปลัทธิล่าอาณานิคม โดยชนชั้นสูงจะทำการสร้างรัฐสมัยใหม่ (Modern State) ที่ไม่มีฐานความเป็นจริงในชีวิตของชาวบ้านไทย แต่กลายมาเป็นวัฒนธรรมที่ครอบงำสังคมไทยได้โดยอาศัยการรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง ทั้งในแง่พื้นที่ทางภูมิศาสตร์และพื้นที่ทางวัฒนธรรม ดังนั้น อำนาจซึ่งเคยกระจายอยู่อย่างหลากหลายในสังคมไทย จึงมากระจุกอยู่แต่เฉพาะ ส่วนกลาง ที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแล้วใช้อำนาจที่เป็นทางการ (Authority) เป็นหลัก เช่น การปฏิรูประบบราชการสมัยใหม่การสร้างระบบกฎหมายแบบตะวันตก

๓. วัฒนธรรมทางการเมืองของชนชั้นกลาง เป็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับการเลือกตั้งควบคู่ไปกับการรัฐประหารและเน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมทางการเมืองนี้เป็นผลมาจากความขัดแย้งภายในระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์โดยตรง เนื่องจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ได้ก่อให้เกิดชน ชั้นกลางขึ้นมา ๒ กลุ่ม คือ พ่อค้าจีนซึ่งสามารถมีเสรีภาพในการค้าภายใต้ระบบเศรษฐกิจที่มีจักรวรรดินิยมเป็นผู้ครอบงำ ขณะเดียวกันพ่อค้าจีนก็เป็นมิตรกับชนชั้นปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เนื่องจากการมีผลประโยชน์จากการค้า ร่วมกันส่วนชนชั้นกลางอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นข้าราชการที่มีการศึกษาจากระบบใหม่ภายใต้ ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ อีกทั้งชนชั้นกลางที่เป็นกลุ่มข้าราชการได้เป็นผู้นำใน การสร้างระบอบการเมืองใหม่หลังการเปลี่ยนแปลงการ

ปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งเป็น การเมืองของระบบราชการที่มีทั้งการเลือกตั้งและการทำรัฐประหาร จนเปรียบเสมือน เหยี่ยวเดียวกันที่มีสองด้าน

การเมืองของระบบราชการเป็นการใช้อำนาจจัดสรรทรัพยากร ให้สงวนพื้นที่ไว้เฉพาะกับ ระบบราชการ ทำให้เกิดการแย่งชิงทรัพยากรของระบบราชการ ให้แก่ตนเองหรือหน่วยงาน วัฒนธรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางจึงไม่ได้เกิดจาก การนำความคิดของชาวบ้านมาพัฒนา หรือแม้แต่การเป็นพันธมิตรกับพ่อค้าชนชั้นกลาง แต่เป็นการดึงความคิดของชนชั้นสูงเข้ามาก่อรูปเป็น วัฒนธรรมทางการเมือง ดังนั้น วัฒนธรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางไทยจึงมีลักษณะที่สำคัญ ๘ ประการคือ

๓.๑ สังคมที่ดีในทัศนะของชนชั้นกลางไทยต้องเป็นสังคมมี ลำดับชั้นทางสังคมอย่าง ชัดเจนและผูกพันสิทธิของแต่ละคน

๓.๒ คนชั้นกลางไทยรับเอาคติความสงบเรียบร้อยจากระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์มา แต่มีปัญหาอย่างมากในระบบการเมืองใหม่ เพราะไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงซึ่งมักจะนำไปสู่ ความรุนแรงเสมอ

๓.๓ คนชั้นกลางไทยเชื่อในรัฐบาลที่เป็นอาญาสิทธิ์ (Authoritative) และอำนาจนิยม (Autocratic)

๓.๔ โลกทรรศน์ของชนชั้นกลางไทยมีลักษณะนานาชาตินิยม (Internationalism) อยู่ระดับหนึ่ง

๓.๕ คนชั้นกลางเชื่อเรื่องความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจเป็นเป้าหมาย สำคัญแต่เป็นคนละเรื่อง กับความมั่นคงในทางสังคม

๓.๖ คนชั้นกลางไทยเชื่อในเรื่องเหตุและผลที่ตั้งอยู่บนกลไกทาง วิทยาศาสตร์ในศตวรรษ ที่ ๑๙ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงกลไกโดยไม่คิดถึงเหตุผลเชิงวัฒนธรรมเหตุผลเชิงสังคม และไม่สนใจ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ

๓.๗ คนชั้นกลางเชื่อว่าเทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ หรือก็คือ คนชั้น กลางเชื่อในศักยภาพของมนุษย์น้อย

๓.๘ คนชั้นกลางไทยรักชาติแต่ต้องมีลักษณะลงรอยเดียวกันทั้ง ด้านศาสนา ภาษา ชาติพันธุ์ ความภักดี ซึ่งไม่สามารถเป็นจริงในสังคมไทยได้ การอธิบายลักษณะของวัฒนธรรมทาง การเมือง รวมทั้งลักษณะของวัฒนธรรมของชนชั้นกลางไทยได้ช่วยทำให้ มองเห็นภาพของ การขับเคลื่อนทางความคิดของกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม บทบาทและ อิทธิพลของการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ความรู้ ตั้งแต่อดีตว่ามีส่วนในการกำหนดความคิดและการกระทำของกลุ่มคนต่างๆ อย่างไร จนนำไปสู่วิถีแห่งวัฒนธรรม ทางการเมืองของไทยและสภาพการเมืองไทย ที่ปฏิเสธไม่ได้ว่า

ทั้งผู้คนและโครงสร้าง สังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยี และประวัติศาสตร์ ต่างมีบทบาทในการร่วมกันกำหนดอย่างปฏิเสธไม่ได้

วัฒนธรรมทางการเมืองไทย^{๓๑} สังคมไทยระดับครอบครัวเน้นความเป็นอิสระมาก ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวกับญาติพี่น้องของไทยมีลักษณะตามสบายไม่มีกฎเกณฑ์อะไรที่ตายตัวพฤติกรรมของบุคคลมีลักษณะที่มีความเป็นตัวของตัวเองมากหรือมี “ปัจเจกชนนิยม” (Individualism) ค่านิยมนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อระบบการอบรมกล่อมเกล้าของเด็กไทย

ในขณะที่ระบบครอบครัวไทยและสถาบันทางสังคมอื่นๆ เช่น ศาสนาพุทธทำให้คนมีความเป็นอิสระหรือนิยมความเป็นอิสระมากขึ้นเมื่อเด็กเริ่มออกจากครอบครัวเติบโตขึ้น เด็กไทยจะเริ่มสำนึกถึงอิทธิพลของอำนาจของราชการหรืออำนาจของรัฐบาลซึ่งมีข้าราชการ เป็นตัวแทนผู้ใช้ อำนาจนั้น “ยิ่งบุคคลนั้นเจริญเติบโตขึ้นมากเท่าไร มีบทบาทและความรู้ในสังคมมากเท่าใด ความสำนึกในอำนาจของราชการจะมีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว” อำนาจนิยมของข้าราชการนี้ได้มีอิทธิพลครอบคลุมไปถึงระบบการเมืองด้วย และมีอิทธิพลอย่างมาก แม้แต่ผู้ที่รับการศึกษาสูง เช่น นักศึกษามหาวิทยาลัย

ค่านิยมของคนไทยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นลูกตุ้มที่แกว่งจากปลายสุดด้านหนึ่ง คือ “อิสรนิยม ในระดับครอบครัวมายังปลายสุดอีกด้านหนึ่งคือ “อำนาจนิยม” ในระดับสังคมและการเมือง หรืออีกนัยหนึ่งอาจจะพูดได้ว่าในระบบความคิดและสติสัมปชัญญะของคนไทย จะมีพลัง ๒ ประเภทที่ขัดกันและต่อสู้กันอยู่เสมอ นั่นก็คือความปรารถนาที่จะมีวิถีชีวิตอันไม่มีสิ่งเหนี่ยวรั้งจำกัดกับความจำเป็นที่จะต้องอยู่ใต้อำนาจของบุคคลที่เหนือกว่าโดยลักษณะของคนไทยก็คือความปรารถนาสองประการนี้มีอยู่ในทางที่ค่อนข้างปลายสุด (Extremes) คือความเป็นอิสระก็เป็นอิสระอย่างเต็มที่ คล้ายๆ กับการชอบทำอะไรตามอำเภอใจเป็นเสรีภาพที่ปราศจากความรับผิดชอบ ส่วนการนิยมอำนาจนั้น ก็นิยมยกย่องผู้ที่มีอำนาจ เชื่อฟัง เกรงกลัวผู้มีอำนาจอย่างไม่จำกัดขอบเขต โดยไม่มีการคำนึงว่าอำนาจนั้นมีความชอบธรรมหรือไม่ คำสั่งที่เชื่อฟังยอมรับนั้นมีเหตุผลหรือไม่ อำนาจนิยมในทัศนะของคนไทยนั้นเป็นเรื่องของ “การให้คุณให้โทษ” โดยแท้ไม่ใช่อำนาจทางปัญญาหรืออำนาจแห่งความสัตย์ซื่อ คุณสมบัติของผู้นำบารมีหรือบุคคลที่สังคมไทยยกย่องว่ามีลักษณะเป็นผู้นำนั้น ไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับความสัตย์ซื่อ อุทิศการณ์ หรือสติปัญญาแต่ประการใด

จากลักษณะของสังคมไทยที่กมลได้แสดงไว้นั้น อาจกล่าวได้ว่า ความรักอิสระภาพที่มากเกินไปไม่ก่อให้เกิดความผูกพันและความรับผิดชอบ ดังนั้น การก่อตัวเป็นองค์การทางสังคม และการเมืองโดยที่แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ในองค์การนั้นจึงเป็นไปได้ จะเห็นได้ว่าในประเทศไทย

^{๓๑} กมล สมวิเชียร, ประชาธิปไตยกับสังคมไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๑๔), หน้า ๔๘-๕๕.

การรวมตัวเป็นพรรคการเมืองก็ดี เป็นสมาคมองค์การก็ดี มักจะมีลักษณะชั่วคราวและไม่มีประสิทธิภาพ ในขณะที่การรวมเป็นองค์การหรือสมาคมแบบจีนมักจะเป็นในระดับญาติมิตร ซึ่งจะมั่นคงและมีพลัง ปัญหาเรื่องความไม่สามารถรวมตัวเป็นกลุ่มเป็นก้อน เป็นองค์การสถาบัน ของคนไทย ชี้ให้เห็นว่าเป็นผลของการมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบสุดโต่ง และด้วยเหตุที่ว่าอิสรนิยมเป็นเหตุให้คนไม่มารวมกันเป็นกลุ่มก้อนอย่างถาวรโดยใจสมัคร แต่ความจำเป็นที่จะต้องตั้ง กลุ่มหรือองค์การมีอยู่เสมอ ผู้นำที่เข้มแข็งจึงหันมาใช้วิธีการอำนาจนิยม เช่น ออกกฎหมายหรือคำสั่ง แต่การรวมกลุ่มแบบหลังนี้ก็ ทำได้ชั่วคราวเท่านั้น เพราะกลุ่มผู้นำก็รวมกันเป็นปีกแผ่น ไม่ค่อยได้เช่นกัน หรือมีฉะนั้นเมื่อสิ้นผู้นำที่เข้มแข็งแล้ว กลุ่มหรือพรรค หรือองค์การก็สลายตัวไป เพราะไม่มีความผูกพันของสมาชิกเป็นพลังทดแทนอำนาจนิยมของผู้นำจะเห็นได้จากตัวอย่าง หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔๗๕ เช่น การสลายตัวของ “คณะผู้ก่อการ” “คณะรัฐประหาร” และพรรคเสรีมนังคศิลา เป็นต้น ปัญหาการรวมกลุ่มกันไม่ติดของผู้นำได้นำไปสู่การขาดความรับผิดชอบร่วมกันในระดับคณะรัฐมนตรีซึ่งมีมาทุกยุคทุกสมัย บางทีรัฐมนตรีกลับขัดแย้งโจมตีกันเองต่อหน้าสาธารณชน แม้จะความพยายามที่แล้วมาต้องการให้มีความ “สามัคคี” โดยต้องประชุมคณะรัฐมนตรีเต็มคณะทุกครั้งทั้งๆ ที่ไม่เกิดผลดีทางการบริหารการขาดความสำนึก ในเรื่องความรับผิดชอบร่วมกันนี้ ไม่ใช่มีแต่เพียงระดับคณะรัฐมนตรีเท่านั้น แต่จะปรากฏมีในพรรคการเมืองทั้งของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านแทบทุกพรรค

ในส่วนที่เกี่ยวกับค่านิยมในเชิงอำนาจนั้นไม่ได้แยกแยะระหว่างการใช้ผู้มีอำนาจได้รับการยอมรับจากคนไทยว่าเกิดจากการยอมรับแบบยกย่อง หรือเกิดจากการยอมรับ โดยความเกรงกลัวซึ่งต่างกัน ในข้อเขียนของกมลนั้นมีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อว่าคนไทยนิยม ผู้มีอำนาจเพราะความมีอำนาจในตัวเองโดยไม่จำเป็นว่าอำนาจนั้นจะเกิดจากคุณความดีหรือไม่

นอกจากนี้ วัฒนธรรมการเมืองไทยมีลักษณะดังนี้ วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย เป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมและ กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคม ภายใต้ระบบการปกครองแบบตั้งเดิมอาจกล่าวได้ว่า ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้คือ^{๓๖}

๑. นิยมการใช้อำนาจ

คนไทยส่วนใหญ่ชอบการใช้อำนาจเด็ดขาดเคารพเชื่อฟังและอ่อนน้อมต่อผู้มีอำนาจ รวมทั้งมอบอำนาจและความรับผิดชอบในทุกสิ่งทุกอย่างไว้ที่ผู้นำ ทั้งนี้ จะเห็นได้จากการปกครองในทุกระดับนับแต่ครอบครัวไปจนถึงระดับชาติ จะนิยมการใช้อำนาจบังคับใหม่การปฏิบัติตามมากกว่า

^{๓๖} ทินพันธุ์ นาคะตะ, การเมืองไทย : ภาวะของชาติ, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓), หน้า ๓๓-๔๑.

การใช้เหตุผลหลักการ หรือการรับฟังความเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จะนิยมการรวบรวมอำนาจไว้ในตัวผู้นำการทำงานจึงมีลักษณะสั่งการจากเบื้องบนลงมามากกว่าจะมีการริเริ่มจาก เบื้องล่าง ยิ่งกว่านั้นคนไทยยังนิยมการใช้อำนาจอย่างเด็ดขาดด้วยส่วนผู้น้อยก็ต้องเกรงกลัว เคารพเชื่อฟังและอ่อนน้อมยอมจำนนต่อผู้มีอำนาจ มีหน้าที่รับคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งเท่านั้น ไม่นิยมการโต้แย้ง ไม่ว่าคำสั่งนั้นจะชอบธรรมหรือไม่ สังคมไทยชอบผู้นำที่มีความเก่งกล้าสามารถ เป็นผู้นำประเภทอศวินม้าขาวที่จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ให้ลุล่วงไปได้

๒. นิยมระบบเจ้านายกับลูกน้อง

ในสังคมไทยคนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มพวกพ้องกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดเสมอ ผู้นำเป็นเจ้านายผู้มีอำนาจวาสนา ผู้มีบารมีต้องสามารถให้ความคุ้มครองและให้ผลประโยชน์ แก่ลูกน้องได้ ส่วนลูกน้องจะต้องตอบแทนด้วยการสนับสนุนและให้บริการแก่เจ้านาย ความสัมพันธ์ เช่นนี้จะมีในทุกหนทุกแห่ง เช่นในความสัมพันธ์ทางการเมือง ในระบบพรรคการเมือง หรือในระบบราชการคนไทยจึงนิยมนับถือผู้มีอำนาจเพื่ออาศัยบารมีปกป้องผลประโยชน์ส่วนตัวข้าราชการจำนวนมากจึงมีแนวโน้มที่จะสนใจรับใช้ผู้ใหญ่มากกว่าการให้บริการประชาชน ประชาชนส่วนมากก็ยังถือว่าข้าราชการเป็นเจ้านายของตน ตำแหน่งหน้าที่การทำงานมักถือเสมือนเป็นสมบัติส่วนตัว อีกทั้งมีการยึดถือระบบพวกพ้อง เมื่อผู้เป็นหัวหน้าพ้นตำแหน่งไปบรรดาลูกน้องทั้งหลายก็พากันแสวงหาเจ้านายคนใหม่ต่อไป ในสังคมไทยการเป็นเจ้านายคนจึงได้รับการยกย่องนับถือมาก การอวยพรของผู้ใหญ่ในสมัยก่อนๆ ที่มีต่อเด็กๆ จึงมักเน้นว่าเมื่อโตขึ้นขอให้ได้เป็นเจ้าคนนายคน

๓. มั่นในตัวบุคคลมากกว่าหลักการ

นอกจากจะนิยมระบบเจ้านายกับลูกน้องแล้ว ความสัมพันธ์และการช่วยเหลือกันเป็นส่วนตัวยังมีความสำคัญมากในการประกอบกิจกรรมเกือบทุกอย่าง การรวมกลุ่มในทางการเมือง หรือสังคมจึงต้องอาศัยบุคลิกภาพของผู้นำเป็นหลักยิ่งกว่านั้น คนไทยยังเป็นผู้เล็งผลเลิศในทางปฏิบัติมากกว่าจะยึดมั่นในอุดมการณ์ กล่าวคือจะสนใจกับสิ่งที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือสภาพความเป็นจริงได้โดยไม่ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องที่ทำไม่ได้หรือให้ผลประโยชน์แก่ตนอย่างชัดเจน เช่น การนิยมเข้าข้างผู้ชนะใครยึดอำนาจได้ก็จะถือเป็นฝ่ายถูกเป็นตน จึงมีการยึดมั่นในสำคัญของตัวบุคคลมากกว่าระบบอุดมการณ์ หลักการหรือเหตุผล เช่น ในการเลือกตั้ง คนทั่วไปมักจะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครมากกว่านโยบายหรืออุดมการณ์ของพรรคการเมือง

๔. มีการจัดลำดับฐานะในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ระบบเจ้าขุนมูลนาย ทำให้มีการแบ่งชั้นวรรณะกันระหว่างคนไทย ทำให้คนไทยมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน ถือว่าทุกคนต้องรู้จักที่ต่ำที่สูง ไม่ควรตีเสมอผู้ใหญ่ คนไทยยึดถือสิ่งที่ติดตัวคนมา เช่น คุณสมบัติที่มีอยู่ตามชาติวุฒิ วิทยุฒิ และคุณวุฒิมากกว่าความสำเร็จของบุคคล บุคคลผู้มีความสมบัติ

เหล่านี้ถือว่าเป็นผู้ใหญ่ที่ผู้น้อยจะต้องเคารพ เชื่อฟัง ยกย่องและนับถือ คนไทยจะยกย่องนับถือผู้ที่เกิดมาในตระกูลสูง เช่น เป็นเชื้อพระวงศ์ ตระกูลขุนนางหรือพวกผู้ดี ตระกูลที่มั่งมี คนไทยยกย่องนับถือความเป็นผู้ใหญ่ คือ ผู้ที่มีฐานะตำแหน่งทางสังคมสูง มีอายุมากทำงานหรือเป็นสมาชิกขององค์การมานานเพราะถือว่ามีประสบการณ์ในชีวิตมามาก ย่อมฉลาด สุขุมและเข้าใจโลกการพิจารณาความดีความชอบหรือการเลื่อนตำแหน่งในวงราชการ รวมทั้งการดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงมักถืออาวุโสมากกว่าผลงานและความสามารถยิ่งกว่านั้น คนไทยยังนิยมยกย่องผู้ที่ผ่านการศึกษาสูงๆ มากกว่าจะสนใจในความรู้ที่แท้จริงของบุคคลประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรจึงเป็นใบเบิกทางที่ดี ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของ บุคคลการยึดมั่นในค่านิยมเหล่านี้ทำให้คนไทยยอมรับในเรื่องความเสมอภาคของบุคคลได้ยากทั้งในหลักการและในทางปฏิบัติ

๕. ความเป็นอิสระนิยม

คนไทยรักความเป็นอิสระ ชอบทำอะไรโดยลำพังตนเองไม่ยอมให้ใครมายุ่งเกี่ยวกับตน มากนักไม่ชอบการถูกบังคับหรือตอกอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของคนอื่น คนไทยส่วนใหญ่ส่วนมากขาดระเบียบหรือกฎเกณฑ์ในการดำเนินชีวิต ไม่ชอบอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือกฎหมายของสังคมไม่ค่อยจะมีระเบียบวินัย ความพยายามในการดึงคนมาอยู่ในวินัยเสียบ้างสะท้อนให้เห็นความจริงในเรื่องนี้ เช่น การบังคับให้สวมเครื่องแบบตั้งแต่นักเรียนไปจนถึง ข้าราชการ การบังคับให้นักเรียนตัดผมสั้น การบังคับให้คนอยู่ในวินัยจะได้ผลก็เฉพาะต่อหน้าหากลับหลังคนก็จะละเมียดกัน การละเลยหรือฝ่าฝืนกฎหมายจึงมีอยู่ทั่วไป เพราะชอบอยู่อย่างสบายเข้าทำนอง “ทำอะไรตามใจคือไทยแท้” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในท้องที่ที่อยู่ห่างไกลความเจริญ การดำเนินชีวิตของชาวบ้านมักเป็นไปอย่างผิดกฎหมาย ยิ่งกว่านั้น คนไทยยังไม่ชอบการรวมกลุ่ม โดยถือหลักต่างคนต่างอยู่ การรวมกลุ่มในทางการเมืองเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดจึงเป็นไปได้ยาก ความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมจึงมีน้อย

๖. การยึดมั่นในประเพณีดั้งเดิม

คนไทยจำนวนไม่น้อยยังยึดมั่นในความเชื่อ ค่านิยม และประเพณีแบบเก่าๆ อยู่กล่าวคือยังเชื่อถือในเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ ภูตผีปีศาจ ไสยศาสตร์ ของขลัง และโชคลางอยู่จึงมักฝากอนาคตไว้กับดวงชะตาสีงเหล่านี้เป็นที่พึ่งทางใจ หรือความหวังชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อประสบปัญหาหรือความเดือดร้อน จึงเป็นการยากที่คนไทยโดยทั่วไปจะยึดหลักเหตุผลรู้จักวิเคราะห์วิจารณ์ หรือมองโลกตามความเป็นจริง จึงเป็นการยากที่คนไทยโดยทั่วไปจะยึดหลัก เหตุผลรู้จักวิเคราะห์วิจารณ์ หรือมองโลกตามความเป็นจริง โดยทั่วไปแล้ว คนไทยส่วนใหญ่ มักมีแนวโน้มที่จะมีลักษณะอนุรักษนิยม จะสนใจในพิธีกรรมมากกว่าการทำงานให้บรรลุผลอย่างจริงจัง ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงและการเสี่ยง ตัวอย่างของพฤติกรรมเหล่านั้น เช่น จะมีการปรึกษาหมอดูเพื่อหาฤกษ์ในการทำรัฐประหารหรือสมัครรับเลือกตั้งรวมทั้งการถือว่าการเมืองเป็นเรื่องของหลวงประชาชนทั่วไป

ไม่ควรมีส่วนเกี่ยวข้อง ยิ่งกว่านั้น คนเหล่านี้ยังมีความคิดค่อนข้างแคบ คือยังผูกพันต่อกลุ่มเดิมๆ ของตน เช่น ท้องถิ่นสถาบัน หรือพวกพ้องของตนมากกว่าต่อสังคมคนส่วนรวม

๗. ความเฉื่อยชา

ไม่กระตือรือร้นหรือสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง คนไทยโดยทั่วไปจะพอใจในสถานภาพที่เป็นอยู่ของตนเอง จะยอมรับสภาพที่เสียเปรียบของตนเอง โดยถือว่าตนมีบุญวาสนา หรือโชคชะตาอยู่เพียงแค่นั้น เป็นกรรมเก่าของตน จึงไม่ชอบกระตือรือร้นชวนทำงานเท่าที่จะเป็นในการครองชีพเท่านั้น ส่วนใหญ่จะชอบความสะดวกสบายและสนใจกับอบายมุขต่างๆ เช่น เล่นการพนันและเสพของมีนเมาแต่จะไม่ชอบจริงจังกับชีวิตและงานชาดการมุ่งในเรื่อง ความสำเร็จของงาน ชอบความรื่นเริงสนุกสนาน ซึ่งอาจมีแฝงอยู่ในกิจกรรมต่างๆ เช่น ในพิธีกรรมทางศาสนาหรือแม้แต่ในกิจกรรมทางการเมือง แม้แต่การประท้วงหรือนัดหยุดงาน ก็มักจะมีการละเล่นลิเก รำวง สลับกันไป เกี่ยวกับการเมืองก็ถือว่า เป็นสิ่งสกปรก ไม่ก่อให้เกิด ผลดีกับตัวเอง ยิ่งกว่านั้น คนส่วนใหญ่ถือว่า การแก้ปัญหาสังคมเป็นเรื่องของชนชั้นปกครอง จึงสนใจเข้ามีส่วนร่วมในการเมืองน้อย

๘. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

มองโลกในแง่ร้าย และขาดความไว้วางใจผู้อื่น คนไทยจำนวนมากมักขาดความเชื่อมั่นตนเอง ในการแก้ไขปัญหา หรือเอาชนะสิ่งแวดล้อมหากต้องเผชิญกับภัยธรรมชาติ ความอดอยาก โรคภัยไข้เจ็บและหากถูกเอาเปรียบจากกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลหรือผู้ใช้อำนาจทางกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจึงต้องแสวงหาคำแนะนำไม่คิดว่าความทุกข์ยากต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง จะมีทางแก้ไขได้แทนที่จะขอให้ผู้มีอำนาจศักดิ์สิทธิ์มาช่วยมักหวาดระแวงไม่วางใจคนอื่นที่เป็นคนนอก จะไว้วางใจคนในกลุ่มของตน และช่วยปกปิดหรือมองข้ามความไม่ดีงามของบุคคลเหล่านั้น แต่ในทางการเมืองแล้วมักจะมอบ ความไว้วางใจให้ตัวผู้นำในขณะที่ยังขาดความศรัทธาและความไว้วางใจในตัวประชาชนโดยคิดว่าหากสิ้นตนเสียแล้วสังคมจะอยู่ไม่ได้ที่เดียว สิ่งดังกล่าวนี้เป็นผลมาจากทัศนคติแบบอำนาจนิยมนั่นเอง

๙. การรักความสงบและการประนีประนอม

คนไทยส่วนใหญ่รักความสงบ ไม่นิยมความรุนแรง การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่วนใหญ่จึงเป็นไปอย่างสงบค่อยเป็นค่อยไป โดยไม่มีการเสียเลือดเนื้อมากนัก คนไทยมักหลีกเลี่ยงความขัดแย้งมีความอดทนต่อการเอาเปรียบ นิสยถ่อมตัว เกรงใจผู้อื่นรวมทั้งความสุภาพ ทำให้คนไทยไม่ชอบวิพากษ์วิจารณ์ คัดค้านผู้อื่นต่อหน้าต่อตา ยิ่งกว่านั้น การยึดหลักทางสายกลาง แม้จะมีส่วนดีที่ช่วยทำให้คนไทยรู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว ชอบการประนีประนอมมากกว่าการหักหาญน้ำใจกันแต่ก็มีอยู่เสมอที่นำหลักการนี้มาใช้ในทางที่ผิดเป็นผลให้ไม่มีการตัดสินใจให้เด็ดขาดอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป ทำให้การแก้ไขปัญหาทำได้ยาก

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยเป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมและ กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคม ภายใต้ระบบการปกครองแบบดั้งเดิมโดยมีลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย คือ ๑) นิยมการใช้อำนาจ, ๒) นิยมระบบเจ้านายกับลูกน้อง, ๓) มั่นในตัวบุคคลมากกว่าหลักการ, ๔) มีการจัดลำดับฐานะในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล, ๕) ความเป็นอิสระนิยม, ๖) การยึดมั่นในประเพณีดั้งเดิม, ๗) ความเฉื่อยชา, ๘) ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง, ๙) การรักความสงบและการประนีประนอม

ตารางที่ ๒.๙ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองไทย

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
นิธิ เอียวศรีวงศ์,	วัฒนธรรมทางการเมืองไทย ที่มีลักษณะและประวัติศาสตร์ทางการเมืองของการก้าวสู่ การเป็นประชาธิปไตยที่ไม่ราบรื่นนักมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาและอธิบายภายใต้การทำความเข้าใจความเป็นไปทางการเมืองและสังคมของไทย เพื่อนำไปสู่การอธิบายและเข้าใจอย่างแท้จริง
นิธิ เอียวศรีวงศ์,	วัฒนธรรมทางการเมืองไทยในปัจจุบันที่สืบทอดมาจากอดีตจึงมีอยู่ด้วยกัน ๓ รูปแบบ คือ ๑) วัฒนธรรมทางการเมืองของชาวบ้าน ๒) วัฒนธรรมทางการเมืองของชนชั้นสูงที่มีศูนย์กลางอยู่ที่พระมหากษัตริย์ ๓) วัฒนธรรมทางการเมืองของชนชั้นกลาง
ทินพันธุ์ นาคะตะ,	วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยเป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมและ กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคม ภายใต้ระบบการปกครองแบบดั้งเดิมโดยมีลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย คือ ๑. นิยมการใช้อำนาจ ๒. นิยมระบบเจ้านายกับลูกน้อง ๓. มั่นในตัวบุคคลมากกว่าหลักการ ๔. มีการจัดลำดับฐานะในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ๕. ความเป็นอิสระนิยม

ตารางที่ ๒.๑๐ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองไทย (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
	๖. การยึดมั่นในประเพณีดั้งเดิม
	๗. ความเฉื่อยชา
	๘. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
	๙. การรักความสงบและการประนีประนอม

๒.๓ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองในครั้งนี้ส่วนที่หนึ่งจะได้อธิบายความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยว่ามีความหมายเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเบื้องต้น

๒.๓.๑ ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

ภายใต้ระบบประชาธิปไตยถือว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศหรืออำนาจอธิปไตยนั้นเป็นของประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมและประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจเป็นผู้รวมใช้อำนาจนี้ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเอง ดังนั้น หากพิจารณาถึงพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนโดยทั่วไป ก็คือ การพิจารณาถึงวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ซึ่งในสวนนี้จะกล่าวถึงนิยามและความหมายของคำว่า วัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ดังนั้นจึงมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ไว้ดังนี้

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นมีความนิยมอย่างแพร่หลายซึ่งประเทศต่างๆ ในโลกได้นำมาใช้เป็นระบบในการปกครองประเทศนับตั้งแต่หลังสิ้นสุดยุคสงครามเย็นระหว่างประเทศมหาอำนาจ ตะวันตกซึ่งมีประเทศสหรัฐอเมริกาและอดีตสหภาพโซเวียต สังคมการเมืองที่ใช้การปกครองในระบบประชาธิปไตยไม่สามารถทำให้ประชาชนในประเทศนั้นๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่สมบูรณ์แท้จริงเกิดขึ้นได้ทันทีแต่ต้องมีการพัฒนาและศึกษาอบรมหรือบ่มเพาะประชาชนในระบบประชาธิปไตยจนวัฒนธรรมทางการเมืองสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนของประเทศนั้นๆ ประชาชน ต้องมีจิตใจปรารถนาในการปกครองในระบบประชาธิปไตย และมีจิตสำนึกหรือวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบบประชาธิปไตย ดังต่อไปนี้

๑. จิตสำนึกและความศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เมื่อประชาชนศรัทธาแล้ว จะมีความเชื่อมั่นถ้าหากมีอะไรเกิดขึ้นกับระบบประชาธิปไตย ประชาชนต้องออกมาปกป้องระบบการเมือง ที่ต้องรักษาเอาไว้คือระบบประชาธิปไตยเพราะเป็นระบบการปกครองที่

เสียหายน้อยที่สุด เพราะมีหลักการเคารพในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยจะมีต้องมีขึ้นในหมู่ ประชาชนและผู้นำทางการเมืองจึงทำให้ระบอบประชาธิปไตยประสบความสำเร็จ

๒. จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ เป็นหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย หลักสิทธิเสรีภาพ เป็นหลักการที่สำคัญขั้นพื้นฐานของระบบเสรีประชาธิปไตย เป็นการรับรองสิทธิของเสรีชนหรือประชาชนทั่วไป เช่น สิทธิในการแสดงความคิดเห็นสิทธิในการชุมนุม สิทธิในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย สิทธิในการเลือกประกอบอาชีพสิทธิในการได้รับการศึกษา สิทธิในการรับรู้ข่าวสาร เป็นต้น

๓. จิตสำนึกในการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น ผู้ที่มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย จะต้องพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองอันชอบธรรม เช่น ถ้าตนเองถูกกีดกันไม่ให้ลงคะแนนเสียงใช้สิทธิเลือกตั้ง จะต้องต่อสู้เพื่อให้ได้สิทธิของตนเองกลับคืนมาซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน การต่อสู้เพื่อสิทธิอันชอบธรรมถือเป็นหลักการของประชาธิปไตย แต่ในการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองต้องเคารพสิทธิ ของผู้อื่นด้วย และต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของคนอื่น หากเป็นการเอาแต่ได้เพื่อตนเองโดยไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่นเป็นการแสดงว่าผู้นั้นขาดจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตยจะกลายเป็นเรื่องการเห็นแก่ตัว

๔. จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย หลักการตัดสินข้อขัดแย้งและการคลี่คลาย ข้อขัดแย้งในระบอบประชาธิปไตย คือ การออกเสียงลงคะแนน ก็ใช้เสียงข้างมากและเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ ในการตัดสินใจ แต่การใช้เสียงส่วนใหญ่จะต้องไม่ขัดต่อสิทธิของเสียงส่วนน้อย ต้องเคารพรับฟังเสียงส่วนน้อย ในขณะที่เดียวกันเสียงส่วนใหญ่จะมาลงคะแนนเพื่อไปจำกัดสิทธิของเสียงส่วนน้อยไม่ได้

๕. จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค คือหลักความเสมอกันในทางกฎหมาย ชายและหญิงมีสิทธิ เท่าเทียมกัน ประชาชนทุกคนอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกันซึ่งใช้บังคับกับทุกคนในสังคม และหลักความเสมอภาคในทางการเมือง คือ เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปประชาชนผู้มีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนน เพื่อเลือกตัวแทนของตนเองเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารประชาชนหนึ่งคนก็มีหนึ่งเสียงเท่ากัน หลักทั้งสองประการต้องมีอยู่ในระบอบประชาธิปไตย ถ้าหากไม่มีหลักการนี้จะทำให้ประชาชนบางคน กลายเป็นผู้มีอภิสิทธิ์เหนือประชาชนคนอื่นทั้งในทางกฎหมายและในทางการเมือง

๖. จิตสำนึกในหลักความยุติธรรม การเคารพกติกา ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยต้องมีหัวใจ เป็นนักกีฬา เพราะบรรดาข้อขัดแย้งต่างๆ ในระบอบประชาธิปไตยต้องใช้หลักความยุติธรรมเป็นเครื่องมือ ตัดสินเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชน และการดำเนินการต่างๆ ต้องปราศจากอคติหรือเห็นแก่ ผลประโยชน์หากประชาชนในสังคมประชาธิปไตยไม่เคารพกติกาเสียแล้ว การจะยุติปัญหาต่างๆ ก็ไม่สามารถจะแก้ไขให้ลุล่วงไปได้

๗. จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง เมื่อผู้ใดใช้สิทธิเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็น หรือการแสดงออกต่างๆ แม้เราจะไม่เห็นด้วยหรือไม่ชอบก็ ต้องอดทน อดกลั้นรับฟัง ในความเห็นต่างนั้น トラบใดที่ผู้ใช้นั้นยังใช้สิทธิของตนเองภายใต้ขอบเขตแห่ง กฎหมาย ผู้ใช้นั้นอาจจะพูดสำเนียง แตกต่างกัน หรือรูปลักษณ์ภายนอกต่างกัน แต่ก็ยังเป็นเสรีภาพอัน ชอบธรรมของบุคคลนั้น トラบเท่าที่หาไม่ได้ ทำผิดกฎหมายและทำให้ใครเดือดร้อน

๘. จิตสำนึกในหลักนิติธรรม (The Rule of Law) หลักนิติธรรม คือหลักการอันถูกต้อง ตามกฎหมาย เป็นที่ยอมรับ มีความชอบธรรมตามกระบวนการกฎหมาย เรียกว่าการปกครองต้อง เป็นไปตามหลัก ของกฎหมายเท่านั้น ซึ่งตรงกันข้ามกับการปกครองโดยคณะบุคคล^{๓๓}

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เป็นวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับประชาธิปไตย นอกจากจะมีลักษณะของการมีส่วนร่วม (Participant Political Culture) สูงแล้ว ยังต้องมีความผสม กลมกลืนในสังคมนะหว่างกลุ่มที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบต่างๆ เพื่อสร้างและธำรงไว้ ซึ่งดุลย ภาพของพลังและกลไกทางการเมือง ประชาธิปไตยที่สำคัญที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่มีความสำนึกใน ความสามารถทางการเมืองของตน กล่าวคือเชื่อว่าตนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและจะ พยายามเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกระตือรือร้น และตามช่องทางที่เหมาะสมซึ่งลักษณะที่ เรียกว่า “Civic Culture” ถือว่าเป็น ส่วนผสมของทัศนคติ ความเชื่อ ๒ อย่างควบคู่กันไป คือ การเคารพเชื่อฟังยอมรับในอำนาจอย่างหนึ่งและความเป็นอิสระอย่างมั่นคงอีกอย่างหนึ่ง^{๓๔}

วัฒนธรรมประชาธิปไตยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมที่มีแบบ แผนเป็นลักษณะเฉพาะตน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยวัฒนธรรมประชาธิปไตย ประกอบด้วย^{๓๕}

๑. การมีทัศนคติที่ดีที่แต่ละคนมีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งเป็นการมองโลกในแง่ดีโดยมี พื้นฐานจากความเชื่อที่ว่ามนุษย์สามารถเอาชนะสิ่งแวดล้อมได้และเอาชนะความสามารถสนองตอบ ความต้องการของแต่ละคนได้

^{๓๓} สมปอง รักษาธรรม, “ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในพื้นที่ภาคใต้กับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในประเทศไทยช่วงปีพ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๒: ศึกษากรณีเปรียบเทียบ นักศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษา ๕ จังหวัดภาคใต้,” *ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุชนิพนธ์ิต* สาขาสื่อสารการเมือง, (บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๕๒), หน้า ๓๒-๓๔.

^{๓๔} Almond, Gabriel A. and Verba, Sidney, *The Civic Culture : Political Attitudes and Democracy in Five Nations*, (Boston: Little, Brown, 1965), pp. 11-26.

^{๓๕} Wit, Daniel., *A Comparative Survey of Local Government and Admission*, (Bangkok: Institute of Public Administration Thammasat University, 1967), p. 338.

๒. การมีทัศนคติที่ว่า รัฐบาลเป็นเครื่องมือของสังคม กล่าวคือรัฐบาลสามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละคนได้ การเมืองจึงเป็นสิ่งจำเป็น มิใช่สิ่งสกปรกกรวมทั้งยังเป็นเรื่องของประชาชน โดยตรงอีกด้วย

๓. การมีความเชื่อที่ว่า สิทธิและเสรีภาพเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ติดมาพร้อมๆ กับความเป็นมนุษย์ความคิดเห็นของแต่ละคนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

๔. การมีทัศนคติที่ว่า ประชาชนสามารถล้มล้างรัฐบาลได้ถ้ารัฐบาลกระทำตนเป็นนายของประชาชน และไม่ทำตามความประสงค์ของมวลชน

ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่เป็นประชาธิปไตยนั้น ได้แก่^{๓๖}

๑. มีความคิดเห็นเป็นของตนเองไม่นิยมการตามความคิดเห็นของผู้อื่นเว้นเสียแต่ว่าจะถูกชักจูงให้คล้อยตา

๒. เป็นคนที่ปรับตัวให้เข้ากับสภาพการใหม่ๆ ได้ง่าย

๓. มีความรับผิดชอบ พร้อมทั้งจะรับผิดชอบในสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป

๔. ไม่มีอคติต่อศาสนาอื่น หรือถูกเหยียดหยามชนชาติอื่น

๕. คิดถึงบุคคลอื่นในฐานะที่เขาเป็นตัวของเขาเอง ไม่ใช่ไปจัดประเภทให้เขา เช่น ไม่ไปเรียกเขาว่า “หัวรุนแรง” หรือ “พวกฝ่ายซ้าย”

๖. มองโลกในแง่ดีอยู่เสมอ มีศรัทธาและความหวังต่อชีวิต

๗. ไม่ยอมก้มหัวให้กับผู้ยิ่งใหญ่ๆ แม้ว่าจะยอมรับอำนาจแต่อำนาจนั้นต้องมีเหตุผลหรือมีความชอบธรรม

บุคลิกภาพของผู้ที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย^{๓๗} ดังนี้

๑. ความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยกล่าวคือ มีความต้องการให้มี การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เห็นด้วยกับการปกครองแบบนี้ว่าเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน และมีความเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น ใช้วิธีการตัดสินปัญหาด้วยเสียงข้างมาก โดยมีข้อผูกพันให้ทุกฝ่ายปฏิบัติตาม ขณะเดียวกันก็ให้ ความคุ้มครองสิทธิของฝ่ายที่มีเสียงข้างน้อย ตลอดทั้งการปฏิบัติต่อกันอย่างยุติธรรมตามกฎหมาย

๒. มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์และการมองโลกในแง่ดี กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีทัศนคติและมองโลก ในแง่ดีมีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์และมีความเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่และสถาบันของทางราชการ

^{๓๖} ชัยอนันต์ สมุทรวาณิช, **อุดมการณ์ทางการเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, ๒๕๑๗), หน้า ๑๑ - ๒๕.

^{๓๗} กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, **การพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการ ประชาชนระดับอำเภอ**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, ๒๕๓๖), หน้า ๕๕.

สิ่งนั้นนับว่าเป็นความจำเป็นต่อความสำเร็จของการปกครองระบบประชาธิปไตยอยู่ไม่น้อยเพราะ การเมือง เป็นเรื่องของความร่วมมือร่วมใจกัน และไว้วางใจซึ่งกันและกันซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของ การดำเนินงานของสถาบันทางการเมืองต่างๆ ได้ ประชาชนจะต้องเชื่อมั่นและศรัทธาว่าการปกครอง ระบบประชาธิปไตย จะช่วยแก้ปัญหาและภาวะวิกฤติต่างๆ ของสังคมได้ดีกว่า ระบบการปกครอง อื่นๆ ต้องมีความเชื่อมั่นว่ามนุษย์สามารถปกครองตนเองได้

๓. มีความเชื่อมั่นในศักดิ์ศรีและความเสมอภาค กล่าวคือ ต้องมีความเชื่อและยึดมั่นใน คุณค่าและศักดิ์ศรีของบุคคล มีความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้อื่น และความเสมอภาคของมนุษย์ รวมทั้งรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นทั้งในการพูด การเขียน การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกอื่นๆ แม้ว่าสิ่งนั้นจะขัดแย้งกับความคิดเห็นของตนก็ตามคนที่มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย จะต้องมีความอดกลั้น ต่อความหลากหลายในพฤติกรรมผู้อื่นตราบใดที่บุคคลนั้น ยังไม่ละเมิดศีลธรรม และเสรีภาพของผู้อื่น

๔. ต้องเป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน และมีความเชื่อมั่นในตัวเองอาทิ มีการปฏิบัติตนในฐานะที่เป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยที่ดีได้แก่การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีความเชื่อมั่นอยู่เสมอว่าจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือกำหนดนโยบายของรัฐบาล โดยเหตุความสำคัญของการปฏิบัติเช่นนั้นว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคม รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎหมาย การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และการเสียภาษีเป็นต้น

๕. ต้องรู้จักการแสดงความคิดเห็น การแสดงออกซึ่งรวมทั้งต้องรู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ อย่างมีเหตุผลและในทางสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการใช้อำนาจของข้าราชการและผู้มี อำนาจทางการเมืองอยู่เสมอโดยการตรวจสอบคัดค้าน และเหนี่ยวรั้งมิฉะนั้นอาจนำความหายนะมาสู่ สังคมได้

๖. ในประการสุดท้าย จะต้องเป็นผู้ที่ไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ กล่าวคือ ในสังคมใดหากคน ส่วนใหญ่มีจิตใจดังกล่าวก็เป็นการยากที่จะทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยประสบ ความสำเร็จลงได้ผู้ที่มีจิตใจแบบเผด็จการนั้น คือ ผู้ที่มอบความรับผิดชอบในทุกสิ่งทุกอย่างไว้กับผู้นำ ชอบการใช้อำนาจเด็ดขาด การอ่อนน้อมยอมจำนนต่อผู้มีอำนาจโดยปราศจากการโต้แย้งหรือ วิพากษ์วิจารณ์ ฯลฯ นิยมระบบเจ้าขุนมูลนายการไม่ยอมรับความเสมอภาคของบุคคลการไม่ยอมรับ ความแตกต่างของผู้อื่นในการใช้สิทธิเสรีภาพของเขาและการยึดมั่นในค่านิยมแบบเดิมรวมทั้งการมี ความคิดอ่านที่ตรงข้ามกับ การมีจิตใจแบบประชาธิปไตย ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่นิยมแบ่งประเภทวัฒนธรรมทางการเมือง ออกตามระบบการปกครองที่เป็นที่รู้จักกันดีในโลกปัจจุบัน คือวัฒนธรรมทางการเมืองแบบ

ประชาธิปไตย และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเผด็จการสำหรับลักษณะของผู้ที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นมีตัวแสดงที่สำคัญ ๒ ประการคือ^{๓๘}

๑. ความเชื่อในหลักสิทธิความเสมอภาค เสรีภาพและภราดรภาพของประชาธิปไตยเสรีนิยม กล่าวคือเชื่อในหลักการภราดรภาพที่ว่ามนุษย์ทุกคนล้วนเป็นพี่น้องกันการมองคนในแง่ดีมีศรัทธาต่อมนุษย์ด้วยกันร่วมมือและพึ่งพาอาศัยกันในสังคม เชื่อในหลักเสรีภาพที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นให้มีความสำคัญ แก่การเชื่อมั่นในหลักเกณฑ์และวิธีหาเหตุผลแบบวิทยาศาสตร์และ ความเชื่อในหลักความเสมอภาค คือ เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกันโดยพื้นฐานทางกฎหมาย และการเมือง

๒. ความเชื่อในระบบกลไก กติกา และแนวปฏิบัติต่างๆ ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเสรีนิยมในส่วนของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเผด็จการ จะมีลักษณะตรงกันข้ามวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีความสอดคล้องใกล้เคียงกับวัฒนธรรมมีส่วนร่วมมากที่สุด

ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยตามที่ ได้กล่าวมาแล้ว จะส่งเสริมให้การพัฒนาองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมืองมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาทางการเมืองจึงมีส่วนเสริมสร้างซึ่งกันและกัน จนไม่อาจแยกออกจากกัน ได้ การพัฒนาทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยจะสำเร็จได้ เมื่อมีการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยในหมู่ประชาชน ถ้าประชาชนยังคงมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม หรือเผด็จการก็ไม่อาจพัฒนาการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยได้^{๓๙}

แต่อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทย ไม่สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมทางการเมือง เพราะประชาชนโดยทั่วไปยังมีความเชื่อว่าการเมืองหรือการบริหารประเทศเป็นเรื่องของคนกลุ่มน้อยบางกลุ่มเท่านั้น ประการหนึ่งคนไทยยังเห็นว่า การเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์อย่าง ชัดแจ้งจนเกินไป ความรู้สึกเช่นนี้ทำให้ประชาชนขาดความศรัทธาหรือความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง แต่เข้ามาเมื่อมีวัตถุประสงค์อย่างอื่นไม่ใช่เป็นเรื่องของสำนักทางการเมืองที่ไม่สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การยอมรับในอำนาจนิยมของความเป็นข้าราชการซึ่ง ประชาชนโดยทั่วไปมองว่าข้าราชการเป็นชนชั้นผู้นำ เมื่อข้าราชการแนะนำ

^{๓๘} ลิขิต ธีรเวคิน, **คนไทยในอุดมคติ**, (กรุงเทพมหานคร : แม็ค, ๒๕๔๘), หน้า ๑๔๘.

^{๓๙} สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, **การเมืองไทย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สมาธรรม, ๒๕๔๙), หน้า ๑๕-๒๐.

หรือชักจูงในทางใดประชาชนจึงมักปฏิบัติตามโดยไม่โต้แย้งซึ่งการปฏิบัติ ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักการของการปกครองระบอบประชาธิปไตย^{๔๐}

การเสริมสร้างให้ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ข้าราชการในแต่ละท้องถิ่นต้องเป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยด้วย โดยจะต้องเริ่มต้นให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสำคัญของระบอบประชาธิปไตยการให้ข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอการให้การศึกษา และสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมที่จะทำให้เกิดจิตสำนึกทางการเมือง ซึ่งจะพัฒนาไปสู่ ความรู้สึกศรัทธาเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยและประเมินค่าด้วยการตัดสินใจ ยอมรับการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองของตน ซึ่งความรู้และสิ่งศรัทธาเหล่านี้จะนำไปสู่การเผยแพร่และถ่ายทอดให้นิยมยึดถือปฏิบัติร่วมกัน จนเป็นแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองในที่สุด

ลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ไว้ ๘ ประการ^{๔๑} ดังนี้

๑. มีความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนในสังคมนั้นจะต้องมีจิตใจสนับสนุนหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีหลักการที่ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน เพราะยึดมั่นในความสัมพันธ์ความเสมอภาค และเสรีภาพของบุคคล มีวิธีการให้ประชาชนได้ใช้อำนาจดังกล่าว โดยมีข้อกำหนดต่างๆ ให้ให้เกิดการใช้ อำนาจนั้น เช่น รัฐธรรมนูญ การเลือกตั้งรวมทั้งมีวัตถุประสงค์ในการปกครองเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน

๒. ยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคลทั้งผู้นำ และประชาชน จะต้องยึดมั่นในความสำคัญ และศักดิ์ศรีของบุคคลจะต้องมีความเชื่อมั่น ในความเสมอภาคของบุคคล รวมทั้งรู้จัก เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นในการพูดในการแสดงความคิดเห็น และในการแสดงออก แม้ว่าสิ่งนั้นจะ ขัดแย้งหรือคัดค้านกับความคิดเห็นหรือรสนิยมของตนก็ตามคนที่มีความเชื่อเป็นประชาธิปไตย จะต้องยอมรับหรือมีความอดกลั้นในเรื่องความแตกต่างในการประพฤติปฏิบัติของผู้ อื่นตราบใดที่บุคคลผู้นั้น ไม่ละเมิดศีลธรรมหรือสิทธิเสรีภาพของผู้ใด ทั้งนี้เพราะคนเราย่อมมี ผลประโยชน์ความเชื่อ และเหตุผลต่างๆ กัน

๓. เคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ หลักการตัดสินใจด้วยเสียงข้างมากด้วยกับเสียงข้างมากจะถือว่า เป็นฝ่ายตรงกันข้ามหรือจะขจัดออกนอกสังคมไม่ได้ เช่น จะห้าม การ วิพากษ์วิจารณ์ของฝ่ายนั้นไม่ได้ยิ่งกว่านั้นกติกาของการปกครองแบบนี้ยังรวมถึงการปฏิบัติต่อกัน

^{๔๐} ชัยอนันต์ สมุทวณิช, วัฒนธรรมทางการเมืองกบระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยและวัฒนธรรมทางการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๒๒๙.

^{๔๑} ทินพันธ์ นาคะตะ, นักคิดผู้ยิ่งใหญ่ของโลก: ปรัชญาและทฤษฎีการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๖), หน้า ๑-๔.

อย่างยุติธรรม การยึดถือระเบียบวิธีการตามกฎหมาย และการเคารพสิทธิของบุคคลที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยยุติธรรมอีกด้วย

๔. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง โดยติดตามข่าวสารของบ้านเมืองพูดคุยถึงปัญหาของบ้านเมืองกับผู้อื่นในทางสร้างสรรค์และพยายามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือในการกำหนดนโยบายของทางราชการ เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

๕. มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวคือต้องเชื่อมั่นว่าตนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือการกำหนดนโยบายของรัฐบาลการใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งเนื่องจากการปฏิบัติ เช่น ว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

๖. มองโลกในแง่ดีสิ่งนั้นว่า มีความจำเป็นต่อความสำเร็จของการปกครองแบบประชาธิปไตยอยู่ไม่น้อย เพราะตามธรรมชาติการเมืองเป็นเรื่องของความร่วมมือร่วมใจกันแม้จะมีความขัดแย้งกันอยู่ด้วยก็ตามความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันทางการเมืองต่างๆ ส่วนหนึ่งย่อมต้องอาศัยการมีความไว้วางใจซึ่งกันและกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีความเชื่อมั่นว่าการปกครองแบบประชาธิปไตย จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคมได้ดีกว่าการปกครองแบบอื่นทั้งฝ่ายผู้นำ และฝ่ายประชาชน จะต้องมีความเชื่อว่าคนเราจะปกครองตัวเองได้การมองโลกในแง่ดีย่อมช่วยให้มนุษยชนมีความหวังได้ว่าเรามีความสามารถที่จะเอาชนะสิ่งแวดล้อมและฟันฝ่าอุปสรรคทั้งหลายไปได้ด้วยระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมักจะเป็นไปอย่างเชื่องช้าแต่มีความมั่นใจได้

๗. วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและเป็นไปได้ในทางสร้างสรรค์โดยเฉพาะต่อการใช้อำนาจหน้าที่และการปฏิบัติของทางราชการเพราะถ้าปล่อยให้ฝ่ายหลังนี้ทำอะไรได้โดยไม่มีการคัดค้าน การควบคุม การตรวจสอบ หรือการเหนี่ยวรั้งแล้วอาจทำให้ฝ่ายหลังนั้นหลงอำนาจปฏิบัติตามอำเภอใจ และเกิดการผิดพลาดขึ้นได้โดยง่ายในประเทศเผด็จการคนส่วนมากมักจะมอบความไว้วางใจให้แก่ผู้มีอำนาจโดยสิ้นเชิงและปราศจากการโต้แย้งหรือการวิพากษ์วิจารณ์ใดๆ

๘. ไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ เพราะหากคนส่วนใหญ่ในสังคมมีจิตใจเป็นเผด็จการก็ยากที่การปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศนั้น จะประสบความสำเร็จได้เพราะผู้มีจิตใจเป็นเผด็จการจะมอบความรับผิดชอบทุกอย่างไว้ที่ผู้นำ ชอบการใช้อำนาจเด็ดขาด อ่อนน้อมยอมจำนนต่อผู้ที่นิยม อำนาจระบบเจ้าขุนมูลนาย ไม่ยอมรับความเสมอภาคของบุคคล ไม่ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่นในการใช้สิทธิเสรีภาพของเขาและยึดมั่นในค่านิยมแบบดั้งเดิมรวมทั้งการมีความคิดอ่านที่ตรงกันข้ามกับจิตใจแบบประชาธิปไตยที่กล่าวมาแล้ว

สรุปได้ว่า การมีจิตใจแบบประชาธิปไตยนั้นควรจะต้องมีลักษณะดังนี้ คือสนับสนุนหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีความเชื่อมั่นในหลักประชาธิปไตยเคารพในศักดิ์ศรีความเสมอภาคและเสรีภาพของบุคคลยึดถือกติกาของการปกครองแบบนั้นสนใจในการมีส่วนร่วมใน

กิจกรรมทางการเมืองสำนึกในหน้าที่พลเมือง มองสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ในแง่ดีรู้จักการวิจารณ์และไม่
มีจิตใจแบบอำนาจนิยมโดยใช้ลักษณะวัฒนธรรม ๘ ประการดังกล่าวมาข้างต้น

๒.๓.๒ วิธีแบบประชาธิปไตย

ประชาชนในสังคมใดจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือระบอบ
ประชาธิปไตยเจริญ มากน้อยเพียงใดให้พิจารณาถึงอุปนิสัยหรือวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนใน
สังคมนั้นจะต้องมีลักษณะ วิถีชีวิตเป็นประชาธิปไตย สามารถแยกเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

๑. การเคารพเหตุผลมากกว่าตัวบุคคล ประชาชนจะใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา จะให้
ความเคารพ ซึ่งกันและกัน และต้องยอมรับว่าประชาชนบางคนมีสติปัญญาและการใช้เหตุผลใน
วงจำกัด อาจจะทำให้เหตุผล ถูกในเรื่องหนึ่ง และอีกเรื่องหนึ่งอาจจะให้เหตุผลไม่ถูกก็ได้การไม่ยึดหลัก
อาวุโสเคร่งครัดเกินไป ไม่ใช่ว่า คนอาวุโสจะปฏิบัติถูกทุกเรื่อง บางครั้งความคิดดี ๆ ของผู้อ่อนอาวุโสก็
เป็นเรื่องที่ถูกต้อง สังคมประชาธิปไตย จะดำเนินไปด้วยดีเพราะประชาชนใช้เหตุผลในการรับฟังความ
คิดเห็นของผู้ที่เห็นต่างจากตนเอง

๒. การรู้จักประนีประนอม ผู้ศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยจะไม่ใช้ความรุนแรงในการ
แก้ปัญหา แต่จะตกลงแก้ปัญหากันอย่างสันติวิธีถ้าหากมีการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาคือ
ระหว่างประชาชน ด้วยกันก็ทำให้ขัดกับหลักเหตุผลของระบอบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานซึ่งถือว่า
มนุษย์เป็นผู้ที่มีเหตุผล

๓. การมีระเบียบและมีวินัย ในสังคมประชาธิปไตยประชาชนต้องปฏิบัติตามระเบียบและ
มีวินัย ปฏิบัติ ตามกฎหมายบ้านเมือง ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความศักดิ์สิทธิ์โดยไม่ยอมให้ผู้ใด
มาละเมิดหรือกระทำการตามอำเภอใจได้ถ้าหากมีกฎหมายที่ละเมิดสิทธิหรือไม่เป็นธรรมก็ต้องเสนอ
ข้อเรียกร้องให้แก้ไขกฎหมายนั้น ให้เป็นธรรม ไม่ใช่ฝ่าฝืนไม่ยอมรับ เพราะการกระทำเช่นนั้นจะทำให้
ผู้อื่นฝ่าฝืนหรือละเมิดกฎหมายได้เช่นกัน จะทำให้เกิดความสับสนในสังคม ประชาชนสามารถใช้สิทธิ
เสรีภาพส่วนบุคคลตราบเท่าที่ไม่เกินขอบเขตของกฎหมาย เพราะถ้าประชาชนใช้สิทธิเสรีภาพของ
ตนเองเกินขอบเขต ก็จะไปละเมิดหรือก้าวล่วงสิทธิเสรีภาพ ของผู้อื่นจะทำให้สังคมประชาธิปไตยขาด
ความสงบสุขและไร้ระเบียบวินัย

๔. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความรับผิดชอบและคำนึงถึงว่าตนเป็นเจ้าของประเทศ
และประชาชน คนอื่นๆ ก็เป็นเจ้าของประเทศ การประพฤติตนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศโดยรักษา
สมบัติของส่วนรวม หรือสมบัติของสาธารณะ รวมทั้งการรักษาผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ในสังคม

และประเทศชาติไม่เห็น แก่ผลประโยชน์ส่วนตน จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคม เช่น ไม่แสวงหาความร่ำรวยด้วยการทำลาย ทรัพยากรของประเทศชาติหรือผลิตสิ่งเสพติดมอมประชาชนในสังคม^{๔๒}

สรุปได้ว่า ประชาชนในสังคมใดจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือระบอบประชาธิปไตยเจริญ มากน้อยเพียงใดให้พิจารณาถึงอุปนิสัยหรือวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในสังคมนั้นจะต้องมีลักษณะวิถีชีวิตเป็นประชาธิปไตย

ตารางที่ ๒.๑๑ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สมปอง รักษาธรรม,	วัฒนธรรมทางการเมืองสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนของประเทศนั้นๆ ประชาชน ต้องมีจิตใจปรารถนาในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีจิตสำนึกหรือวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย คือ <ol style="list-style-type: none"> ๑. จิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ๒. จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ๓. จิตสำนึกในการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น ๔. จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย ๕. จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค ๖. จิตสำนึกในหลักความยุติธรรม ๗. จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง ๘. จิตสำนึกในหลักนิติธรรม
Almond, Gabriel A. and Verba, Sidney,	วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยถือว่าเป็นส่วนผสมของทัศนคติ ความเชื่อ ๒ อย่างควบคู่กันไป คือ การเคารพเชื่อฟังยอมรับในอำนาจอย่างหนึ่งและความเป็นอิสระอย่างมั่นคงอีกอย่างหนึ่ง

^{๔๒} วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, สุขุม นวลสกุล, วิทยา จิตนุพงศ์, การเมืองและการปกครองไทย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๔), หน้า ๒๐-๒๒.

ตารางที่ ๒.๑๒ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตย (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Wit, Daniel.,	<p>วัฒนธรรมประชาธิปไตยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมที่มีแบบแผนเป็นลักษณะเฉพาะตน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยวัฒนธรรมประชาธิปไตย ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การมีทัศนคติที่ดีที่แต่ละคนมีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งเป็นการมองโลกในแง่ดี ๒. การมีทัศนคติที่ว่า รัฐบาลเป็นเครื่องมือของสังคม ๓. การมีความเชื่อที่ว่า สิทธิและเสรีภาพเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ติดมาพร้อมๆ กับความเป็นมนุษย์ ๔. การมีทัศนคติที่ว่า ประชาชนสามารถล้มล้างรัฐบาลได้ถ้ารัฐบาลกระทำตนเป็นนายของ ประชาชน และไม่ทำตามความประสงค์ของมวลชน
ชัยอนันต์ สมุทวณิช,	<p>ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่เป็นประชาธิปไตยนั้น ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีความคิดเห็นเป็นของตนเองไม่นิยมการตามความคิดเห็นของผู้อื่นเว้นเสียแต่จะถูกชักจูงให้คล้อยตา ๒. เป็นคนที่ปรับตัวให้เข้ากับสภาพการใหม่ๆ ได้ง่าย ๓. มีความรับผิดชอบ พร้อมทั้งจะรับผิดชอบในสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป ๔. ไม่มีอคติต่อศาสนาอื่น หรือถูกเหยียดหยามชนชาติอื่น ๕. คิดถึงบุคคลอื่นในฐานะที่เขาเป็นตัวของเขาเอง ไม่ใช่ไปจัดประเภทให้เขา เช่น ไม่ไปเรียกเขาว่า “หัวรุนแรง” หรือ “พวกฝ่ายซ้าย” ๖. มองโลกในแง่ดีอยู่เสมอ มีศรัทธาและความหวังต่อชีวิต ๗. ไม่ยอมก้มหัวให้กับผู้ยิ่งใหญ่ง่ายๆ แม้ว่าจะยอมรับอำนาจแต่อำนาจนั้นต้องมีเหตุผลหรือมีความชอบธรรม
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย,	<p>บุคลิกภาพของผู้ที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ความเชื่อมั่น ๒. มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์และการมองโลกในแง่ดี

ตารางที่ ๒.๑๓ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตย (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ลิขิต ธีรเวคิน,	<p>๓. มีความเชื่อมั่นในศักดิ์ศรีและความเสมอภาค</p> <p>๔. ต้องเป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน</p> <p>๕. ต้องเป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน</p> <p>๕. ต้องรู้จักการแสดงความคิดเห็น การแสดงออกซึ่งรวมทั้งต้องรู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ อย่างมีเหตุผลและในทางสร้างสรรค์</p> <p>๖. ในประการสุดท้าย จะต้องเป็นผู้ที่ไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบเผด็จการสำหรับลักษณะของผู้ที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นมีตัวแสดงที่สำคัญ ๒ ประการคือ</p>
สมบัติ อารังธัญวงศ์,	<p>๑. ความเชื่อในหลักสิทธิความเสมอภาค</p> <p>๒. ความเชื่อในระบบกลไก กติกา และแนวปฏิบัติต่างๆ</p> <p>การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยในหมู่ประชาชน ถ้าประชาชนยังคงมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม หรือเผด็จการก็ไม่อาจพัฒนาการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยได้</p>
ชัยอนันต์ สมุทวณิช,	<p>การยอมรับในอำนาจนิยมของความเป็นข้าราชการซึ่งประชาชนโดยทั่วไปมองว่าข้าราชการเป็นชนชั้นผู้นำ</p> <p>การเสริมสร้างให้ประชาชนมีลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ไว้ ๘ ประการ</p>
ทินพันธ์ นาคะตะ,	<p>๑. มีความเชื่อมั่น</p> <p>๒. ยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคลทั้งผู้นำ</p> <p>๓. เคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย</p> <p>๔. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง</p>

ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตย (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, สุขุม นวลสกุล, วิทยา จิตนุพงศ์	๕. มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน และมีความเชื่อมั่น ในตนเอง ๖. มองโลกในแง่ดี ๗. วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ๘. ไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ วิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในสังคมนั้นจะต้องมีลักษณะ วิถีชีวิตเป็นประชาธิปไตย

๒.๔ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการกล่อมเกลາทางการเมือง

การศึกษาการกล่อมเกลาทางการเมืองในครั้งนี้ส่วนที่หนึ่งจะได้อธิบายความหมายของการ
กล่อมเกลาทางการเมืองว่ามีความหมายเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจเบื้องต้น

๒.๔.๑ ความหมายของการกล่อมเกลาทางการเมือง

การเรียนรู้ทางการเมือง หรือสังคมการเมืองนั้น เป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจศึกษากันมานาน
แล้ว ในยุคที่รัฐศาสตร์ได้รับความสนใจศึกษาในเชิงปรัชญานักปรัชญาการเมืองบอกว่า “การกล่อม
เกลาทางการเมือง” เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคคลสำหรับความเป็นพลเมือง (Citizenship) ใน
แบบที่พึงปรารถนาของรัฐ ดังนั้น จึงมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการกล่อมเกลาทางการเมือง ไว้
ดังนี้

คำว่า “การกล่อมเกลาทางการเมือง” ได้มีการใช้คำนี้ต่างๆ กัน เช่น “การเรียนรู้ทางการเมือง”
“การขัดเกลาทางการเมือง” “การอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง” “การเรียนรู้ทางการเมือง”
“สังคมทางการเมือง” “สังคมประภิตทางการเมือง” ซึ่งคำต่างๆ ดังกล่าวนี้ตรงกับภาษาอังกฤษว่า
Political Socialization

การกล่อมเกลาทางการเมืองว่ามี สองลักษณะ คือ ความหมายในวงแคบ และความหมาย
ในวงกว้างความหมายในวงแคบ คือการให้ ข่าวสารทางด้านการเมืองการปลูกฝังค่านิยมทางด้าน
การเมืองและการให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่างๆ ทางด้านการเมืองอย่างมีเจตนาซึ่งกระทำโดย
สื่อกลาง (agents) ที่มีความรับผิดชอบอย่างเป็นทางการในการอบรมสั่งสอน ความหมายในวงกว้าง
คือ การเรียนรู้ทั้งหมดเกี่ยวกับการเมืองที่ เกิดขึ้นในทุกช่วงของชีวิตมนุษย์ไม่ว่าการเรียนรู้นั้นจะเป็น

แบบทางการหรือไม่เป็นทางการจะมีเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม^{๕๓} กระบวนการที่นำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน โดยการกล่อมเกลายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง จากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งโดยอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงค่านิยมในแบบแผน ของวัฒนธรรมทางการเมืองให้แตกต่างไปจากวัฒนธรรมทางการเมืองเดิมและในบางกรณีอาจเป็นกระบวนการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ก็เป็นได้^{๕๔} โดยการกล่อมเกลายทางการเมืองจะมีกระบวนการที่ช่วยให้มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองหรือความโน้มเอียงทางการเมืองซึ่ง ได้แก่ ความรู้ทัศนคติบรรทัดฐาน และค่านิยมต่างๆ ทางการเมืองของคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง หรือจากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่ง ถ้าไม่มีกระบวนการถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้แล้วจะทำให้ สมาชิกใหม่แสวงหาวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งมีผลต่อเสถียรภาพหรือการคงอยู่ ของระบบการเมืองนั้นๆ ดังนั้นการกล่อมเกลายทางการเมืองจึงเป็นการช่วยให้ระบบการเมืองแต่ละ ระบบปรับตัวดำรงอยู่ต่อไป^{๕๕} การกล่อมเกลายทางการเมืองเป็นกระบวนการซึ่งบุคคลแต่ละคนรูว่าตนเองเป็น ใครอยู่ในระบบการเมืองทำให้เกิดมโนคติหรือปฏิกิริยาต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง แต่กระบวนการนี้เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของสังคมที่บุคคลนั้น เป็นสมาชิกอยู่ และยังเป็นกระบวนการที่มี บทบาทต่อบุคลิกภาพ และประสบการณ์ของบุคคลในแต่ละสังคมนั้นที่ถูกห้อมล้อมด้วยบรรยากาศทางการเมืองของสังคมประกอบไปด้วยหน่วยต่างๆ ที่เป็นตัวกลางในการกล่อมเกลายทางการเมือง ได้แก่ ครอบครัว การศึกษา เพื่อนฝูง กลุ่มศาสนา กลุ่มอาชีพ และสื่อมวลชน โดยผ่านเขาไปทางฉากของการรับรู้^{๕๖} ทัศนคติความเชื่อ ความรู้สึก ความสำนึก และค่านิยมที่เกี่ยวกับการเมือง ระบบการเมือง และส่วนต่างๆ ของระบบการเมืองกระบวนการกล่อมเกลายทางการเมืองที่บุคคลได้เรียนรู้แบบแผนพฤติกรรม และอุปนิสัย ในทางที่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยผ่านทางสื่อกลางต่างๆ ของสังคม สื่อกลางเหล่านี้รวมถึงสิ่งแวดล้อมต่างๆ ไปด้วย เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อนฝูง โรงเรียน สมาคมผู้ใหญ่ และสื่อสารมวลชน^{๕๗} ดังนั้น

^{๕๓} Greenstein, F. I., “Political Socialization”, *International Encyclopedia of Social Science*, (12 January 1968): 551–555.

^{๕๔} Almond Gabriel A. and Bingham Powell, *Comparative Politics, Today: A World View* (Boston: Little, Brown and Company, 1980), pp. 8-10.

^{๕๕} Easton and Dennis Jack, *Children in the Political System*, (New York: McGraw – Hill, 1969), pp.7–8.

^{๕๖} Michel Rush and Phillip Athoff, “Political Socialization”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : http://www.schq.mi.th /ndc / thinkank/defence/pulic_knowledge.htm, 1971 p. 22.

^{๕๗} Kenneth Langton, 1969, อ้างถึงใน สิทธิพันธ์ พุทธหุน, *การเมือง: ทฤษฎีพัฒนา การเมือง*, (กรุงเทพมหานคร : แสงจันทร์การพิมพ์, ๒๕๓๖), หน้า ๑๖๐–๑๗๑.

สรุปได้ว่า กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง คือ กระบวนการอบรมปลูกฝังหรือถ่ายทอดให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ ความรู้ความเข้าใจ ความเชื่อ ค่านิยม ทักษะและเกิดพฤติกรรมทางการเมืองในทิศทางที่ต้องการ โดยทั้งนี้ การกล่อมเกลาทางการเมืองนั้นสามารถเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและตลอดชีวิต ซึ่งสามารถผานรูปแบบของกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองได้หลายทางด้วยกัน และอีกประการการกล่อมเกลาทางการเมืองนั้นหมายถึงกระบวนการให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่างๆ ทางด้านการเมือง การให้ข่าวสารทางด้านการเมืองและการปลูกฝังค่านิยมทางด้านการเมืองแก่บุคคลในสังคม โดยมีสื่อกลางที่ทำหน้าที่นี้ที่สำคัญได้แก่ ครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน กลุ่มอาชีพ กลุ่มศาสนา

ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการกล่อมเกลาทางการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Greenstein, F. I.,	การกล่อมเกลาทางการเมืองว่ามี สองลักษณะ คือ ความหมายในวงแคบ และความหมายในวงกว้างความหมายในวงแคบ คือ การให้ ข่าวสารทางด้านการเมืองการปลูกฝังค่านิยมทางด้านการเมืองและการให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่างๆ
Almond Gabriel A. and Bingham Powell,	กระบวนการที่ นำมาซึ่งการกล่อมเกลาทางการเมืองแก่ประชาชนนั้นในทางการกล่อมเกลาทางการเมืองสามารถแตกต่างกันไปจากแต่วัฒนธรรมทางการเมืองเดิมและในบางกรณีอาจเป็นกระบวนการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ก็เป็นได้
Easton and Dennis Jack,	การกล่อมเกลาทางการเมืองใหม่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งมีผลต่อเสถียรภาพหรือการคงอยู่ ของระบบการเมืองนั้นๆ ดังนั้นการกล่อมเกลาทางการเมืองจึงเป็นการช่วยให้ระบบการเมืองแต่ละระบบปรับตัวดำรงอยู่ต่อไป
Michel Rush and Phillip,	การกล่อมเกลาทางการเมือง ได้แก่ ครอบครัว การศึกษา เพื่อนฝูง กลุ่มศาสนา กลุ่มอาชีพ และสื่อมวลชน โดยผานเข้าไปทางฉากของการรับรู้
สิทธิพันธ์ พุทธหุน,	กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองที่บุคคลได้เรียนรู้แบบแผนพฤติกรรม และอุปนิสัย ในทางที่เกี่ยวเนื่องกับการเมือง โดยผานทางสื่อกลางต่างๆ ของสังคม สื่อกลางเหล่านี้รวมถึงสิ่งแวดล้อมต่างๆ ไปด้วย เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อนฝูง โรงเรียน สมาคมผู้ใหญ่ และสื่อสารมวลชน

๒.๔.๒ รูปแบบและขั้นตอนของกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง

กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการเกิดแบบแผนเชิงพฤติกรรมที่มีหรือแสดงออกต่อการเมืองของบุคคล อันมีส่วนสร้างบุคลิกภาพและ วัฒนธรรมทางการเมืองอันเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปตลอดชีวิต ดังที่ได้กล่าวถึงไปข้างแล้ว ในแง่รูปแบบของการกล่อมเกลาทางการเมืองนั้นจึงมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของรูปแบบและขั้นตอนการกล่อมเกลาทางการเมือง ไว้ดังนี้

การกล่อมเกลาทางการเมืองของบุคคลสามารถจำแนกได้เป็น ๒ รูปแบบคือ การกล่อมเกลาทางตรง (Direct Form) เป็นการอบรมกล่อมเกลาหรือถ่ายทอดให้บุคคลเกิดการ เรียนรู้ที่มีเนื้อหา (Content) เกี่ยวกับการเมืองโดยเฉพาะ เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของรัฐบาล รูปแบบของการปกครองประเทศ ลัทธิทางการเมือง เป็นต้น อีกรูปแบบหนึ่งคือ การกล่อมเกลาทางอ้อม (Indirect Form) ซึ่งเป็นวิธีการที่จะทำให้บุคคลเกิดความโน้มเอียงที่จะเป็นไปในทางการเมือง^{๔๘} ด้วยวิธีการเรียนรู้หรืออบรมกล่อมเกลาที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองโดยตรง แต่มีอิทธิพลทำให้เกิดการพัฒนาตัวตนทางการเมือง (Political Self) ของบุคคลได้ การกล่อมเกลาทางการเมือง แบบนี้จะสร้างทัศนคติที่มีอำนาจทางการเมือง โดยหลักการสำคัญก็คือ ความสัมพันธ์ในวัยเด็ก ที่มีต่อพ่อแม่ ต่อครู เป็นต้น จะพัฒนาเป็นความคาดหวังต่อผู้มีอำนาจทางการเมืองต่อไปได้^{๔๙}

รูปแบบของการกล่อมเกลาทางการเมืองนั้น จะดำเนินไปใน ๒ รูปแบบกล่าวคือ^{๕๐}

๑. รูปแบบที่เห็นได้ชัด (Manifest Transmission) การกล่อมเกลาทางการเมืองในรูปแบบนี้ เกิดขึ้นเมื่อกระบวนการกล่อมเกลาหรือการถ่ายทอดนั้น เป็นการสื่อสารที่แสดงออก อย่างชัดเจนในการให้ข้อมูลข่าวสาร ค่านิยม และความรู้สึกต่อวัตถุทางการเมือง อันได้แก่ การ สอนเรื่องหน้าที่ทางการเมืองของประชาชนให้แก่นักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

๒. รูปแบบที่แฝงอยู่ (Latent Transmission) ในรูปแบบนี้ เป็นการกล่อมเกลาที่ไม่ใช่ทัศนคติทางการเมือง (Non-political Attitude) แต่มีผลกระทบต่อทัศนคติทางการเมืองของผู้ได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองโดยทางอ้อม ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากประสบการณ์ในวัยเด็ก เช่น เด็กรับเอา

^{๔๘} Dawson, Richard E., and Prewitt, Kenneth. **Political Socialization**, Boston: Little Brown and Co, 1969, p. 41.

^{๔๙} ลิขิต ธีรเวคิน, **วัฒนธรรมทางการเมืองและการกล่อมเกลาเรียนรู้ทางการเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๙), หน้า ๗๕.

^{๕๐} Almond, Gabriel A. and G. Bringham Powell, **Comparative Politics: A Developmental Approach**, (Boston: Little Brown, 1966), p. 28.

ทัศนคติในทางก้าวร้าวจากครอบครัว ซึ่งอาจมีแนวโน้มให้เด็กกลายเป็นบุคคลที่มี ทัศนคติแบบอำนาจนิยมเมื่อเติบโตขึ้น เป็นต้น^{๕๑}

สรุปได้ว่า กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการเกิดแบบแผนเชิงพฤติกรรมที่มีหรือแสดงออกต่อการเมืองของบุคคล อันมีส่วนสร้างบุคลิกภาพและวัฒนธรรมทางการเมืองอันเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปตลอดชีวิต

ตารางที่ ๒.๑๖ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการกล่อมเกลาทางการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Dawson, Richard E., and Prewitt,	การกล่อมเกลาทางอ้อม (Indirect Form) ซึ่งเป็นวิธีการที่จะทำให้บุคคลเกิดความโน้มเอียงที่จะเป็นไปในทางการเมือง
ลิขิต อีร์เวคิน,	การกล่อมเกลาทางการเมือง แบบนี้ จะสร้างทัศนคติที่มีอำนาจทางการเมือง โดยหลักการสำคัญก็คือ ความสัมพันธ์ในวัยเด็ก ที่มีต่อพ่อแม่ ต่อครู เป็นต้น จะพัฒนาเป็นความคาดหวังต่อผู้มีอำนาจทางการเมืองต่อไปได้ รูปแบบของการกล่อมเกลาทางการเมืองนั้น จะดำเนินไปใน ๒ รูปแบบกล่าวคือ ๑. รูปแบบที่เห็นได้ชัด ๒. รูปแบบที่แฝงอยู่
วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ,	การกล่อมเกลาทางการเมืองโดยทางอ้อม ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากประสบการณ์ในวัยเด็ก เช่น เด็กรับเอาทัศนคติในทางก้าวร้าวจากครอบครัว ซึ่งอาจมีแนวโน้มให้เด็กกลายเป็นบุคคลที่มี ทัศนคติแบบอำนาจนิยมเมื่อเติบโตขึ้น

^{๕๑} วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, รายงานเรื่องกลไกเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในสังคมไทย, (ม.บ.ท. : ๒๕๕๘), หน้า ๒๓.

๒.๔.๓ ขั้นตอนของกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง

กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง มีลำดับขั้นตอน จำแนกได้ ๔ ขั้น^{๕๒} ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนแรก เป็นขั้นพื้นฐานเริ่มแรกสุด เมื่อคนเกิดมาจะได้รับการอบรมเป็นช่วงตอนที่ทารกได้รับการฝึกฝนให้เป็นสมาชิกของสังคม ซึ่งเป็นตอนที่เด็กจะเกิดภาวะการเรียนรู้ เกิด ทักษะ ค่านิยม ความชำนาญ ความสัมพันธ์กับบทบาทต่างๆ ของบุคคลความรู้ทั่วไปและสิ่งต่างๆ ที่จำเป็นซึ่งคนในสังคมนั้นจะต้องเรียนรู้ อันเรียกได้ว่าเป็นขั้นของการสร้างความโน้มเอียง (Orientation) ให้บุคคลเข้าสู่ความเป็นมนุษย์ โดยชี้ให้เห็นถึงแนวทางการเรียนรู้วิถีในการดำเนินชีวิตหรือการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม

ขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นที่ก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่อบุคคล อันเป็นประสบการณ์ต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อจิตใจสำนึก ซึ่งจะเป็นผู้กำหนดบุคลิกภาพพื้นฐานของบุคคลนั้น ในขั้นตอนนี้บุคคลจะมีความสำนึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หรือที่เรียกว่ามีตัวตน (Identity)

ขั้นตอนที่สาม เป็นขั้นที่บุคคลได้รับการกล่อมเกลาทางการเมือง เป็นขั้นตอนที่บุคคลเริ่มมีความรู้สึก มีความสำนึก ถึงโลกทางการเมืองรอบๆ ตัวเขา และได้รู้ รวมทั้งมีทักษะกับเข้าใจถึงเหตุการณ์ความเป็นไปทางการเมืองต่างๆ ที่เรียกได้ว่าเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านตัวแทนการกล่อมเกลา (Political Socializing Agents)

ขั้นที่สี่ เป็นขั้นตอนที่บุคคลผ่านจากการเป็นสมาชิกของการเมืองที่ไม่ได้มีกิจกรรม (passive) มาเป็นผู้เข้าร่วมที่มีบทบาททางการเมือง ขั้นตอนนี้เรียกว่า การเลือกสรรทางการเมือง (Political Recruitment) โดยเป็นขั้นตอนที่บุคคลจะมีความเข้าใจต่อการเมืองอย่าง ลึกซึ้งและมีทัศนคติทางการเมือง หรือที่เรียกว่ามีบุคลิกภาพทางการเมืองอย่างชัดเจนและถาวรขึ้นกว่าเดิม คำแปลศัพท์คำนี้เป็นภาษาไทย มีความแตกต่างกันไปบ้างได้แก่ “กระบวนการสังคมประกิตทางการเมือง” “กระบวนการหล่อหลอมทางการเมือง” หรือ “กระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง”^{๕๓}

^{๕๒} Pye, Lucian, *Politics, Personality, and Nation Building: Burma's Search for Identity*, (New Haven: Yale University Press, 1962), pp. 44-48.

^{๕๓} ชนิดา จิตตรุทธะ, *วัฒนธรรมปรีชาปฏิบัติกับการทำให้เป็นประชาธิปไตย*, (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๖๕.

ตารางที่ ๒.๑๗ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการกล่อมเกลาทางการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Pye, Lucian, ชนิดา จิตตรุทธะ,	กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง มีลำดับขั้นตอน จำแนกได้ ๔ ขั้นตอน ขั้นตอนแรก เป็นขั้นมูลฐานเริ่มแรกสุด ขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นที่ก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่อบุคคล ขั้นตอนที่สาม เป็นขั้นที่บุคคลได้รับการกล่อมเกลาทางการเมือง ขั้นที่สี่ เป็นขั้นตอนที่บุคคลผ่านจากการเป็นสมาชิกของการเมืองที่ไม่ได้มีกิจกรรม กระบวนการสังคมประกิตทางการเมือง “กระบวนการหล่อมหลอมทางการเมือง” หรือ “กระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง”

๒.๔.๔ ทฤษฎีการกล่อมเกลาทางการเมือง

การศึกษาการกล่อมเกลาทางการเมืองในครั้งนี้ส่วนที่หนึ่งจะได้อธิบายทฤษฎีของการกล่อมเกลาทางการเมืองว่ามีความหมายเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเบื้องต้น ดังนั้น จึงมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของทฤษฎีการกล่อมเกลาทางการเมือง ไว้ดังนี้

“จิตวิทยาวัฒนธรรม” (Psychocultural approach) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์กระบวนการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองซึ่งเป็นสิ่งที่มี อิทธิพลอย่างสำคัญต่อกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง สรุปได้ ๔ ประการคือ

๑. ประสบการณ์ในวัยเด็ก โดยเชื่อว่าประสบการณ์ก่อนวัยผู้ใหญ่ (Pre – Adult) เป็นแหล่งที่มาของทัศนคติทางการเมืองแบบแผนอำนาจ และในสภาพการณ์ทางสังคมเมื่อครั้งวัยก่อนผู้ใหญ่มีบทบาทที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อเกี่ยวกับรูปแบบของความโน้มเอียงทางการเมือง สถาบันที่มีอิทธิพลต่อประสบการณ์ในวัยเด็กคือสถาบันครอบครัวและโรงเรียน

๒. อาชีพการงานและองค์กรต่างๆ ที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วม แบบแผนจากสถาบันเหล่านี้ยิ่งมีความใกล้ชิดกับแบบแผนอำนาจของระบบการเมืองเท่าไร แบบแผนอำนาจนั้นจะมีผลอย่างสำคัญต่อแบบแผนพฤติกรรมการเมืองมากยิ่งขึ้น และมากกว่าแบบแผนอำนาจในครอบครัว

๓. มาตรฐานของระบบการเมือง มาตรฐานของระบบการเมืองแต่ละสังคมก็จะมีอิทธิพลต่อ กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองของบุคคลในสังคมนั้นด้วย

๔. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตกลง รูปแบบดังกล่าวนี้ Almond และ Verba ได้อาศัยการวิเคราะห์จากผลการวิจัยระหว่างชาติ (๕ ชาติคือ สหรัฐอเมริกา เยอรมัน อังกฤษ อิตาลีและเม็กซิโก) ปรากฏว่าผู้ตอบคำถามว่าสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจภายในครอบครัว โรงเรียน หรืออาชีพการงานมีผลต่อการคาดหวังในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

การกล่อมเกลாதงการเมือง ๓ ทฤษฎี^{๕๔} สรุปได้ดังนี้

๑. ทฤษฎี Psychodynamic เป็นการมองการพัฒนาการของปัจเจกบุคคลโดยเน้นขั้นตอน ของวุฒิภาวะ (Maturation) ของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับความรู้สึกรีกคิดที่มีต่อ “ผู้นำทางการเมือง” และ “ผู้มีอำนาจทางการเมืองอื่น ๆ” อย่างไรก็ตาม จะเป็นผลมาจากการถ่ายทอดความรู้สึกรีกคิดที่มีต่อ “บิดา” ฉะนั้นในทฤษฎีนี้จะให้ความสำคัญของครอบครัวต่อการกล่อมเกลาทงการเมืองของ บุคคลในสังคม

๒. ทฤษฎี Social – Learning ทฤษฎีนี้มีจุดเน้น “สิ่งเร้า” ซึ่งเป็นสิ่งที่ปัจเจกบุคคลได้รับจากสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา สิ่งเร้าที่สำคัญที่อยู่รอบตัวบุคคลคือ “ข่าวสาร”

๓. ทฤษฎี Cognitive – Development เป็นทฤษฎีที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการปรับตัวของปัจเจกบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลในการใช้ความคิดอันสืบเนื่องมาจากพื้นฐานสำคัญคือประสบการณ์ของเรา

ตารางที่ ๒.๑๘ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการกล่อมเกลาทงการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Dawson,	กระบวนการอบรมกล่อมเกลาทงการเมืองซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อกระบวนการกล่อมเกลาทงการเมืองสรุปได้ ๔ ประการคือ ๑. ประสบการณ์ในวัยเด็ก ๒. อาชีพการงานและองค์กรต่างๆ ๓. มาตรฐานของระบบการเมือง ๔. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตกลง

^{๕๔} Dawson, *Political Socialization*, (Boston: Little Brown and Co, 1977), p. 47.

ตารางที่ ๒.๑๙ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการกล่อมเกลาทางการเมือง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
	<p>การกล่อมเกลาทางการเมือง ๓ ทฤษฎี</p> <p>๑. ทฤษฎี Psychodynamic เป็นการมองการพัฒนาการของปัจเจกบุคคลโดยเน้นขั้นตอน ของวุฒิภาวะ (Maturation) ของบุคคล</p> <p>๒. ทฤษฎี Social – Learning ทฤษฎีนี้มีจุดเน้น “สิ่งเร้า”</p> <p>๓. ทฤษฎี Cognitive – Development เป็นทฤษฎีที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการปรับตัวของปัจเจกบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา</p>

๒.๕.๕ สถาบันในกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง

การแบ่งสถาบันในกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองโดย สรุปได้ดังนี้^{๕๕}

๑. ครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันหรือแหล่งของการเรียนรู้และทางการเมืองที่สำคัญเป็น แหล่งวัฒนธรรมทางการเมืองอันสำคัญ ได้แก่ ทศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมที่เกี่ยวกับ การเมืองได้รับการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งการที่ครอบครัวได้รับการยอมรับว่าเป็น สถาบันหรือองค์กรที่มีความสำคัญในการเรียนรู้ทางการเมืองแก่เด็กก็เพราะเด็กเมื่อแรกเกิดมา ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัว สำหรับวิธีการของครอบครัวในการให้การเรียนรู้ทางการเมืองกับเด็กมี อยู่หลายวิธีแต่ส่วนใหญ่มักจะเกิดขึ้นอย่างไม่มีการวางแผนที่เป็นระบบ และส่วนใหญ่เป็นไปโดย ไม่ตั้งใจและครอบครัวก็เป็นโครงสร้างที่ทำหน้าที่ในการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองของสังคม เป็นโครงสร้างแรกที่บุคคลจะได้พบ อิทธิพลที่สำคัญของ ครอบครัวคือการสร้างทัศนคติต่ออำนาจ กล่าวว่าเป็น ภายในครอบครัวจะมีลักษณะการตัดสินใจ ร่วม (Collective Decision) ซึ่งมีลักษณะอำนาจเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ (Authoritative) ใน ทัศนคติของเด็กเนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามหรือไม่เชื่อฟังจะนำไปสู่การลงโทษหรือไม่ได้รับสิ่งที่ต้องการ ดังนั้น ประสบการณ์ของเด็กเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในครอบครัวจะส่งผล ต่อความรู้สึกรู้สึกมีความสามารถทางการเมือง (Political Competence)

^{๕๕} จุมพล หนิมพานิช, กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองกับทัศนคติทางการเมืองของคนไทย, เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของเมืองไทย หน่วยที่ ๕ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๓), หน้า ๑๗-๑๘.

สร้างทักษะเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองและนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในอนาคต ถ้าเด็กถูกอบรมสั่งสอน ให้มีพฤติกรรมแบบยอมรับเชื่อฟังก็อาจทำให้เด็กนั้นมีพฤติกรรมทางการเมืองเป็นแบบนั้นในอนาคต นักวิชาการบางคนเห็นว่าในครอบครัวที่มีการพูดคุยถกเถียงปัญหาทางการเมืองจะมีความผูกพันกับหน้าที่ทางการเมือง^{๕๖}

๒. สถาบันการศึกษา

๒.๑ โรงเรียน กล่าวได้ว่าเป็นสถาบันหรือตัวแทนที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียน ทั้งนี้เพราะในสังคมสมัยใหม่การเรียนรู้ทางการเมืองมักจะเกิดขึ้นในชั้นเรียน โดยผ่าน

๒.๑.๑ หลักสูตรที่ต่างยอมรับกันว่าเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญเครื่องมือหนึ่งในการให้การเรียนรู้ทางการเมืองกับนักเรียน โดยเฉพาะหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาและหลักสูตรหน้าที่พลเมือง ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเหล่านี้ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างนักเรียนให้มีคุณสมบัติเป็นพลเมืองของชาติ

๒.๑.๒ กิจกรรมเกี่ยวกับพิธีการในชั้นเรียน (Class – Room ritual life) การเรียนรู้ทางการเมืองของเด็กนอกจากจะเรียนรู้ในโรงเรียนโดยผ่านหลักสูตรแล้ว เด็กอาจจะเรียนรู้ทางการเมืองจากกิจกรรมที่เกี่ยวกับพิธีการในชั้นเรียนได้อีก เช่น การเคารพธงชาติการร้องเพลงชาติ เป็นต้น ซึ่งลักษณะต่างๆ เหล่านี้มีส่วนปลูกฝังความรู้สึกรักชาติให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก

๒.๑.๓ ครู กล่าวได้ว่า เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของเด็ก เพราะประการที่หนึ่งสำหรับเด็กแล้วครูคือสัญลักษณ์ของอำนาจ หน้าที่ที่เด็กส่วนใหญ่จะต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง มาให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับอิทธิพลทางการเมืองในรูปของตัวบุคคลที่ใช้อำนาจครั้งแรกแม้อาจจะยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ทางการเมือง อำนาจทางการเมืองที่เป็นนามธรรมและมี ลักษณะร่วม เช่น โครงสร้างของรัฐบาลอย่างสมบูรณ์เท่าใดนัก ประการที่สองครูในฐานะผู้สอน ถ้าครูมีวิธีการสอนวิธีการถ่ายทอดที่ดี นอกจากจะทำให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองที่ ถูกต้องแล้วยังอาจทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นอีกด้วย แต่ถ้าหากวิธีการสอน วิธีการถ่ายทอดของ ครูไม่ดีไม่มีความเหมาะสมแน่นอนนอกจากจะทำให้เด็กขาดความกระตือรือร้น เกิดความเฉื่อยชา ทางการเมืองแล้วยังอาจทำให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจการเมืองที่ไม่ถูกต้องอีกด้วย ประการที่สาม ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ถ้าครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการเมืองเป็น อย่างดีมีความสามารถในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยการพยายามปรับปรุงตนเองให้ทันเหตุการณ์ ตลอดจนมีการ

^{๕๖} พรศักดิ์ ผ่องแผ้วและ สายทิพย์ สุกดีพันธ์, ข่าวสารทางการเมืองของคนไทย, (กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๒๖), หน้า ๖๘.

แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เป็นที่ยอมรับว่าครูผู้สอนคุณลักษณะ ดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของเด็ก

๒.๒ สถาบันระดับอุดมศึกษาได้แก่วิทยาลัย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยกล่าวได้ว่าเป็นสถาบันหรือตัวแทนให้การเรียนรู้ทางการเมืองที่สำคัญของนิสิตนักศึกษา โดยทั่วไปมักจะเป็น แหล่งที่เปลี่ยนแปลงลักษณะที่นิ่งเฉยทางการเมือง การไม่แสดงออกทางการเมือง ความไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองให้ความสนใจอยากแสดงออกทางการเมือง

๓. กลุ่มเพื่อน (Peer Group) เป็นกลุ่มปฐมนุญประกอบด้วยบุคคลที่มีอายุและฐานะทางสังคมทัดเทียมกัน โดยทั่วไปมีความสำคัญในการให้การเรียนรู้ทางสังคมและการปรับตัวของบุคคลในสังคม ในกรณีของการให้การเรียนรู้ทางการเมืองเป็นที่ยอมรับกันว่ากลุ่มเพื่อนมิได้ มีบทบาทยิ่งหย่อนไปกว่าครอบครัวและโรงเรียน โดยเฉพาะในช่วงที่เด็กอยู่ในวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตั้งปรากฏในผลการวิจัยของ Massialas ที่พบว่านอกจากครอบครัวและสถาบันการศึกษา ได้แก่โรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ทางการเมืองแก่เด็กแล้ว กลุ่มเพื่อนก็มีอิทธิพลในเรื่องนี้ไม่น้อย ในแง่ของการต่อสู้เด็กวัยรุ่นมักจะต่อสู้ตามความเชื่อของกลุ่ม นอกจากนี้พวกนี้มักจะมี ความเชื่อทางสังคมและการเมืองไปในทางที่ดี ความแตกต่างในบทบาทระหว่างกลุ่มเพื่อนและ ครอบครัวจะอยู่ที่ขณะที่ครอบครัวช่วยสร้างการรับรู้การเปลี่ยนแปลง ความจงรักภักดีทางการเมือง ให้กับเด็ก ๆ ในช่วงระยะเริ่มต้นของชีวิต กลุ่มเพื่อนจะช่วยในช่วงเข้าสู่วัยรุ่นได้โดยการให้การ เรียนรู้ทางการเมืองในระดับที่สูงขึ้นจนกระทั่งเด็กสามารถเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับการ เปลี่ยนแปลงในโลกแห่ง การเมืองได้

๔. กลุ่มอาชีพ ถือกันว่ามีความสำคัญในการให้การเรียนรู้ทางสังคมและทางการเมืองให้แก่บุคคลในกรณีของการให้การเรียนรู้ทางสังคมเมื่อบุคคลได้รับการเตรียมพร้อมที่จะประกอบอาชีพของตนเองจะพบว่า ในแต่ละกลุ่มอาชีพจะมีวิธีการโดยเฉพาะของตน ซึ่งอาจจะไม่ซ้ำกันกลุ่มอาชีพ อื่นในกรณีของการเรียนรู้ทางการเมือง เช่น กลุ่มชาวนา กลุ่มเกษตรกร นอกจากจะช่วยให้สมาชิก ใหม่ของกลุ่มได้เรียนรู้ทางสังคมคือระเบียบวิธีการของกลุ่ม การอยู่ร่วมกันควรให้ความช่วยเหลือ กันและกัน ในบางกรณียังได้ช่วยสมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้หรือมีทัศนคติทางการเมืองอีกด้วย เพราะ ในหลายกรณี การที่กลุ่มดังกล่าวจะได้มาซึ่งความต้องการหรือผลประโยชน์จะต้องมีการเคลื่อนไหว ชุมนุมประท้วง ในกรณีดังกล่าวสมาชิกของกลุ่มบุคคลจะมีการเรียนรู้วิธีการเคลื่อนไหวชุมนุม วิธีการใช้อำนาจต่อรอง กับนายจ้าง เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือแม้กระทั่งกับรัฐบาล ในแง่นี้จะเห็นได้ว่า กลุ่ม (อาชีพ) มีส่วนช่วยให้สมาชิกของกลุ่มได้การเรียนรู้ทางการเมือง

๕. สื่อมวลชน (Mass Media) สื่อมวลชน หมายถึง สื่อหรือช่องทางของการสื่อสารมวลชน ซึ่ง ได้แก่ หนังสือพิมพ์วิทยุโทรทัศน์ภาพยนตร์หนังสือ นิตยสาร โดยทั่วไปมีหน้าที่สำคัญดังนี้ คือ หน้าที่เสนอข่าวสาร เสนอความเห็น บริการศึกษา และทำหน้าที่ทางด้านบันเทิง ซึ่งหน้าที่เหล่านี้

โดยเฉพาะหน้าที่เสนอข่าวและเสนอความเห็นมีผลต่อทัศนคติความโน้มเอียงทางการเมืองของบุคคล เพราะข่าวที่เสนอทุกวันส่วนหนึ่งเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเหตุการณ์ทางการเมืองที่สื่อมวลชนได้ถ่ายทอดจากรัฐบาลมาสู่ประชาชน

๖. สถาบันการเมือง (Political Institution) สถาบันทางการเมือง ได้แก่ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ นอกจากทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนประชาชน เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์การของรัฐบาล สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในประเทศแล้วยังมีส่วนในการทำหน้าที่ในการเรียนรู้ทางการเมืองมักจะกระทำโดยผ่านการให้ข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ การประชุมปรึกษาหารือ การติดต่อเป็นส่วนตัว รวมทั้งการดำเนินงานของพรรคในท้องถิ่น ซึ่งถ้าหากกระทำอย่างกระตือรือร้นจะมีส่วนทำให้ประชาชนเกิดความสนใจในการเมืองได้

สรุปได้ว่า สถาบันสำคัญที่มีผลต่อการกล่อมเกลາทางการเมือง คือ ครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน กลุ่มอาชีพ สื่อมวลชน และสถาบันการเมือง เนื่องจากสถาบันทั้งหมดนี้ล้วนมีความใกล้ชิดกับการกล่อมเกลาทางการเมืองเป็นอย่างมาก ซึ่งจากความใกล้ชิดจึงมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง

ตารางที่ ๒.๒๐ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการกล่อมเกลาทางการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จุมพล หนีมพานิช,	การแบ่งสถาบันในกระบวนกล่อมเกลาทางการเมืองโดย สรุปได้ดังนี้ (๑) ครอบครัว (๒) สถาบันการศึกษา (๓) กลุ่มเพื่อน(Peer Group) (๔) กลุ่มอาชีพ (๕) สื่อมวลชน (Mass Media)
พรศักดิ์ ผ่องแผ้วและ สายทิพย์ สุกติพันธ์	(๖) สถาบันการเมือง (Political Institution) สำหรับวิธีการของครอบครัวในการให้การเรียนรู้ทางการเมืองกับเด็กมี อยู่หลายวิธีประสบการณ์ของเด็กเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในครอบครัวจะส่งผล ต่อความรู้สึกรู้สึกมีความสามารถทางการเมือง (Political Competence) สร้างทักษะเกี่ยวกับการมี ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองและนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในอนาคต

๒.๕ หลักสาราณียธรรม ๖

การศึกษาหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในครั้งนี้ส่วนที่หนึ่งจะได้ อธิบายความหมายของหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองว่ามีความหมายเป็น อย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเบื้องต้น

สาราณียธรรม ๖ คือ หมายถึง หลักธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึงกัน ถือว่าเป็น หลักธรรมที่เป็นพลังในการสร้างความสามัคคี เป็นหลักธรรมที่ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติของผู้ที่อยู่ร่วมกัน เป็นกลุ่ม ตั้งแต่ขนาดเล็ก เช่น ครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ หรือแม้กระทั่งในระดับโลกมี ถือว่า เป็นธรรมที่เป็นพลัง ในการสร้างความสามัคคีและสามารถนำมาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองใน ระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี อันประกอบไปด้วย อยู่ทั้งหมด ๖ ประการ^{๕๗} คือ

๑) เมตตาทายกรรม หมายถึง ทำต่อกันด้วยเมตตา คือ แสดงไมตรีและความหวังดีต่อ เพื่อนร่วมงาน ร่วมกิจการ ร่วมชุมชน ด้วยการช่วยเหลือกิจธุระต่างๆ โดยเต็มใจ แสดงอาการกิริยา สุภาพ เคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๒) เมตตาวิจารณ์ หมายถึง พูดต่อกันด้วยเมตตา คือ ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่ง สอนหรือแนะนำตักเตือนกันด้วยความหวังดีกล่าววาจาสุภาพ แสดงความเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้า และลับหลัง

๓) เมตตาโมกกรรม หมายถึง คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดีคิดทำสิ่งที่ เป็น ประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดีไม่มีอคติต่อกัน มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน

๔) สาธารณโภคี หมายถึง รู้จักแบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความยุติธรรม คือ แบ่งปันลาภผลที่ ได้มาโดยชอบธรรม แม้เป็นของเล็กน้อยก็แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วกัน ไม่เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนตน

๕) สีสสามัญญตา หมายถึง ประพฤติให้ดีเหมือนเขา คือ มีความประพฤติสุจริตดีงาม รักษา ระเบียบวินัยของส่วนรวม ไม่ทำตนให้เป็นที่น่ารังเกียจหรือเสื่อมเสียแก่หมู่คณะ เคารพสิทธิ เสรีภาพ ไม่ถืออภิสิทธิ์

๖) ทิฏฐิสามัญญตา หมายถึง ปรับความเห็นเข้ากันได้คือ เคารพรับฟังความคิดเห็นกัน มี ความเห็นชอบร่วมกัน ยึดถืออุดมคติ หลักแห่งความดีงามหรือจุดหมายสูงสุดอันเดียวกัน คือ รู้จัก แสวงหาจุดร่วม สงวนจุดต่าง

^{๕๗} พระไตรปิฎกภาษาไทย, ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่ม ๘, (กรุงเทพมหานคร : มหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๖๘.

โดยนัยแห่งสาราณียธรรม ๖ ประการข้างต้น จะเห็นได้ว่า พระพุทธเจ้าทรงเน้นให้ผู้ที่อยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ หรือทำงานร่วมกัน จะต้องมีความหวังดีต่อกัน ไม่ริษยากัน ไม่ชิงดี ชิงเด่นต่อกันและกัน ไม่ว่าจะด้วยการกระทำหรือจะด้วยการพูด หรือแม้กระทั่งการคิดใน ๓ ประการ แรก ส่วน ๓ ประการหลัง เป็นการวางเงื่อนไขหรือกติกาในการอยู่ร่วมกัน โดยกำหนดให้ผู้ที่อยู่ร่วมกัน ต้องรู้จักการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และจะต้องมีความประพฤติอันดีงามเสมอภาคกัน และที่สำคัญที่สุดคือ จะต้องมีความคิดเห็นถูกต้อง และเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับผู้อื่น

หลักสาราณียธรรม ๖ นั้นเป็นหลักธรรมที่ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติของผู้ที่อยู่ร่วมกัน เป็นกลุ่ม ตั้งแต่ขนาดเล็ก เช่น ครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ หรือแม้กระทั่งในระดับโลก สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และสามารถนำมาใช้ประกอบการบริการจัดการในเรื่องต่างๆ ให้ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วยอาทิ เช่น การบริหารจัดการการทำงานขององค์กร การบริหารจัดการของภาครัฐและเอกชน ^{๕๘} และยังพบว่า การประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรม ๖ นั้นสามารถนำมาใช้จัดการปัญหาความขัดแย้ง และทำให้เกิดความรักความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในองค์กร หรือในสังคมได้ ^{๕๙} หลักสาราณียธรรม ๖ ช่วยให้คนใน องค์กรมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาใน องค์กรร่วมกัน ความมีจิตคิดเมตตาต่อกันนำมาซึ่งการแสดงออกด้วยความเคารพ ให้เกียรติและเห็นอกเห็นใจกัน พร้อมทั้งจะแบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความเป็นธรรมซึ่งจะนำไปสู่องค์กร สังคม อันอุดมด้วยสันติสุข

หลักสาราณียธรรม ๖ เป็นพุทธวิธีที่สามารถนำมาใช้ในการอยู่ร่วมกันให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเห็นอก เห็นใจซึ่งกันและกัน การนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการ เสริมสร้างความปรองดอง^{๖๐}ในการทำงาน และลดปัญหาความขัดแย้งในองค์กร ทำให้องค์กรเกิดสันติ สุขจะให้ภัยกัน

แม้กระทั่งกลุ่มที่เป็นปัญหาของสังคม อย่างกลุ่มแรงงานข้ามชาติ แรงงานต่างด้าว กลุ่มชาติพันธุ์ เมื่อนำหลักธรรมสาราณียธรรม ๖ ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต ก็พบว่ากลุ่มคนที่เป็

^{๕๘} พระพงษ์พัฒน์ ธีรปณฺโญ (คิดโสตา), “การบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วน ตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๕๙} สมเกียรติ สำลีพันธ์, บรรจบ บรรณรุจิ และชันทอง วัฒนะประดิษฐ์ “แนวทางการประยุกต์หลักสาราณียธรรมเพื่อการจัดการความขัดแย้งระหว่างการทำเรือแห่งประเทศไทยกับพนักงาน”, *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์*, ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๙): ๔๔๓-๔๕๖.

^{๖๐} ณัฐา แยมสรवल, “การประยุกต์หลักสาราณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความปรองดองในการปฏิบัติ วิชาชีพพยาบาล โรงพยาบาลบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๙): ๕๑-๕๘.

ปัญหาเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดปัญหา และสามารถอยู่ร่วมกับสังคมอย่างสันติสุขขึ้น ซึ่งหลักธรรมสาราณียธรรม ๖ นี้เองที่สอนให้คนในสังคมสร้างความรักความผูกพันความมีเมตตากรุณา ความเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งคุณธรรมดังกล่าวถือเป็นหลักการพื้นฐานของการสร้างสันติวัฒนธรรม^{๖๑}

สรุปได้ว่า สาราณียธรรม ๖ เป็นหลักธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึงกัน ถือเป็นธรรมที่เป็นพลังในการสร้างความสามัคคี โดยหลักธรรมสาราณียธรรม ๖ นั้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และกับทุกกลุ่มในสังคม ไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ ทำให้คนในสังคมสร้างความรักความผูกพันความมีเมตตากรุณา ความเอื้ออาทรต่อกัน และนำไปสู่สังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ภาพที่ ๒.๑ องค์ประกอบของสังคมนิสุขผ่านหลักธรรมสาราณียธรรม ๖

ตารางที่ ๒.๒๑ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญของหลักธรรมสาราณียธรรม ๖

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,	สาราณียธรรม ๖ คือ หมายถึง หลักธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึงกัน ถือเป็นธรรมที่เป็นพลังในการสร้างความสามัคคี เป็นหลักธรรมที่ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติของผู้ที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ตั้งแต่ขนาดเล็ก เช่น ครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ หรือแม้กระทั่งในระดับโลกมี อยู่ทั้งหมด ๖ ประการ อันประกอบไปด้วย เมตตาทายกรรม เมตตาวชิกรรม เมตตามโนกรรม สาธารณโภคีตา ศีลสามัญญตา และ ทิวฐิสามัญญตา

^{๖๑} บารมี หงส์วณิชย์กุล, “สันติวัฒนธรรมเชิงพุทธของกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ (รัฐฉาน) ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข”, วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน, ๒๕๖๐): ๒๔๘-๒๖๒.

ตารางที่ ๒.๒๒ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญของหลักธรรมสาราณียธรรม ๖ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระพงษ์พัฒน์ ธีรปญโญ	หลักสาราณียธรรม ๖ นั้นเป็นหลักธรรมที่ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติของผู้ที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ตั้งแต่ขนาดเล็ก เช่น ครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ หรือแม้กระทั่งในระดับโลก สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และสามารถนำมาใช้ประกอบการบริการจัดการในเรื่องต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย อาทิ เช่น การบริหารจัดการการทำงานขององค์กร การบริหารจัดการของภาครัฐและเอกชน
สมเกียรติ สำลีพันธ์, บรรจบ บรรณรุจิ และชันทอง วัฒนะประดิษฐ์	การประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรม ๖ นั้นสามารถนำมาใช้จัดการปัญหาความขัดแย้ง และทำให้เกิดความรักความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในองค์กร หรือในสังคมได้
ณฐา แยมสรवल.	หลักสาราณียธรรม ๖ เป็นพุทธวิธีที่สามารถนำมาใช้ในการอยู่ร่วมกันให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเห็นอก เห็นใจซึ่งกันและกัน การนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างความปรองดอง ในการทำงาน และลดปัญหาความขัดแย้งในองค์กร ทำให้องค์กรเกิดสันติสุขจะให้อภัยกัน
บารมี หงส์วนิชย์กุล.	กลุ่มที่เป็นปัญหาของสังคม อย่างกลุ่มแรงงานข้ามชาติ แรงงานต่างด้าว กลุ่มชาติพันธุ์ เมื่อนำหลักธรรมสาราณียธรรม ๖ ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต ก็พบว่ากลุ่มคนที่เป็นปัญหาเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดปัญหา และสามารถอยู่ร่วมกับสังคมอย่างสันติสุขขึ้น ซึ่งหลักธรรมสาราณียธรรม ๖ นี้เองที่สอนให้คนในสังคมสร้างความรักความผูกพันความมีเมตตากรุณาความเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งคุณธรรมดังกล่าวถือเป็นหลักการพื้นฐานของการสร้างสันติวัฒนธรรม

๒.๖ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย

๒.๖.๑. ด้านความเป็นมา

หลังจากที่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๖ การเลือกตั้งครั้งนี้เป็น "การเลือกตั้งทางอ้อมครั้งแรกและครั้งเดียวของไทย" โดยจังหวัดเพชรบุรีมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

คนแรก คือ นายแฆ ยูนิพันธ์ การเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีได้ดำเนินมาทุกครั้ง หลังจากรัฐบาลประกาศให้ดำเนินการเลือกตั้ง

จังหวัดเพชรบุรีมีสมาชิกผู้แทนราษฎรที่มีเสียงคะแนนนิยมและได้เป็นผู้แทนราษฎรมากที่สุดถึง ๗ ครั้ง คือ นายยุทธ อังกินันท์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสตรีคนแรกของจังหวัดเพชรบุรี คือ นางพรจรรย์ ศรีรัตนานันท์ ในการเลือกตั้งวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙ (เขตการเลือกตั้งที่ ๑)

จังหวัดเพชรบุรีมีตระกูลการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งมากที่สุด คือ ตระกูลอังกินันท์และตระกูลพลบุตร

โดยมี นายยุทธ อังกินันท์ ดำรงตำแหน่งสมาชิกผู้แทนราษฎรมากที่สุดถึง ๗ ครั้ง/สมัย และรวมทั้งพี่น้องตลอดถึงลูกหลานในตระกูลอังกินันท์ที่ได้รับคะแนนเสียงคะแนนนิยมจากประชาชนมากเป็นลำดับต่อมา คือ นายปิยะ อังกินันท์ ดำรงตำแหน่งสมาชิกผู้แทนราษฎร ๖ ครั้ง/สมัย นายภิมุข อังกินันท์ ดำรงตำแหน่งสมาชิกผู้แทนราษฎร ๔ ครั้ง/สมัย และอีกตระกูล คือ ตระกูลพลบุตร โดยมี นายอลงกรณ์ พลบุตร ดำรงตำแหน่งสมาชิกผู้แทนราษฎร ๕ ครั้ง/สมัย

ตารางที่ ๒.๒๓ แสดงสถิติและรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีตั้งแต่อดีตจนถึง

ปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๗๖ - ๒๕๖๒ จำนวน ๒๕ ครั้ง^{๖๒}

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ผู้มีสิทธิ	ผู้ใช้สิทธิ	ร้อยละ	ชื่อ-นามสกุล	คะแนน
๑	๑๕ พ.ย. ๒๔๗๖	๔๑,๒๒๑	๓๒,๔๘๙	๗๘.๘๒	นายแฆก ยูนิพันธ์	-
๒	๗ พ.ย. ๒๔๘๐	๖๗,๐๙๑	๓๖,๓๑๘	๕๔.๑๓	ร.อ.หลวงบำรุง ประทุษ (นิล จุฬานนท์)	-

^{๖๒} สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี, วารสารสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี, ฉบับที่ ๓ (มกราคม, ๒๕๕๔): ๓-๔.

ตารางที่ ๒.๒๔ แสดงสถิติและรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีตั้งแต่อดีตจนถึง
ปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๒ จำนวน ๒๕ ครั้ง (ต่อ)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ผู้มีสิทธิ	ผู้ใช้สิทธิ	ร้อยละ	ชื่อ-นามสกุล	คะแนน
๓	๑๒ พ.ย. ๒๔๘๑	๖๘,๓๘๕	๒๖,๔๕๗	๓๘.๖๙	นายทองพูล อังกินันท์	-
๔	๖ ม.ค. ๒๔๘๙	๖๕,๒๑๐	๓๑,๔๑๑	๔๘.๑๗	พ.อ.พระยาสุรพันธ์เสนี (อิน บุญนา)	-
๕	๒๙ ม.ค. ๒๔๙๑	๖๖,๙๕๘	๒๗,๙๕๖	๔๑.๗๕	นายเยื่อ พลจันทร์	-
๖	๒๖ ก.พ. ๒๔๙๕	๘๑,๐๕๕	๒๗,๔๒๘	๓๓.๘๓	พ.ท.พโยม จุลานนท์	-
๗	๒๒ ก.พ. ๒๕๐๐	๘๖,๖๓๙	๓๓,๗๖๘	๓๘.๙๖	ขุนวิเทศดรุมการ	-
๘	๑๕ ธ.ค. ๒๕๐๐	๙๖,๒๔๔	๕๓,๓๙๑	๕๕.๔๗	นายผาด อังกินันท์ นายพานิช สัมภาคูปต์	๒๑,๘๘๙ ๑๘,๓๘๙
๙	๑๐ ก.พ. ๒๕๑๒	๑๓๕,๔๗๐	-	-	นายเฉลิม ใหญ่กว่าวงศ์ นายพานิช สัมภาคูปต์	๒๗,๘๓๑ ๒๑,๐๗๔
๑๐	๒๖ ม.ค. ๒๕๑๘	๑๗๔,๙๖๘	-	-	นายปิยะ อังกินันท์ นายอุดม ผาสุก	๒๕,๖๔๐ ๑๙,๗๒๔
๑๑	๔ เม.ย. ๒๕๑๙	๑๘๐,๖๖๒	๖๙,๐๖๔	๓๘.๒๒	นายพานิช สัมภาคูปต์ นายภิมุข อังกินันท์	๒๘,๒๗๒ ๒๒,๖๖๘
๑๒	๒๒ เม.ย. ๒๕๒๒	-	๑๒๔,๙๕๓	-	นายพานิช สัมภาคูปต์ นายปิยะ อังกินันท์	๒๙,๖๖๕ ๒๖,๗๔๙
๑๓	๑๘ เม.ย. ๒๕๒๖	๒๑๖,๒๓๒	๙๘,๒๘๒	๔๕.๔๕	นายภิมุข อังกินันท์ นายยุทธ อังกินันท์ นายปิยะ อังกินันท์	๖๓,๘๒๐ ๕๙,๗๒๙ ๔๘,๕๗๖
๑๔	๒๗ ก.ค. ๒๕๒๙	๒๒๗,๐๑๕	๑๑๙,๘๙๗	๕๒.๘๑	นายอันธิ์อักษรนันท์ นายภิมุข อังกินันท์ นายยุทธ อังกินันท์	๘๕,๓๓๕ ๖๑,๕๙๘ ๕๖,๔๘๘
๑๕	๒๔ ก.ค. ๒๕๓๑	๒๔๓,๑๖๕	๑๒๗,๖๑๓	๕๒.๔๘	นายปิยะ อังกินันท์ นายยุทธ อังกินันท์ นายภิมุข อังกินันท์	๗๕,๖๘๗ ๗๐,๑๘๑ ๖๖,๗๒๔

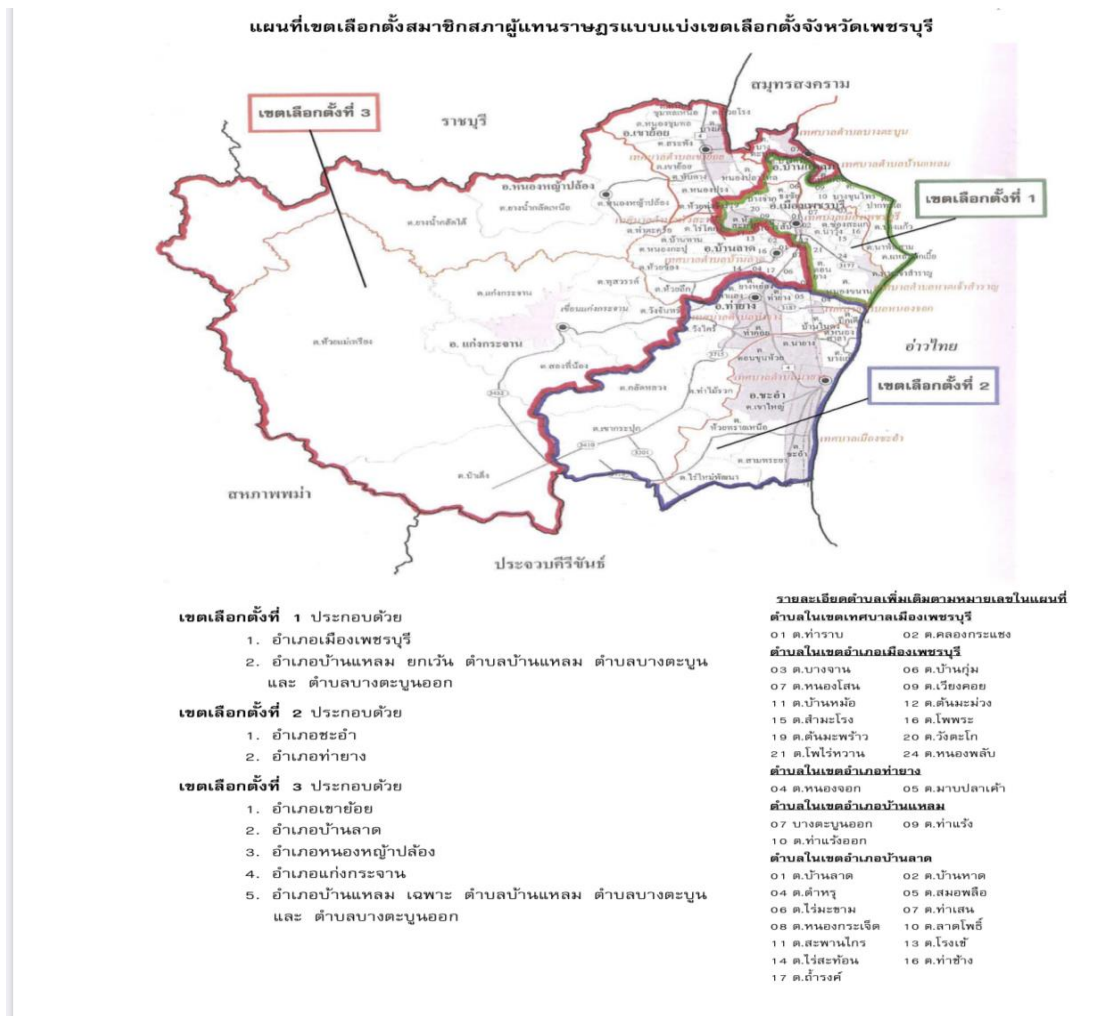
ตารางที่ ๒.๒๕ แสดงสถิติและรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. ๒๔๗๖ – ๒๕๖๒ จำนวน ๒๕ ครั้ง (ต่อ)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ผู้มีสิทธิ	ผู้ใช้สิทธิ	ร้อยละ	ชื่อ-นามสกุล	คะแนน
๑๖	๒๒ มี.ค. ๒๕๓๕	๒๕๙,๘๙๕	๑๕๘,๑๘๔	๖๐.๘๖	นายธานี ยี่สาร นายปิยะ อังกินันท์ นายยุทธ อังกินันท์	๑๐๙,๔๑๕ ๗๐,๗๒๓ ๖๘,๑๖๗
๑๗	๑๓ ก.ย. ๒๕๓๕	๒๕๙,๗๓๑	๑๕๖,๐๕๕	๖๐.๐๘	นายธานี ยี่สาร นายยุทธ อังกินันท์ นายอลงกรณ์ พลบุตร	๙๔,๑๘๐ ๘๓,๕๕๘ ๗๔,๙๐๙
๑๘	๒ ก.ค. ๒๕๓๘	๒๙๓,๒๗๔	๑๙๗,๒๑๙	๖๗.๒๕	นายอลงกรณ์ พลบุตร นายธานี ยี่สาร นายยุทธ อังกินันท์	๑๐๒,๓๗๗ ๑๐๐,๑๕๑ ๙๑,๕๐๙
๑๙	๑๗ พ.ย. ๒๕๓๙	๒๙๕,๕๒๓	๒๑๔,๐๐๖	๗๒.๔๒	นายปิยะ อังกินันท์ นายยุทธ อังกินันท์ นายพิเชษฐ สติรชวาล	๑๓๓,๔๒๖ ๑๒๗,๒๑๐ ๑๒๔,๔๒๖
๒๐	๖ มี.ค. ๒๕๔๔	๓๒๕,๑๓๙	๒๔๕,๖๑๑	๗๕.๕๔	นายอลงกรณ์ พลบุตร นายธานี ยี่สาร นายอภิชาติ สุภาแพ่ง	๕๒,๐๐๖ ๔๗,๕๙๕ ๓๙,๙๕๑
๒๑	๖ ก.พ. ๒๕๔๘	๓๓๖,๗๘๗	๒๖๙,๒๙๗	๗๙.๖๙	นายอลงกรณ์ พลบุตร นายธานี ยี่สาร นายอภิชาติ สุภาแพ่ง	๔๔,๓๙๗ ๔๔,๘๑๒ ๔๓,๕๒๙
๒๒	๒ เม.ย. ๒๕๔๙	๓๓๙,๘๗๔	๒๔๕,๕๒๘	๗๒.๒๖	นางพรจรรย์ ศรีรัตนันท์ นายธานี ยี่สาร นายปิยะ อังกินันท์	๒๐,๙๕๒ ๓๒,๒๑๑ ๒๕,๙๓๒
๒๓	๒๓ ธ.ค. ๒๕๕๐	๓๓๐,๐๖๔	๒๗๐,๖๗๐	๘๒.๒๑	นายอลงกรณ์ พลบุตร นายอภิชาติ สุภาแพ่ง นายกัมพล สุภาแพ่ง	๑๖๑,๗๘๖ ๑๓๓,๑๒๖ ๑๒๔,๐๙๔

ตารางที่ ๒.๒๖ แสดงสถิติและรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีตั้งแต่อดีตจนถึง
ปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๖๒ จำนวน ๒๕ ครั้ง (ต่อ)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ผู้มีสิทธิ	ผู้ใช้สิทธิ	ร้อยละ	ชื่อ-นามสกุล	คะแนน
๒๔	๓ ก.ค. ๒๕๕๔	๓๕๐,๙๖๓	๒๘๐,๗๐๒	๗๙.๙๘	นายอรรถพร พลบุตร นายกัมพล สุภาแพ่ง นายอภิชาติ สุภาแพ่ง	๕๓,๐๙๕ ๔๗,๙๔๓ ๖๑,๒๙๒
๒๕	๒๒ มี.ค. ๒๕๖๒	๓๘๐,๗๕๙	๓๑๐,๑๓๙	๘๑.๔๕	นายกฤษณ์ แก้วอยู่ นายสาธิต อยู่ตระกูล นายสุชาติ อูสาหะ	๓๕,๑๐๖ ๓๔,๖๓๗ ๔๖,๙๐๑

จังหวัดเพชรบุรีมีเขตพื้นที่การเลือกตั้ง โดยแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น ๓ เขตเลือกตั้ง
จากการเลือกตั้ง โดยแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละ ๑ คน

แผนภาพ ๒.๒ แผนที่เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรีในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีขึ้นในวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น ๓ เขตเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังนี้ ประชากรที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๓๘๐,๗๕๙ คน^{๖๓} ได้แบ่งออกเป็น ๓ เขต ดังนี้

^{๖๓} สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี, สรุปข้อมูลหน่วยเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิ ประชากร คร่าวๆ ผน. วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑, (เพชรบุรี : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพชรบุรี, ๒๕๖๑), หน้า ๑๒.

ตารางที่ ๒.๒๗ แสดงการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามท้องที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้ง

จังหวัด	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวนเขตเลือกตั้ง	เขตเลือกตั้งที่	ท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้ง
เพชรบุรี	๓	๓	๑	อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม (ยกเว้นตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน ตำบลบางตะบูนออก)
			๒	อำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง
			๓	อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านลาด อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน อำเภอบ้านแหลม (เฉพาะตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน ตำบลบางตะบูนออก)

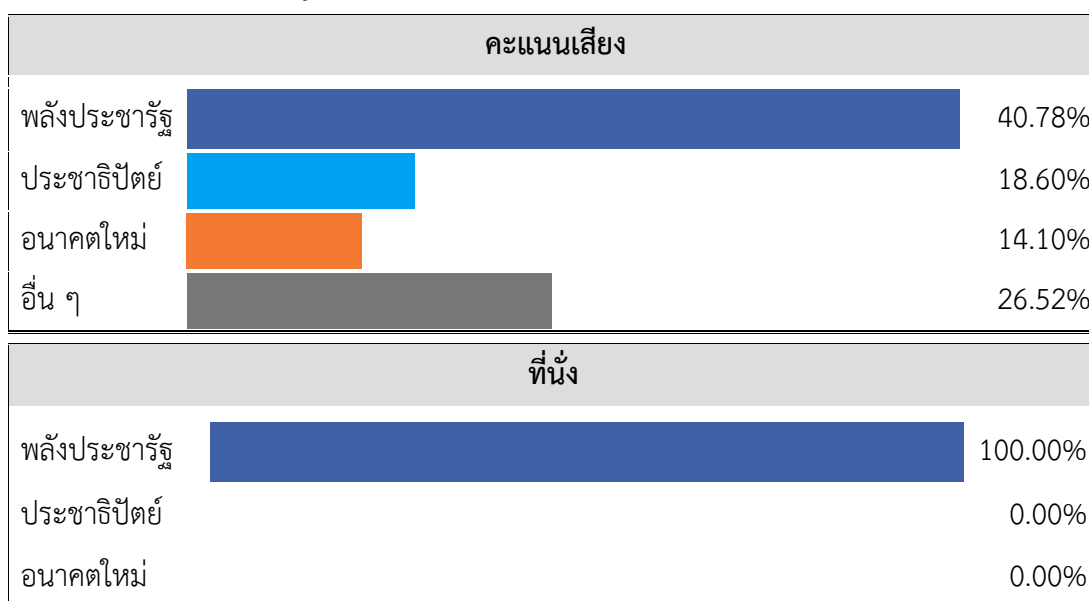
ตารางที่ ๒.๒๘ แสดงจำนวนประชากรที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละเขตการเลือกตั้ง

เขตการเลือกตั้ง	ประชากรที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ประชากรที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เขต ๑	๑๒๓,๓๒๐ คน
ประชากรที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เขต ๒	๑๓๐,๓๓๓ คน
ประชากรที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เขต ๓	๑๒๗,๑๐๖ คน
ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๓๘๐,๗๕๙ คน

ตารางที่ ๒.๒๙ แสดงตารางภาพรวมพรรคการเมือง^{๖๔}

พรรค	จำนวนผู้สมัคร	คะแนนเสียง		ที่นั่ง		
		จน.	%	จน.	+/-	%
พลังประชาชนรัฐ	๓	๑๑๖,๖๖๔	๔๐.๗๘%	๓	▲๓	๑๐๐.๐๐%
ประชาธิปไตย	๓	๕๓,๒๐๓	๑๘.๖๐%	๐	▼๓	๐.๐๐%
อนาคตใหม่	๓	๔๐,๓๒๖	๑๔.๑๐%	๐	—	๐.๐๐%
อื่น ๆ	๗๑	๑๒๓,๓๗๑	๒๕.๕๘%	๐	—	๐.๐๐%
ผลรวม	๘๐	๒๘๖,๐๔๔	๑๐๐.๐๐%	๓	—	๑๐๐.๐๐%

ตารางที่ ๒.๓๐ แสดงแผนภูมิภาพรวมคะแนนเสียงของพรรคการเมือง

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี ปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ จากพรรคพลังประชาชนรัฐ จำนวน ๓ ราย ๓ เขตการเลือกตั้งเขต ๑ คือ นายกฤษณ์ แก้วอยู่ จากพลังประชาชนรัฐ, เขต ๒ คือ นายสาธิต อุยตระกูล จากพรรคพลังประชาชนรัฐ, เขต ๓ คือ นายสุชาติ อุสาหะ จากพรรคพลังประชาชนรัฐ, ดังรายละเอียดในตารางที่ ๒.๓๓, ๒.๓๔, ๒.๓๕, ดังนี้

^{๖๔} รายงานฉบับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๒, [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki/> [๙ กันยายน ๒๕๖๓].

ตารางที่ ๒.๓๑ แสดงตารางผลการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขตการเลือกตั้งที่ ๑ ประกอบด้วยอำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม (ยกเว้นตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน, ตำบลบางตะบูนออก)

ผลการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑ จังหวัดเพชรบุรี				
หมายเลขผู้สมัคร รับเลือกตั้ง	พรรค	ผู้สมัคร	คะแนนเสียง	%
๙	พลังประชารัฐ	นายเกษม แก้วอยู่	๓๕,๑๐๖	๓๘.๐๙
๑๐	ประชาธิปัตย์	นายอรรถพร พลบุตร	๑๖,๕๕๕	๑๗.๙๖
๖	ชาติไทยพัฒนา	นายยุทธพล อังกินันท์	๑๖,๔๗๔	๑๗.๘๗

ตารางที่ ๒.๓๒ แสดงตารางผลการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขตการเลือกตั้งที่ ๒ ประกอบด้วยอำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง

ผลการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๒ จังหวัดเพชรบุรี				
หมายเลขผู้สมัคร รับเลือกตั้ง	พรรค	ผู้สมัคร	คะแนนเสียง	%
๕	พลังประชารัฐ	นายสาธิต อุตระกุล	๓๔,๖๓๗	๓๕.๕๔
๑	ภูมิใจไทย	นายไพฑูรย์ สีสง่า	๒๕,๖๕๗	๒๖.๓๒
๑๐	ประชาธิปัตย์	นายกัมพล สุภาแพ่ง	๑๔,๖๗๐	๑๕.๐๕

ตารางที่ ๒.๓๓ แสดงตารางผลการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขตการเลือกตั้งที่ ๓ ประกอบด้วยอำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านลาด อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน และอำเภอบ้านแหลม (เฉพาะตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน และตำบลบางตะบูนออก)

ผลการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๓ จังหวัดเพชรบุรี				
หมายเลขผู้สมัคร รับเลือกตั้ง	พรรค	ผู้สมัคร	คะแนนเสียง	%
๗	พลังประชารัฐ	นายสุชาติ อูสาหะ	๔๖,๙๐๑	๔๘.๖๕
๕	ประชาธิปัตย์	นายอภิชาติ สุภาแพ่ง	๒๑,๙๗๘	๒๒.๘๐
๑๐	อนาคตใหม่	นายชัยนาม ว่องไว	๑๓,๓๑๑	๑๓.๘๑

ตารางที่ ๒.๓๔ แสดงตารางกิจกรรมการส่งเสริมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในจังหวัดเพชรบุรี

--	--

กิจกรรมการส่งเสริมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในจังหวัดเพชรบุรี	สภาพปัจจุบัน/การดำเนินการ
๑. การดำเนินกิจกรรมของสตรีกับการมีส่วนร่วมพัฒนาประชาธิปไตย (ขยายผลในพื้นที่)	- ได้มีการขยายผลให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้งท้องถิ่นในหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล
๒. ประชุม ติดตาม ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้ของ ศส.ปชต.	- สนง.กกต. จังหวัดเพชรบุรี ได้ตรวจติดตามประสานงานและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของศส.ปชต.จำนวน ๓๒ ครั้ง ๓๒ หมู่บ้าน ๘ อำเภอ
๓. รณรงค์หมู่บ้านไม่ขายเสียง โดย ศส.ปชต.	- ขณะนี้มีหมู่บ้านไม่ขายเสียงรวมทั้งสิ้น ๑๑๗ หมู่บ้านใน ๘ อำเภอ ซึ่งแต่ละหมู่บ้านได้ดำเนินการจัดกิจกรรมรณรงค์หมู่บ้านไม่ขายเสียงเสร็จเรียบร้อยแล้ว
๔. ศส.ปชต.ดีเด่น ระดับจังหวัด	- ศส.ปชต.ดีเด่นที่ได้รับรางวัลทั้ง ๓ แห่ง ได้จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้งพัฒนาศักยภาพของกรรมการศส.ปชต. และพัฒนาทำความสะอาดบริเวณศูนย์ศส.ปชต. และสถานที่ราชการ
๕. กิจกรรมขับเคลื่อน ลูกเสือ อาสา กกต. เพื่อเตรียมความพร้อมในการเลือกตั้ง (ฝึกทดแทน/จัดตั้งกองใหม่)	- ได้มีกองลูกเสืออาสา กกต. จำนวน 9 โรงเรียน แต่ไม่มีลูกเสือ อาสา กกต. เนื่องจากได้จบการศึกษาไปแล้วและไม่ได้มีการฝึกทดแทนหรือจัดตั้งกองใหม่ - ได้จัดส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ จำนวน 4 คน 3 โรงเรียนเข้ารับการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสืออาสา กกต. ณ ค่ายลูกเสือป่าสักแคมป์ฯ จังหวัดลพบุรี
๖. การปฏิบัติหน้าที่วิทยากร หลักสูตร พลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย	- สนง.กกต.จว.เพชรบุรี ได้ปฏิบัติหน้าที่วิทยากร

ตารางที่ ๒.๓๕ แสดงตารางกิจกรรมการส่งเสริมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

กิจกรรมการส่งเสริมทางการเมืองในระดับอป ประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในจังหวัดเพชรบุรี	สภาพปัจจุบัน/การดำเนินการ
	หลักสูตรพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตยให้กับ หน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุน ทุกครั้งที่มีการ ร้องขอ
๗. การติดตามภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่เคยร่วม กิจกรรมกับสนง.กกต. เช่น มทบ. ดีใจ เป็นต้น	- ได้ขอความร่วมมือดีใจประชาธิปไตย ร่วมจัด รายการทางสถานีวิทยุเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและการเลือกตั้ง พร้อมทั้งให้ดี ใจประชาธิปไตยช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ใน รายการทางสถานี
๘. การดำเนินการขององค์กรเอกชนในพื้นที่	- สนง.กกต.จว.เพชรบุรี มีองค์กรเอกชน ๑ องค์กร ได้แก่ สมาคมอาสาพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบุรี
๙. การอบรมกรรมการ ศส.ปชต.หลักสูตร พลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย(ทดแทน/เพิ่มเติม)	- สนง.กกต.จว.เพชรบุรี ได้จัดอบรมกรรมการ ศส.ปชต. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพลเมืองดีวิถี ประชาธิปไตยและการเลือกตั้งท้องถิ่น จำนวน ๑๘๖ คน แบ่งการอบรมออกเป็น ๒ รุ่นๆ ละ ๙๓ คน ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว
๑๐. กิจกรรมการขับเคลื่อนหมู่บ้านไม่ขาย เสียง	
๑๑. กิจกรรมการขับเคลื่อนหมู่บ้านไม่ขาย เสียง	
๑๒. กิจกรรมปรับปรุงพัฒนา ศส.ปชต.	
๑๓. โครงการสร้างจิตสำนึกพลเมืองดีวิถี ประชาธิปไตย	
๑๔. กิจกรรมย่อยสื่ออัตลักษณ์ท้องถิ่นไทย สร้างนวัตกรรมใหม่ พร้อมใจไปเลือกตั้ง	
๑๕. กิจกรรมอบรมวิทยากรเพื่อเตรียมความ พร้อมการเลือกตั้งท้องถิ่น	

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมือง ได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

๒.๗.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมือง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมือง ได้มีผู้ทำการศึกษาวินิจฉัยไว้มากมาย ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกมาเพื่อประกอบการศึกษา ดังนี้

คัมภีร์ พลการ อรนนท์ กลันทปุระ ได้วิจัยเรื่อง “อัตลักษณ์และวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้มีระดับตำบลและหมู่บ้าน จังหวัดตรัง” ผลการวิจัยพบว่า ระดับอัตลักษณ์ของผู้มีระดับ ตำบลและหมู่บ้าน จังหวัดตรังอยู่ในระดับปานกลาง และระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับ ปานกลาง ผลการทดสอบปรากฏว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้มีระดับ ตำบลและหมู่บ้าน จังหวัดตรังในบริบทของเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ส่วนผู้มีระดับตำบลและหมู่บ้าน จังหวัดตรังที่มีอำเภอที่อาศัยอยู่ ศาสนา สถานภาพ รายได้ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และจากการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างอัตลักษณ์ของคนใต้และวัฒนธรรมทางการเมือง พบว่าที่ระดับนัยสำคัญ.๐.๑ อัตลักษณ์ของคนใต้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระดับน้อย ซึ่งหมายความว่า ผู้มีระดับตำบลและหมู่บ้าน จังหวัดตรังที่มีอัตลักษณ์ความเป็น “คนใต้” ระดับสูงมากขึ้นเท่าไร ก็จะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสูงขึ้น เท่านั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้มีระดับตำบลและหมู่บ้านจังหวัดตรังมีความคิดทางการเมืองในลักษณะเป็น ประชาธิปไตยมากกว่าอำนาจนิยม^{๖๕}

ศิริพร ปิ่นล่อม ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเข้าสู่เส้นทางการเมืองของสตรี” ผลการวิจัยพบว่า (๑) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและประสิทธิภาพของการเข้าสู่เส้นทางการเมืองของสตรี อยู่ในระดับสูง

^{๖๕} คัมภีร์ พลการ อรนนท์ กลันทปุระ, “อัตลักษณ์และวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้มีระดับตำบลและหมู่บ้าน จังหวัดตรัง”, วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน, ๒๕๕๘) : ๑๖๕-๑๗๔.

(๒)แบบจำลองสมการโครงสร้างพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมือง ส่งผลต่อการประสิทธิผลของการเข้าสู่เส้นทางทางการเมืองของสตรี^{๖๖}

ปรีชา พร้อมสุภา ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้ปฏิบัติงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) แม่เมาะ จังหวัดลำปาง” ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้ปฏิบัติงานการไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) แม่เมาะ จังหวัดลำปาง โดยรวมทั้ง ๒ ด้าน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปฏิบัติงานที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง โดยรวมทั้ง ๒ ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้กระบวนการและขั้นตอนในการตัดสินใจต้องผ่านการตรวจสอบโดยมีระเบียบปฏิบัติ ในแต่ละอำนาจหน้าที่และการดำเนินการมักไม่ใช้กระบวนการประชาพิจารณ์ หรือใช้เทคนิควิธีการต่างๆ แต่ใช้อำนาจที่ตนมีในการเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองลำทำให้โครงการนั้นผ่านประชาพิจารณ์ โดยที่ไม่ได้มีการรับฟังความเห็นจากประชาชนอย่างแท้จริง ควรลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ควรมีกระบวนการการปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่อง และควรแต่งตั้งกรรมการด้านต่างๆ เป็นเฉพาะด้าน เช่น การทำประชาพิจารณ์ในโครงการต่างๆ ทุกโครงการจะต้องผ่านการยอมรับ และต้องเผยแพร่^{๖๗}

เปรมศักดิ์ แก้วมรกฏ ได้วิจัยเรื่อง วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษา อำเภอกงหรา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ด้านลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นจะเป็นไปในรูปแบบของการพูดคุยเรื่อง การเมือง แต่ที่เป็นหลักคือการไปเลือกตั้งโดยส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญ ด้านลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่วัยรุ่นพึงประสงค์ ได้แก่ (๑) ต้องการพื้นที่เพื่อใช้ในการแสดงออกทางการเมือง (๒) การเลือกตั้ง (๓) มีส่วนร่วมในการเลือกผู้ปกครองระดับท้องถิ่นด้วยตนเอง แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น ได้แก่ (๑) ครอบครั้ว ปลูกฝังจิตสำนึกการเมือง (๒) โรงเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง (๓) ชุมชน ต้องสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองขึ้นมา (๔) ศาสนา ต้องปลูกฝังเรื่องความดีหรือสิ่งที่ควรประพฤติ) หน่วยงานทางการปกครองมีส่วนร่วมสำคัญ เพราะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยตรง ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น ได้แก่ (๑) การศึกษา ที่ยังไม่ทั่วถึงโดยเฉพาะใน หมู่บ้านที่ห่างไกล (๒) วัยรุ่นติดยาเสพติดจนทำตัวนิ่ง

^{๖๖} ศิริพร ปิ่นลม, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการเข้าสู่เส้นทางทางการเมืองของสตรี”, วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม, ๒๕๖๐) : ๑-๑๒.

^{๖๗} ปรีชา พร้อมสุภา, “ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้ปฏิบัติงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) แม่เมาะ จังหวัดลำปาง”, วารสารปัญญา, ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม, ๒๕๖๐) : ๑-๗.

เฉยเรื่องบ้านเมือง (๓) สภาพเศรษฐกิจครอบครัวยุคใหม่พอเลี้ยงชีพทำให้ วยุ่นสนใจแต่เรื่องปากท้องและทำงาน (๔) การพนันฟุตบอลแพร่หลาย (๕) เกรงกลัวอันตราย จนไม่กล้าเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆทางการเมือง เพราะกลัวจะตกเป็นเป้าหมายของฝ่ายตรงข้าม^{๖๘}

อิสมาแอล เบญญิบรอฮีม ธนาสฤกษ์ สตะเวทิน ได้วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับการพัฒนาความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ของไทย” ผลวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริม และสนับสนุนต่อการสร้าง กระบวนการทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาความมั่นคงเพื่อความสงบสุข และสันติในพื้นที่ได้ อย่างมีนัยสำคัญ ประกอบด้วย ด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ด้านการพัฒนากระบวนการสุขภาพจิต ด้านการพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม ด้านการพัฒนากระบวนการศึกษา ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนา การค้าและการลงทุน ด้านการพัฒนาสังคมจิตวิทยา และด้านการพัฒนาการเมืองตามลำดับ ทั้งนี้ การที่ภาครัฐได้ดำเนินยุทธศาสตร์สนองรับแนวทางตามพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ได้สร้างความเชื่อมั่นต่อพี่น้อง ประชาชนในพื้นที่ ในขณะที่เดียวกันประชาชนในพื้นที่ก็มีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาความมั่นคง ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความไม่สงบสามารถดำเนินไปได้ได้อย่างถูกต้องตามทิศทาง ที่ควรจะเป็น ดังนั้น ภาครัฐจึงควรผลักดันการเสริมสร้างกระบวนการทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกมิติ^{๖๙}

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง ความสัมพันธ์กับทัศนคติวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ที่มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ด้านการพัฒนาเครือข่าย ด้านการพัฒนาสังคมจิตวิทยา และด้านการพัฒนาการเมือง ให้เกิดความเชื่อมั่น โดยผลักดันการเสริมสร้างกระบวนการทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกมิติ

^{๖๘} เปรมศักดิ์ แก้วมรกต, “วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษา อำเภอกะทือ จังหวัดสงขลา”, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, ปีที่๑๒ ฉบับพิเศษ, (ตุลาคม, ๒๕๖๑) : ๒๑๘-๒๒๕.

^{๖๙} อิสมาแอล เบญญิบรอฮีม ธนาสฤกษ์ สตะเวทิน, “วัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับการพัฒนาความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ของไทย”, วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยสวนดุสิต, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม, ๒๕๖๑) : ๗๙-๙๐.

ตารางที่ ๒.๓๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมือง

นักวิจัย	ผลการวิจัย
คัมภีร์ พลการ อรนันท์ กลั่นทปูระ	อัตลักษณ์และวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้มีระดับตำบลและหมู่บ้าน จังหวัดตรัง ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีระดับตำบลและหมู่บ้าน จังหวัดตรังที่มีอัตลักษณ์ความเป็น “คนใต้” ระดับสูงมากขึ้นเท่าไร ก็จะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสูงขึ้น เท่านั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้มีระดับตำบลและหมู่บ้านจังหวัดตรังมีความคิดทางการเมืองในลักษณะเป็น ประชาธิปไตยมากกว่าอำนาจนิยม
ศิริพร ปิ่นลม,	การมีส่วนร่วมทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการเข้าสู่เส้นทางการเมืองของสตรี ผลการวิจัยพบว่า (๑) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและประสิทธิผลของการเข้าสู่เส้นทางการเมืองของสตรี อยู่ในระดับสูง (๒) แบบจำลองสมการโครงสร้างพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมือง ส่งผลต่อการประสิทธิผลของการเข้าสู่เส้นทางการเมืองของสตรี
ปรีชา พร้อมสุภา,	วัฒนธรรมทางการเมืองโดยรวมทั้ง ๒ ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้กระบวนการและขั้นตอนในการตัดสินใจต้องผ่านการตรวจสอบโดยมีระเบียบปฏิบัติ ในแต่ละอำนาจหน้าที่และการดำเนินการมักไม่ใช้กระบวนการปรึกษาหารือ หรือใช้เทคนิคกลวิธีการต่างๆ แต่ใช้อำนาจที่ตนมีในการเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองลำทำให้โครงการนั้นผ่านประชาพิจารณ์ โดยที่ไม่ได้มีการรับฟังความเห็นจากประชาชนอย่างแท้จริง ควรลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ควรมีกระบวนการการปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่อง และควรแต่งตั้งกรรมการด้านต่างๆ เป็นเฉพาะด้าน เช่น การทำประชาพิจารณ์ในโครงการต่างๆ ทุกโครงการจะต้องผ่านการยอมรับ และต้องเผยแพร่

ตารางที่ ๒.๓๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
เปรมศักดิ์ แก้วมรกต,	“วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา” ผลวิจัยพบว่า ด้านลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นจะเป็นไปในรูปแบบของการพูดคุยเรื่อง การเมือง แต่ที่เป็นหลักคือการไปเลือกตั้ง โดยส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญ ด้านลักษณะการมีส่วนร่วม ร่วมทางการเมืองที่วัยรุ่นพึงประสงค์ ได้แก่ (๑) ต้องการพื้นที่เพื่อใช้ในการแสดงออกทางการเมือง (๒) การเลือกตั้ง (๓) มีส่วนร่วมใน การเลือกผู้ปกครองระดับท้องถิ่นด้วยตนเอง แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น
อิสมาแอล เบญจอิบรอฮีม ธนาสฤกษ์ สตะเวทิน,	“วัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับการพัฒนาความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ของไทย” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริม และสนับสนุนต่อการสร้าง กระบวนการทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาความมั่นคงเพื่อความสงบสุข และสันติในพื้นที่ได้อย่างมีนัยสำคัญ ประกอบด้วยด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ด้านการพัฒนาาระบบสาธารณสุขภาค ด้านการพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม ด้านการพัฒนาาระบบการศึกษา ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนา การค้าและการลงทุน ด้านการพัฒนาสังคมจิตวิทยา และด้านการพัฒนาการเมืองตามลำดับ

๒.๗.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้มากมาย ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกมาเพื่อประกอบการศึกษา ดังนี้

จำเอนกสำราญ ทองสิงห์คลี ได้วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบล อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า (๑) พนักงานส่วนตำบลมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ยึดมั่น และเชื่อถือในความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล เคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง เป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

มองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ (๒) พนักงานส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะหญิงหรือชายควรมีสติในทาง การเมืองสามารถที่จะพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า มีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง มีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลต่อ ผู้บริหารประเทศ แต่ก็ยังมีแนวคิดที่ว่า ในระบอบประชาธิปไตยของไทยในปัจจุบันไม่ควรจะมีการเมือง ภาคประชาชน เช่น กลุ่มเสื้อเหลืองเสื้อแดงเข้ามาเกี่ยวข้อง ทหารควรจะเข้ามาระงับความวุ่นวายจากกลุ่มการเมือง ภาคประชาชน^{๗๐}

ธนาภรณ์ ไ้ว์เจริญ และวัชรินทร์ ชาญศิลป์ ได้วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ในระดับสูงโดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดในการยึดถือเสียงข้างมาก เป็นหลัก แต่ก็ต้องคำนึงถึงเสียงข้างน้อยด้วย ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุดกับประเด็นที่ท่านคิดว่าท่านมีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างกระตือรือร้นสำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า รายได้ของครอบครัวต่างกัน มีผลต่อระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่กลุ่มตั้งอย่างที่มีเพศระดับชั้นการศึกษาสายวิชาการศึกษาและภูมิลำเนาของครอบครัวที่ต่างกัน มีผลต่อระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๗๑}

พิรพงษ์ สุจริตพันธ์ พิศดาว หมัดอำตัม ปารีชาติ ได้วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๔ อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๑ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๘ รายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐ บาทคิดเป็นร้อยละ ๕๐.๑ ๒) วัฒนธรรมทางการเมืองด้านความรู้ความเข้าใจหรือจิตสำนึกประชาธิปไตยอยู่ในระดับมากและด้านพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ๓) ระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจหรือจิตสำนึกประชาธิปไตยและพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนเพศและอายุที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อแบบประชาธิปไตยของประชาชนจาก

^{๗๐} จำเอกสำราญ ทองสิงห์คลี, “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบลอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, **บทความวิจัย เสนอในการประชุมมหาดใหญ่วิชาการ, ครั้งที่ ๔ (วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖) : ๑๘-๒๔.**

^{๗๑} ธนาภรณ์ ไ้ว์เจริญ และวัชรินทร์ ชาญศิลป์, “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี”, **วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน, ๒๕๖๐) : ๑๓๓-๑๔๗.**

ผลการศึกษาประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (The Participant Political Culture) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองเป็นอย่างดีเห็นคุณค่าและความสำคัญในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง^{๗๒}

ปรมต วรณบวร สุรพล สุยะพรหม และบุษกร วัฒนบุตร ได้ศึกษาเรื่อง “ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น มีลักษณะสามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมโดยยึดมั่นและเชื่อมั่นในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม ความเป็นตัวของตัวเอง มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเคารพหลักความเสมอภาค เคารพสิทธิของกันและกัน เท่าเทียมกัน กล้าเสนอความคิดเห็นต่อส่วนรวม ให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางการเมืองคำนึงถึงประโยชน์ส่วนใหญ่ ยึดถือกติกาของสังคมเป็นหลัก ใช้เหตุผลมากกว่าใช้อารมณ์ มีน้ำใจ เลือกรับข่าวที่เหมาะสมและมีประโยชน์พึ่งตนเอง ดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำหรือความอุปถัมภ์ของใคร กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบในตนเอง ๒. หลักธรรม แนวคิดและทฤษฎีสำหรับความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตย โดยการยึดมั่นในหลักพุทธธรรม คือ หลักสัพบุรีธรรม ๗ ข้อ พบว่า (๑) การเป็นผู้รู้จักเหตุ รู้จัก หน้าที่ พบว่ามีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยมีการยึดถือคำสั่งสอนของศาสนามาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มีการสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบ และรู้จักลำดับความคิดไตร่ตรอง ปัญหาที่รู้หน้าที่ของตนเองเข้าใจตระหนักในหน้าที่ของตนเอง ข้อที่ (๒) การเป็นผู้รู้จักผล รู้จัก เป้าหมาย พบว่าได้มีการคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีเป้าหมายในทางความดีงามเพื่อเป็นคนที่เกิดผล และรู้ว่าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและคนรอบข้าง และมีการยอมรับความเป็นจริงของผลที่เกิดขึ้น ข้อที่ (๓) การเป็นบุคคลที่รู้จักตนเป็นใคร พบว่าได้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย มีบทบาทหน้าที่อย่างไรในสังคม ข้อที่ (๔) การรู้จักประมาณ รู้จักความพอดีพบว่าได้ มีการรู้จักถึงความพอเหมาะ รู้จักพอดีและพอเพียงในการดำเนินชีวิต พึ่งตนเอง อยู่อย่างพอเพียง เลี้ยงตนบนสัมมาชีพและวางตนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางการเมืองได้ ข้อที่ (๕) การรู้จัก กาลเวลาอันเหมาะสมพบว่าได้ใช้ดุลยพินิจในการใช้เวลาให้เหมาะสมระหว่างประชาธิปไตยกับพุทธ ศาสนาที่มีความเหมาะสมใกล้เคียงกันในหลายมิติ รู้จักแสดงออกให้เหมาะสมกับกาลเวลาในการ เอาใจใส่บ้านเมืองในการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ข้อที่ (๖) การรู้จักชุมชน รู้จักระเบียบในสังคม พบว่าได้ ปฏิบัติตนเหมาะสมกับสภาพของสังคม รู้จักและเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม และรู้ถึงจารีตขนบธรรมเนียมของชุมชนและข้อที่ (๗) การรู้จักบุคคล หรือการรู้จักอุปนิสัยใจคอและอารมณ์ของ

^{๗๒} พิรพงษ์ สุจริตพันธ์ พิรดาว หมัดอำดัม ปารีชาติ, “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช”, วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน, ๒๕๖๑) : ๒๑๑-๒๒๒.

ผู้อื่นพบว่าได้มีการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เข้าใจพื้นเพ ใจคอ เข้าใจอารมณ์ของคนในชุมชนมีการยอมรับข้อดีข้อเสียของตนเองและของผู้อื่นเรียนรู้การการดำเนินชีวิตร่วมกัน ๓) แนวทางในการสร้างความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นด้านการ ยึดมั่นในหลักธรรมตามแนวทางพุทธศาสนา พบว่า ประชาชนได้ยึดหลักธรรมเป็นแนวทางในการใช้ วิธีชีวิตเป็นทุนทางสังคมอยู่แล้ว การส่งเสริมประชาธิปไตยมีพื้นฐานจากการยึดถือปฏิบัติเป็นหลัก พระพุทธศาสนาให้เป็นจริงก่อน หลังจากนั้นอาศัยความร่วมมือระหว่างบุคคล ครอบครัว โรงเรียน วัดและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ในการปลูกฝัง การอบรม การส่งเสริม การจัด กิจกรรม และการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ ถูกต้องและเหมาะสมในท้องถิ่น และมีความรู้หลักพุทธธรรมให้เข้าใจและปฏิบัติได้จริง เกิดชุมชน แห่งการเรียนรู้การเมืองกับหลักพุทธธรรม^{๗๓}

ไพวรรณ ปุริมาตร ได้วิจัยเรื่อง “พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพลวัตทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย ๑) ด้านการมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบของตน มีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในสิทธิหน้าที่ในการให้เสรีภาพในการมีความคิดเห็นที่แตกต่าง ๒) ด้านการเคารพกฎหมายและกติกาในการอยู่ร่วมกันในสังคม จะต้องมีความรู้ทางกฎหมายและส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ทางด้านกฎหมาย ให้เกิดความเสมอภาคกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ๓) ด้านการรู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริต จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น กำหนดทิศทางและแนวทางในการพัฒนาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ๔) ด้านการมีจิตสาธารณะ ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม มีความเสียสละกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ นำนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาสู่การพัฒนา

๒. การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย ๑) หลักกายกรรม แสดงกิริยาอาการสุภาพในการปฏิบัติงานต่อผู้ร่วมงาน ๒) หลักวจีกรรม เลือกใช้คำพูดภาษาที่สุภาพเมื่อสนทนาพูดคุยกับสมาชิกในชุมชน ๓) หลักมโนกรรม ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้อง ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมสำรวมระวังในอกุศลกรรม ความไม่ดีทางกาย ๔) หลักสธารณโภคี รู้จักแบ่งปันผลประโยชน์กันด้วยความยุติธรรม เอื้อเพื่อซึ่งกันและกันอยู่เสมอ ๕) หลักศีลสามัญญตา ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่างๆ อย่างเดียวกัน

^{๗๓} ปรมต วรรณบวร สุรพล สุขะพรหม และบุษกร วัฒนบุตร, “ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น”, วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๘๕-๑๐๐.

อย่างเคร่งครัด ๖) หลักทฤษฎีสามัญญตา ใช้นโยบาย ข้อกฎหมาย ระเบียบเป็นฐานความคิดเห็นเป็น
อย่างเดียวกัน รู้จักแสวงหาจุดร่วมและสงวนจุดต่างไม่ถือเอาความคิดของตนเป็นใหญ่

๓. รูปแบบการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมือง
ท้องถิ่น มีหลักดำเนินการคือ ๑) ด้านการมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย คำนึงถึงหลักสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ๒) ด้านการยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญ
และศักดิ์ศรีของบุคคล เชื่อถือในความสำคัญศักดิ์ศรีของตนเอง และศักดิ์ศรีที่ย่อมถูกคุ้มครองโดย
กฎหมาย ๓) ด้านการเคารพกติกาของการปกครองแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามา
มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔) ด้านการมีส่วนร่วมใน
กิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง สร้างการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยโดยสนับสนุนให้
ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ๕) ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองของ
ตนและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ทำหน้าที่และรับผิดชอบในฐานะนักการเมือง ใช้ความรู้เพื่องานจะได้
สำเร็จลุล่วง ๖) ด้านการมองโลกในแง่ดีมีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ สร้างความไว้วางใจให้เข้ามามี
ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการเมือง ๗) ด้านการรู้จักวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและเป็นไป
ในทางสร้างสรรค์ แสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามข้อกฎหมายและคุณธรรม ๘) ด้านการไม่
มีจิตใจแบบเผด็จการ รักความเป็นธรรม สำนึกในพันธะหน้าที่ต่อสังคมโดยใช้อำนาจที่เป็นธรรม^{๗๔}

สรุปได้ว่า จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมืองกับสังคม
การเมืองในเชิงจิตวิทยา โดยวัฒนธรรมทางการเมืองใดที่สังคมการเมืองต้องการก็มักถูกปลูกฝังให้เป็น
ความคิด, อุดมการณ์, ความเชื่อ สภาพปัจจุบันประเทศไทยมีระบบการเมืองและโครงสร้างทาง
การเมืองแบบประชาธิปไตยไม่เข้มแข็ง การพัฒนาระบอบประชาธิปไตยจึงไม่ได้เจริญขึ้นในสังคมไทย

^{๗๔} ไพรวรรณ ปุริมาต, “พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น”, วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน
๒๕๖๔) : ๑๒๐-๑๓๐.

ตารางที่ ๒.๓๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

นักวิจัย	ผลการวิจัย
<p>จำเอนกสำราญ ทองสิงห์คลี,</p>	<p>“วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบล อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลวิจัยพบว่า (๑) พนักงานส่วนตำบลมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยยึดมั่น และเชื่อถือในความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล (๒) พนักงานส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะหญิงหรือชายควรมีสติในทาง การเมืองสามารถที่จะพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้ามีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง</p>
<p>ธนาภรณ์ ไฉ่วเจริญ และวัชรินทร์ ชาญศิลป์,</p>	<p>“วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ในระดับสูงโดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดในการยึดถือเสียงข้างมากเป็นหลักแต่ก็ต้องคำนึงถึงเสียงข้างน้อยด้วย</p>
<p>พีรพงษ์ สุจริตพันธ์ พีรดาว หมด อำตัม ปารีชาติ,</p>	<p>“วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจหรือจิตใต้สำนึกประชาธิปไตยและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนเพศและอายุที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อแบบประชาธิปไตยของประชาชน</p>

ตารางที่ ๒.๓๙ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ปรมต วรรณบวร สุรพล สุขะพรหม และบุษกร วัฒนบุตร, ไพวรรณ บุรีมาตร,	ประชาชนได้ยึดหลักธรรมเป็นแนวทางในการใช้ วิถีชีวิตเป็นทุนทางสังคมอยู่แล้ว การส่งเสริมประชาธิปไตยมีพื้นฐานจากการยึดถือปฏิบัติในหลัก พระพุทธศาสนาให้เป็นจริงก่อน หลังจากนั้นอาศัยความร่วมมือระหว่างบุคคล ครอบครัว โรงเรียน วัด และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ในการปลูกฝัง การอบรม การส่งเสริม การจัด กิจกรรม และการประชาสัมพันธ์ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ ถูกต้องและเหมาะสมในท้องถิ่นและมีความรู้หลักพุทธธรรมให้เข้าใจและปฏิบัติได้จริง เกิดชุมชน แห่งการเรียนรู้การเมืองกับหลักพุทธธรรม การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ มุ่งเน้นการแสดงกิริยาอาการสุภาพในการปฏิบัติงานต่อผู้ร่วมงาน, เลือกใช้คำพูดภาษาที่สุภาพเมื่อสนทนาพูดคุยกับสมาชิกในชุมชน, การทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้อง ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมสำรวมระวังในอกุศลกรรมความไม่ดีทางกาย, การรู้จักแบ่งปันผลประโยชน์กันด้วยความยุติธรรม เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกันอยู่เสมอ, การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่างๆ อย่างเดียวกันอย่างเคร่งครัด และการใช้นโยบาย ข้อกฎหมาย ระเบียบเป็นฐานความคิดเห็นเป็นอย่างเดียวกัน รู้จักแสวงหาจุดร่วมและ สงวนจุดต่างไม่ถือเอาความคิดของตนเป็นใหญ่

๒.๗.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกล่อมเกลாதองการเมือง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกล่อมเกลาทองการเมือง ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้มากมาย ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกมาเพื่อประกอบการศึกษา ดังนี้

กมลวรรณ คารมปราชญ์ ดุษฎี โยเหลาและคณะ ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการอบรมกล่อมเกลาทองการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ผลการวิจัยพบว่า ตัวการการอบรมกล่อมเกลาทองการเมืองด้านจริยธรรมให้กับกรณศึกษาทั้ง ๓ ราย ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และพรรคการเมือง โดยมี (๑) สถาบันครอบครัวมีบิดามารดา บรรพบุรุษ และเครือญาติ เป็นต้นแบบใน ๓ ประเด็น คือ (๑) มีความเชื่อและวิถีชีวิตตามแนว

พระพุทธศาสนา (๒) การเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม และ (๓) การสนับสนุนพรรคการเมือง ประกอบกับภายในครอบครัวมีบรรยากาศหรือมีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (๒) สถาบันศาสนาได้ผ่านการเป็นพระภิกษุ และสามเณร ส่งผลให้ภคินีศึกษาได้รับการอบรมกล่อมเกลาคิดใจให้มีความบริสุทธิ์ มีจิตใจฝักใฝ่ในพระพุทธศาสนา มีความเมตตา กรุณา มีการละเว้นและละอายต่อการกระทำชั่ว การทุจริตและประพฤติมิชอบ (๓) สถาบันการศึกษามีการเรียนในคณะรัฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองการปกครอง (๔) สื่อมวลชนมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมือง การทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพรรคการเมืองมาตั้งแต่วัยเด็กส่งผลให้ภคินีศึกษาให้ความสำคัญทางการเมือง ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง และมีความผูกพันต่อพรรคการเมือง และ (๕) พรรคการเมืองที่สังกัดมีการเรียนรู้ทางการเมืองจากพรรคเหล่านั้น ด้วยการมีส่วนร่วมในโครงการของพรรคก่อนเข้าเป็นสมาชิกของพรรค และภายหลังจากที่เป็นสมาชิกของพรรคแล้วภคินีศึกษาได้เรียนรู้การเมืองผ่านกระบวนการต่างๆ ภายในพรรคจนทำให้เกิดความรู้สึกมีความผูกพันต่อพรรคดังกล่าว^{๗๕}

พระณัฐพงษ์ ญจนวโส (สุดใจ) ได้วิจัยเรื่อง “การกล่อมเกลாதองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนใน อำเภอนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ระดับการกล่อมเกลาทองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในอำเภอนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๘$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสถาบันศาสนา ($\bar{X} = ๓.๙๒$) อยู่ในระดับมาก ด้านสถาบันการศึกษา ($\bar{X} = ๓.๕๘$) ด้านชุมชนและกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = ๓.๕๕$) และด้านสถาบันครอบครัว ($\bar{X} = ๓.๔๒$) อยู่ในระดับปานกลางและสถาบันทางการเมือง ($\bar{X} = ๓.๑๒$, S.D. = ๐.๙๒) อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า เยาวชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการกล่อมเกลาทองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในอำเภอนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนเยาวชนที่มีเพศ การศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการกล่อมเกลาทองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ๓. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการกล่อมเกลาทองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในอำเภอนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ด้านสถาบันครอบครัว ปัญหา คือ การแบ่งพรรคแบ่งพวก เป็นการสร้างความกดดันทางการเมืองสำหรับคนที่ต้องการอำนาจแนวทางแก้ไข คือ การเปิดใจกว้างยอมรับความแตกต่างร่วมกัน หันหน้าปรึกษาหา

^{๗๕} กมลวรรณ คารมปราชญ์ ดุษฎี โยเหลาและคณะ, “กระบวนการอบรมกล่อมเกลาทองการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, วารสารพฤติกรรมศาสตร์, ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๔) : ๓๑-๕๔.

แนวทางร่วมกัน ด้านสถาบันการศึกษาปัญหา คือ การสนทนากาการเมือง ส่วนใหญ่ทำให้เกิดความแตกแยก ขาดการเปิดใจยอมรับ ไม่ค่อยจะเกิดความสามัคคีแนวทางแก้ไขคือ จัดเวทีให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้เสนอตน แสดงภูมิรู้ และความสามารถให้ประชาชนได้พิจารณา ด้านชุมชนและกลุ่มเพื่อนปัญหาคือ เจ้าหน้าที่บางคนทำตัวขึ้นนำ แสดงออกให้เห็นว่า ฝ่ายไหนควรชนะการเลือกตั้ง แนวทางแก้ไขคือเจ้าหน้าที่ภาครัฐต้องวางตัวเป็นกลางด้านการจัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง ด้านสถาบันศาสนา ปัญหา คือ ประชาชนโดยทั่วไปจะไม่ค่อยทราบว่าการเข้าร่วมพรรคการเมือง ควรส่งเสริม สนับสนุนประชาชน ให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ด้านสถาบันทางการเมืองคือ เจ้าหน้าที่บางคนทำตัวขึ้นนำ แสดงออกให้เห็นว่า ฝ่ายไหนควรชนะการเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่ภาครัฐต้องวางตัวเป็นกลาง^{๗๖}

พิชิต กัญยาวรรณ ธรรมนิത്യ วราภรณ์ ได้วิจัยเรื่อง “การกล่อมเกลากาการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมือง ที่ส่งผลต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ของประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเชิงสมมติฐานที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีค่าไคสแควร์เท่ากับ ๖๐.๔๗ องศาความอิสระ มีค่าเท่ากับ ๔๘ ค่าความมีนัยสำคัญ มีค่าเท่ากับ 0.107 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.033 ค่า GFI = .96, ค่า AGFI = .93, ค่า CFI = 1.00, ค่า NFI = .98, ค่า NNFI = .99, และค่า CN = 299.58 โดยที่ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในรูปแบบ พบว่าการกล่อมเกลากาการเมืองส่งผลทางตรงต่อวัฒนธรรมทางการเมือง และประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในส่วนของวัฒนธรรมทางการเมือง ก็ส่งผลทางตรงต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงทำให้ การกล่อมเกลากาการเมืองส่งผลทางอ้อมต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมโดยผ่านวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ด้วย^{๗๗}

พระทรงวุฒิ ขาดเมธิ (รัตนะ) ได้วิจัยเรื่อง “การกล่อมเกลากาการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งในเขต อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ระดับการกล่อมเกลากาการเมืองที่

^{๗๖} พระณัฐพงษ์ ญจนวิโส (สุดใจ), “การกล่อมเกลากาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนใน อำเภอหนองผาง จังหวัดอุทัยธานี”, การประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings), หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๔.

^{๗๗} พิชิต กัญยาวรรณ ธรรมนิത്യ วราภรณ์, “การกล่อมเกลากาการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมือง ที่ส่งผลต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ของประเทศไทย”, วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม, ๒๕๖๐) : ๑๘๐-๑๘๙.

มีผลต่อการเลือกตั้งในเขต อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, $S.D.=0.52$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการได้รับความรู้ทางการเมือง ($\bar{X}=3.86$, $S.D.=0.66$) อยู่ในระดับมาก ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X}=3.56$, $S.D.=0.66$) อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X}=3.25$, $S.D.=0.74$) อยู่ในระดับปานกลาง ด้านทัศนคติทางการเมือง ($\bar{X}=4.02$, $S.D.=0.80$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นต่อการกล่อมเกลາทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานการวิจัย ๓. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการกล่อมเกลາทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ด้านการได้รับความรู้ทางการเมือง ปัญหา คือ ประชาชนประชาชนได้รับความรู้ทางการเมือง หรือข้อมูลข่าวสารทางการเมืองต่างๆ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อย การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง แนวทางแก้ไขคือ ควรเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้มากขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองปัญหา คือ ประชาชนไม่ค่อยเข้าถึงสื่อ ได้มากเท่าที่ควร อาจส่งผลกระทบต่อมีส่วนร่วมทางการเมืองในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แนวทางแก้ไข คือ ควรเพิ่มช่องทางการได้รับข่าวสารทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ปัญหา คือ ประชาชนยังโดนปิดกั้นในการแสดงความคิดเห็น ในทางการเมือง ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอะไรมากนักในชุมชน แนวทางแก้ไข คือ ควรให้ประชาชนได้มีโอกาสในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีสิทธิและเสรีภาพ ด้านทัศนคติทางการเมือง ปัญหา คือ ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองน้อย จนนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่น้อยตามไปด้วย แนวทางแก้ไข คือ ควรจัดสถานที่ ห้องเรียน ให้ความรู้ทางด้านประชาธิปไตยให้กับประชาชน^{๗๘}

วัชรินทร์ ชาญศิลป์ ได้วิจัยเรื่อง “ความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทย” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเยาวชนไทยที่มีอายุระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปีที่กำลังศึกษาใน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ ๖ และระดับอุดมศึกษาจำแนกตามรายภาคทั้ง ๖ ภาค ส่วนใหญ่มีระดับความเป็นพลเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=4.01, $S.D.=.490$) โดยเยาวชนส่วนใหญ่มีความเป็นพลเมืองในด้านความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รองลงมาได้แก่ ด้านยึดมั่นในความถูกต้อง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการมีส่วนร่วมตามลำดับ เยาวชนไทยได้รับการกล่อมเกลາทางการเมืองในระดับมาก และรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านอินเทอร์เน็ต เยาวชนไทย

^{๗๘} พระทรงวุฒิ ชาติเมธี (รัตนะ), “การกล่อมเกลາทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งในเขต อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน”, การประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings), หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๔.

พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ๑ - ๒ ครั้งต่อสัปดาห์ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภูมิลำเนา การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในประเด็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการกล่อมเกลາทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับความเป็นพลเมือง ของเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญที่ .๐๑ ผลการวิเคราะห์ SEM พบว่า การกล่อมเกลາทางการเมืองจาก ครอบครัว เพื่อน สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน ศาสนา และพรรคการเมืองมีอิทธิพล ทางตรงเชิงบวกต่อความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .๐๕^{๗๙}

สรุปได้ว่า การกล่อมเกลาทางการเมือง โดยมี สถาบันครอบครัวมีบิดามารดา บรรพบุรุษ และเครือญาติมีความเชื่อและเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวมโดยการสนับสนุนของพรรคการเมือง ประกอบกับภายในครอบครัวมีบรรยากาศหรือมีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสถาบันด้านศาสนาโดยผ่านจากพระภิกษุ และสามเณร ส่งผลให้การอบรมกล่อมเกลาจิตใจให้มีความบริสุทธิ์ มีจิตใจฝักใฝ่ในพระพุทธศาสนา มีความเมตตากรุณา มีการละเว้นและละอายต่อการกระทำชั่วการทุจริตและประพฤติมิชอบ สถาบันการศึกษามีการเรียนในคณะรัฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ ทำให้มีประชาชนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการเมืองและ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองการปกครอง และสื่อมวลชนก็มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมือง ทำให้การทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพรรคการเมืองมาตั้งแต่วัยเด็กส่งผลให้มีความสำนึกทางการเมือง จึงทำให้เกิดความรู้สึกที่มีประสิทธิภาพทางการเมือง และมีความผูกพันต่อพรรคการเมือง และพรรคการเมืองที่สังกัดมีการเรียนรู้ทางการเมืองจากพรรคการเมืองเหล่านั้น ด้วยการมีส่วนร่วมในโครงการของพรรคก่อนเข้าเป็นสมาชิกของพรรค และภายหลังจากที่เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองโดยผ่านกระบวนการต่างๆ ภายในพรรคจนทำให้เกิดความรู้สึกมีความผูกพันต่อพรรคดังกล่าว

^{๗๙} วุชรินทร์ ชาญศิลป์, “ความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทย”, วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน, ๒๕๖๑) : ๑๘๗ - ๒๐๙.

ตารางที่ ๒.๔๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกล่อมเกลາทางการเมือง

นักวิจัย	ผลการวิจัย
กมลวรรณ คารมปราชญ์ ดุษฎี โยธธาและคณะ,	“กระบวนการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ผลการวิจัยพบว่า ตัวการการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองด้านจริยธรรมให้กับกรณีศึกษาทั้ง ๓ ราย ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และพรรคการเมือง
พระณัฐพงษ์ ญฎฐวิโส (สุดใจ),	“การกล่อมเกล่าทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนใน อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี” ผลการวิจัยพบว่า การเปิดใจกว้างยอมรับความแตกต่างร่วมกัน หันหน้าปรึกษาหาแนวทางร่วมกันโดยการส่งเสริมและ สนับสนุนประชาชน ให้มีความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง
พิชิต กันยาวรรณ ธรรมนิตย์ วรา ภรณ์,	“การกล่อมเกล่าทางการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ ของ องค์ การ บริหาร ส่วน ตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ของประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า การกล่อมเกล่าทางการเมืองส่งผลทางอ้อมต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมโดยผ่านวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ
พระทรงวุฒิ ขาดเมธี (รัตนะ),	“การกล่อมเกล่าทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งในเขตอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า ควรให้ประชาชนได้มีโอกาสในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีสิทธิและเสรีภาพ ด้านทัศนคติทางการเมือง ปัญหาคือประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองน้อย จนนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่น้อยตามไปด้วย แนวทางแก้ไข คือ ควรจัดสถานที่ ห้องเรียน ให้ความรู้ทางด้านประชาธิปไตยให้กับประชาชน

ตารางที่ ๒.๔๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการglomเกลตาทางการเมือง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
วัชรินทร์ ชาญศิลป์,	“ความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทย” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเยาวชนไทยที่มีอายุระหว่าง ๑๘ – ๒๕ ปีที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ ๖ และระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายภาคทั้ง ๖ ภาค ส่วนใหญ่มีระดับความเป็นพลเมือง โดยภาพรวม การglomเกลตาทางการเมืองจากครอบครัว เพื่อน สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน ศาสนา และพรรคการเมืองมีอิทธิพล ทางตรงเชิงบวกต่อความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทย

๒.๗.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสราณียธรรม ๖

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสราณียธรรม ๖ ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้มากมาย ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกมาเพื่อประกอบการศึกษา ดังนี้

ณฐาน แยมสรวล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักสราณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความปรองดองในการปฏิบัติงานวิชาชีพพยาบาลในโรงพยาบาลบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่าการปรองดองตามหลักวิชาการนั้นมีรูปแบบและวิธีสร้างความปรองดองเป็น ๒ ประเด็นหลักคือการพูดคุยเจรจาและการกำหนดข้อตกลงร่วมกันในสังคมภายหลังจากการเจรจาความปรองดองนั้นว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะทำให้หน่วยงานเกิดความรักความสามัคคีต่อกันซึ่งสอดคล้องกับหลักสราณียธรรมในพระพุทธศาสนาที่ทำให้เป็นที่ระลึกถึงกันเป็นที่รักเป็นที่เคารพเป็นไปเพื่อความสงเคราะห์ความกลมกลืนเข้าหากันเพื่อความไม่วิวาทเพื่อความสามัคคีและเอกภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันคือธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความในให้ระลึกถึงธรรมเป็นเหตุที่ระลึกถึงกันหลักการอยู่ร่วมกันได้แก่เมตตาทายกรรมแสดงกิริยาอาการสุภาพเมตตาจกรรมการสั่งสอนแนะนำตักเตือนด้วยความหวังดีเมตตาโมกรรมมองกันในแง่ดีมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกันสาธารณโภคีได้ของสิ่งใดมาก็แบ่งปันกันสี่สราณียตามีความประพฤติสุจริตดีงามถูกต้องตามระเบียบวินัยทิวฐิสราณียตามีความเห็นชอบร่วมกันสราณียธรรม ๖ หากผู้ใดประพฤติปฏิบัติตามจะสะท้อนให้เห็นถึงการแสดงออกซึ่งความรักความปรารถนาดีต่อกันทั้งทางกายวาจาด้วยความจริงใจขณะเดียวกันก็มีความรู้ความเข้าใจในการแก้ปัญหาหรือแก้ทุกข้ออย่างถูกต้องเสมอกันสามารถนำแนวทางการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้โดยสังเขปดังนี้

๑) เมตตาทายกรรม ควรแสดงออกทางกายด้วยความเมตตาด้วยกิริยาอาการที่สุภาพเรียบร้อยอ่อนโยนแสดงไมตรีและความหวังดีต่อกันมีการช่วยเหลือมีการให้ความร่วมมือเคารพในสิทธิ

และเสรีภาพของผู้อื่นให้ความสำคัญแก่สมาชิกทุกคนโดยไม่เลือกชั้นวรรณะเพศหรืออายุเพราะถือว่าสมาชิกทุกคนมีความเสมอภาคทางด้านสังคมไม่ควรให้ความสำคัญแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคมมาเป็นเครื่องกำหนดให้บุคคลหนึ่งเหนือกว่าบุคคลหนึ่งควรคิดว่าคนทุกคนเท่าเทียมกันในฐานะของความเป็นมนุษย์เหมือนกันมีคุณค่าและมีความสำคัญเท่าเทียมกันโดยไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งถูกดูหมิ่นเหยียดหยามหรือถูกกลั่นแกล้ง

๒) เมตตาตวจีกรรรม ควรแสดงออกทางวาจาด้วยความเมตตาด้วยคำพูดที่สุภาพน้ำเสียงเสียงที่ไพเราะชวนฟังบอกถึงความหวังดีแก่กันช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์สั่งสอนหรือแนะนำ ตักเตือนกันด้วยความหวังดีแสดงความเคารพนับถือกันใช้เหตุผลในการเจรจาโดยใช้ปัญญาไม่แสดงอาการโกรธกริ้วไม่ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหาทะเลาะโจมตีต่อกันพูดด้วยความหวังดีต่อกันและมุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม

๓) เมตตาโมกกรรม ควรแสดงออกทางใจด้วยความเมตตาโดยตั้งจิตปรารถนาดีต่อกันนึกคิดแต่ในสิ่งที่จะก่อประโยชน์ให้แก่กันและกันไม่คิดเบียดเบียนมุ่งร้ายผู้อื่นตั้งจิตปรารถนาดีคิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมองกันในแง่ดีมีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสแสดงความรักและไม่ตรี้อย่างจริงจังโดยไม่มีอุบายซ่อนเร้นไม่มีลักษณะที่เรียกว่าจู้จี้จุกจิกต่างแต่เป็นแบบว่ายอมรับจุดต่างและอยู่ด้วยจุดร่วมคือแม้จะมีความแตกต่างโดยผิวพรรณเชื้อชาติลัทธิศาสนาและสติปัญญาที่รับรู้และยอมรับกันตามเป็นจริงไม่ถือเป็นเรื่องที่จะแบ่งแยกรังเกียจเคียดฉุนกัน

๔) สาธารณโภคี จะต้องแบ่งปันในสิ่งของที่ได้มาโดยชอบธรรมมีความสุขในการให้แม้เป็นของเล็กน้อยก็ไม่หวงนำมาเฉลี่ยแบ่งกันให้ได้ใช้สอยบริโภคทั่วกันมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมิให้ช่องว่างระหว่างชนชั้นมากนัก

๕) ศีลสามัญญตา ควรมีความประพฤติรักษาระเบียบวินัยมีความสุจริตทางกายวาจาที่จะกลมกลืนเข้ากันได้มีความประพฤติดีงามต่อกันถูกต้องตามระเบียบวินัยของบ้านเมืองไม่เบียดเบียนผู้อื่นไม่ก่อความเดือดร้อนแก่สังคมจะต้องประพฤติตนในข้อปฏิบัติเดียวกันปฏิบัติตามกฎหมายเชื่อและยึดถือเคารพในสิ่งเดียวกันของสังคมไม่ทำตัวเป็นแกะดำในวงสังคมเคารพกฎหมายและระเบียบของสังคมที่ตกลงยอมรับกันทำตามกฎกติกาของสังคมมีความเสมอภาคส่วนบุคคลขจัดการเอารัดเอาเปรียบระหว่างสมาชิกในสังคมทุกคนจะต้องอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขโดยการยึดมั่นในระเบียบวินัย กฎเกณฑ์กติกาสังคมจะต้องร่วมกันรักษาผดุงความยุติธรรมเคารพกฎระเบียบค่านิยมของสังคม

๖) ทิฐูสามัญญตา จะต้องมีความเชื่อมั่นยึดถือในหลักการอุดมการณ์และอุดมคติที่ร่วมกันหรือสอดคล้องไปกันได้ยอมรับนับถือความคิดเห็นของกันและกันทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย

จะเห็นได้ว่าสาราณียธรรม ๖ เป็นหลักธรรมสำหรับสร้างความสามัคคีปรองดองในการแสดงออกถึงหน้าที่และความสัมพันธ์ของคนในรัฐควรปฏิบัติต่อกันในสังคมเพื่อความสามัคคีอยู่

ร่วมกันในสังคมมีความเห็นใจกันและมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันต่อหน้าและลับหลังทำให้เกิดความระลึกถึงกันสร้างสรรค์ให้เกิดความรักความเคารพการสงเคราะห์อนุเคราะห์กันไม่ให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันเสริมสร้างให้เกิดความสามัคคีในสังคมก็จะทำให้มีความมั่นคงและเป็นเอกภาพได้เพราะผลที่จะเกิดตามมาจากการประพฤติตามหลักธรรมนี้คือทำให้ระลึกถึงกันในแง่ดีทำให้เกิดความรักใคร่ปรองดองกันทำให้เกิดความเคารพมีสัมมาคารวะต่อกันทำให้เกิดการสงเคราะห์ช่วยเหลือเกื้อกูลกันทำให้เกิดความไม่วิวาทบาดหมางกันทำให้เกิดความพร้อมเพรียงสมัครสมานสามัคคีกันและทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน^{๘๐}

พระครูพิบูลย์ธรรมสถิต ฐิตสุโข (ยังบุญส่ง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักสาราณียธรรม ๖ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ๑) การนำหลักสาราณียธรรม ๖ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านทิวฐิสามัญญุตามีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด รองลงมา ด้านเมตตามโนกรรม ส่วน ด้านเมตตาวจกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ ๒) ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสาราณียธรรม ๖ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวม อยู่ในระดับมาก จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีการนำหลักสาราณียธรรม ๖ โดยภาพรวม แตกต่างกัน ส่วนอาชีพที่แตกต่างกันมีการนำหลักสาราณียธรรม ๖ ไม่แตกต่างกัน ๓) แนวทางการส่งเสริมการนำหลักสาราณียธรรม ๖ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ด้านเมตตาทายกรรม ควรยินดีให้คำแนะนำด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ด้านเมตตาวจกรรม ควรชี้แจงรายละเอียดให้ทราบถี่ถ้วน ด้านเมตตามโนกรรมควรให้เกียรติแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค ด้านสาธารณโภคี ควรมุ่งเน้นการจัดสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้านศีลสามัญญุตาคควรที่มีความเอื้อเพื่อมีมนุษยสัมพันธ์ไม่เป็นคนเจ้าอารมณ์ ด้านทิวฐิสามัญญุตาคควรใจกว้างพร้อมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการปฏิบัติงาน^{๘๑}

ศิริพงษ์ อรุณเดชาชัย ศักดิ์พงศ์ หอมหวล และ ประภัสสร ปรีเอี่ยม ได้วิจัยเรื่อง “สถานีสาราณียธรรม : พื้นที่บ่มเพาะความรู้ชุมชน” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ปัญหาความหลากหลายใน

^{๘๐} ฐิตสุโข ยังบุญส่ง, “การประยุกต์หลักสาราณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความปรองดองในการปฏิบัติงานวิชาชีพพยาบาลในโรงพยาบาลบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๕๙) : ๔๙-๕๘.

^{๘๑} พระครูพิบูลย์ธรรมสถิต ฐิตสุโข (ยังบุญส่ง), “การนำหลักสาราณียธรรม ๖ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช”, วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๑) : ๑๑๐-๑๒๑.

ชุมชน พบเห็นการดำเนินชีวิตของความสัมพันธ์ระหว่างกันหรือการประกอบอาชีพของคนส่วนใหญ่อาศัยประสบการณ์ที่ถ่ายทอดกันมา เผชิญกับความเสี่ยงต่อการสูญสลายเรื่องระบบความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติและคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ หลังจากความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติได้สูญสลายไปจากชุมชน แต่ยังคงดำเนินวิถีของตนได้ เพราะชุมชนมีจุดแข็งของการให้ความสำคัญต่อกัน ต่อตนเองและต่อคนอื่น ความมีน้ำใจเอื้ออาทรกันและแบ่งปัน ยึดมั่นขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี จึงต้องนำจุดแข็งไปสร้างกระบวนการบ่มเพาะความรู้ที่เหมาะสม ๒) นำหลักพุทธธรรม “สาราณียธรรม ๖” ประยุกต์ให้เอื้อต่อการบ่มเพาะความรู้ชุมชน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนเข้มแข็ง คุณลักษณะ ๖ ประการคือ หลักธรรมที่ ๑ เมตตาทายกรรม คุณลักษณะมีความสามัคคีเสียสละและร่วมแรงร่วมใจกัน หลักธรรมที่ ๒ เมตตาโมกกรรมคุณลักษณะมีจิตใจเมตตาเสียสละเพื่อส่วนรวม หลักธรรมที่ ๓ เมตตาวิจิตรกรรม คุณลักษณะคิดดี พูดดี ทำดีหลักธรรมที่ ๔ สาธารณโภคี คุณลักษณะมีน้ำใจเพื่อสังคม เคารพซึ่งกันและกัน หลักธรรมที่ ๕ สีลสามัญญตา คุณลักษณะปฏิบัติตามกฎระเบียบที่สังคมวางไว้ หลักธรรมที่ ๖ ทิฏฐิสามัญญตา คุณลักษณะมีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นมากขึ้น พบว่าการขับเคลื่อนด้วยการเรียนรู้และปฏิบัติตามหลักสาราณียธรรม ตามฐานคิดและคุณลักษณะ ๖ ประการ สามารถสร้างภูมิคุ้มกันการดำเนินชีวิตให้ผู้คนพ้นจากความเสี่ยง ๓) นำเครือข่ายสถานีสาราณียธรรมเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนอื่น เป็นการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในพฤติกรรมเชิงประจักษ์ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ๒ ช่องทาง คือการนำเครือข่ายไปเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนอื่น และชุมชนพื้นที่อื่นมาเรียนรู้ร่วมกันกับเครือข่ายสถานีสาราณียธรรม^{๒๒}

สุภัณฑิต จันท์สว่าง ธิดิวุฒิ หมั่นมี และสุรินทร์ นิยมางกูร ได้ศึกษาเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสามัคคี ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ๑) การส่งเสริมความสามัคคีในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด นครสวรรค์ มี ๓ ด้าน คือ ๑.๑) การบริหารแบบมีส่วนร่วมและยอมรับร่วมกัน ต้องบริหารงานที่เท่าเทียม เพื่อให้เกิดการยอมรับร่วมกัน ๑.๒) การบริหารโดยบังคับใช้กฎหมายที่เท่าเทียมกัน ต้องปฏิบัติต่อทุก คนภายใต้กฎหมายที่เท่าเทียมกัน ๑.๓) การรณรงค์สร้างความรักความสามัคคีเห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวม มีการจัดโครงการและกิจกรรม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมภายในองค์กร ๒) รูปแบบการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสามัคคีในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์ในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและยอมรับร่วมกันแนวทางในการส่งเสริม ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายที่เท่าเทียมกัน การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการยอมรับร่วมกันโดยการประชุมปรึกษาหารือเป็นประจำทุกเดือน เปิดพื้นที่หรือเวที

^{๒๒} ศิริพงษ์ อรุณเดชาชัย ศักดิ์พงศ์ หอมทวล และประภัสสร ปรีเอี่ยม, “สถานีสาราณียธรรม : พื้นที่บ่มเพาะความรู้ชุมชน”, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๐) : ๑๘๓-๑๙๕.

ทางความคิดให้เกิดการยอมรับและสร้างแนวทางส่งเสริมความสมานฉันท์ในองค์กร และไม่ใช่ความคิดเห็นตนเองเป็นใหญ่ คำนึงถึงหลักคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรมในการช่วยกันตัดสินใจ^{๘๓}

สมเกียรติ สำลีพันธ์,บรรจบ บรรณรุจิ และชันทอง วัฒนะประดิษฐ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการประยุกต์หลักสาราณียธรรมเพื่อการความขัดแย้งระหว่างการทำเรือแห่งประเทศไทยกับพนักงาน” ๑) ความขัดแย้งในกรณีที่พนักงานเรียกร้องในเรื่องการจ่ายค่าตอบแทนค่าทำงานล่วงเวลา ซึ่งมูลเหตุของความขัดแย้งมี ๓ ประการ คือ ทักษะคิด ผลประโยชน์และข้อมูลการจัดการความขัดแย้งดำเนินมาสู่การฟ้องร้องซึ่งทำให้สถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับผู้บริหารองค์กรขาดความปรองดองสมานฉันท์ ๒) หลักสาราณียธรรม ๖ เป็นหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้จัดการปัญหาความขัดแย้งและทำให้เกิดความรักความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในองค์กร ๓) การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างการทำเรือแห่งประเทศไทยกับพนักงานด้วยหลักสาราณียธรรม ๖ เริ่มต้นจากความเห็นที่ตรงกันการมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาในองค์กรร่วมกันความมีจิตคิดเมตตาต่อกันนำมาซึ่งการแสดงออกด้วยความเคารพ ให้เกียรติและเห็นอกเห็นใจกัน พร้อมทั้งจะแบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความเป็นธรรม องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัย คือ IP-OP Model คือ IP หมายถึง การพัฒนาสันติภายในตน (Inner Peace) นำไปสู่การพัฒนาสันติภายนอก OP (Outer Peace) ซึ่งจะนำไปสู่องค์กรสังคม อันอุดมด้วยสันติสุข^{๘๔}

สรุปได้ว่า จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสาราณียธรรม ๖ ซึ่งเป็นหลักธรรมแห่งความสามัคคีเป็นบ่อเกิดแห่งความสำเร็จทั้งปวง เป็นแหล่งพลังอันยิ่งใหญ่ที่สามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงให้เกิดขึ้นได้ และเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความสามัคคีมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันให้เกิดขึ้นด้วย หากสังคมใดต้องการที่จะเสริมสร้างความสามัคคีและความเป็นปึกแผ่นให้เกิดขึ้น ก็ควรที่จะต้องนำหลักสาราณียธรรม ๖ ที่ว่าด้วย เมตตาโมกกรรม เมตตาวิจิตรกรรม เมตตาภายกรรม สาธารณโภคี สีสสามัญญตา ทิฏฐีสามัญญตา ซึ่งหลักธรรมทั้ง ๖ ประการข้างต้นเป็นหลักธรรมสำหรับการเสริมสร้างความสามัคคีและความเป็นปึกแผ่นให้เกิดขึ้นในสังคมอันจะนำมาซึ่งความสุข ความสันติ ความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าทั้งหลายทั้งปวง สังคมที่เราอยู่ในปัจจุบันนี้คงจะมีความสุขและน่าอยู่มากกว่านี้ยิ่งนัก ถ้าหากว่าคนไทยทุกคน เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เข้าอกเข้าใจซึ่งกันและกัน ยอมรับในความแตกต่างซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกันให้กำลังใจซึ่งกัน

^{๘๓} สุภัณฑิต จันทร์สว่าง ธิติวุฒิ หมั่นมี และสุรินทร์ นียมมางกูร, “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสมานฉันท์ ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์”, วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๒) : ๕๗-๖๘.

^{๘๔} สมเกียรติ สำลีพันธ์, “แนวทางการประยุกต์หลักสาราณียธรรมเพื่อการจัดการความขัดแย้งระหว่างการทำเรือแห่งประเทศไทยกับพนักงาน”, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, ปีที่ ๕ (ฉบับพิเศษ, ๒๕๖๐) : ๔๔๓-๔๕๖.

และกัน และรู้จักการให้อภัยกันอยู่ตลอดเวลา ขอให้ทุกท่านมาร่วมมือกันพัฒนาสังคมของพวกเราให้มีความอบอุ่นและน่าอยู่กันเถิด โดยการเสริมสร้างความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันให้เกิดขึ้นในสังคม แล้วพวกเราจะได้พบกับสันติภาพและความอบอุ่นที่แต่ละคนต่างก็ปรารถนาและใฝ่ฝันหากันอยู่ตลอดมา

ตารางที่ ๒.๔๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสาราณียธรรม ๖

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ณฐาน แยมสรวล,	การปรองดองตามหลักวิชาการนั้นมีรูปแบบและวิธีสร้างความปรองดองเป็น ๒ ประเด็นหลักคือการพูดคุยเจรจาและการกำหนดข้อตกลงร่วมกันในสังคม
พระครูพิบูลย์ธรรมสถิต ฐิตสุโข (ยังบุญส่ง),	การนำหลักสาราณียธรรม ๖ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก
ศิริพงษ์ อรุณเดชา และคณะ	การขับเคลื่อนด้วยการเรียนรู้และปฏิบัติตาม หลักสาราณียธรรม ตามฐานคิดและคุณลักษณะ ๖ ประการ สามารถสร้างภูมิคุ้มกันการดำเนินชีวิตให้ผู้คนพ้นจากความเสี่ยง นำเครือข่ายสถานีสาราณียธรรมเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนอื่น เป็นการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในพฤติกรรมเชิงประจักษ์ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ๒ ช่องทาง คือการนำเครือข่ายไปเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนอื่น และชุมชนพื้นที่อื่นมาเรียนรู้ร่วมกันกับเครือข่ายสถานีสาราณียธรรม
สุบัณฑิต จันทร์สว่าง และคณะ	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสามานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์ในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและยอมรับร่วมกันแนวทางการส่งเสริม ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายที่เท่าเทียมกัน การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการยอมรับร่วมกันโดยการประชุมปรึกษาหารือเป็นประจำทุกเดือน เปิดพื้นที่หรือเวทีทางความคิดให้เกิดการยอมรับและสร้างแนวทางส่งเสริมความสามานฉันท์ในองค์กร และไม่ใช้ความคิดเห็นตนเองเป็นใหญ่ คำนึงถึงหลักคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรมในการช่วยกันตัดสินใจ

ตารางที่ ๒.๔๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสารานุกรม ๖ (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
สมเกียรติ สำลีพันธ์, บรรจบ บรรณรุจิ และชันทอง วัฒนะประดิษฐ์	ความเห็นที่ตรงกันการมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาในองค์กร ร่วมกันความมีจิตคิดเมตตาต่อกันนำมาซึ่งการแสดงออกด้วยความเคารพ ให้เกียรติและเห็นอกเห็นใจกัน พร้อมทั้งจะแบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความเป็นธรรม

๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” ผู้วิจัยได้วางกรอบในศึกษาโดยจะการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการกล่อมเกลากองการเมือง^{๕๕} (๑) สถาบันครอบครัว(๒) กลุ่มเพื่อน (๓) สถาบันการศึกษา (๔) กลุ่มอาชีพ (๕) สถาบันสื่อมวลชน (๖) สถาบันทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย สมปอง รักษาธรรม,^{๕๖} (๑) จิตสำนึกและความศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย (๒) จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ (๓) จิตสำนึกในการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น (๔) จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย (๕) จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค (๖) จิตสำนึกในหลักความยุติธรรม (๗) จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง (๘) จิตสำนึกในหลักนิติธรรม และหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนโดยใช้หลักสารานุกรม ๖^{๕๗}

^{๕๕} จุมพล หนีมพานิช, กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองกับทัศนคติทางการเมืองของคนไทย, เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของเมืองไทย หน่วยที่ ๕ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๓), หน้า ๑๗-๑๘.

^{๕๖} สมปอง รักษาธรรม, “ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในพื้นที่ภาคใต้กับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในประเทศไทยช่วงปี.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๒ : ศึกษากรณีเปรียบเทียบ นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ๕ จังหวัดภาคใต้”, *คุณภูมินพนธ์ปรัชญาคุณภูมินพนธ์ สาขาสื่อสารการเมือง*, (บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๕๒), หน้า ๓๒-๓๔.

^{๕๗} ที.ปา. (ไทย) ๓/๓๑๗/๒๑๗.

สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริม
วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
ของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการ
วิเคราะห์ (SWOT Analysis)

๑. จุดแข็ง (Weaknesses)
๒. จุดอ่อน (Strengths)
๒. จุดแข็ง (Weaknesses)
๓. โอกาส (Opportunities)

หลักสสารณียธรรม ๖

๑. เมตตากรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา)
๒. เมตตาวจีกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา)
๓. เมตตามโนกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี)
๔. สาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน)
๕. สีลสามัญญตา (มีความประพฤติสุจริตตั้งมารักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม)
๖. ทิฏฐิสามัญญตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน)

**ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรม
ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ
ประชาชนโดยการกลมเกลียวทางการเมือง**

๑. สถาบันครอบครัว
๒. กลุ่มเพื่อน
๓. สถาบันการศึกษา
๔. กลุ่มอาชีพ
๕. สถาบันสื่อมวลชน
๖. สถาบันทางการเมือง

**การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อ
ส่งเสริมวัฒนธรรมการทาง
การเมืองในระบอบประชาธิปไตย
ของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี**

๑. จิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
๒. จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ
๓. จิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น
๔. จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย
๕. จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค
๖. จิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม
๗. จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง
๘. จิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม

แผนภาพที่ ๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิด อธิบายได้ว่า งานวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” มี ๒ องค์ประกอบสำคัญ คือ ๑) ทฤษฎีเกี่ยวกับการกล่อมเกลาทางการเมือง ประกอบด้วย สถาบันครอบครัว, กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา, กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน), สถาบันสื่อมวลชน, และสถาบันทางการเมือง ๒) วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วย จิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ จิตสำนึกในการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค จิตสำนึกในหลักความยุติธรรม จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้น ต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง จิตสำนึกในหลักนิติธรรม ๓) หลักสารณียธรรม ๖

ขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ให้ได้มาซึ่งแนวคิด ทฤษฎีที่เหมาะสมและมีความสอดคล้องในการนำไปเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และดำเนินการต่อด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเชิงวิชาการ และการบริหารงาน เพื่อให้ได้แนวทางสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักในระบอบประชาธิปไตย ผู้วิจัยนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากการสัมภาษณ์ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อตรวจสอบถึงการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ว่ามีความครบถ้วน เพื่อการพัฒนาต่อไป และดำเนินการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อการตรวจสอบและยืนยันการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ว่ามีความถูกต้อง ครบถ้วน เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่อไปในอนาคต

ขอบเขตเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาสภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน โดยใช้หลัก (๑) วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วย จิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย, จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ, จิตสำนึกในการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น, จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย, จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค, จิตสำนึกในหลักความยุติธรรม, จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้น ต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง, จิตสำนึกในหลักนิติธรรม, (๒) การกล่อมเกลาทางการเมือง ประกอบด้วย ๖ กลุ่ม คือ สถาบันครอบครัว, กลุ่มเพื่อน, สถาบันการศึกษา, กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน), สถาบันสื่อมวลชน, และสถาบันทางการเมือง และทำการศึกษาถึงหลักพุทธธรรมที่มีความเหมาะสมและ

ครอบคลุม โดยนำหลักพุทธธรรม คือ หลักสาราณียธรรม ๖ นำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมวัฒนธรรม
ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

ผลการวิจัย เมื่อผู้วิจัยดำเนินการวิจัยครบทุกกระบวนการแล้วทำการวิเคราะห์
สังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทาง
การเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน และนำหลักพุทธธรรม คือ หลักสาราณียธรรม ๖ มา
บูรณาการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน
ให้มีความสมบูรณ์ เหมาะสม เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาต่อไป

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” ด้วยวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูล เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่มีเนื้อหาสนับสนุนผลการวิจัยชัดเจนมากขึ้น สำหรับวิธีวิจัย สำหรับวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมีกระบวนการวิจัย และขั้นตอนการดำเนินงาน และการวิจัยเชิงปริมาณโดยการแจกแบบสอบถาม (Survey Research) ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ การวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๒.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๓ การวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๓.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณ

๓.๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูล เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่มีเนื้อหาสนับสนุนผลการวิจัยชัดเจนมากขึ้น สำหรับวิธีการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับงานวิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

และการวิจัยเชิงปริมาณโดยการแจกแบบสอบถาม (Survey Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

๓.๒ การวิจัยเชิงคุณภาพ

๑. ประชากรเชิงคุณภาพ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักของผู้วิจัย ได้แก่ นักวิชาทางศาสนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกพรรคการเมือง ผู้นำชุมชน ข้าราชการประจำ และนักวิชาการทางรัฐศาสตร์

๒. เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่

๑) นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา	๔ รูป
๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๓ คน
๓) สมาชิกพรรคการเมือง	๓ คน
๔) ผู้นำชุมชน	๓ คน
๕) เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง	๒ คน
๖) นักวิชาการทางรัฐศาสตร์	๓ คน

ทั้งนี้ เมื่อกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้น และคัดเลือกทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการสัมภาษณ์ต่อไป^๑

๓.๒.๑ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้การกำหนดเกณฑ์ (Criterion) จำนวน ๑๘ รูป/คน แบ่งออกเป็น ๖ กลุ่ม คือ นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกพรรคการเมือง ผู้นำชุมชน ข้าราชการประจำหรือเจ้าหน้าที่องค์กรอิสระ และนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ ตามรายนามผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

^๑ Creswell, J. W., *Qualitative Inquiry and Research Design : Choosing Among Five Traditions*, (Thousand Oaks, CA: Sage, 1998), pp. 112-113.

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
กลุ่มที่ ๑ นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา ๔ รูป		
๑	พระวชิรธรรมคณี	เจ้าคณะจังหวัดเพชรบุรี
๒	พระครูวัชรสุวรรณาท,ดร.	เจ้าคณะอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี)
๓	พระครูอุดมเจติยารักษ์	อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย สงฆ์เพชรบุรี
๔	พระศิวกร ปณญาวุฒโฒ	อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย สงฆ์เพชรบุรี
กลุ่มที่ ๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๓ คน		
๕	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑
๖	นายสาธิต อุตระกุล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๒
๗	นายสุชาติ อูสาหะ	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๓
กลุ่มที่ ๓ สมาชิกพรรคการเมือง ๓ คน		
๘	นายณรงค์ นวลมาถต์	ตัวแทนพรรคพลังประชารัฐ
๙	นายสาโรจน์ ธีรจารุกุล	ตัวแทนพรรคชาติไทยพัฒนา
๑๐	นายสุนทร มีแสง	ตัวแทนพรรคเพื่อไทย
กลุ่มที่ ๔ ผู้นำชุมชน ๓ คน		
๑๑	นายธีรศักดิ์ พานิชวิทย์	นายกองค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๑๒	นายประยุทธ สุขขารมย์	อดีตกำนันตำบลบ้านแหลม อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
๑๓	นายภานุพันธ์ เครือแก้ว	กำนันตำบลไร่ส้ม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
กลุ่มที่ ๕ เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ๒ คน		
๑๔	นายอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี	
๑๕	นางสุทธดา คงเดชา	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี
กลุ่มที่ ๖ นักวิชาการทางรัฐศาสตร์ ๓ คน		
๑๖	นายนพ เพ็ญฟู	อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

- ๑๗ นางศิริเพ็ญ สุดแสนสง่า อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิต
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
- ๑๘ นายกิตติพงษ์ โคตรจันทิก อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิต
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

(๒) แสดงรายชื่อการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัย ซึ่งหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ ได้กำหนดจัดให้มีขึ้นเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผ่านระบบออนไลน์ Zoom ID: 4567898993 จำนวน ๙ รูปหรือคน ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	ชื่อสกุล	ตำแหน่ง
๑	พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๒	ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	อดีตสมาชิกวุฒิสภา
๓	รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
๔	รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๕	รศ.อนุภูมิ ไชวเจริญ	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ลำดับที่	ชื่อสกุล	ตำแหน่ง
๖	ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต	เลขานุการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์
๗	อาจารย์ ดร.อภิญา ฉัตรช่อฟ้า	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๘	อาจารย์ ดร.ธันยพันธ์ จันทร์ทรงพล	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สถาบัน รัชต์ภาคย์
๙	นายทวีศักดิ์ นักเบตร์	หัวหน้างานจัดการเลือกตั้งจังหวัดเพชรบุรี

๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ซิลเวอร์แมน (Silverman, 2000) ได้นำเสนอถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมี ๔ วิธี คือ (๑) การสังเกต (Observation) (๒) ตำราและเอกสาร (Texts & Documents) (๓) การสัมภาษณ์ (Interviews) (๔) การบันทึกวีดิทัศน์และโสตทัศนอุปกรณ์ (Audio & video recording)^๒

^๒ Silverman, D., *Doing Qualitative Research : A Practical Handbook*, (London: Sange, 2000), p. 90.

การสัมภาษณ์เป็นวิธีการที่จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นและมุมมอง ค่านิยมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ระบุไปถึงการบอกเล่าประสบการณ์ต่างๆ ที่สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลนั้นๆ ได้มีปฏิกริยาต่อเหตุการณ์หรือสภาวะแวดล้อมอย่างไร และที่สำคัญการสัมภาษณ์จะเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีตมาพรรณนาได้^๓

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ โดยการสัมภาษณ์จะใช้ลักษณะของการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (The semi-structured interview) โดยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง (Structural Interviewing Guideline) ซึ่งเป็นการตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) เป็นเกณฑ์และจะใช้แนวคิดทฤษฎีการต่อจิ๊กซอว์ (Jigsaw Puzzle) คือ การสอบถามเพิ่มเติมในรายละเอียดจนสามารถนำมาประมวลต่อเรื่องให้เห็นภาพรวม (Bid picture) และรายละเอียดปลีกย่อย (Decorated Context) ทั้งนี้ในการดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือดำเนินการดังนี้

๑) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ คือ จากพระไตรปิฎก และข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยฉบับนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒) กำหนดโจทย์การวิจัย (Research Question) เป็นเกณฑ์หลัก

๓) กำหนดวัตถุประสงค์หรือผลลัพธ์ที่ต้องการทราบ เพื่อให้สอดคล้องกับโจทย์การวิจัย

๔) กำหนดข้อคำถามเชิงโครงสร้าง (Structural Interview Guideline) ซึ่งเป็นการตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) เป็นเกณฑ์

๕) นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาฯ ศึกษาคณะที่ปรึกษาฯ เพื่อตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข

๖) นำแบบสัมภาษณ์ที่อาจารย์ที่ปรึกษาฯ ศึกษาคณะที่ปรึกษาฯ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมได้ตรวจสอบมาปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์

๗) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๑. การสัมภาษณ์ (Interviewing)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงกึ่งโครงสร้างและใช้แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างจากแนวคิดของแพตตัน (Patton, 1990) ที่ระบุว่า การสัมภาษณ์เป็นการสื่อสารที่จะทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมใดๆ ซึ่งผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะทราบว่าการส่งเสริมวัฒนธรรมทาง

^๓ Creswell, J. W., *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Traditions*, (Thousand Oaks, CA: Sage, 1998), p. 121.

การเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนนั้น อย่างไร ซึ่งคำตอบที่ได้จะนำมาประมวลผลจัดหมวดหมู่ (Categories)

๓.๒.๓ การจัดการเก็บข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล กระบวนการถัดมาคือการจัดการเก็บข้อมูล ไมล์และฮูเบอร์มัน กล่าวถึงการจัดการข้อมูลว่า ในการบริหารจัดการข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น เนื่องจากข้อมูลมีที่มาจากหลายแหล่ง บางครั้งอาจเป็นวัสดุต่างๆ เราจะต้องจัดการให้มีความง่าย ยืดหยุ่น ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการดังนี้

- ๑) การสัมภาษณ์เชิงลึกและการบันทึกเทป
- ๒) จัดหมวดหมู่ข้อมูลที่บันทึก
- ๓) ถ่ายโอนข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์

๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ไปพร้อมๆ กัน โดยไม่ได้มีการแยกส่วน เพื่อให้ข้อมูลสามารถสนับสนุน และอ้างอิงในส่วนต่างๆ ไปพร้อมๆ กัน โดยใช้คำถามการวิจัยเป็นตัวตั้ง ตามแนวคิดของ แอสสัน เครสเวลล์ พลาโน คลาสส์ เพสกา และ เครสเวลล์ ที่แนะนำว่า การวิเคราะห์ข้อมูลโดยทั่วๆ ไปต้องมีความเชื่อมโยงและ การบูรณาการสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การตีความ และอภิปรายผลที่เป็นเอกภาพ^๔

๓.๓ การวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๓.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณ

๑. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาแล้วตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งแล้วถ่ายข้อมูลลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

๒. ทำการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

๑. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) มาใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ระดับการglomเกลตาทางการเมือง ระดับส่งเสริม

^๔ Creswell, J. W., Plano Clark, V. L., Gutmann, M. L., & Hanson, W. E., *Advanced Mixed Mresearch Designs*, (Thousand Oaks, CA: Sage, 2003), p. 229.

วัฒนธรรมทางการเมือง โดยหลักสารณียธรรม 6 และระดับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ๑) ข้อมูลทั่วไปใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม๒) ระดับความคิดเห็นใช้สถิติการวิเคราะห์เป็นค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติอัตราส่วนร้อยละค่าเฉลี่ย (X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ดังนี้

๑. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	F	แทน	ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนเป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

๒. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร } \bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

๓. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum fx^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบน
$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองทุกตัว
$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง
f	แทน	ความถี่ของข้อมูล

๒. สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ประกอบด้วย

๒.๑ ค่าสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Product Moment) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้ในการวิเคราะห์การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๒.๒ การวิเคราะห์ที่ใช้ในการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis: MRA) โดยกำหนดตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยด้านการกล่อมเกลາทางการเมือง และปัจจัยด้านหลักสารานุกรม 6 และตัวแปรตามคือ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีโดยสมการถดถอยที่ใช้ในการทดสอบเป็น ดังนี้

$$Y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \beta_3 x_3 + e$$

โดย A = ปัจจัยด้านการกล่อมเกลาทางการเมือง

B = ปัจจัยด้านหลักสารานุกรม 6

C = การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๓.๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร (Population) ที่ใช้ในศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งทั้งหมดในจังหวัดเพชรบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป ๓๘๐,๗๕๕ จำนวน คน^๕

๒. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้สูตร Taro Yamane^๖ จำนวน ๓ เขตการเลือกตั้งทั้งจังหวัดเพชรบุรี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน ดังตารางที่ ๓.๔

กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชากรในพื้นที่เขตการเลือกตั้งทั้ง ๓ เขตการเลือกตั้ง เขตการเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเมือง อำเภอบ้านแหลม ยกเว้น ตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน ตำบลบางตะบูนออก เขตการเลือกตั้งที่ ๒ อำเภอท่าสาย อำเภอชะอำ เขตการเลือกตั้งที่ ๓ อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านลาด

^๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี, **สรุปข้อมูลหน่วยเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิประชากร คริวเรือน ณ. วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑**, (เพชรบุรี : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี, ๒๕๖๑), หน้า ๑๒.

^๖ สุจินต์ ธรรมชาติ, **การวิจัยภาคปฏิบัติวิธีสถิติ**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๔๘.

อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน อำเภอบ้านแหลม (เฉพาะตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน ตำบลบางตะบูนออก) โดยผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบวิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างซึ่งในงานวิจัยที่กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ ๕ หรือ ๐.๐๕

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n)

$$n = \frac{๓๘๐,๗๕๙}{๑ + (.๐๕)^2}$$

$$= ๓๙๙.๕๘$$

ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่าง n = ๔๐๐

ดังนั้นจึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๐๐ คน เมื่อได้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแล้วผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม

๓. กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง จากประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดเพชรบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของแต่ละเขตการเลือกตั้ง ดังปรากฏตามตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ แสดงการหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในพื้นที่เขตการเลือกตั้งทั้ง ๓ เขตการเลือกตั้งของจังหวัดเพชรบุรี

เขตการเลือกตั้ง	อำเภอ	ประชากรเขตการเลือกตั้ง	สูตร $n = \frac{n_1 \times N_1}{N}$	กลุ่มตัวอย่าง (ประชากร)
๑	อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม (ยกเว้นตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน, ตำบลบางตะบูนออก)	๑๒๓,๓๒๐	$\frac{๔๐๐ \times ๑๒๓,๓๒๐}{๓๘๐,๗๕๙}$	๑๒๙.๕๕
๒	อำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง	๑๓๐,๓๓๓	$\frac{๔๐๐ \times ๑๓๐,๓๓๓}{๓๘๐,๗๕๙}$	๑๓๖.๙๒

๓	อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านลาด อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน อำเภอบ้านแหลม (เฉพาะ ตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน ตำบลบางตะบูนออก)	๑๒๗,๑๐๖	$\frac{๔๐๐ \times ๑๒๗,๑๐๖}{๓๘๐,๗๕๙}$	๑๓๓.๕๒
รวม	๓ เขต	๓๘๐,๗๕๙		๔๐๐

๔. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดย

๑. เลือกเฉพาะเขตการเลือกตั้งแต่ละอำเภอ จากทั้ง ๓ เขตการเลือกตั้ง ตามตารางที่ ๓.๔
๒. โดยการจับสลากเลือกเขตตัวอย่าง จากแต่ละกลุ่มอำเภอ จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ ๓ อำเภอตามเขตการเลือกตั้ง ตามตารางที่ ๓.๑
๓. ผู้วิจัยลงพื้นที่ด้วยตนเองและส่งไปรษณีย์ ตามประชากรที่ได้จากทั้ง ๓ เขตการเลือกตั้งเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ขอความร่วมมือให้ตอบแบบสอบถามจนครบตามจำนวนที่ต้องการ ตามบัญชีแนบท้ายภาคผนวก

๓.๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนววัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามปลายปิดและคำถามแบบปลายเปิด ดังมีรายละเอียดแบ่งเป็น ๕ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน ๕๘ ข้อ

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการกล่อมเกลาทางการเมือง ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน ๑๒ ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	๕
ระดับมาก	ให้คะแนนเท่ากับ	๔
ระดับปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	๓
ระดับน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	๒
ระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	๑

จากนั้นนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสังคมศาสตร์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย โดยการหาค่าอันตรภาคชั้นเพื่อจัดระดับช่วงของการหาค่าเฉลี่ย

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำที่สุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
๔.๒๑ - ๕.๐๐ หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
๓.๔๑ - ๔.๒๐ หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
๒.๖๑ - ๓.๔๐ หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
๑.๘๑ - ๒.๖๐ หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
๑.๐๐ - ๑.๘๐ หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามเกี่ยวกับส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ตามหลักสาราณียธรรม ๖

ตอนที่ ๕ แบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์และตั้งคำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

๑. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

๒. การสร้างเครื่องมือ

๑) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ คือ จากพระไตรปิฎก และข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เหมาะสมและสอดคล้องกับงานวิจัยฉบับนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามและร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

๒) ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยแบบสอบถามเป็นคำถามประเภทคำถามปลายปิด และประเภทคำถามปลายเปิดซึ่งมีรายละเอียด ๕ ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยใช้แบบสอบถามแบบมีตัวเลือกให้ตอบจำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๒๓ ข้อ ในแต่ละข้อมี ๕ ตัวเลือก คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๒๔ ข้อ ในแต่ละข้อมี ๕ ตัวเลือก คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีตามหลักสาราณียธรรม ๖ จำนวน ๖ ข้อ ในแต่ละข้อมี ๕ ตัวเลือก คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ ๕ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะของการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

๓. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

๑) นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาแนวคิดการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ดังได้กล่าวข้างต้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แนะนำเพิ่มเติม ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา เพื่อให้ได้ข้อความที่สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒) นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมได้ตรวจสอบมาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

๓) นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือวิจัยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาผู้เชี่ยวชาญที่มีเกณฑ์ดังกล่าวจำนวน ๕ ท่าน เพื่อเป็นการตรวจสอบเนื้อหาความชัดเจนของแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะเพื่อทำการแก้ไขให้ดีขึ้น

๔) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ตรงตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ

๕) นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำมา คำนวณหาค่าของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจ โดยใช้สูตร ดังนี้คือ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC = ดรรชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยที่

+1 = แน่ใจว่าสอดคล้อง

0 = ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

-1 = แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

ค่าความสอดคล้องแบบ IOC ของแบบสอบถามเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อ ส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ทำ การคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องแบบ IOC ที่มีค่าตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไป จำนวน ๕๘ ข้อ จึงบ่ง ชี้ให้เห็นว่า ข้อคำถามแต่ละข้อมีความตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำแบบทดสอบนี้ไปหาค่าความเชื่อมั่นได้ โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ คน ประกอบด้วย

ลำดับที่	ชื่อสกุล	ตำแหน่ง
๑	รศ.ดร. เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	รศ.ดร. ธัชชนันท์ อิศรเดช	อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	รศ. ประณต นันทิยะกุล	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย

ลำดับที่	ชื่อสกุล	ตำแหน่ง
๔	รศ. อนุภูมิ โสวเกษม	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย
๕	รศ.ว่าที่ พ.ท. ดร.สวัสดิ์ วิริตติติกาล	อาจารย์พิเศษ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข และเสนอแนะมาปรับแก้ไขแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบอีกครั้ง แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีคุณลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน ใน ๓ เขตการเลือกตั้งของจังหวัดเพชรบุรี แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการทางสถิติ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟาของ “ครอนบาค”^๗ (Cronbach's Alpha Coefficient) ดังนี้คือ

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α = ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
 k = จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ
 $\sum s_i^2$ = ความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ
 s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมของผู้ตอบทั้งหมด

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม^๘ จากคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ จำนวน ๕๘ ข้อซึ่งบ่งชี้ให้เห็นค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังกล่าว จึงเป็นเครื่องมือที่มีความเหมาะสมมีคุณภาพและมีความเชื่อถือได้สูง สามารถนำไปใช้วัดระดับความพึงพอใจในการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

^๗ บุญชม ศรีสะอาด, *วิธีทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม ๑*, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๓), หน้า ๗๕ - ๗๖.

^๘ สุจินต์ ธรรมชาติ, *การวิจัยภาคปฏิบัติ*, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๗๒.

นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบพิจารณาจัดพิมพ์ แล้วนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

เพื่อให้สามารถเข้าใจมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้แสดงกระบวนการในการดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังนี้

๓.๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

๑) นำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่องานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากร ๔๐๐ ชุด

๒) ผู้วิจัยออกไปแจกข้อมูลแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้โดยขอความร่วมมือประชากรจำนวน ๔๐๐ ชุด

๓) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบให้สมบูรณ์ด้วยตนเอง

๔) นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องอีกครั้ง

๕) จัดหมวดหมู่ของข้อมูล แล้วบันทึกข้อมูลเป็นรหัสไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์

๖) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

๗) ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

๓.๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบครบถ้วน และความถูกต้องของข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติและประมวล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ ตามลำดับดังนี้

วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ คือ

๑. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage)

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการกล่อมเกลາทางการเมือง ๖ ประเด็น คือ

๑. สถาบันครอบครัว

๒. กลุ่มเพื่อน

๓. สถาบันการศึกษา

๔. กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน)

๕. สถาบันสื่อมวลชน

๖. สถาบันทางการเมือง

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ๘ ประเด็น คือ

๑. จิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
๒. จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ
๓. จิตสำนึกในการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น
๔. จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย
๕. จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค
๖. จิตสำนึกในหลักความยุติธรรม
๗. จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง
๘. จิตสำนึกในหลักนิติธรรม

วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

๔. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางของการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

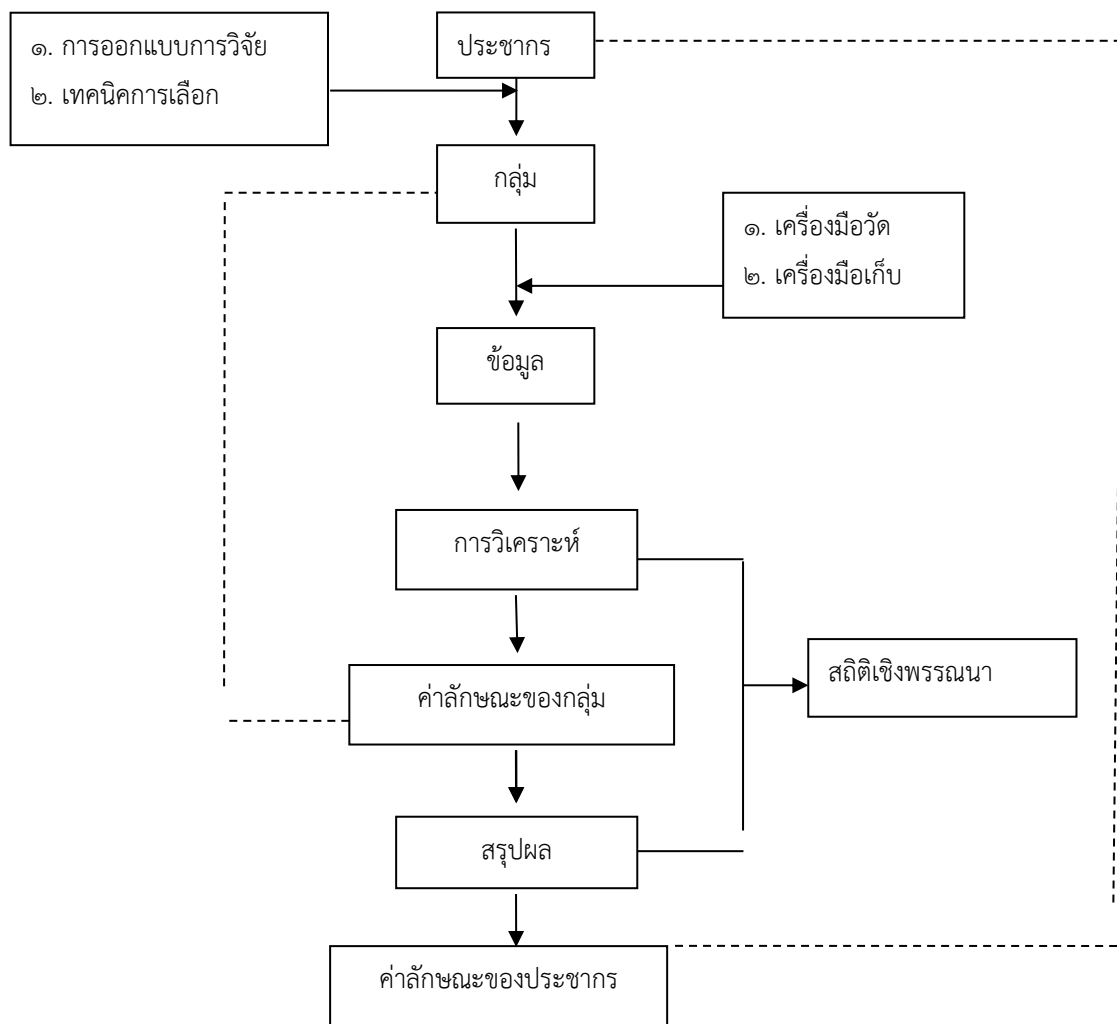
๕. วิเคราะห์ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหา (Contents Analysis) ด้วยวิธีวิเคราะห์ความถี่เพื่อให้สามารถเข้าใจในกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสามารถสรุปขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดังกล่าว ได้ดังนี้

๖. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้คือ สถิติพรรณนาหรือสถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย \bar{X} (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป

ดังนั้นในทางปฏิบัตินักวิจัยจึงต้องศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงใช้กระบวนการหรือวิธีทางสถิติตั้งแต่การเลือกตัวอย่างถึงการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าลักษณะประจำของกลุ่มตัวอย่างที่เรียกว่า ค่าสถิติ แล้วจึงใช้ค่าสถิติของกลุ่มตัวอย่างไปประมาณค่าลักษณะของประชากร โดยการสรุปอ้างอิง^๔ ดังต่อไปนี้

^๔ สีน พันธพิณิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : วิทยพัฒน์, ๒๕๕๔), หน้า ๒๔๒.

แผนภูมิที่ ๓.๑ แสดงขั้นตอนหน้าที่ของสถิติวิจัย

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ ๑) เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี และ ๓) เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดย ๑) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี คือ (๑) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา ๔ รูป (๒) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเมือง คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓ คน สมาชิกพรรคการเมือง จำนวน ๓ คน (๓) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง จำนวน ๒ คน (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ ๓ คน (๕) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตัวแทนภาคประชาชน จำนวน ๓ คน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๘ รูปหรือคน

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสิทธิ์เลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของจังหวัดเพชรบุรีแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมี ๓ เขตเลือกตั้ง ๘ อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น ๔๐๐ คน จากจำนวนประชากร ๓๘๐,๗๕๙ คน ๒) จากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๙ รูปหรือคน

โดยแยกประเด็นในการวิเคราะห์ออกตามวัตถุประสงค์ คือ

๔.๑ สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๔.๒ ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๔.๓ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๔.๖ การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

๔.๗ องค์กรความรู้

๔.๗.๑ องค์กรความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๗.๒ องค์กรความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

๔.๑ สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) จุดแข็ง (Weaknesses), จุดอ่อน (Strengths), โอกาส (Opportunities), อุปสรรค (Threats)

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) จำนวน ๑๘ รูปหรือคนซึ่งครอบคลุมประเด็นเรื่องที่วิจัยโดยผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีส่วนต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) จุดแข็ง (Weaknesses), จุดอ่อน (Strengths), โอกาส (Opportunities), อุปสรรค (Threats) ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

๑. จุดแข็ง (Weaknesses) เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

๑. การเรียนรู้การเมืองที่สำคัญเป็น ซึ่งเป็นการบ่มเพาะและทราบถึงวัฒนธรรมทางการเมืองแบบดั้งเดิม อันสำคัญ ได้แก่ ทศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมที่เกี่ยวกับการเมืองได้รับการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งโดยการที่ครอบครัวพี่น้องพวกพ้องทางการเมืองที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นสถาบันหรือองค์กรที่มีความสำคัญในการเรียนรู้ทางการเมืองแก่คนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ได้อย่างปฏิเสธไม่ได้ว่า ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัวพี่น้องพวกพ้อง สำหรับการเรียนรู้ทางการเมืองอยู่หลายวิถีแต่ส่วนใหญ่มักจะเกิดขึ้นอย่างไม่มีการวางแผนที่เป็นระบบ และส่วนใหญ่เป็นไปโดย ไม่ตั้งใจและครอบครัวก็เป็นโครงสร้างที่ทำหน้าที่ในการอบรมกล่อมเกลามาแต่พวกพ้องมีปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองทางสังคม อันเป็นโครงสร้างที่จะได้พบ^๑

^๑ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๒. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยโดยนักการเมืองคนทางการเมืองได้ปลูกฝังทัศนคติทางการเมือง รวมทั้งแสดงเหตุผลทางการเมืองให้คนประชาชนยอมรับและตัดสินใจตามเหตุผลนั้นและสามารถไปร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้อย่างเสรีและอิสระ^๒

๓. การได้รับฟังจากการพูดคุยเรื่องการเมือง แต่ด้วยสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปประชาชนมีความรู้มากขึ้น และสามารถค้นหาข้อมูลโดยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและรวดเร็วกว่าแต่ก่อนยอมทำให้มีความคิดเป็นของตัวเอง และมีเพื่อนพวกพ้องที่ทัศนคติตรงกันก็จะพากันสนใจในสิ่งนั้นได้และนำมาสนทนาร่วมกัน^๓

๔. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนคนรุ่นใหม่ เพราะเป็นบุคคลที่สำคัญในสังคม ณ ปัจจุบันนี้ โดยผ่านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึมซับความรู้ต่างๆ มาจากสิ่งรอบตัว เช่น เพื่อน คนใกล้ตัว เนื่องจากสมัยนี้ เยาวชนหรือคนรุ่นใหม่เติบโตมาพร้อมเทคโนโลยี และสามารถค้นหาข้อมูล ค้นหาความรู้ได้อย่างรวดเร็ว จึงมีความเป็นตัวของตัวเองสูง การที่จะเชื่อใครหรืออะไร เขาจะค้นหาด้วยตัวเอง^๔

๕. ระบบพวกพ้องมีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง เนื่องจากว่ากลุ่มเพื่อนหรือพวกพ้องมีการคุยกันโดยปลูกฝังความสัมพันธ์ให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ในสังคมประชาธิปไตย ดังนั้นไม่ควรละเลยให้การพัฒนาประเทศเป็นของใครคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ต้องให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งหรือการสร้างทัศนคติที่ดีต่อมุมมองทางการเมือง เพราะการเลือกตั้งหรือการทัศนคติคือการเลือกคนที่จะมาบริหารประเทศโดยมีแนวคิดที่ว่าจะต้องมีชีวิตที่ดีขึ้น โดยธรรมชาติให้เกิดมีความสนใจทางการเมืองโดยถือว่าทุกคนทำหน้าที่เป็นประชาชนที่ดีของพื้นที่^๕

๖. การสื่อสารมวลชนในพื้นที่ ปัจจุบันมีการแนะนำข่าวสารการเมืองที่สร้างการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยม ความนิยมชมชอบกับปัจเจกบุคคลทางการเมือง และพูดหรือทำข่าวถึงการปกครองในระบอบประชาธิปไตยรวมถึงข้อปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่นเมื่อเข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมก็นับได้ว่าการเสนอข่าวสารต่างๆ ทำให้ประชาชนมีพฤติกรรมและการปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของสังคมและการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยเชิงสร้างสรรค์ได้ชัดเจนมากขึ้นกว่าเดิม^๖

^๒ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^๓ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^๔ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^๕ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^๖ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๗. ปัจจุบันนักการเมืองที่อยู่ในเขตพื้นที่ต่างๆ จะมีบทบาทที่จะเข้ามาเป็นนักการเมืองที่อยู่ในสายตาของประชาชนและเป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยนักการเมืองท่านนั้นเป็นนักการเมืองที่ทำเพื่อประชาชนส่วนมากด้วยการลงพื้นที่ต่างๆ เพื่อสร้างความเป็นกันเองและก็จะเข้ามามีส่วนร่วมกับภาคประชาสังคมเป็นส่วนมาก^๗

๘. ปัจจุบันประชาชนจะเน้นความนิยมทางการเมืองจะเป็นไปตามช่วงกระแสโดยอิงกับตัวบุคคลเป็นหลักมากกว่าพรรคการเมืองในอดีตจะเห็นว่าบางช่วงบางตอนพรรคการเมืองก็จะความนิยมชมชอบของประชาชนแต่พอมาถึงปัจจุบันก็จะมีคามชัดเจนว่าการเมืองในระดับชาติจะต้องสัมพันธ์กับการเมืองท้องถิ่น^๘

๙. การขับเคลื่อนของพรรคการเมืองที่มาจากพรรคเดียวกันทุกเขตสามารถที่จะตอบสนองนโยบายที่ให้กับประชาชนไว้ในหาเสียงก่อนการเลือกตั้งทุกยุคทุกสมัย เพื่อจัดสรรผลประโยชน์ให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและฉับไวเนื่องจากมีนโยบายเดียวกันและมีแนวปฏิบัติร่วมกัน อันเป็นทิศทางเดียวกันทางการเมืองและทิศทางเดียวกันกับนโยบายที่ตั้งไว้แล้วข้างต้น^๙

๑๐. ประชาชนทั่วไปมีความคาดหวังกับนักการเมืองคนการเมืองว่า เลื่อนนักการเมืองท่านนั้นมาแล้วจะเป็นตัวแทนของประชาชนที่เก่ง ดี มีคุณธรรม เข้ามาบริหารบ้านเมืองจังหวัดตลอดถึงประเทศ ให้มีความเจริญรุ่งเรือง โดยเน้นความสำคัญ คือ คนในจังหวัดและประเทศชาติมีความอยู่เย็นเป็นสุขและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิมที่ผ่านมา^{๑๐}

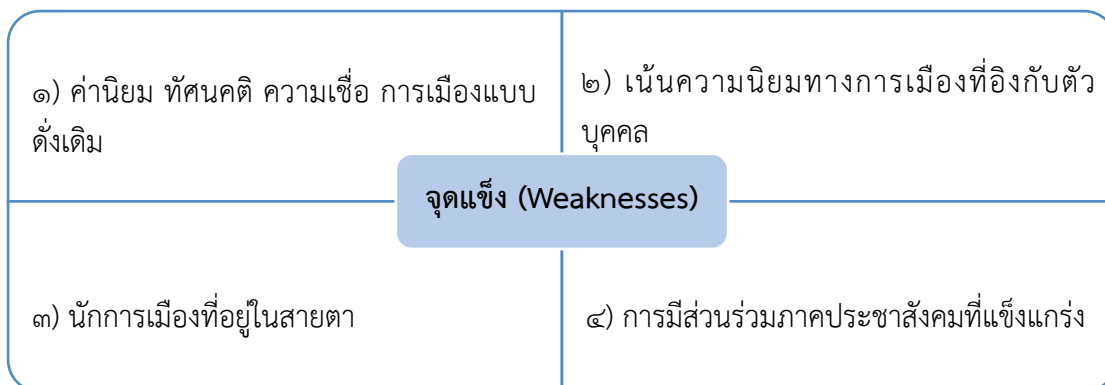
สรุปได้ว่า จุดแข็ง (Weaknesses) ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน คือ จังหวัดเพชรบุรีมีการเรียนรู้เกี่ยวกับการเมืองซึ่งเป็นการบ่มเพาะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบดั้งเดิม อันสำคัญ ได้แก่ ทศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมทางการเมือง โดยปัจจุบันประชาชนจะเน้นความนิยมทางการเมืองแบบตามช่วงกระแสโดยอิงกับตัวบุคคลเป็นหลักมากกว่าพรรคการเมืองซึ่งประชาชนทั่วไปมีความคาดหวังกับนักการเมืองคนทางการเมืองว่า เลื่อนนักการเมืองท่านนั้นมาแล้วจะเป็นตัวแทนของประชาชนที่เก่ง ดี มีคุณธรรม เข้ามาบริหารบ้านเมืองจังหวัดตลอดถึงประเทศ ให้มีความเจริญรุ่งเรือง โดยเน้นความสำคัญ คือ คนในจังหวัดและประเทศชาติมีความอยู่เย็นเป็นสุขและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม ดังแผนภาพ ๔.๑

^๗ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^๘ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^๙ สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

แผนภาพที่ ๔.๑ จุดแข็ง (Weaknesses)

ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน

๒. จุดอ่อน (Strengths) เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน

๑. ตั้งแต่ ๔๐ ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการเมืองอยู่ในระบบอุปถัมภ์และสืบเนื่องระบบอุปถัมภ์ทางหัวคะแนนจากกำนันผู้ใหญ่บ้านที่เป็นลักษณะของการช่วยเหลือเวลาเพื่อตร้อนที่เกี่ยวข้องกับในระบบราชการหรือความเดือดร้อนจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยนักการเมืองจะจัดการให้เข้ากับคามพึงพอใจให้ประชาชนอย่างแท้จริง^{๑๑}

๒. กระบวนการทางการเมืองเป็นการเมืองที่มีรากฐานมาจากการเมืองที่มีระบบอุปถัมภ์ รากยาวตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันผู้แทนราษฎรมาจากกลุ่มภาคประชาสังคมที่ช่วยเหลือ ประชาชนอย่างต่อเนื่องก่อนที่เข้ารับเข้าสู่เวทีการเมืองทุกระดับสิ่งแวดล้อมการเมืองทุกระดับมาจากระบบอุปถัมภ์อุปถัมภ์แล้วเกิดความไวเนื้อเชื่อใจ^{๑๒}

๓. ระบบบุญคุณ ยังซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่เน้นตัวบุคคลเป็นที่ตั้งโดยมีรากฐานจากคนรุ่นเก่าและนักการเมืองรุ่นเก่าเข้ามาให้ความสำคัญโดยจัดสรรผลประโยชน์ของพวกเขาเพื่อประชาชนเพื่อพัฒนาชุมชนองค์กรโดยให้สอดคล้องกับระบบประชาธิปไตย^{๑๓}

๔. เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ต่างๆ มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูง ประชาชนให้ความสนใจกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการสนับสนุนจากนักการเมืองพรรคการเมืองที่ตนเองมีความนิยมชมชอบ จึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการเมืองที่อ่อนแอ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ก็คือการ

^{๑๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

เลือกนักการเมืองที่เป็นนักการเมืองเดิม หรือตระกูลเดิมโดยไม่มีความหลากหลายทางการเมืองที่ชัดเจน^{๑๔}

๕. ในลักษณะของการเมืองที่เป็นเจ้าของพื้นที่อยู่แล้วเป็นนักการเมืองที่มีพระคุณต่อคนที่อยู่ในแวดวงการเมืองค่อนข้างที่จะรองรับนักการเมืองบุคคลนั้นในพื้นที่หรือเข้าถึงอำนาจหรือเข้าถึงฐานเสียงในเขตพื้นที่นั้นได้ง่ายมาเป็นระยะเวลายาวนาน ซึ่งความเป็นเอกภาพทางการเมืองอย่างต่อเนื่องจึงทำให้การผลักดันนโยบายเรื่องของการประกันคุณภาพชีวิตหรือวิถีสังคมชุมชนของจังหวัดเพชรบุรีจะมองว่าเป็นจุดอ่อนด้วยลักษณะภาพเป็นการผูกขาดทางการเมืองนั้นมันทำให้เข้าใจได้ว่าการนำเสนอโยบายที่หลากหลายนั้นน้อยลงทันที^{๑๕}

๖. ในยุคการเมืองปัจจุบันนี้กลุ่มเพื่อนของคนรุ่นใหม่ มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างมาก โดยเฉพาะเยาวชนหรือคนรุ่นใหม่ ณ ปัจจุบันนี้ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึมซับความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับเหตุบ้านการเมืองมาจากสิ่งรอบตัว เช่น เพื่อน คนใกล้ตัว แต่จะไม่ค่อยเชื่อฟังพ่อแม่ เนื่องจากสมัยนี้ เยาวชนหรือคนรุ่นใหม่เติบโตมาพร้อมเทคโนโลยี และสามารถค้นหาข้อมูลค้นหาความรู้ได้อย่างรวดเร็วจากสื่อใกล้ตัวจึงมีความเป็นตัวของตัวเองสูง และการที่จะเชื่อใคร หรืออะไร เขาจะค้นหาด้วยตัวเอง ดังนั้นเพื่อนสำหรับคนรุ่นใหม่มีความสำคัญในลำดับต้นๆ^{๑๖}

๗. ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงและความบอบบางทางการเมืองจะทวีความรุนแรงมากขึ้นคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ต่างๆ ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบใหม่ ควรที่จะมีการเรียนรู้ในเรื่องบทกฎหมาย และความถูกต้องในการเรียกร้องให้ชัดเจนก่อนที่จะนำหลักต่างๆ ไปใช้เพื่อระมัดระวังในการกระทำความผิดทางการเมือง^{๑๗}

๘. เมื่อมีสถานการณ์คับขันในพื้นที่ การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีกลุ่มคนทุกภาคส่วนควรร่วมมือในการที่รักษาสถานภาพของตัวเองให้มั่นคง ด้วยการขับเคลื่อนนโยบายรัฐสวัสดิการที่มีรัฐบาลเป็นผู้ออกนโยบายสาธารณะ นำมาจัดสรรเพื่อให้เกิดรายได้ขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชน โดยทุกคนจะได้รับเงินชดเชยเหมือนกับต่างประเทศที่ประชาชนทุกคน ได้รับเงินช่วยเหลือจากภาครัฐ รัฐนั้นก็รักษาซึ่งความเป็นเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ไว้ได้^{๑๘}

^{๑๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๘ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

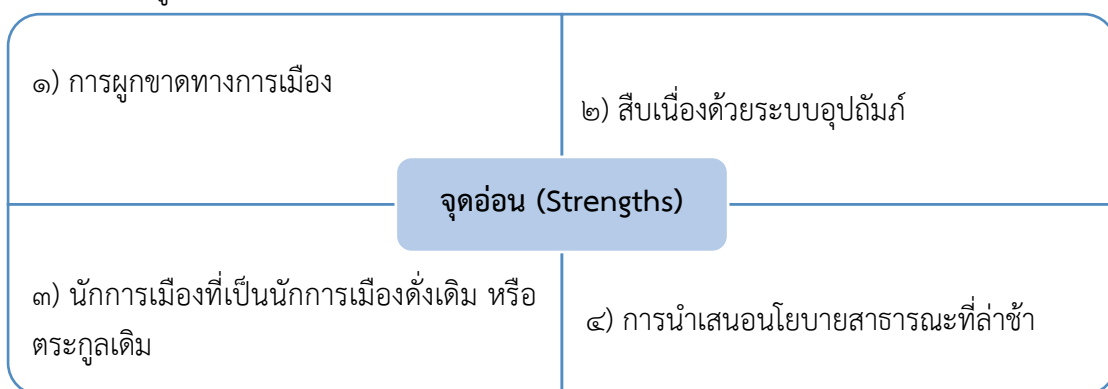
^{๑๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

๙. นักการเมืองปัจจุบันที่อยู่ในเขตพื้นที่ต่างๆ จะเน้นการประกาศนโยบายซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญถ้าเราพูดตามภาษาชาวบ้านก็คือว่า ท้องยังไม่อิ่ม ยังไม่ต้องคิดถึงเรื่องอื่น ในสังคมระบอบประชาธิปไตยเราอยากให้ประชาชนตื่นรู้หรืออยากเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคม^{๑๙}

สรุปได้ว่า จุดอ่อน (Strengths) ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน คือ ตั้งแต่ ๔๐ ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการเมืองในจังหวัดเพชรบุรีเป็นการเมืองในระบบอุปถัมภ์สืบเนื่องกันมาโดย ระบบอุปถัมภ์นั้นมาจากห้วคณะแนจากกำนันผู้ใหญ่บ้านที่เป็นลักษณะของการช่วยเหลือเวลาเดือดร้อนที่เกี่ยวข้องกับในระบบราชการหรือความเดือดร้อนจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยนักการเมืองจะจัดการความเดือดร้อนต่างๆ ให้เข้ากับความพึงพอใจของประชาชน ทำให้การผูกขาดทางการเมืองนั้นเกิดขึ้น คือ นักการเมืองที่เป็นนักการเมืองดั้งเดิม หรือตระกูลเดิมจึงเป็นเหตุให้การนำเสนอโยบายที่หลากหลายนั้นน้อยลงเนื่องจากไม่มีคู่แข่งทางการเมือง ดังแผนภาพที่ ๔.๒

แผนภาพที่ ๔.๒ จุดอ่อน (Strengths)

ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

๓. โอกาส (Opportunities) เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

๑. ส่งเสริมให้มีการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยโดยนักการเมืองคนทางการเมืองปลูกฝังทัศนคติทางการเมือง รวมทั้งแสดงผลทางการเมืองให้คนในประชาชนทั่วไปให้เกิดการยอมรับและตัดสินใจตามเหตุผลนั้นและสามารถไปร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้อย่างเสรีและอิสระ^{๒๐}

^{๑๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๒. การแสดงจุดยืนทางการเมืองที่แตกต่างกันก็คือประชาชนอีกฝ่ายหนึ่งอาจจะนิยมชมชอบพรรคการเมืองเดิม และประชาชนอีกกลุ่มหนึ่งอาจจะนิยมชมชอบนักการเมืองหรือนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่วนคนรุ่นใหม่อาจจะความนิยมชมชอบแนวแบบพรรคการเมืองใหม่อย่าง เช่น อนาคตใหม่ และอีกหลายพรรคการเมือง ปรากฏว่าความแตกต่างที่เกิดขึ้นปลูกเร้าให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและแสดงจุดยืนทางการเมืองของตัวเองโดยไม่ให้เกิดความขัดแย้ง^{๒๑}

๓. สถานศึกษา เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย มีผลอย่างมากต่อการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองทางการเมือง เพราะรวมซึ่งกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มพรรคการเมือง กลุ่มนักการเมือง กลุ่มนักวิชาการอิสระ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดและการสังเคราะห์วิเคราะห์ในสถานการณ์ทางการเมือง เพราะบุคคลเหล่านี้มักจะมีความคิดเห็น แนวคิด อุดมการณ์หลากหลายหรือคล้ายกัน จึงสามารถหล่อหลอมความคิด และทำให้ประชาชนมีความรู้มากขึ้น และมองโลกการเมืองและโลกภายนอกได้กว้างขึ้น^{๒๒}

๔. สถานศึกษาและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ควรจัดให้มีการบรรยายพิเศษโดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ตรงให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการอบรม สัมมนา ประชาสัมพันธ์พัฒนาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง โดยองค์ความรู้ประกอบด้วย ทิศทางการดำเนินงาน แผนยุทธศาสตร์ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้แก่เครือข่ายและประชาชน^{๒๓}

๕. ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรีได้จัดทำโครงการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โครงการจัดตั้งศูนย์ ศส.ปชต. ทุกหมู่บ้านเพื่อสร้างให้คนในชุมชนเรียนรู้วิถีชีวิตประชาธิปไตยผ่านการสื่อสารโดยใช้เครือข่ายเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้สู่คนในชุมชนประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีมีความตื่นตัวทางการเมือง ซึ่งดูได้จากการมาใช้สิทธิเลือกตั้งซึ่งมีจำนวนมากอยู่ในลำดับต้นๆ ของประเทศแต่เนื่องจากในอดีตลักษณะการเมืองในจังหวัดเพชรบุรีจะเป็นลักษณะผูกขาดจากกลุ่มเดิมๆ แต่ในปัจจุบันเริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลง จากผลการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งคนที่ได้รับเลือกตั้งเป็นกลุ่มใหม่ประชาชนจึงให้ความสนใจการเลือกตั้ง^{๒๔}

^{๒๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๓.

^{๒๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๕ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๖. สื่อมีผลต่อการส่งวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างแน่นอน เพราะในปัจจุบันประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารได้เพียงปลายนิ้ว และเมื่อการเสพสื่อที่เป็นข้อมูลต่างๆ ก็อาจจะเกิดความตื่นตัว ตื่นรู้ ที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ได้ การตื่นตัว ตื่นรู้ทางการเมืองหากทำตามกฎหมาย กติกา ระเบียบของสังคมก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีช่วยเป็นหูเป็นตาให้กับประเทศ หากทำอะไรที่ถูกต้องเหมาะสม หรือไม่ทำผิดกฎหมาย ส่วนงานต่างๆ หรือรัฐบาลก็ไม่สามารถทำอะไรที่รุนแรงกับประชาชนได้ แต่ก็ถ้ามีผู้กระทำในสิ่งที่ผิด อาจจะถูกใช้ให้เป็นเครื่องมือเพื่อก้าวเข้ามาสู่ผลประโยชน์ทางการเมือง ดังนั้นจะมองให้เห็นว่า ประชาชนที่ไม่ได้ทำผิดหรือหลงผิดสามารถเปลี่ยนแปลงแนวคิดทางการเมืองได้ ก็จะสามารถส่งเสริมและพัฒนาอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนได้เป็นอย่างดี^{๒๕}

๗. ปัจจุบันกลุ่มคนรุ่นใหม่โดยหลักๆ คือ กลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มพวกพ้องที่อยู่ใกล้ชิดมีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองเนื่องจากกลุ่มคนเหล่านั้น มีอยู่หลายกลุ่มหลายวัยที่แตกต่างกันไป อย่างเช่นคนรุ่นใหม่ ก็จะทำให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพต่อหน้าที่ของตนเองมากขึ้น เกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพราะเกิดมาในยุค Social Media สามารถค้นคว้าข้อมูลได้อย่างรวดเร็วดังนั้นการพบปะพูดคุยกันอาจจะเป็นการพูดคุยทางสื่อออนไลน์ต่างๆ แล้วก็แสดงให้เห็นทางการเมืองที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันจึงจะเข้าถึงกลุ่มได้ง่าย^{๒๖}

๘. นักการเมืองท้องถิ่นท้องถิ่นหรือนักการเมืองระดับชาติมีกระบวนการหรือมุ่งเน้นในวัฒนธรรมทางการเมืองควบคู่กับทางศาสนาหรือมีพุทธวัฒนธรรมทางการเมืองเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่เสมอเพื่อเป็นฐานทางการเมืองในกลุ่มนั้นๆ^{๒๗}

๙. สังคมการเมืองที่มุ่งเน้นวัฒนธรรมพุทธการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยนักเมืองมีส่วนร่วมในกิจการของคณะสงฆ์อยู่เป็นลำดับโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมในสังคมและเป็นนักการเมืองที่อยู่ในสายตาของประชาชน^{๒๘}

สรุปได้ว่า โอกาส (Opportunities) ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน คือ จังหวัดเพชรบุรีปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐและ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรีได้จัดทำโครงการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการจัดตั้งศูนย์ ศส.ปชต. ทุกหมู่บ้านเพื่อสร้างให้คนในชุมชนเรียนรู้วิถีชีวิตประชาธิปไตยผ่านการสื่อสารโดยใช้เครือข่ายเป็นผู้อำนวยความสะดวกความรู้สู่คนในชุมชนประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีให้มีการตื่นตัวทางการเมือง ซึ่งดูได้จากการมาใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่ผ่านมามีประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นจำนวนมากอยู่ในลำดับต้นๆ ของประเทศ

^{๒๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๒๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

ซึ่งเป็นตัวชี้วัดเชิงประจักษ์ว่า ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี มีการตื่นรู้ ตื่นตัว และสนใจการเมืองมากขึ้นกว่าเดิมที่ผ่านมา ดังแผนภาพที่ ๔.๓

๑) นักการเมืองคนทางการเมืองมีการปลุกฝังทัศนคติทางการเมืองให้ประชาชนได้อย่างเสรีและอิสระ	๒) สถานศึกษามีการถ่ายทอดและการสังเคราะห์วิเคราะห์ในสถานการณ์ทางการเมืองให้กับประชาชนมีความรู้มากขึ้น
โอกาส (Opportunities)	
๓) การสื่อสาร Social Media ในปัจจุบันทำให้ประชาชนเกิดการตื่นตัว ตื่นรู้ ที่ถูกต้องและสร้างสรรค์	๔) มุ่งเน้นพุทธวัฒนธรรมทางการเมืองควบคู่กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ของนักการเมืองและพรรคการเมือง

แผนภาพที่ ๔.๓ โอกาส (Opportunities)

ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน

๔. อุปสรรค (Threats) เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน

๑. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยโดยนักการเมืองคนทางการเมืองได้ปลุกฝังทัศนคติทางการเมืองให้กับประชาชนได้เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ในมุมมองทางการเมืองโดยผ่านกระบวนการทางการเมืองพรรคการเมืองอันเป็นรากฐานมาจากการเมืองที่มีระบบอุปถัมภ์รากยาวตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน^{๒๙}

๒. การศึกษาในปัจจุบัน ถ้าเป็นการศึกษานอกระบบมากขึ้นโดยเป็นการศึกษาผ่านโซเชียลมีเดียมากขึ้น คนรุ่นใหม่จะมีความรู้ในเรื่องหน้าที่ของตัวเอง รู้ว่าหน้าที่ที่สำคัญที่สุดตอนนี้คือการศึกษามุ่งมั่นตั้งใจเรียนให้จบมาก่อนจะได้มีอาชีพที่สุจริตในการดำรงชีพแล้วจึงถึงฝึกฝนในเรื่องของการเมือง^{๓๐}

๓. การจัดอบรมให้ความรู้ของภาครัฐมีน้อยในการรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเมืองในระบบประชาธิปไตยแก่คนทุกวัยโดยจัดเพียงครั้งวันซึ่งเป็นระยะเวลาที่น้อยในการเรียนก็จะทำให้กลุ่มคนต่างๆ อาจมีความคิดเห็นทางการเมืองที่คาดเคลื่อนได้^{๓๑}

๔. ปัจจุบันถ้าสื่อมวลชนมีผลมากในการส่งเสริมทางการเมือง ถ้ามีการเสพข่าวสารจากสื่อมวลชนทางโซเชียล (Social) และสื่อผสม (Hybird) ทั้งสื่อของไทยและสื่อต่างประเทศ

^{๒๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๓๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๓๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

สื่อสารมวลชนจะต้องมีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างเปนครม ซึ่งจะมีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองถ้าเป็นข่าวที่เป็นเท็จประชาชนก็จะเข้าใจผิดในเรื่องราวต่างๆ ที่ได้ยินได้ฟัง^{๓๒}

๕. จากสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้นักการเมืองคนการเมืองขาดความน่าเชื่อถือในภาพรวม ทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธาในการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่น้อยลง เมื่อประชาชนเกิดความศรัทธาที่น้อยลงแล้วย่อมมีผู้ไม่หวังดีจึงคอยจะคอยจับผิดนักการเมืองท่านนั้น พรรคการเมืองพรรคไปด้วย^{๓๓}

๖. ในสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันประชาชนมักจะเหมารวมมองนักการเมืองคนทำงานทางการเมืองที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่เป็นธรรมจึงทำให้ผู้นำทางการเมืองที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมหมดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่เพราะนักการเมืองที่ดีก็มีและ นักการเมืองที่ไม่ดีก็มีเหมือนกัน^{๓๔}

๗. ยุคปัจจุบันซึ่งมีโรคระบาดโควิด ๑๙ ปัญหาของระบบราชการ เช่น การที่จะต้องทำตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอยู่ตลอดเวลา ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการบริหารที่ล่าช้า ทำให้การแก้ไขปัญหาโรคระบาดในสถานการณ์ปัจจุบันนั้นดูไม่ดีขึ้น จึงทำให้ประชาชนหมดกำลังใจต่อแท้ในการพัฒนาในส่วยต่างของภาคประชาสังคม โดยปัจจุบันจะมุ่งเน้นการช่วยเหลือกันเอง เป็นต้น^{๓๕}

๘. ด้วยความที่ประเทศมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีผลทำให้ประชาชนมีสิทธิมีเสียงในการสนับสนุนเรียกร้องในเรื่องต่างๆ การวางแผนงาน การกำหนดนโยบายในพื้นที่มีข้อจำกัด เพราะประชาชนในจังหวัดเพชรบุรียังมีแนวคิดในวัฒนธรรมแบบทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าอยู่เหตุนี้จึงทำให้การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใหม่และการวางนโยบายจึงเป็นไปได้ยาก^{๓๖}

๙. นักการเมืองที่ดีควรมีการพบประชาชนหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นยอมรับเหตุผลที่ถูกต้อง รวมทั้งหาแนวทางการแก้ไขปัญหาของคนในชุมชนร่วมกับชาวบ้านหรือตัวแทนชุมชนอย่างสม่ำเสมอ การร่วมประชุมทำให้สังคมเกิดความเข้าใจกัน ทุกปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ การมีส่วนร่วมก็จะเกิดขึ้นด้วยความเต็มใจ เพื่อหาข้อยุติร่วมกันจะได้มติที่ทุกคนพอใจ^{๓๗}

สรุปได้ว่า อุปสรรค (Threats) ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน คือ ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรียังมีแนวคิดในวัฒนธรรมแบบไพร่ฟ้าอยู่ จึงทำให้การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและการวางนโยบายที่หลากหลายจึง

^{๓๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๓๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๓๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๓๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๓๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๓๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

เป็นไปได้ยากและ ปัจจุบันความขัดแย้งทางการเมืองมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงส่งผลให้นักการเมืองคนทำงานทางการเมืองขาดความน่าเชื่อถือในภาพรวม ทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธาในการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่น้อยลง เมื่อประชาชนเกิดความศรัทธาที่น้อยลงแล้วย่อมมีผู้ไม่หวังดีจ้องคอยจะคอยจับผิดนักการเมืองท่านนั้นไปด้วย ดังแผนภาพที่ ๔.๔

๑) การเมืองที่มีรากฐานมาจากการเมืองระบบอุปถัมภ์รากลาวตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	๒) การเสฟข่าวสารจากสื่อมวลชนทางโซเชียล (Social) ที่ไม่มีมูลความจริง
อุปสรรค (Threats)	
๓) ความขัดแย้งทางการเมืองส่งผลให้นักการเมืองคนการเมืองขาดความน่าเชื่อถือในภาพรวม	๔) วัฒนธรรมแบบไพร่ฟ้าทำให้การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและการวางนโยบายจึงเป็นไปได้ยาก

แผนภาพที่ ๔.๔ อุปสรรค (Threats)

ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

ตารางที่ ๔.๑ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของสภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี กับการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) จุดแข็ง (Weaknesses), จุดอ่อน (Strengths), โอกาส (Opportunities), อุปสรรค (Threats)

ประเด็นที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๑.	จุดแข็ง (Weaknesses) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน คือ ทักษะคติ ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมทางการเมือง	๑๐	๓, ๔, ๙, ๑๐, ๕, ๗, ๑๒, ๑๔, ๑๖, ๑๑
๒.	จุดอ่อน (Strengths) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการสนับสนุนจากนักการเมืองพรรคการเมืองที่เกิดจากความนิยมชมชอบ	๙	๔, ๙, ๑๑, ๕, ๑๘, ๖, ๓, ๑๗, ๘
๓.	โอกาส (Opportunities)	๙	๘, ๗, ๑๑, ๑๗, ๔, ๑๕, ๙, ๑๐, ๒, ๑

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๔.	อุปสรรค (Threats) การเมืองที่มีรากฐานมาจาก การเมืองระบบอุปถัมภ์รากลยาว ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	๙	๗, ๑๑, ๑๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๓, ๑๔, ๔

๔.๒ ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสิทธิ์เลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังปรากฏในตาราง

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=400)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	1๖๓	๔๐.๗๕
หญิง	๒๓๗	5๙.๒๕
รวม	400	100.0๐
อายุ		
๑๘ - ๓๐ ปี	๑๔๑	๓๕.๒๕
๓๑ - ๔๐ ปี	๑๑๙	๒๙.๗๕
๔๑ - ๕๐ ปี	๙๓	2๓.๒๕
๕๑ - ๖๐ ปี	๓๑	๗.๗๕
อายุ ๖๑ ปี ขึ้นไป	๑๖	๔.๐๐
รวม	400	100.0๐
การศึกษา		
ประถมศึกษา	๕๓	๑๓.๓๐
มัธยมศึกษา	๑๐๗	๒๖.75
ปวช./ปวส.	๕๑	๑๒.75
ปริญญาตรี	๑๖๓	๔๐.75
สูงกว่าปริญญาตรี	๒๒	๕.๕0
อื่นๆ	๔	๑.00
รวม	400	100.0๐

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

(n=400)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
นักเรียนหรือนักศึกษา	๑๑๓	๒๘.25
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	๖๘	๑๗.๐0
เกษตรกร	๒๒	๕.๕0
รับจ้างทั่วไป	๘๔	๒๑.๐0
ราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	๙๕	๒๓.75
พนักงานบริษัทเอกชน	๑๓	๓.25
อื่นๆ	๕	๑.25
รวม	400	100.0๐
รายได้		
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๘๖	๒๑.๕0
๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท	๖๙	๑๗.25
๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท	๑๑๑	๒๗.75
๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๙๑	๒๒.75
๒๐,๐๐๑ ขึ้นไป	๔๓	๑๐.75
รวม	400	100.0๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 2๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ 5๙.๒๕ และเพศชาย จำนวน 1๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ 4๐.๗๕ ตามลำดับ

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๑๘ - ๓๐ ปี จำนวน 14๑ คน คิดเป็นร้อยละ 35.๒๕ อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๑๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ 2๙.๗๕ อายุ ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ 2๓.๒๕ อายุ ๕๑ - ๖๐ ปี จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๕ และอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๐ ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗๕ มัธยมศึกษา จำนวน ๑๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ 2๖.๗๕ ประถมศึกษา จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๕ และสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๐ และอื่นๆ ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๐ ตามลำดับ

อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีนักเรียนหรือนักศึกษา จำนวน 1๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.25 ราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๗๕ รับจ้างทั่วไปจำนวน ๘4 คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐๐ ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๐ เกษตรกร ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๕0 พนักงานบริษัท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 และอื่นๆ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๕ ตามลำดับ

รายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.75 รายได้ ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.75 รายได้ ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕0 รายได้ ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.25 และรายได้ ๒๐,๐๐๑ ขึ้นไป จำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.75 ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์มาตรฐานปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีเกี่ยวกับการglomเกลตาทางการเมือง ใน ๖ ประเด็น ประกอบด้วย ๑)สถาบันครอบครัว, ๒) กลุ่มเพื่อน, ๓) สถาบันการศึกษา, ๔) กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน), ๕) สถาบันสื่อมวลชน, ๖) สถาบันทางการเมือง โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปราบกฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย **โดยรวม**

(n=๔00)

ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. สถาบันครอบครัว	3.68	0.89	มาก
๒. กลุ่มเพื่อน	3.72	0.71	มาก
๓. สถาบันการศึกษา	3.73	0.65	มาก
๔. กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน)	3.75	0.70	มาก
๕. สถาบันสื่อมวลชน	3.78	0.64	มาก
๖. สถาบันทางการเมือง	3.70	0.69	มาก
ภาพรวม	3.๗๓	0.๕๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านสถาบันครอบครัว, กลุ่มเพื่อน, สถาบันการศึกษา, กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน), สถาบันสื่อมวลชน, สถาบันทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๓$, S.D. = ๐.๕๙)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษา คือ สถาบันสื่อมวลชน ($\bar{X} = ๓.๗๘$, S.D. = ๐.๖๔) กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน) ($\bar{X} = ๓.๗๕$, S.D. = ๐.๗๐) สถาบันการศึกษา ($\bar{X} = ๓.๗๓$, S.D. = ๐.๖๕) กลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = ๓.๗๒$, S.D. = ๐.๗๑) สถาบันครอบครัว ($\bar{X} = ๓.๖๘$, S.D. = ๐.๘๙) ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย **โดยรวม**

(n=๔00)

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านสถาบันครอบครัว	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้รับการปลูกฝังมาจากครอบครัว	3.72	0.84	มาก
๒. แสดงเหตุผลทางการเมืองเพื่อให้คนในครอบครัวยอมรับและตัดสินใจตามเหตุผลนั้น	3.76	0.81	มาก
๓. สามารถไปร่วมชุมนุมทางการเมืองกับครอบครัวได้อย่างอิสระ	3.57	0.89	มาก
ภาพรวม	3.๖๘	0.๖๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านสถาบันครอบครัวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๘$, S.D. = ๐.๖๙)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษา คือ แสดงเหตุผลทางการเมืองเพื่อให้คนในครอบครัวยอมรับและตัดสินใจตามเหตุผลนั้น ($\bar{X} = ๓.๗๖$, S.D. = ๐.๘๑) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้รับการปลูกฝังมาจากครอบครัว ($\bar{X} = ๓.๗๒$, S.D. = ๐.๘๔) สามารถไปร่วมชุมนุมทางการเมืองกับครอบครัวได้อย่างอิสระ ($\bar{X} = ๓.๕๗$, S.D. = ๐.๘๙) ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริม
วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านกลุ่มเพื่อน โดยรวม

(n=๔00)

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านกลุ่มเพื่อน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสามารถ ได้รับการถ่ายทอดมาจากเพื่อนๆ ได้	3.71	0.85	มาก
๒. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อนได้โดย เสรี	3.72	0.86	มาก
๓. เพื่อนๆ ได้มีการวิเคราะห์ในประเด็นปัญหาทาง การเมืองกับเพื่อนได้อย่างเสรี	3.72	0.82	มาก
๔. เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และแสดงออก ทางการเมืองได้อย่างอิสระในเชิงสร้างสรรค์	3.73	0.89	มาก
ภาพรวม	3.๗๒	0.๗๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๒$, S.D. = ๐.๗๑)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ
เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระในเชิงสร้างสรรค์
($\bar{X} = ๓.๗๓$, S.D. = ๐.๘๙) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อนได้โดยเสรี
($\bar{X} = ๓.๗๒$, S.D. = ๐.๘๖) เพื่อนๆ ได้มีการวิเคราะห์ในประเด็นปัญหาทางการเมืองกับเพื่อนได้อย่าง
เสรี ($\bar{X} = ๓.๗๒$, S.D. = ๐.๘๒) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสามารถได้รับการถ่ายทอด
มาจากเพื่อนๆ ได้ ($\bar{X} = ๓.๗๑$, S.D. = ๐.๘๕) ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับและเมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านสถาบันการศึกษาโดยรวม

(n=๔00)

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่าน ด้านสถาบันการศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. หลักสูตรของสถาบันการศึกษามีการจัดอบรม วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้แก่นิสิต นักศึกษา	3.70	0.75	มาก
๒. ในชั้นเรียนเปิดโอกาสให้แสดงออกทางการเมืองได้ อย่างเสรี	3.73	0.82	มาก
๓. ในชั้นเรียนผู้สอนมีการวิเคราะห์สถานการณ์ทาง การเมืองได้อย่างอิสระ	3.78	0.81	มาก
๔. สถาบันการศึกษาทั่วไปมีหลักสูตร เนื้อหาการเรียน การสอนที่เกี่ยวกับการเมือง การปกครองและแนว ทางการปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย	3.73	0.82	มาก
ภาพรวม	3.๗3	0.65	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๓$, S.D. = ๐.๖๕)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ ในชั้นเรียนผู้สอนมีการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้อย่างอิสระ ($\bar{X} = ๓.๗๘$, S.D. = ๐.๘๑) สถาบันการศึกษาทั่วไปมีหลักสูตร เนื้อหาการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการเมือง การปกครองและแนวทางการปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = ๓.๗๓$, S.D. = ๐.๘๒) ในชั้นเรียนเปิดโอกาสให้แสดงออกทางการเมืองได้อย่างเสรี ($\bar{X} = ๓.๗๓$, S.D. = ๐.๘๒) หลักสูตรของสถาบันการศึกษามีการจัดอบรมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้แก่นิสิตนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๗๐$, S.D. = ๐.๗๕) ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านกลุ่มอาชีพ (ที่ทำงาน) โดยรวม

(n=๔00)

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่าน ด้านกลุ่มอาชีพ (ที่ทำงาน)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. สถานที่ทำงานของท่านเปิดโอกาสให้บุคลากรสนใจ และติดตามข่าวสารและประเด็นสำคัญทางการเมือง ผ่านสื่อประเภทต่างๆ	3.84	0.82	มาก
๒. สถานที่ทำงานของท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองโดยเสรี	3.75	0.84	มาก
๓. สถานที่ทำงานของท่านโดยเพื่อนๆ ร่วมงานเข้าร่วม พูดคุยสนทนาประเด็นทางการเมืองกับสมาชิกคนอื่นใน ชุมชนตามสถานที่ต่างๆ เช่น ร้านน้ำชา/กาแฟ รานอาหาร เป็นต้นได้	3.69	0.87	มาก
๔. สถานที่ทำงานของท่านสามารถมีช่องทางในการ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันด้วยหลักเหตุผลและ สันติวิธี	3.72	0.86	มาก
ภาพรวม	3.๗๕	0.๗๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านกลุ่มอาชีพ (ที่ทำงาน) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๕$, S.D. = ๐.๗๐)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษา คือ สถานที่ทำงานของท่านเปิดโอกาสให้บุคลากรสนใจและติดตามข่าวสารและประเด็นสำคัญทางการเมืองผ่านสื่อประเภทต่างๆ ($\bar{X} = ๓.๘๔$, S.D. = ๐.๘๒) สถานที่ทำงานของท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองโดยเสรี ($\bar{X} = ๓.๗๕$ S.D. = ๐.๘๔) สถานที่ทำงานของท่านสามารถมีช่องทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันด้วยหลักเหตุผลและสันติวิธี ($\bar{X} = ๓.๗๒$, S.D. = ๐.๘๖) สถานที่ทำงานของท่านโดยเพื่อนๆ ร่วมงานเข้าร่วมพูดคุยสนทนาประเด็นทางการเมืองกับสมาชิกคนอื่นในชุมชนตามสถานที่ต่างๆ เช่น ร้านน้ำชา/กาแฟ รานอาหาร เป็นต้นได้ ($\bar{X} = ๓.๖๙$,

S.D. = ๐.๘๗) ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านกลุ่มสื่อมวลชน โดยรวม

(n=๔00)

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่าน ด้านกลุ่มสื่อมวลชน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. สามารถเข้าถึงข้อมูลติดตามข่าวสารทางการเมืองได้โดยอิสระ	3.80	0.79	มาก
๒. ยินดีรับฟังความคิดเห็นและทัศนะทางการเมืองที่แตกต่างของผู้อื่นที่แสดงออกผ่านสื่อมวลชนได้	3.87	0.79	มาก
๓. สื่อสารมวลชนมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความรู้และบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตยแก่ทาน	3.78	0.83	มาก
๔. สื่อสารมวลชนในปัจจุบันมีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นธรรม และเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชน	3.69	0.85	มาก
ภาพรวม	3.๗๘	0.6๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านด้านกลุ่มสื่อมวลชน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๗๘, S.D. = ๐.๖๔)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ ยินดีรับฟังความคิดเห็นและทัศนะทางการเมืองที่แตกต่างของผู้อื่นที่แสดงออกผ่านสื่อมวลชนได้ (\bar{X} = ๓.๘๗, S.D. = ๐.๗๙) สามารถเข้าถึงข้อมูลติดตามข่าวสารทางการเมืองได้โดยอิสระ (\bar{X} = ๓.๘๐ S.D. = ๐.๗๙) สื่อสารมวลชนมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ และบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตยแก่ทาน (\bar{X} = ๓.๗๘, S.D. = ๐.๘๓) สื่อสารมวลชนในปัจจุบันมีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลข่าวสารอย่าง เป็นธรรม และเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชน (\bar{X} = ๓.๖๙, S.D. = ๐.๘๕) ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสถาบันทางการเมืองโดยรวม

(n=๔00)

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านสถาบันทางการเมือง	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. พรรคการเมืองมีส่วนสำคัญในการถ่ายทอดความคิดความรู้สึกและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน	3.75	0.81	มาก
๒. นักการเมืองมีส่วนสำคัญในการถ่ายทอดความคิดความเชื่อ ค่านิยมและอุดมการณ์ทางการเมืองแก่ท่าน	3.64	0.86	มาก
๓. คณะรัฐมนตรีและรัฐบาลมีส่วนสำคัญในการเป็นตัวอย่างหรือแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	3.73	0.83	มาก
๔. สถาบันรัฐสภา,วุฒิสภาเปิด โอกาสให้ประชาชนในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาบ้านเมืองโดยเท่าเทียมกัน	3.66	0.85	มาก
ภาพรวม	3.๗๐	0.6๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านสถาบันทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๐$, S.D. = ๐.๖๙)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ ยินดีรับฟังความคิดเห็นและทัศนะทางการเมืองที่แตกต่างของผู้อื่นที่แสดงออกผ่านสื่อมวลชนได้ ($\bar{X} = ๓.๘๗$, S.D. = ๐.๗๙) สามารถเข้าถึงข้อมูลติดตามข่าวสารทางการเมืองได้โดยอิสระ ($\bar{X} = ๓.๘๐$, S.D. = ๐.๗๙) สื่อสารมวลชนมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ และบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตยแก่ท่าน ($\bar{X} = ๓.๗๘$, S.D. = ๐.๘๓) สื่อสารมวลชนในปัจจุบันมีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลข่าวสารอย่าง เป็นธรรม และเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชน ($\bar{X} = ๓.๖๙$, S.D. = ๐.๘๕) ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของรูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ตามหลักสราณียธรรม ๖ โดยรวม (n=๔00)

หลักสราณียธรรม ๖ เพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบด้วยความเสมอภาคและมีกิริยาท่าทางด้วยความสุภาพด้วยความจริงใจตามหลัก ด้านเมตตากายกรรม	3.90	0.75	มาก
๒. ใช้วาจาที่สุภาพโดยใช้หลักมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีด้วยเหตุผลแม้แต่มีความเห็นที่แตกต่างตามหลัก ด้านเมตตาวจกรรม	3.70	0.77	มาก
๓. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วยความยุติธรรมเป็นกลางตามหลัก ด้านเมตตามโนกรรม	3.79	0.74	มาก
๔. แจกจ่ายให้มีส่วนร่วมทั่วกันตามหลัก ด้านสาธารณโภคี เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	3.85	0.79	มาก
๕. เคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกโดยปราศจากอคติไม่เลือกปฏิบัติในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามหลัก ด้านศีลสามัญญตา	3.74	0.82	มาก
๖. มีความคิดเห็นชอบร่วมกันด้วยความศรัทธาตามหมู่คณะตามระบอบประชาธิปไตยโดยยึดหลัก ด้านทฤษฎีสามัญญตา	3.80	0.83	มาก
ภาพรวม	3.๘๐	0.6๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า โดยภาพรวมของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่าน ด้านการมีหลักสราณียธรรม๖ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๐$, S.D. = ๐.๖๐)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบด้วยความเสมอภาคและมีกิริยาท่าทางด้วยความสุภาพด้วยความจริงใจตามหลักด้านเมตตากายกรรม ($\bar{X} = ๓.๙๐$, S.D. = ๐.๗๕) แจกจ่ายให้มีส่วนร่วมทั่วกันตามหลัก ด้านสาธารณโภคี เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = ๓.๘๕$, S.D. = ๐.๗๙)

มีความคิดเห็นชอบร่วมกันด้วยความศรัทธาตามหมู่คณะตามระบอบประชาธิปไตยโดยยึดหลักด้านทฤษฎีสамัญญาตา ($\bar{X} = ๓.๘๐$, S.D. = ๐.๘๓) มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วยความยุติธรรมเป็นกลางตามหลักด้านเมตตามโนกรรม ($\bar{X} = ๓.๗๙$, S.D. = ๐.๗๔) เคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกโดยปราศจากอคติไม่เลือกปฏิบัติในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามหลัก ด้านศีลสามัญญาตา ($\bar{X} = ๓.๗๔$, S.D. = ๐.๘๒) ใช้วาจาที่สุภาพโดยใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วยเหตุผลแม้แต่มีความเห็นที่แตกต่างตามหลัก ด้านเมตตาวชิกรรม ($\bar{X} = ๓.๗๐$, S.D. = ๐.๗๗) ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

ตอนที่ ๓ ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยสถาบันการกล่อมเกลາทางการเมือง

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) จำนวน ๑๘ รูปหรือคนซึ่งครอบคลุมประเด็นเรื่องที่วิจัยโดยผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

สถาบันการกล่อมเกลาทางการเมือง เช่น สถาบันครอบครัว, กลุ่มเพื่อน, สถาบันการศึกษา, กลุ่มอาชีพ, สถาบันสื่อมวลชน, และสถาบันทางการเมือง ทำให้เป็นปัจจัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ได้โดยวิธีการใดบ้าง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้คำตอบสรุปได้ดังนี้

๑. ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการกล่อมเกลาทางการเมือง **ด้านสถาบันครอบครัว** พบผลดังนี้

๑) สถาบันครอบครัว

๑. สถาบันครอบครัว เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุด เพราะการเมืองในจังหวัดเพชรบุรีเป็นการเมืองที่มีความเชื่อซึ่งสถาบันครอบครัวมาตั้งแต่เริ่มต้นด้วยเหตุที่ว่าสภาพแวดล้อมที่เคยเกิดขึ้นซึ่งถือว่าเป็นความโชคดีของจังหวัดเพชรบุรีที่มีนักการเมืองที่แม้ว่าจะเป็นคนการเมืองโดยตรงก่อนถึงยุคที่จะเป็นประชาธิปไตยเริ่มที่จะกระจายเข้าสู่ท้องถิ่นระดับชาติพันธุ์ที่เป็นตัวของนักการเมืองจังหวัดเพชรบุรี^{๓๘}

๒. สถาบันครอบครัว เป็นสถาบันหรือแหล่งของการเรียนรู้ทางการเมืองที่สำคัญเป็นแหล่งวัฒนธรรมทางการเมือง อันสำคัญ ได้แก่ ทศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมที่เกี่ยวกับการเมืองได้รับการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งการที่ครอบครัวได้รับการยอมรับว่าเป็นสถาบันหรือองค์กรที่มีความสำคัญในการเรียนรู้ทางการเมืองแก่เด็กก็เพราะเด็กเมื่อแรกเกิดมาส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัว สำหรับวิธีการของครอบครัวในการให้การเรียนรู้ทางการเมืองกับเด็ก

^{๓๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

มี อยู่หลายวิธีแต่ส่วนใหญ่มักจะเกิดขึ้นอย่างไม่มีการวางแผนที่เป็นระบบ และส่วนใหญ่เป็นไปโดย ไม่ ตั้งใจและครอบครัวก็เป็นโครงสร้างที่ทำหน้าที่ในการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองของสังคม เป็น โครงสร้างแรกที่บุคคลจะได้พบ^{๓๙}

๓. อิทธิพลที่สำคัญของครอบครัวคือการสร้างทัศนคติต่ออำนาจ คือ ภายในครอบครัวจะมี ลักษณะการตัดสินใจร่วม ซึ่งมีลักษณะอำนาจเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ ในทัศนะของเด็กเนื่องจากการ ไม่ปฏิบัติตามที่หรือไม่เชื่อฟังจะนำไปสู่การลงโทษหรือไม่ได้รับสิ่งที่ต้องการ ดังนั้น ประสบการณ์ ของเด็กเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในครอบครัวจะส่งผลต่อความรู้สึกมีความสามารถทาง การเมือง^{๔๐}

๔. การมีปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองและนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในอนาคต ถ้าบุคคลในครอบครัวถูกอบรมสั่งสอน ให้มีพฤติกรรมแบบยอมรับเชื่อฟังก็อาจทำให้คนในครอบครัว นั้นมีพฤติกรรมทางการเมืองเป็นแบบนั้นในอนาคต ซึ่งนักวิชาการบางคนเห็นว่าในครอบครัวที่มีการ พุดคุยถกเถียงปัญหาทางการเมืองจะมีความผูกพันกับหน้าที่ทางการเมือง^{๔๑}

๕. กระบวนการทางการเมืองพรรคการเมืองเป็นรากฐานมาจากการเมืองที่มีระบบ อุปถัมภ์รากล่าวตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันผู้แทนราษฎรมาจากกลุ่มภาคประชาสังคมที่ช่วยเหลือประชาชน อย่างต่อเนื่องก่อนที่เข้ารับเข้าสู่เวทีการเมืองทุกระดับสิ่งแวดล้อมการเมืองทุกระดับมาจากระบบ อุปถัมภ์แล้วเกิดความไว้วางใจในตัวบุคคลในครอบครัว^{๔๒}

๖. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยโดยนักการเมืองคนทางการเมืองได้ปลูกฝัง ทัศนคติทางการเมือง รวมทั้งแสดงเหตุผลทางการเมืองให้คนในครอบครัวยอมรับและตัดสินใจตาม เหตุผลนั้นและสามารถไปร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับครอบครัวได้อย่างเสรี และอิสระ^{๔๓}

๗. ครอบครัวหลายๆ ครอบครัวอาจมีจุดยืนทางการเมืองที่แตกต่างกันก็คือพ่ออาจจะ นิยมชมชอบพรรคการเมืองดั้งเดิม แม่อาจจะนิยมชมชอบนักการเมืองอยู่คนละพรรคกับพ่อ พี่อาจจะ นิยมชมชอบนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้ เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และน้องอาจจะเป็นแนวแบบ พรรคการเมืองใหม่อย่าง เช่น อนาคตใหม่ และอีกหลายพรรคการเมือง ปรากฏว่าความแตกต่างที่

^{๓๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๔๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๘ วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๔.

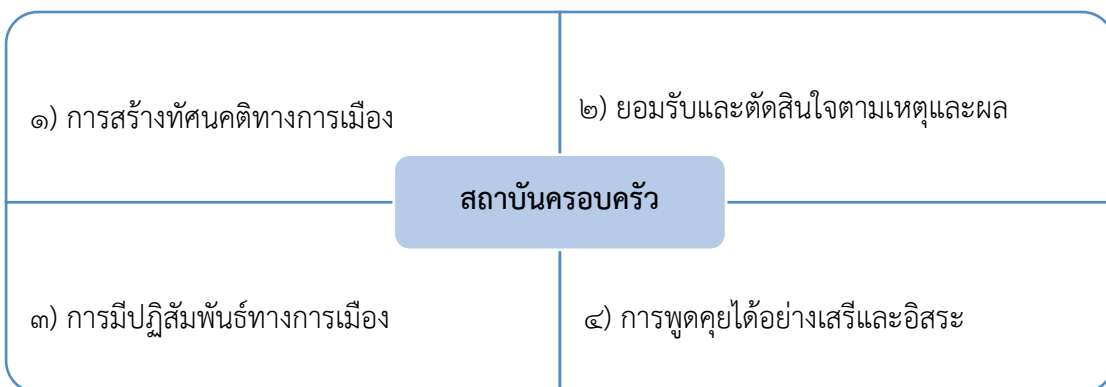
^{๔๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๔๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๔๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

เกิดขึ้นจากสถาบันครอบครัวปลูกเร้าให้คนในครอบครัวแสดงจุดยืนทางการเมืองของตัวเองโดยอาจจะเกิดความขัดแย้ง^{๔๔}

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี การกล่อมเกลາทางการเมือง **ด้านสถาบันครอบครัว** เป็นสถาบันหรือแหล่งของการเรียนรู้ทางการเมืองที่สำคัญเป็น แหล่งวัฒนธรรมทางการเมือง อันสำคัญ ได้แก่ ทัศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมที่เกี่ยวกับ การเมืองได้รับการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ซึ่ง อิทธิพลที่สำคัญของครอบครัวคือการสร้างทัศนคติต่ออำนาจ คือ ภายในครอบครัวจะมีลักษณะการตัดสินใจร่วม โดยการมีปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองและนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ครอบครัวหลายๆ ครอบครัวอาจมีจุดยืนทางการเมืองที่แตกต่างกันและแสดงจุดยืนทางการเมืองของตัวเองที่ตัวเองเกิดความนิยมชมชอบผ่านการพูดคุยกับคนในครอบครัวอย่างเสรีและอิสระโดยยอมรับและตัดสินใจตามเหตุและผล ดังแผนภาพที่ 4.๕

แผนภาพที่ ๔.๕ สถาบันครอบครัว

๒. ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการกล่อมเกลາทางการเมือง **ด้านกลุ่มเพื่อน** พบผลดังนี้

๒) กลุ่มเพื่อน

๑. กลุ่มเพื่อนมิได้ มีบทบาท ที่ยิ่งหย่อนไปกว่าสถาบันครอบครัว โดยเฉพาะในช่วงที่เด็กอยู่ในวัยรุ่นและวัยที่เป็นผู้ใหญ่ จะมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกันในระยะของวัย ปัจจุบันสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนมหาวิทยาลัยจะมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ทางการเมืองแก่เด็กแล้ว กลุ่มเพื่อนก็มีอิทธิพลในเรื่องนี้อยู่ ไม่น้อย การต่อสู้ทางการเมืองคนรุ่น

^{๔๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

ใหม่มักจะต่อสู้ตามความเชื่อของกลุ่ม นอกจากนี้พวกนี้มักจะมีความเชื่อทางสังคมและการเมืองไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้^{๔๕}

๒. กลุ่มเพื่อน บุคคลเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์ร่วมกันในกลุ่มอย่างใกล้ชิด โดยจะมีการยอมรับทัศนคติซึ่งกันและกัน มีการยอมรับฟังกันในเรื่องที่น่าสนใจเหมือนๆ กัน มีการจูงใจในเรื่องเดียวกันเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดอุดมการณ์ทางการเมืองที่ดี โดยมีความสนใจซึ่งกันและกัน มีการยอมรับความคิดเห็นที่เหมือนๆ และร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมทางการเมืองร่วมกันที่อย่างสนิทใจ^{๔๖}

๓. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสามารถได้รับการถ่ายทอดมาจากกลุ่มเพื่อนๆ และมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระในเชิงสร้างสรรค์ โดยสามารถวิเคราะห์ในประเด็นปัญหาทางการเมืองมีการสนทนากับกลุ่มเพื่อนได้อย่างเสรี^{๔๗}

๔. การได้รับฟังจากการพูดคุยเรื่องการเมือง แต่ด้วยสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ประชาชนมีความรู้มากขึ้น สามารถค้นหาข้อมูลได้ด้วยตัวเองเพราะเทคโนโลยีที่ทันสมัยและรวดเร็วกว่าแต่ก่อน ย่อมทำให้มีความคิดเป็นของตัวเอง และมีกลุ่มเพื่อนที่ทัศนคติตรงกันก็จะพากันสนใจในสิ่งนั้นได้และนำมาสนทนาร่วมกัน^{๔๘}

๕. กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญต่อเยาวชนรวมทั้งกลุ่มประชาชนทั่วไปมากถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง เพราะเยาวชนและกลุ่มประชาชนทั่วไปต้องการการยอมรับในสังคม ดังนั้นจะเชื่อกลุ่มเพื่อนมากกว่าครอบครัว อาจจะเป็นเพราะต้องการการยอมรับอีกทั้งแสดงถึงความสามารถของตนเองด้วยในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านต่างๆ ได้อย่างเสรี^{๔๙}

๖. กลุ่มเพื่อนมีส่วนในการบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตย โดยลักษณะของการสนทนาที่อยู่ในวัยเดียวกัน จึงง่ายต่อการกล่อมเกล่าและสอดแทรกทางการเมืองและแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระในเชิงสร้างสรรค์^{๕๐}

๗. กลุ่มเพื่อนมีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองเนื่องจากกลุ่มเพื่อนนั้น มีอยู่หลายกลุ่มหลายวัยที่แตกต่างกันไป อย่างเช่นคนรุ่นใหม่ ก็จะทำให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพต่อหน้าที่ของตัวเองมากขึ้น เกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพราะเกิดมาในยุค Social Media สามารถค้นคว้า

^{๔๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๔๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๔๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๔๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๔๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

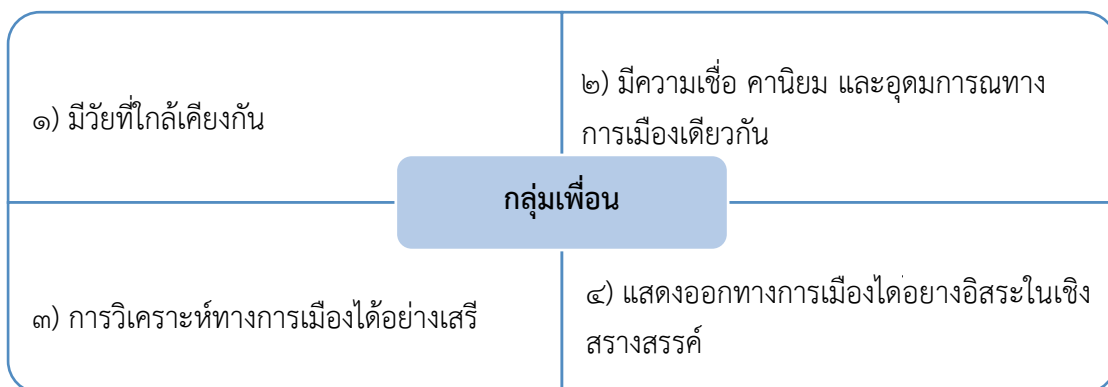
^{๕๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

ข้อมูลได้อย่างรวดเร็วตั้งนั้นการพบปะพูดคุยกันอาจจะเป็นการพูดคุยทางสื่อออนไลน์ต่างๆ แล้วก็แสดงให้เห็นทางการเมืองที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันก็จะเข้าถึงกลุ่มของเขาได้ง่ายเสมอ^{๕๑}

๘. กลุ่มเพื่อน มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนทุกรุ่นโดยเฉพาะเยาวชนหรือคนรุ่นใหม่ เพราะเป็นบุคคลที่สำคัญในสังคม ณ ปัจจุบันนี้ โดยผ่านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึมซับความรู้ต่างๆ มาจากสิ่งรอบตัว เช่น เพื่อน คนใกล้ชิด แต่อาจจะไม่ค่อยเชื่อฟังพ่อแม่ เนื่องจากสมัยนี้ เยาวชนหรือคนรุ่นใหม่เติบโตมาพร้อมเทคโนโลยี และสามารถค้นหาข้อมูล ค้นหาความรู้ได้อย่างรวดเร็ว จึงมีความเป็นตัวของตัวเองสูง การที่จะเชื่อใคร หรืออะไร เขาจะค้นหาด้วยตัวเอง ดังนั้นกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญในลำดับต้นๆ^{๕๒}

๙. กลุ่มเพื่อนมีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง เนื่องจากว่ากลุ่มเพื่อนมีการคุยกันโดยรู้จักสิทธิและหน้าที่ของพวกเราในสังคมประชาธิปไตย ดังนั้นไม่ควรละเลยให้การพัฒนาประเทศเป็นของใครคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เราต้องให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งหรือการสร้างทัศนคติที่ดีต่อมุมมองทางการเมือง เพราะการเลือกตั้งหรือการทัศนคติคือการเลือกคนที่จะมาบริหารประเทศให้เรามีชีวิตที่ดีขึ้น หากเราละเลยไม่สนใจถือว่า ไม่ได้ทำหน้าที่ประชาชนที่ดี^{๕๓}

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี การglomเกลตาทางการเมือง **ด้านกลุ่มเพื่อน** มีส่วนในการบมเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตย โดยลักษณะของการสนทนาที่อยู่ในวัยเดียวกัน ดังนั้นกลุ่มเพื่อนก็จะให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพต่อหน้าที่ของตนเองมากขึ้น เกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพราะเกิดมาในยุค Social Media สามารถค้นคว้าข้อมูลได้อย่างรวดเร็วตั้งนั้นการพบปะพูดคุยกันอาจจะเป็นการพูดคุยทางสื่อออนไลน์ต่างๆ แล้วก็แสดงให้เห็นทางการเมืองที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงง่ายต่อการglomเกลตาและสอดแทรกทางการเมืองและแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระในเชิงสร้างสรรค์ ดังแผนภาพที่ ๔.๖

^{๕๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๘ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๕๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๕๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

แผนภาพที่ ๔.๖ กลุ่มเพื่อน

๓. ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการกล่อมเกลากิจกรรมทางการเมือง **ด้านสถาบันการศึกษา** พบผลดังนี้

๓) สถาบันการศึกษา

๑. สถาบันการศึกษา เป็นสถาบันหรือตัวแทนที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนักศึกษา ทั้งนี้เพราะในสังคมสมัยใหม่การเรียนรู้ทางการเมืองมักจะเกิดขึ้นในห้องเรียน โดยผ่านหลักสูตรที่ต่างยอมรับกันว่าเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญเครื่องมือหนึ่งในการให้การเรียนรู้ทางการเมืองกับนักเรียนนักศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรหน้าที่พลเมือง และรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเหล่านี้ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างนักเรียนนักศึกษาให้มีคุณสมบัติเป็นพลเมืองของชาติ^{๕๔}

๒. สถาบันการศึกษา มีผลอย่างมากต่อการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองทางการเมือง เพราะรวมซึ่งกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มพรรคการเมือง กลุ่มนักรบการเมือง กลุ่มนักวิชาการอิสระ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดและการสังเคราะห์วิเคราะห์ในสถานการณ์ทางการเมือง เพราะบุคคลเหล่านี้มักจะมีความคิดเห็น แนวคิด อุดมการณ์หลากหลายหรือคล้ายกัน จึงสามารถหล่อหลอมความคิด และทำให้ประชาชนมีความรู้มากขึ้น และมองโลกการเมืองและโลกภายนอกได้กว้างขึ้น^{๕๕}

๓. สถาบันการศึกษา ควรจัดให้มีการบรรยายพิเศษโดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ตรงให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการอบรม สัมมนา ประชาสัมพันธ์พัฒนาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง โดยองค์ความรู้ประกอบด้วย ทิศทางการดำเนินงาน แผนยุทธศาสตร์ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้แก่เครือข่ายและประชาชน^{๕๖}

๔. สถาบันการศึกษา จัดการผ่านระบบราชการสนับสนุน อำนวยความสะดวก ทางปฏิบัติ โดยการวางรากฐาน การตื่นรู้ การเรียนรู้วิถีชีวิตประชาธิปไตย สร้างความเข้าใจวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ไม่ซื้อสิทธิขายเสียงทางการเมืองให้กับประชาชน โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการร่วมมวลงชนทางภาคประชาชน^{๕๗}

^{๕๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๕๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๕๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๘ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๕๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๕. ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีเป็นผู้ที่มีความสนใจในเรื่องการเมืองการปกครองเป็นพื้นฐาน ดังนั้นจึงมีโอกาสดังกล่าวที่พัฒนาไปได้ หากมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องจากสถาบันต่างๆ โดยได้รับการบ่มเพาะ แนะนำ เรียนรู้ จนมีทัศนคติที่ดีที่จะการพัฒนาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้ได้ดียิ่งขึ้นไป^{๕๘}

๖. ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดทำโครงการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โครงการจัดตั้งศูนย์ ศส.ปชต. ทุกหมู่บ้านเพื่อสร้างให้คนในชุมชนเรียนรู้วิถีชีวิตประชาธิปไตยผ่านการสื่อสารโดยใช้เครือข่ายเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้สู่คนในชุมชน ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีมีความตื่นตัวทางการเมือง ซึ่งคู่ได้จากการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีจำนวนมากอยู่ในลำดับต้นๆ ของประเทศแต่เนื่องจากในอดีตลักษณะการเมืองในจังหวัดเพชรบุรี จะเป็นลักษณะผูกขาดจากกลุ่มเดิมๆ แต่ในปัจจุบันเริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลง จากผลการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งคนที่ได้รับเลือกตั้งเป็นกลุ่มใหม่ประชาชนจึงให้ความสนใจการเลือกตั้ง^{๕๙}

๗. สถาบันการศึกษา ย่อมส่งผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง เพราะว่าวันนี้ประชาชน โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่เขามีสิทธิ์ที่จะไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง อีกทั้งในปัจจุบันโลกเราเปลี่ยนแปลงแบบพลวัต การสื่อสารต่างๆ เทคโนโลยีมันเข้าถึงหมดแล้ว เพราะฉะนั้นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษานั้นเป็นเรื่องใกล้ตัวมากๆ หากไม่ได้รับการศึกษาก็จะทำให้ลำบากในสังคมปัจจุบันได้ การที่เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้รับการศึกษาจะทำให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองได้ แต่การศึกษาต้องมีคุณภาพด้วยจึงจะผลิตให้คนรุ่นใหม่เป็นคนดีในสังคม^{๖๐}

๘. ในการศึกษาของสถาบันการศึกษา มีการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง และแนวทางการปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้อย่างอิสระและจัดอบรมการปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนและคนรุ่นใหม่ให้มีความเข้าใจในการเมืองการปกครองของไทย^{๖๑}

๙. การศึกษาในปัจจุบัน เป็นการการศึกษานอกระบบมากขึ้นโดยเป็นการศึกษาผ่านโซเชียลมีเดียมากขึ้น คนรุ่นใหม่จะมีความรู้ในเรื่องหน้าที่ของตัวเอง รู้ว่าหน้าที่ที่สำคัญที่สุดตอนนี้คือการการศึกษา ต้องมุ่งมั่นตั้งใจเรียนให้จบมาก่อนจะได้มีอาชีพที่สุจริตในการดำรงชีพต่อไป^{๖๒}

^{๕๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

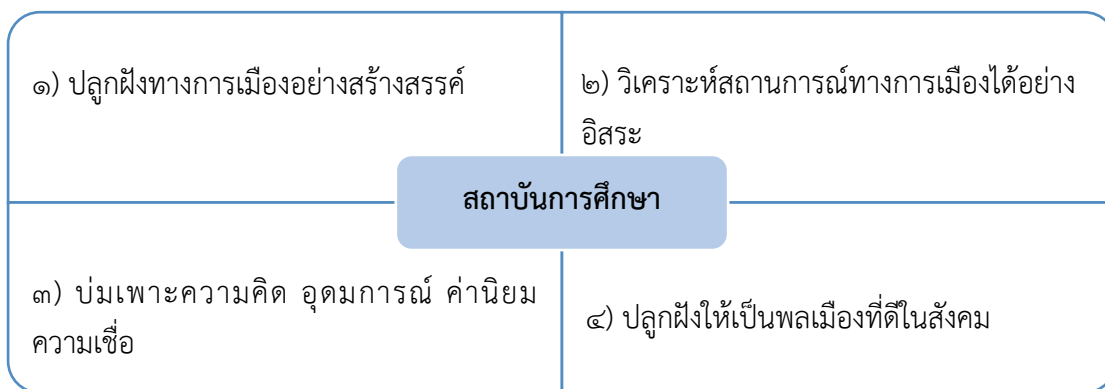
^{๕๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๖๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๖๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๖๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี การกล่อมเกลາทางการเมือง **ด้านสถาบันการศึกษา** เป็นสถาบันหรือตัวแทนที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ทางการเมือง ทั้งนี้เพราะในสังคมสมัยใหม่ การเรียนรู้ทางการเมืองมักจะเกิดขึ้นในห้องเรียนโดยผ่านหลักสูตรที่ต่างยอมรับกันว่าเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญ เครื่องมือหนึ่งในการให้การเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งมีผลอย่างมากต่อการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง รวมถึงกลุ่มต่างๆ ผ่านการสื่อสารโดยใช้เครือข่ายเป็นผู้อถ่ายทอดความรู้สู่คนในชุมชน เช่น กลุ่มเพื่อน, กลุ่มพรรคการเมือง, กลุ่มนักการเมือง, กลุ่มนักวิชาการอิสระ, ซึ่งมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดและการสังเคราะห์วิเคราะห์ในสถานการณ์ทางการเมืองอย่างอิสระ และเป็นประโยชน์เข้าใจในการเมืองการปกครองของไทยต่อไป ดังแผนภาพที่ ๔.๗

แผนภาพที่ ๔.๗ สถาบันการศึกษา

๔. ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการกล่อมเกลາทางการเมือง **ด้านกลุ่มอาชีพ** พบผลดังนี้

๔) กลุ่มอาชีพ

๑. กลุ่มอาชีพจะมีวิธีการเฉพาะตน ซึ่งอาจจะไม่ซ้ำกันกับกลุ่มอื่นในการกล่อมเกลາทางการเมือง ในกรณีของการเรียนรู้ทางการเมือง เช่น กลุ่มชาวนา กลุ่มเกษตรกร กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจหรือเอกชน นอกจากจะช่วยให้สมาชิกใหม่ของกลุ่มได้เรียนรู้ทางสังคมคือระเบียบวิธีการของกลุ่ม การอยู่ร่วมกันควรให้ความช่วยเหลือ กันและกัน ในบางกรณียังได้ช่วยสมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้หรือมีทัศนคติทางการเมืองอีกด้วย เพราะ ในหลายกรณีการที่กลุ่มดังกล่าวจะได้มาซึ่งความต้องการหรือผลประโยชน์จะต้องมีการเคลื่อนไหว ชุมนุมประท้วง ในกรณีดังกล่าวสมาชิกของกลุ่มบุคคลจะมีการเรียนรู้วิธีการเคลื่อนไหวชุมนุม วิธีการใช้อำนาจต่อรองกับนายจ้าง เจ้าหน้าที่ของรัฐ

หรือแม้กระทั่งกับรัฐบาล ในแง่นี้จะเห็นได้ว่า กลุ่ม (อาชีพ) มีส่วนช่วยให้สมาชิกของกลุ่มได้การเรียนรู้
ทางการเมือง^{๖๓}

๒. กลุ่มอาชีพในสถานที่ทำงานต่างๆ มีการพูดประเด็นทางการเมืองอย่างกว้างขวางใน
กลุ่มคนบางกลุ่มเนื่องจากการเมืองเป็นเรื่องของภาคประชาสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนและยัง
เป็นการเมืองที่มีหลายๆ ฝ่ายในปัจจุบัน รัฐจำเป็นต้องให้มีการเรียนรู้หรือให้กลุ่มคนทำงานให้มีทัศนะ
คติทางการเมืองที่สร้างสรรค์^{๖๔}

๓. การจัดอบรมให้ความรู้ของภาครัฐต้องจัดเพียงครั้งวันเพราะหากจัดเต็มวันกลุ่มอาชีพ
จะติดภารกิจและไม่ค่อยให้ความสนใจ และต้องจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่เข้าใจง่ายๆ เพื่อให้เครือข่าย
สามารถนำไปถ่ายทอดกับกลุ่มได้อย่างเข้าใจ^{๖๕}

๔. กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน) สามารถมีช่องทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยหลัก
เหตุผลและสันติวิธีและ ในสถานที่ทำงานโดยเพื่อนๆ ร่วมงานมีการพูดคุยสนทนาประเด็นทางการเมือง
เมืองในชุมชนและสถานที่ต่างๆ ได้อย่างเสรี^{๖๖}

๕. ยุคปัจจุบันซึ่งมีโรคระบาดโควิด ๑๙ การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีกลุ่มคนทุก
ภาคส่วนร่วมมือในการที่รักษาสถานภาพของตัวเองให้มั่นคงที่สุด รัฐสวัสดิการที่มีรัฐบาลเป็นผู้ออก
นโยบายสาธารณะ ควรจัดสรรรายได้ขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชน โดยทุกคนจะได้รับเงินชดเชย
เหมือนกับต่างประเทศที่ประชาชนทุกคน ได้รับเงินช่วยเหลือจากภาครัฐ รัฐนั้นก็รักษาซึ่งความเป็น
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง ไว้ได้^{๖๗}

๖. ในยุคสังคมปัจจุบัน การเติบโตการแข่งขันของสังคมโลกด้านเศรษฐกิจ ประเทศไหนที่
มีความคิดใหม่มีการเปลี่ยนแปลง มีการประยุกต์ปรับตัวในด้านการค้าขาย ด้านเศรษฐกิจ ประเทศ
นั้นก็จะมีรายได้ และจะมีอำนาจทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง หากประเทศไหนที่ไม่ปรับปรุง
และขาดการพัฒนา ก็จะทำให้เป็นประเทศที่ล้าหลัง เป็นประเทศที่ยังไม่พัฒนาและเป็นประเทศที่
ยากจน รายได้รวมของประชาชนก็จะน้อยลง แล้วรายได้มวลรวมของประเทศก็จะไม่มากนัก ดังนั้น
บทบาทประชาชนทุกคน ควรเป็นคนที่ใส่ใจ เข้าใจในเรื่องของเศรษฐกิจโดยรวมไม่ว่าจะเป็นระดับ
จุลภาค ไปจนถึงระดับ มหาภาค แม้กระทั่งเศรษฐกิจระดับโลกที่มีการแข่งขันทางการค้า ถือว่ามีผล

^{๖๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๖๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๓.

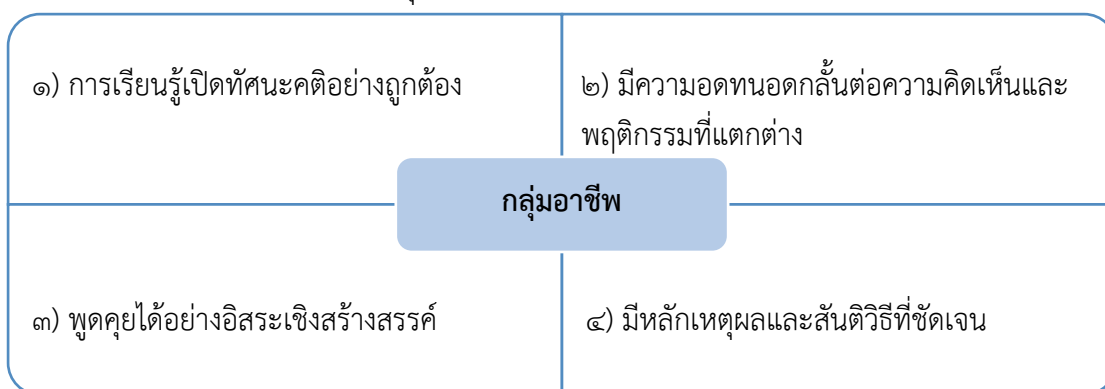
^{๖๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๕ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๖๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๖๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

อย่างมาก ในการปรับตัวของคนทุกชนชั้นที่ทำธุรกิจทุกระดับ ค่านิยม ความเชื่อ และอุดมการณ์ จึงมีความสำคัญอย่างมากในการทำให้ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เจริญรุ่งเรืองได้^{๖๘}

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี การกล่อมเกลາทางการเมือง **ด้านกลุ่มอาชีพ** จะมีวิธีการเฉพาะตน ซึ่งอาจจะไม่ซ้ำกันกับกลุ่มอื่นในการกล่อมเกลາทางการเมือง ในกรณีของการเรียนรู้ทางการเมือง คือ การมีระเบียบวิธีการของกลุ่มโดยร่วมกันให้ความช่วยเหลือกันและกัน ในทางการเมืองกลุ่มอาชีพ จะมีช่องทางแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งด้วยหลักเหตุผลและสันติวิธีและ ในสถานที่ทำงานโดยเพื่อน ๆ ร่วมงานมีการพูดคุยสนทนาประเด็นทางการเมืองในชุมชนและสถานที่ต่างๆ ได้อย่างเสรีแบบเชิงสร้างสรรค์ เน้นหลักการมีจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง ปราศจากอคติละรักษาซึ่งหลักความยุติธรรมเป็นที่ตั้ง ดังแผนภาพที่ ๔.๘

แผนภาพที่ ๔.๘ กลุ่มอาชีพ

๕. ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการกล่อมเกลາทางการเมือง **ด้านสถาบันสื่อมวลชน** พบผลดังนี้

๕) สถาบันสื่อมวลชน

๑. การสื่อสารมวลชนซึ่ง ได้แก่ หนังสือพิมพ์วิทยุโทรทัศน์ภาพยนตร์หนังสือ นิตยสาร โดยทั่วไปมีหน้าที่สำคัญดังนี้ คือ หน้าที่เสนอข่าวสาร เสนอความเห็น บริการศึกษา และทำหน้าที่ทางด้านบันเทิง ซึ่งหน้าที่เหล่านี้ โดยเฉพาะหน้าที่เสนอข่าวและเสนอความเห็นมีผลต่อทัศนคติความโน้มเอียงทางการเมืองของบุคคล เพราะข่าวที่เสนอทุกวันส่วนหนึ่งเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเหตุการณ์ทางการเมืองที่สื่อมวลชนได้ ถ่ายทอดจากรัฐบาลมาสู่ประชาชน^{๖๙}

^{๖๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๖๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๒. การสื่อสารมวลชน เราควรจะเริ่มจากครอบครัวที่ปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ค่านิยม ความนิยมชมชอบปัจเจกบุคคลทางการเมือง และการพูดถึงการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยรวมถึงข้อปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่นเมื่อเรา เข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมก็นับได้ว่าเราปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของสังคมและการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมเป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยเชิง สร้างสรรค์ได้เช่นกัน^{๗๐}

๓. สื่อมวลชนมีผลมากในการส่งเสริมทางการเมือง เพราะปัจจุบันมีการเสพข่าวสารจาก สื่อมวลชนทางโซเชียล (Social) และสื่อผสม (Hybird) ทั้งสื่อของไทยและสื่อต่างประเทศ ดังนั้น สื่อสารมวลชนจะต้องมีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นธรรม ซึ่งมีผลต่อทัศนคติและ พฤติกรรมทางการเมือง^{๗๑}

๔. สื่อมีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อก่อน สื่อยังสามารถรับได้จากสื่อหลัก แต่ยุคนี้ สามารถรับสื่อได้จากโซเชียล สามารถรับข้อมูลข่าวสารจากมือถือ ซึ่งสามารถเข้าถึงสื่อได้ง่ายและหากได้รับข้อมูลได้ถูกต้องหรือชัดเจน หรือข้อมูลที่ครบทุกด้าน ทำให้ การเข้าถึงกับการเมืองได้ง่ายโดยอิสระซึ่งจะส่งผลต่อสนับสนุนทางการเมืองได้^{๗๒}

๕. สื่อสารมวลชนในปัจจุบันนี้มีความสำคัญที่สุด คือ การสื่อสารผ่านโซเชียลมีเดีย ทั้งทางไลน์ เฟสบุ๊ก และแอปบริการอื่นๆ ที่เข้าถึงแก่ประชาชนทุกภาคส่วน ด้วยว่าอยากฟังความเห็น อ่านความคิดเห็นต่างๆ ของนักวิชาการทั่วไป นักการเมือง หรืออาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญทาง รัฐศาสตร์การปกครองได้ง่าย^{๗๓}

๖. สื่อสารมวลชน สามารถเข้าถึงข้อมูลติดตามข่าวสารทางการเมืองได้โดยอิสระ ซึ่ง สื่อสารมวลชนในปัจจุบันจะต้องมีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นธรรมโดยเคารพสิทธิ เสรีภาพของประชาชนและ สื่อสารมวลชนมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ และบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตย^{๗๔}

๗. สื่อสังคมโซเชียล ณ ปัจจุบันมีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองมากด้วยการให้ข้อมูล ข่าวสารที่รวดเร็ว การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ประชาชนเมื่อได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารแล้ว สามารถให้

^{๗๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔.

^{๗๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๗๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

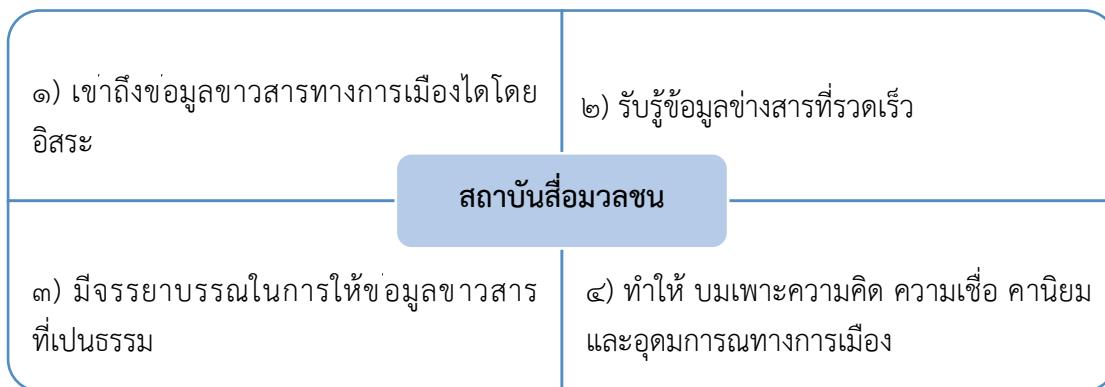
^{๗๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๗๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

ข้อคิดวิเคราะห์ที่ได้ดี เพราะการรับรู้ข้อมูลและตัดสินใจเลือกนักการเมืองลงไปทำหน้าที่แทนประชาชนเพียง ๑ สิทธิ ๑ เสียง ก็อาจจะมีผลต่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยได้^{๗๕}

๘. สื่อมีผลต่อการส่งวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างแน่นอน เพราะในปัจจุบันประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารได้เพียงปลายนิ้ว และเมื่อการเสพสื่อที่เป็นข้อมูลต่างๆ ก็อาจเกิดความตื่นตัว ตื่นรู้ ที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ได้ การตื่นตัว ตื่นรู้ทางการเมืองหากทำตามกฎหมาย กติกา ระเบียบของสังคมก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีช่วยเป็นหูเป็นตาให้กับประเทศ หากทำอะไรที่ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ทำผิดกฎหมาย ส่วนงานต่างๆ หรือรัฐบาลก็ไม่สามารถทำอะไรที่รุนแรงกับประชาชนได้ แต่ก็ถ้ามีผู้กระทำในสิ่งที่ผิด อาจจะถูกใช้ให้เป็นเครื่องมือเพื่อก้าวเข้ามาสู่ผลประโยชน์ทางการเมือง ดังนั้นจะมองให้เห็นว่า ประชาชนที่ไม่ได้ทำผิดหรือหลงผิดสามารถเปลี่ยนแปลงแนวคิดทางการเมืองได้ ก็จะสามารถส่งเสริมและพัฒนาอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนได้เป็นอย่างดี^{๗๖}

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี การกล่อมเกลາทางการเมือง **ด้านสื่อมวลชน** มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นอย่างมาก ปัจจุบันมีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองมากด้วยการให้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว โดยเข้าถึงแก่ประชาชนทุกภาคส่วน ดังนั้นจะต้องมีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างเป้น ธรรมเพื่อบมเพาะความคิด ความเชื่อ คานิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตย ให้ประชาชนเกิดความตื่นตัว ตื่นรู้ ที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ ดังแผนภาพ ๔.๙

แผนภาพที่ ๔.๙ สถาบันสื่อมวลชน

^{๗๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๗๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๖. ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการกล่อมเกลາทางการเมือง **ด้านสถาบันทางการเมือง** พบผลดังนี้

๖) สถาบันทางการเมือง

๑. พรรคการเมืองนักการเมืองกลุ่มผลประโยชน์ นอกจากทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนประชาชน เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง องค์การของรัฐบาล สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในประเทศแล้วยังมีส่วนในการทำหน้าที่ ในการเรียนรู้ทางการเมืองมักจะกระทำโดยผ่านการให้ข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ การประชุม ปรีกษาหารือ การติดต่อเป็นส่วนตัว รวมทั้งการดำเนินงานของพรรคในท้องถิ่น ซึ่งถ้าหากกระทำอย่างกระตือรือร้นจะมีส่วนทำให้ประชาชนเกิดความสนใจในการเมือง^{๗๗}

๒. สถาบันทางการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญถ้าเราพูดตามภาษาชาวบ้านก็คือว่า ท้องยังไม่อิ่ม ยังไม่ต้องคิดถึงเรื่องอื่น ในสังคมระบอบประชาธิปไตยถ้าเราอยากให้ประชาชนตื่นรู้หรืออยากเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง มี Safety net หรือจะต้องมีตาข่ายรองรับเวลาที่คนเขาล้มลง รัฐจำเป็นต้องมีรัฐสวัสดิการ พวก UBI ก็คือ Universal Basic Income คือ การจัดสรรรายได้ขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชน โดยทุกคนจะได้รับเงินจำนวนหนึ่งต่อเดือน ซึ่งเพียงพอต่อการดำเนินชีวิตแบบพื้นฐาน คือพอสำหรับที่อยู่ อาหาร สุขภาวะ และการศึกษา โดยเป็นเงินให้เปล่าที่ไม่มีข้อแม้ ไม่ต้องทำงานใดๆ และทุกคนได้รับอย่างเท่าเทียมกัน^{๗๘}

๓. ยุคสมัย ๔๐ ปีจะเห็นได้ว่าการเมืองอยู่ในระบบอุปถัมภ์และสืบเนื่องระบบอุปถัมภ์ทางหัวคะแนนจากกำนันผู้ใหญ่บ้านที่เป็นลักษณะของการช่วยเหลือเวลาเดือดร้อนที่เกี่ยวข้องกับในระบบราชการหรือความเดือดร้อนจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยนักการเมืองจะจัดการให้เข้ากับคามพึงพอใจให้ประชาชนอย่างแท้จริง^{๗๙}

๔. กระบวนการทางการเมืองพรรคการเมืองเป็นการเมืองที่มีรากฐานมาจากการเมืองที่มีระบบอุปถัมภ์รากยาวตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันผู้แทนราษฎรมาจากกลุ่มภาคประชาสังคมที่ช่วยเหลือประชาชนอย่างต่อเนื่องก่อนที่เข้ารับเข้าสู่เวทีการเมืองทุกระดับสิ่งแวดล้อมการเมืองทุกระดับมาจากระบบอุปถัมภ์อุปถัมภ์แล้วเกิดความไว้นื้อเชื่อใจ^{๘๐}

^{๗๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๗๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๗๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๘๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๕. สังคมการเมืองที่มุ่งเน้นวัฒนธรรมพุทธการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยนักเมืองมีส่วนร่วมในกิจการของคณะสงฆ์อยู่เป็นลำดับโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมในสังคมและเป็นนักการเมืองที่อยู่ในสายตาของประชาชน^{๕๑}

๖. นักการเมืองท้องถิ่นหรือนักการเมืองระดับชาติจะมีความตระหนักและมุ่งเน้นในวัฒนธรรมทางการเมืองโดยมีกระบวนการทางศาสนาหรือมีพุทธวัฒนธรรมทางการเมืองเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่เสมอเพื่อเป็นฐานทางการเมืองในกลุ่มนั้นๆ^{๕๒}

๗. การเข้ามาเป็นนักการเมืองที่อยู่ในสายตาของประชาชนและเป็นที่ยอมรับของประชาชนได้นั้นนักการเมืองจำเป็นต้องเป็นนักการเมืองที่ทำเพื่อประชาชนส่วนมากแล้วนักการเมืองของพื้นที่ต่างๆ ก็จะเข้ามามีส่วนร่วมกับภาคประชาชนเป็นส่วนมาก^{๕๓}

๘. ความนิยมทางการเมืองจะเป็นไปตามช่วงกระแสโดยอิงกับตัวบุคคลเป็นหลักมากกว่าพรรคการเมืองในอดีตจะเห็นว่าบางช่วงบางตอนพรรคการเมืองก็จะความนิยมชมชอบของประชาชนแต่พอมาถึงปัจจุบันก็จะมีคามชัดเจนว่าการเมืองในระดับชาติจะต้องสัมพันธ์กับการเมืองท้องถิ่น^{๕๔}

๙. การขับเคลื่อนของพรรคการเมืองที่มาจากพรรคเดียวกันทุกเขตสามารถที่จะตอบสนองนโยบายที่ให้กับประชาชนไว้ในหาเสียงก่อนการเลือกตั้งทุกยุคทุกสมัย เพื่อจัดสรรผลประโยชน์ให้กับประชาชน^{๕๕}

๑๐. ระบบบุญคุณ ยิ่งซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่เน้นตัวบุคคลเป็นที่ตั้งโดยมีรากฐานจากคนรุ่นเก่าและนักการเมืองรุ่นเก่าเข้ามาให้ความสำคัญโดยจัดสรรผลประโยชน์ของพวกพ้องและประชาชนเพื่อพัฒนาชุมชนองค์กรโดยให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย^{๕๖}

๑๑. สถาบันทางการเมือง จึงเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในการบริหารถ้าหากได้ผู้นำเก่ง ดี มีคุณธรรม เข้ามาบริหารบ้านเมืองจังหวัดตลอดถึงประเทศ บ้านเมืองจังหวัดตลอดถึงประเทศก็เจริญรุ่งเรือง คนในชาติก็มีความเป็นอยู่ที่ดี^{๕๗}

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี การกล่อมเกลາทางการเมือง **ด้านสถาบันทางการเมือง** สถาบันทางการเมืองที่อยู่ในกระบวนการทางการเมืองพรรคการเมืองซึ่ง การเมืองที่มีรากฐานมาจากการเมืองที่มี

^{๕๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๕๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๕๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

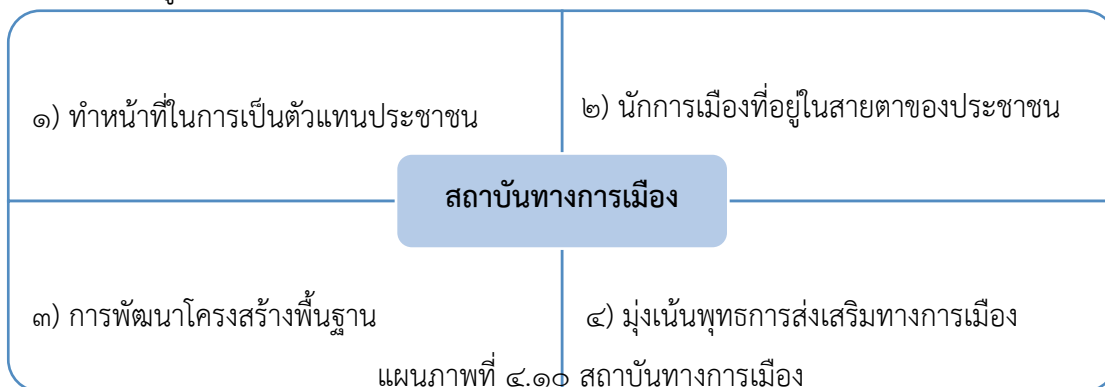
^{๕๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๕๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๕๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๕๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

ระบบอุปถัมภ์รากยาวตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ผู้แทนราษฎรมาจากกลุ่มภาคประชาสังคมที่ช่วยเหลือประชาชนอย่างต่อเนื่องเกิดความไว้วางใจในส่วนของปัจเจกบุคคลเพื่อพัฒนาชุมชนองค์กรโดยให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตยในการบริหารถ้าหากได้ผู้นำเก่ง ดีมีคุณธรรม เข้ามาบริหารบ้านเมืองจังหวัดตลอดถึงประเทศ บ้านเมืองจังหวัดตลอดถึงประเทศก็เจริญรุ่งเรือง คนในชาติก็มีความเป็นอยู่ที่ดี ดังแผนภาพ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๒ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของปัจจัยที่ส่งต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ด้านการกล่อมเกลາทางการเมือง

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๑.	สถาบันครอบครัว การเรียนรู้ทางการเมืองที่สำคัญ ได้แก่ ทศนคติ ความเชื่อ ตลอดจน ค่านิยมที่เกี่ยวกับการเมืองได้รับ การถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยัง อีกรุ่นหนึ่ง คือ การสร้างทศนคติ ภายในครอบครัว	๗	๕, ๗, ๑๘, ๖, ๔, ๑๑, ๑๔
๒.	กลุ่มเพื่อน การบมเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ ทาง การเมืองโดยกลุ่มเพื่อน โดยผ่าน สื่อ Social Media	๙	๕, ๑๒, ๙, ๑๗, ๑๖, ๑๐, ๑๘, ๑๔, ๑๑

ตารางที่ ๔.๑๓ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริม
วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี
ด้านการกล่อมเกลາทางการเมือง (ต่อ)

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๓.	สถาบันการศึกษา สถาบันการศึกษา เป็นตัวแทนที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ทางการเมืองในสังคมสมัยใหม่โดยผ่านหลักสูตรเครื่องมือในการให้การเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งมีผลอย่างมากต่อการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง	๙	๔, ๗, ๑๘, ๑๔, ๑๖, ๑๒, ๑๑, ๑๗, ๑๓
๔.	กลุ่มอาชีพ กลุ่มอาชีพจะมีวิธีการเฉพาะในการกล่อมเกลາทางการเมืองโดยเพื่อนๆ ร่วมงานมีการพูดคุยสนทนาประเด็นทางการเมืองในชุมชนและสถานที่ต่างๆ ได้อย่างเสรีแบบเชิงสร้างสรรค์	๖	๔, ๑๗, ๑๕, ๑๖, ๑๒, ๑๑
๕.	สถาบันสื่อมวลชน สถาบันสื่อมวลชน ปัจจุบันมีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองด้วยการให้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วโดยคำนึงคือการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนให้เกิดความตื่นตัว ตื่นรู้ที่ถูกต้องและสร้างสรรค์	๘	๑๗, ๑๒, ๔, ๖, ๗, ๙, ๑๖, ๑๔

ตารางที่ ๔.๑๔ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริม
วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี
ด้านการกล่อมเกลາทางการเมือง (ต่อ)

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๖.	สถาบันทางการเมือง สถาบันทางการเมือง ปัจจุบัน ผู้แทนราษฎรมาจากกลุ่มภาค ประชาสังคมที่ช่วยเหลือประชาชน อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความไว เนื้อเชื่อใจในการพัฒนาชุมชน บ้านเมือง ตลอดถึงประเทศชาติ ให้เจริญรุ่งเรือง	๑๑	๑๑, ๑๗, ๑๐, ๑๓, ๑, ๒, ๓, ๗, ๘, ๙, ๖,

๔.๓ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริม
วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) จำนวน ๑๘ รูปหรือคนซึ่ง
ครอบคลุมประเด็นเรื่องทีวิจัยโดยผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัด
เพชรบุรี

๔.๓.๑ การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เช่น จิตสำนึกใน
เรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย, จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ, จิตสำนึก
ในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น, จิตสำนึกในเรื่องเสียสละใหญ่และ
สิทธิเสียสละน้อย, จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค, จิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรมจิตสำนึก
ในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง, และจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม
ทำให้เป็นรูปแบบของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน
จังหวัดเพชรบุรี ได้โดยวิธีการใดบ้าง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้คำตอบสรุปได้ดังนี้

๑. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัด
เพชรบุรี ประเด็น จิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย พบผลดังนี้

๑) จิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

๑. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชน การที่ประชาชนมีความเชื่อความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย มีความเชื่อว่ารูปแบบรัฐสภาเป็นรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับสังคมไทย เพราะเป็นหลักการหรือรูปแบบที่น่าเชื่อถือเนื่องจากผู้แทนราษฎรที่ได้มาจากการเลือกตั้งสามารถเข้าไปทำหน้าที่ในการสนับสนุนหรือคัดค้านในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง^{๘๘}

๒. การมีจิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ถ้าจะต้องออกมาปกป้องระบอบประชาธิปไตย ในช่วงที่ผ่านมา มีนักเรียนนักศึกษา ได้ออกมาเรียกร้องในการแก้ไขรัฐธรรมนูญและสิทธิขั้นพื้นฐานเพื่อให้เกิดซึ่งความชอบธรรมและความเป็นเสถียรภาพทางการเมืองของระบบการเมืองในพื้นที่^{๘๙}

๓. ในกลไกของรัฐสภาซึ่งเป็นกระบวนการทางประชาธิปไตยถูกหยิบยกซึ่งปัญหาไปสู่กระบวนการที่เป็นประชาธิปไตยซึ่งเป็นการบอกกล่าวต่อรัฐสภาในเขตพื้นที่ของนักการเมืองจังหวัดนั้นได้รับความเดือดร้อน นักการเมืองในพื้นที่นำเสนอแผนการแก้ไขปัญหาและวิธีการพัฒนาทางกลับเข้ามาสู่พื้นที่ ตัวอย่างที่เห็นชัดแต่ว่าการที่นักการเมืองจากระดับพื้นที่เล็กๆ ไปสู่การเมืองระดับชาติเริ่มมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีการขับเคลื่อนที่ชัดเจน เพื่อตอบโจทย์การประชาธิปไตยมากขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนที่แท้จริง^{๙๐}

๔. ความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของประชาชนที่มีต่อระบบทางการเมืองและนักการเมือง เมื่อประชาชนมีความศรัทธาแล้วจะมีความเชื่อมั่น เมื่อมีความเชื่อมั่นก็ย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อช่วยเหลือประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนอย่างแท้จริง

๕. การปกครองระบอบประชาธิปไตย อย่างน้อยก็คือการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงออกในหน้าที่อย่างหนึ่งของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ถือว่ามีการตื่นตัวทางการเมืองเป็นอันมาก เนื่องด้วยมีสถิติในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านถือว่าเป็นอันดับ ๒ ของภาคกลางเลยทีเดียว^{๙๑}

๖. การปกครองในระบอบประชาธิปไตย สังคมไทยปฏิบัติกันมาอย่างยาวนาน จะสังเกตได้ว่าได้รับความสนใจทางด้านการเมืองเป็นอย่างดี และที่สังเกตได้อย่างชัดเจน คือการเลือกตั้งครั้งล่าสุด ปี 2562 ที่ผ่านมา ทำให้เห็นปรากฏการณ์ใหม่ ในการเลือกตั้ง ที่คนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่เริ่มให้

^{๘๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๘๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๙๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๙๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๕ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

ความสนใจกับพรรคการเมืองใหม่การเมืองแนวใหม่ นั่นคือ พรรคพลังประชารัฐ พรรคอนาคตใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะมีนโยบายใหม่ๆ ที่ไม่เหมือนพรรคการเมืองรุ่นเดิม จึงทำให้ พรรคพลังประชารัฐ พรรคอนาคตใหม่ ได้รับคะแนนเสียงอย่างมากจากคนรุ่นใหม่ การเมืองนั้นเป็นสิ่งที่ดี เพราะคนในจังหวัดเพชรบุรีมีความคาดหวังว่าจะได้ผู้ของประชาชนที่เป็นผู้นำทางการเมืองที่ดีในอนาคตที่จะมาพัฒนาพื้นที่ในจังหวัดและประเทศชาติต่อไป^{๑๖๒}

๗. ประชาชนทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ในปัจจุบันเริ่มมีความเข้าใจกับการปกครองแบบประชาธิปไตยมากขึ้น โดยมีความเชื่อว่าการปกครองในระบอบนี้สามารถทำให้การเมืองเป็นการเมืองที่สร้างสรรค์ เพราะเป็นต้องผ่านกระบวนการต่างๆ ทางการเมืองเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจของคณะผู้นำทางการเมืองเพื่อจัดการบริหารประเทศให้ประชาชนในอาณาจักรอยู่ดีกินดี^{๑๖๓}

๘. หลักการตัดสินใจข้อขัดแย้งและการคลี่คลายข้อขัดแย้งในกระบวนการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย คือ การออกเสียงลงคะแนน ก็ใช้เสียงข้างมากและเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ แต่การใช้เสียงส่วนใหญ่จะต้องไม่ขัดต่อสิทธิของเสียงส่วนน้อย ต้องเคารพรับฟังเสียงส่วนน้อยในขณะเดียวกันเสียงส่วนใหญ่จะมามลงคะแนนเพื่อไปจำกัดสิทธิของเสียงส่วนน้อยไม่ได้^{๑๖๔}

๙. ความศรัทธากับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ก็ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองออกมาของประชาชน การแสดงให้คนรุ่นใหม่เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับ และความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นปัจจัยสำคัญต่อการส่งผลถึงวัฒนธรรมทางการเมืองในปัจจุบันและอนาคต^{๑๖๕}

สรุปได้ว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยประเด็น ด้านจิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เมื่อประชาชนศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขในกลไกที่มีความเชื่อมั่นทางการเมืองของรัฐสภาซึ่งเป็นกระบวนการทางประชาธิปไตยไปสู่กระบวนการที่เป็นประชาธิปไตย จึงทำให้คนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ให้ความสนใจกับพรรคการเมืองใหม่การเมืองแนวใหม่ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองที่สร้างสรรค์ โดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงออกในหน้าที่อย่างหนึ่งของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ถือว่าการตื่นตัวทางการเมือง ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๑

^{๑๖๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๖๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๖๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๖๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๑) เชื้อมัยครีธาในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข	๒) เชื้อมัยในกระบวนการทางการเมือง คือ รัฐสภา
จิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย	
๓) การแสดงออกในหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ดี	๔) พฤติกรรมทางการเมืองที่สร้างสรรค์

แผนภาพที่ ๔.๓.๑ ด้านจิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

๒. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ประเด็น จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ พบผลดังนี้

๒) จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ

๑. การมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ โดยการเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น เป็นหน้าที่เป็นสิทธิที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ทุกคนควรปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบของสังคมที่อยู่ภายใต้การปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข^{๖๖}

๒. วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม ดังในสมัยนี้ คนรุ่นใหม่และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงในเรื่องเหตุบ้านการเมืองมากขึ้นทราบถึงเรื่องสิทธิเสรีภาพ มีส่วนสำคัญกับความคิดของตัวเองมากขึ้น มักจะมีพฤติกรรมที่อิงไปตามกลุ่มเพื่อนพ้องมาก^{๖๗}

๓. สิทธิเสรีภาพ เป็นหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย หลักสิทธิเสรีภาพเป็นหลักการที่มีความสำคัญขั้นพื้นฐานของการทำงานของนักการเมืองทุกๆ ระดับที่ต้องตระหนักและเห็นความสำคัญไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการแสดงความคิดเห็น สิทธิในการชุมนุม สิทธิในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย สิทธิในการเลือกประกอบอาชีพ สิทธิในการได้รับการศึกษา สิทธิในการรับรู้ข่าวสาร เป็นต้น^{๖๘}

๔. การมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ การแสดงความคิดเห็นของประชาชนสามารถใช้สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลตราบเท่าที่ไม่เกินขอบเขตของกฎหมาย เนื่องจากประชาชนนิยมใช้เหตุผลควบคู่กับการใช้สติเมตตาต่อเพื่อนสมาชิกในสังคม และถ้าประชาชนใช้สิทธิเสรีภาพของตนเองเกินขอบเขต ก็จะไปละเมิดหรือก้าวก่ายสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นจะทำให้สังคมประชาธิปไตยขาดความสุข^{๖๙}

^{๖๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๖๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๖๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๖๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๕. นักการเมืองเมื่อได้รับการสนับสนุนและไว้วางใจจากประชาชน ดั่งนั้นเสียงทุกเสียงที่ลงคะแนนในการเลือกตั้งมีค่าสำหรับนักการเมือง นักการเมืองคนทำงานทางการเมืองควรตระหนักพลังศรัทธาที่ประชาชนมอบให้และตอบแทนด้วยการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองนำคุณธรรมจริยธรรมมาจัดกิจกรรมทางการเมืองของท้องถิ่นแบบสร้างสรรค์ผลงานตอบสนองความต้องการของประชาชนและช่วยขับเคลื่อนกิจกรรมทางการเมืองรูปแบบประชาธิปไตยที่ปราศจากอำนาจการทุจริตเข้ามาครอบงำการทำกิจกรรมทางการเมืองในสังคม^{๑๐๐}

๖. การมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ วัฒนธรรมทางการเมืองปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ในปัจจุบัน สิทธิเสรีภาพจะมีกันยกมาพูดถึงกันมากขึ้น ในกลุ่มของคนรุ่นใหม่โดยให้ความสำคัญกับความคิดของตัวเองมากขึ้น และมักจะมีพฤติกรรมที่อิงไปตามกลุ่มเพื่อนมากกว่าการเมืองเป็นเรื่องของความ “สกปรก” ความรู้สึกเช่นนี้ทำให้ประชาชนขาดความศรัทธาหรือความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ถ้ามีการเรียนรู้หรือส่งเสริมให้รู้หลักสิทธิและเสรีภาพที่สร้างสรรค์ก็จำทำให้คนรุ่นใหม่และประชาชนทั่วไป มีภาพลักษณ์และอุดมคติทางการเมืองที่ดีเกิดขึ้นกับคนไทย^{๑๐๑}

๗. การมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ก็การแสดงออกทางการเมืองของกลุ่มภาคประชาชนนั้นเกิดจากการทำตามกลุ่มเพื่อน กลุ่มสถาบันทางการเมืองกล่อมเกล่า โดยการปลุกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีให้กับบุคคลต่างๆ เหล่านั้น เช่น ให้ทุกคนในสังคมมีสิทธิเสรีภาพ เท่าเทียมกันในการแสดงจุดยืนหรืออุดมการณ์ทางการเมือง เพื่อปกป้องสิทธิ์ของเรา แต่การปฏิบัตินั้นต้องเป็นไปในเชิงสันติวิธี^{๑๐๒}

๘. การมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ การเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่นเมื่อเราเสรีภาพเรียกร้องสิทธิต่างๆ เช่น สิทธิในการจัดสรรผลประโยชน์ใดนั้นก็ถึงส่วนรวมเป็นที่ตั้งในการส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมที่ดี และมีเสรีภาพให้กับประชาชนและคนรุ่นใหม่ทุกคนต้องเป็นไปตามกระบวนการทางความคิดดี ทำดี^{๑๐๓}

๙. การมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ การมีเสรีภาพในการเรียกร้องสิทธิ จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องประพฤติปฏิบัติเพื่อคนในพื้นที่ที่อยู่ร่วมกัน ถือปฏิบัติเป็นตามธรรมเนียมที่ดี และเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในสังคมเกิดความสงบสุข^{๑๐๔}

^{๑๐๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

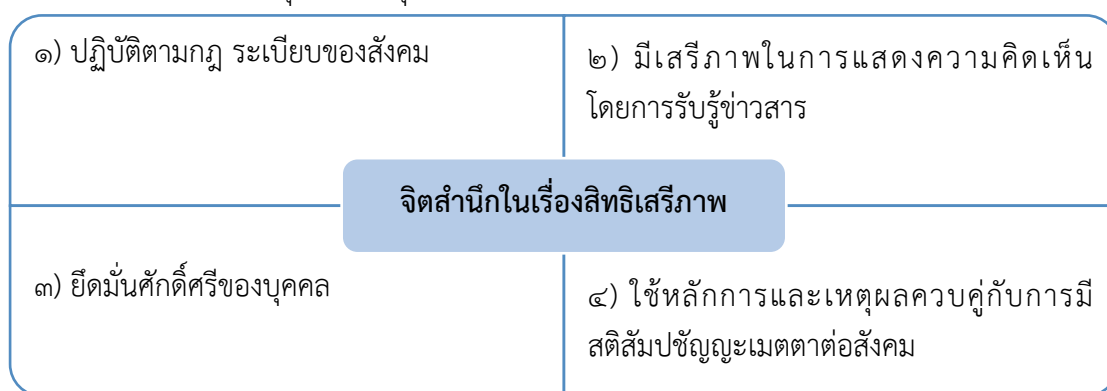
^{๑๐๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๐๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๐๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๐๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

สรุปได้ว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยประเด็น **ด้านจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ** ถือว่าเป็นหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของสังคมที่อยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข โดยหลักสิทธิเสรีภาพ เป็นหลักการที่สำคัญขั้นพื้นฐานเสรีชนภายใต้ความเป็นประชาธิปไตย เป็นการรับรองสิทธิของเสรีชนหรือประชาชนทั่วไป โดยสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การรับรู้ข่าวสาร และการยึดมั่นศักดิ์ศรีของบุคคล ชอบในการใช้หลักการและเหตุผลควบคู่กับการมีสติสัมปชัญญะเมตตาต่อสังคม โดยมีขอบเขตและอิสระเท่าเทียมกันในการแสดงจุดยืนหรืออุดมการณ์ทางการเมือง ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๒

แผนภาพที่ ๔.๓.๒ ด้านจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ

๓. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ประเด็น จิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น พบผลดังนี้

๓) จิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น

๑. การมีจิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่นในการปกครองแบบประชาธิปไตย นักการเมืองเมื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้วจะต้องยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย รู้จักใช้ปัญญา เหตุผลในการแก้ปัญหา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งมีเหตุผลและมีการประนีประนอมกันในทางความคิดเคารพในสิทธิและการตัดสินใจของผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และปฏิบัติตนตามกฎหมายข้อบังคับของสังคม โดยรู้จักแก้ปัญหาโดยสันติวิธี^{๑๐๕}

๒. การเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีงาม ซึ่งจะได้รับการหล่อหลอมให้เกิดทัศนคติ ความคิดทางการเมืองที่ดี แล้วแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม สิ่งต่างๆเหล่านี้ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้การเมืองมีทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดย

^{๑๐๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

ผ่านทางการแสดงพฤติกรรมทางการเมืองที่ดีของคนรุ่นใหม่ที่จะพื้นฐานทางอนาคตทางการเมืองในอนาคตต่อไป^{๑๐๖}

๓. การเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองในการปกครองแบบระบอบประชาธิปไตย เราต้องส่งเสริมและปลูกฝังให้คนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่รู้จักเคารพสิทธิของตนเองซึ่งเป็นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยโดยการส่งเสริมตั้งแต่ระบบการศึกษาสถาบันครอบครัว และที่สำคัญเราอาจจะใช้สื่อเพื่อหล่อหลอมกลุ่มเกล้าให้คนทุกยุคทุกสมัยเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมประชาธิปไตยได้^{๑๐๗}

๔. การทำงานของคนการเมือง เช่น นักการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง จะต้องมียุทธวิธีอันชอบธรรมซึ่งถือเป็นหลักการของประชาธิปไตย การต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองต้องเคารพสิทธิของผู้อื่นด้วย และต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของคนอื่น หากเป็นการเอาแต่ได้เพื่อประโยชน์ของตนเองโดยไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่นเป็นการแสดงว่าผู้นั้นขาดจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตยจะกลายเป็นเรื่องการเห็นแก่ตัว^{๑๐๘}

๕. การบวนการทางการเมืองของนักการเมืองมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอแนะความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของท้องที่ท้องถิ่นพื้นที่ที่ได้รับความเดือดร้อน ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความเห็น การไต่สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจและบทบาทหน้าที่ในการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ตามสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง ด้านการเมือง เศรษฐกิจสังคม และการบริหารงานของรัฐ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตาม ความเจริญก้าวหน้าของสื่อเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลให้เป็นการต่อประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว^{๑๐๙}

๖. การมีจิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น นักการเมือง ต้องยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม จัดกิจกรรมทางการเมืองและรณรงค์ให้บุคคลทางการเมือง เช่น นักการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ ยึดถือในหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาส ในการเรียนรู้การทำโครงการพัฒนาชุมชน ด้วยความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย^{๑๑๐}

^{๑๐๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๐๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๐๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๐๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๑๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๗. การเป็นผู้แทนประชาชน แก่นำสำคัญของนักการเมืองเมื่อเข้าไปทำหน้าที่ร่วมดำเนินกิจกรรมพัฒนาพื้นที่ กับเจ้าหน้าที่รัฐต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความชอบธรรม รวมถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำและจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเคร่งครัดในระดับองค์กร เจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน และปฏิบัติตามข้อบังคับ ต้องยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองโดยเห็นได้จากกิจกรรมต่างๆ^{๑๑๑}

๘. การมีจิตสำนึกในการเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น ถ้าทุกภาคส่วนอยากให้ประเทศชาติมีการปลูกฝังวัฒนธรรมที่ดี เช่น ในเมื่อรัฐบาลบอกว่า ทุกคนในสังคมมีสิทธิเสรีภาพที่จะเรียกร้องในทางการเมืองแต่ประชาชนหรือบุคคลนั้นจะต้องเคารพและให้เกียรติต่อกัน และเมื่อมีการปกป้องสิทธิ์แล้ว ทุกคนจะปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมืองในการเรียกร้องสิทธิ์^{๑๑๒}

๙. การมีจิตสำนึกในการเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามสิทธิของตนเองภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ โดยไม่กระทบสิทธิบุคคลอื่น ย่อมได้ชื่อว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีส่วนนำพาบ้านเมืองให้พัฒนา ในที่นี้จะกล่าวถึงการปฏิบัติตามในการรักษาและเคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและ ผู้อื่น ต่อครอบครัว เพื่อนพ้อง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ^{๑๑๓}

สรุปได้ว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดในเพชรบุรี โดยประเด็น **ด้านจิตสำนึกเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น** คือ การปฏิบัติตามสิทธิของตนเองภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ ยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย รู้จักใช้ปัญญา เหตุผลในการแก้ไขปัญหา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีเหตุผลและมีการประนีประนอมกันในทางความคิดเคารพในสิทธิในการตัดสินใจของผู้อื่น ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ข้อบังคับของสังคม โดยไม่กระทบสิทธิบุคคลอื่น ต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองอันชอบธรรมอันเป็นหลักการของประชาธิปไตย ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ส่งเสริมสนับสนุนการแสดงพลังสนับสนุนทางการเมืองหรือกิจกรรมทางการเมืองที่สร้างสรรค์ภายใต้การให้เกียรติกันและกัน ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๓

^{๑๑๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๑๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๑๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

๑) ปฏิบัติตนตามสิทธิภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ	๒) ยึดมั่นในอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
จิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น	
๓) รู้จักใช้ปัญญา เหตุผลในการแก้ไขปัญหา	๔) ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามภายใต้การให้เกียรติกันและกัน

แผนภาพที่ ๔.๓.๓ ด้านจิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น

๔. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ประเด็น จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย พบผลดังนี้

๔) จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย

๑. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ประชาชนทุกหมู่เหล่า เจ้าของอำนาจและมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยนโยบายการดำเนินงานของรัฐบาลมุ่งประโยชน์แก่คนส่วนมาก ในขณะเดียวกันก็เคารพในเสียงของคนส่วนน้อยด้วย^{๑๑๔}

๒. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมีฐานเสียงที่สำคัญจากผู้นำชุมชน นักการเมืองท้องถิ่นที่สะท้อนปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ท้องถิ่นสู่ปัญหาการเมืองระดับชาติ นักการเมืองทุกระดับจะต้องสนับสนุนพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกเข้าไปทำหน้าที่ในสภา เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาของประชาชนมีความชอบธรรมผลักดันให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องตามกลไก^{๑๑๕}

๓. นักการเมืองท้องถิ่นต้องยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม จัดกิจกรรมทางการเมืองรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเรียนรู้การทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นด้วยความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ^{๑๑๖}

๔. การมีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย โดยภาพรวมแล้วจะต้องเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย คือ คนที่ยึดหลักประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต ปฏิบัติตนอยู่ในจริยธรรมที่ดีงาม ประพฤติตนในกรอบของสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของการเป็นพลเมืองรวมทั้งช่วย

^{๑๑๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๑๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๑๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

ส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี การมองเห็นคุณค่าของวิถีประชาธิปไตยจะช่วยให้สังคมมีความมั่นคง ปลอดภัยและสงบสุขมากขึ้นวิถีประชาธิปไตยของพลเมืองดี^{๑๑๗}

๕. นักการเมืองที่มีคุณภาพต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงโดยต้องมองเห็นส่วนที่เป็นเสียส่วนใหญ่คือการตกลงร่วมกันในการสร้างสรรค์ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม นอกจากนี้นักการเมืองบุคคลนั้นจะไม่เอาตนเองเป็นศูนย์กลาง แต่เปิดใจรับฟังจากส่วนน้อยเพื่อเกิดซึ่งความหลากหลายทางด้านความคิดเพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้ก้าวทันโลกตลอดเวลา^{๑๑๘}

๖. การมีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย แมจะมีบางสิ่งบางอย่างไม่ได้ตามที่เสียงส่วนน้อยต้อง แต่ก็จำเป็นต้องยอมรับเพราะเสียงส่วนใหญ่ได้ลงมติไปแล้วเพื่อกระบวนต่างๆ ทางสังคมที่จะพัฒนาในนโยบายต่างๆ ที่นักการเมืองได้จัดสรรไว้ให้เป็นตามที่ได้วางแผนไว้โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนร่วมเป็นที่ตั้ง^{๑๑๙}

๗. การมีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย จะต้องเคารพกฎกติกาต่างๆ เช่น การเลือกตั้ง อีกฝ่ายที่แพ้การเลือกตั้งควรที่จะยอมรับความเป็นเนื้อด้วยเป็นไปตามกฎกติกาที่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อเป็นพื้นฐานให้กับประชาชนได้นำไปเป็นแบบอย่างในการเป็นทางด้านประชาสังคม^{๑๒๐}

๘. การมีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย โดยการเคารพสิทธิของกันและกัน โดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพในการตัดสินใจของกันและกัน สามารถแสดงออกได้หลายแบบ เช่น การแสดงความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยเคารพยอมรับในเสียงส่วนน้อยด้วยมิตรภาพที่ดี^{๑๒๑}

๙. การมีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองแบบหนึ่งที่มีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ โดยในการบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของประชาชนของ รัฐผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยประชาชนอาจใช้อำนาจของตนในรูปแบบที่แตกต่างกันไป และเมื่อประชาชนให้สิทธิในการมีอำนาจของนักการเมือง เมื่อมีเหตุการณ์ใดที่ต้องตัดสินใจร่วมกันควรรับฟังเสียงส่วนใหญ่และเสียงส่วนในกระบวนการรัฐสภาเพื่อสรรสร้างให้ประเทศมีความมั่นคงร่วมกัน^{๑๒๒}

^{๑๑๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๑๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๑๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๒๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๒๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๒๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

สรุปได้ว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยประเด็น **ด้านจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย** การยอมรับในหลักการของเสียงข้างมากในระบอบประชาธิปไตยแม้ว่าบางครั้งจะแตกต่างและต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือเสียงข้างน้อยด้วยภายใต้ความเป็นประชาธิปไตยโดยการแสดงพลังสนับสนุนที่สร้างสรรค์อยู่ในหลักความถูกต้องยุติธรรม ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม จัดกิจกรรมทางการเมือง รมรงค์ให้รัฐยึดถือหลักการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคม ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๔

๑) การยอมรับในหลักการของเสียงข้างมาก	๒) รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นภายใต้ความเป็นประชาธิปไตย
จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย	
๓) สนับสนุนสร้างสรรค์อยู่ในหลักความถูกต้องยุติธรรม	๔) รมรงค์ยึดถือหลักการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม

แผนภาพที่ ๔.๓.๔ ด้านจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย

๕. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ประเด็น จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค พบผลดังนี้

๕) จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค

๑. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค นักการเมืองและประชาชนยึดในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้วยหลักความเสมอภาคในทางกฎหมาย โดยประชาชนทุกคนอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกันซึ่งใช้บังคับกับทุกคนในชุมชน เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปประชาชนผู้มีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนเพื่อเลือกตัวแทนของตนเองเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารประชาชนหนึ่งคนก็มีหนึ่งเสียงเท่ากัน หลักทั้งสองประการต้องมียู่ในระบอบประชาธิปไตย ถ้าหากไม่มีหลักการนี้จะทำให้ประชาชนบางคนกลายเป็นผู้มีอภิสิทธิ์ เหนือประชาชนคนอื่นทั้งในทางกฎหมายและในทางการเมือง^{๑๒๓}

๒. หลักความเสมอภาคมีเพียงการลงคะแนนได้คนละ ๑ เสียงเท่ากันหมดตามในระบอบประชาธิปไตยนั้นถือว่า การเลือกตั้งเมื่อมาจากการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนในวันที่ ๒๐ ธ.ค.๒๕๖๓ มีผู้มีสิทธิ ๓๘๖,๕๐๖ คน มาใช้สิทธิ ๒๔๕,๐๘๐ คน ร้อยละ ๖๓.๔๑ แสดงว่าวิถีชีวิตและวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยค่อนข้างมาก^{๑๒๔}

^{๑๒๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๒๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๓. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค นักการเมืองจะต้องผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ หรือประสานงานกับประชาชนได้ดี ช่วยเหลือประชาชนด้วยความเท่าเทียมเสมอภาคกันไม่เลือกปฏิบัติและ เป็นผู้ที่ประชาชนรู้จักและให้การยอมรับนับถือเป็นผู้มีจิตสาธารณะมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกันเองกับผู้อื่นและไม่ถือตัวเข้าถึงง่าย^{๑๒๕}

๔. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค ขึ้นชื่อว่าเป็นนักการเมืองแล้วย่อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อการดำเนินชีวิต คือ ต้องเสียสละทุกอย่างเข้ามาอาสาทำงานขับเคลื่อนนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนจัดสรรงบประมาณไปสู่ท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่โดยเท่าเทียมกัน และเมื่อนักการเมืองมีสถานะเป็นผู้แทนของประชาชนย่อมกลายเป็นที่คาดหวังของประชาชนผู้เลือกเข้ามาทำงานรับใช้ประชาชน^{๑๒๖}

๕. นักการเมืองท้องถิ่นต้องมีจิตอาสาเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชน คือ บุคคลที่เสนอตัวเข้าสู่ระบบการเมือง โดยมีพรรคการเมืองภายใต้ระบบการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้นักการเมืองทุกๆ ระดับมีความชอบธรรมในการเป็นตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชน ดังนั้น การที่เป็นตัวแทนประชาชนความเสมอภาคในการทำให้หน้าเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะประชาชนทุกคนจะมองนักการเมืองบุคคลนั้นว่าเป็นนักการเมืองที่ดี นำเคารพนับถือ^{๑๒๗}

๖. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก เพราะความเสมอภาคจะสะท้อนให้เห็นถึง ความเท่าเทียมกันของคนในสังคม และส่งผลให้มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี^{๑๒๘}

๗. นักการเมืองจะต้องมีเมตตาธรรม ไม่มีอคติ หรือ ฉันทาคติ นักการเมือง บุคคลทำงานทางการเมืองที่เป็นผู้นำต้องรู้จักสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยความเสมอภาค รู้จักอดกลั้น และอดทน ทั้งทางอารมณ์และจิตใจ สุดท้ายคือการรู้จักให้อภัย ในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น^{๑๒๙}

๘. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค ในท้องถิ่นต่างๆ จะต้องส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย โดยการให้ประชาชนร่วมแสดง ความคิดเห็นด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น ในการพัฒนาเพื่อกำหนดนโยบายในการบริหารโดยผ่านเวทีประชาคม^{๑๓๐}

^{๑๒๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๒๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๒๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

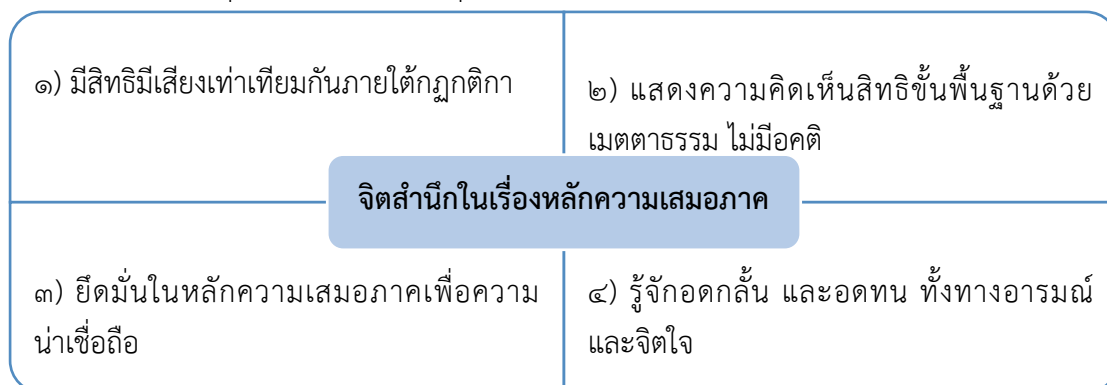
^{๑๒๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๕ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๒๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๓๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

๙. นักการเมืองร่วมตัดสินใจทางการเมือง คือ การช่วยเหลือพี่น้องประชาชนอย่างชอบธรรมมีการยอมรับผลกระทบอันอาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจร่วมกันโดยคำนึงถึงหลักการเสียงข้างมาก ควบคู่ไปกับการเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย หลักการเสียงข้างมากนี้ ต้องใช้ควบคู่ไปกับการเคารพและคุ้มครองสิทธิเสียงข้างน้อยด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นหลักประกันว่า ฝ่ายเสียงข้างมากจะไม่ใช้วิธีการพวกมากลากไปเพื่อผลประโยชน์ของพวกตนอย่างสุดโต่ง แต่ต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งหมด เพื่อสร้างสังคม ที่ประชาชนเสียงข้างน้อย รวมทั้งผู้ด้อยโอกาสต่างๆ สามารถอยู่ร่วมกับประชาชนกลุ่มอื่นๆ ได้อย่างสันติสุข^{๑๓๑}

สรุปได้ว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยประเด็น **ด้านจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค** การปกครองในระบอบประชาธิปไตยประชาชนทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกันภายใต้กฎกติกาที่รัฐวางไว้และ ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตน รู้จักอดกลั้น และอดทน ทั้งทางอารมณ์และจิตใจ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยโดย ยึดมั่นในหลักความเสมอภาคเพื่อความน่าเชื่อถือ ดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน เพื่อสร้างสังคมที่มีประชาชนเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อย สามารถอยู่ร่วมกับประชาชนกลุ่มอื่นๆ ได้อย่างสันติสุข ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๕

แผนภาพที่ ๔.๓.๕ ด้านจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค

๖. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ประเด็น จิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม พบผลดังนี้

๖) จิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม

๑. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม เมื่อคิดสร้างหลักความยุติธรรมจากจุดเริ่มต้นคือ ความเที่ยงธรรมดัง กล่าวคือ หลักความยุติธรรมจะเกิดขึ้นได้ปัจเจกบุคคลทุกคนต้องมีเสรีภาพอย่างสมบูรณ์และมีอย่างเท่าเทียมกัน ได้แก่ การมีเสรีภาพขั้นพื้นฐานต่างๆ เช่น เสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง การก่อตั้งสมาคม เสรีภาพในการตัดสินใจด้วยตนเอง เสรีภาพที่จะมีสิทธิในทรัพย์สินส่วนตัว หลักความแตกต่าง คือ หลักการยกเว้นให้มีการปฏิบัติต่อ

^{๑๓๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๘ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

สมาชิกของสังคมแตกต่างกันได้หากการปฏิบัตินั้นเป็นไปเพื่อช่วยเหลือคนที่ด้อยกว่าหรือคนเสียเปรียบในสังคม เช่น เป็นความยุติธรรมที่รัฐจะนำภาษีของคนรวยไปสร้างระบบสวัสดิการต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนยากจน คนชั้นล่าง คนพิการ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น^{๑๓๒}

๒. ความยุติธรรมตามระบบสังคม-การเมืองไทย คือ ความยุติธรรมภายใต้ระบอบการปกครองที่เรียกว่า “ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมการปกครองของสังคมไทยซึ่งเป็นพื้นฐานให้คนในสังคมเกิดกระบวนการทางความคิดที่ถูกต้องมากขึ้น^{๑๓๓}

๓. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน เพราะความยุติธรรมย่อมแสดงให้เห็นถึงความเท่าเทียมกันของคนในสังคมที่จะได้รับการปฏิบัติเหมือนกันในเรื่องเดียวกัน ส่งผลให้มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี^{๑๓๔}

๔. การมีจิตสำนึกในหลักความยุติธรรม ในระบอบประชาธิปไตยต้องใช้หลักความยุติธรรมในการแก้ปัญหาในการอำนวยความสะดวกเริ่มจะแก้ไขปัญหาในทางศาลให้มีความยุติธรรมมากขึ้น^{๑๓๕}

๕. การสร้างหลักความยุติธรรม จึงเป็นไปได้ที่จะทำให้การสร้างหลักความยุติธรรมเกิดขึ้นเนื่องด้วย 1) ทุกคนจะต้องมีเสรีภาพอย่างสมบูรณ์และมีอย่างเท่าเทียม 2) หากจะมีการปฏิบัติที่แตกต่างในทางสังคมการปฏิบัตินั้นจะต้องเป็นประโยชน์แก่การช่วยเหลือคนที่เสียเปรียบในสังคม^{๑๓๖}

๖. ความยุติธรรมจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่สามารถสร้างระบบสังคมการเมืองจากพันธสัญญาแห่งความยุติธรรมที่สถาปนาขึ้นบนจุดยืนของการยอมรับ หรือเคารพหลัก “ความเท่าเทียมในความเป็นมนุษย์” ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่เที่ยงธรรมของการบัญญัติกฎหมาย หรือการปฏิบัติใดๆ ที่เป็นธรรมแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียม^{๑๓๗}

๗. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม ทุกคนควรมีโอกาสอย่างเท่าเทียม ในการแข่งขันอย่างเป็นธรรม จะทำให้เกิดโอกาสแห่งความสำเร็จของบุคคลที่มีความสามารถ เหมือนกัน อย่างเท่าเทียมกัน เช่น บุคคลมีสติปัญญาเท่าเทียมกัน ควรได้รับโอกาสทางการศึกษา อย่างเท่าเทียม

^{๑๓๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๓๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๓๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๕ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๓๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๓๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

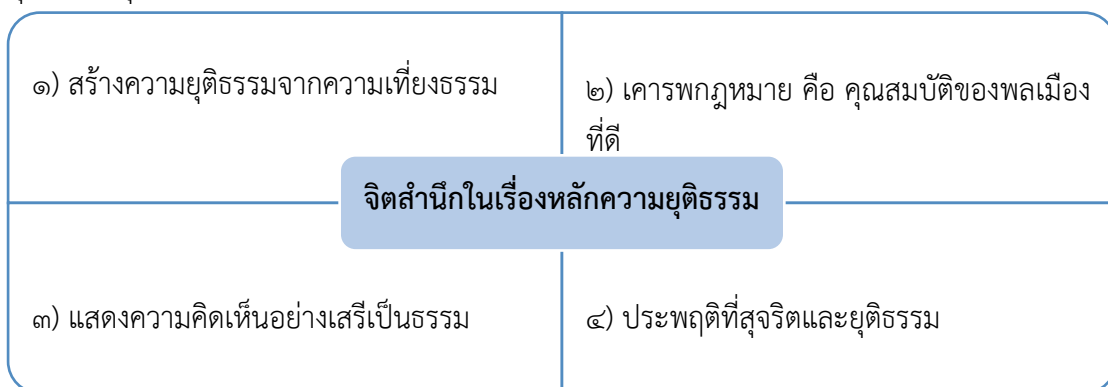
^{๑๓๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

กัน ปราศจากการแบ่งชนชั้นทางสังคม การกีดกันทางเพศ เชื้อชาติ ศาสนา โดยไม่ให้ผู้ที่ได้เปรียบในสังคม^{๑๓๘}

๘. ความยุติธรรมอาจ หมายถึง ความสุจริต ความเป็นธรรม ความชอบธรรม ความชอบด้วยกฎหมาย ความถูกต้องตามกฎหมาย สิทธิตามกฎหมาย การปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนประเพณี และการปฏิบัติตามหน้าที่ ความยุติธรรมคลุมถึงความประพฤติทั้งหมดของคนเรา แต่หลักความยุติธรรมนั้นกว้างกว่าหลักกฎหมาย^{๑๓๙}

๙. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม โดยการร่วมตรวจสอบการทุจริตเลือกตั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมของประชาชนกับนักการเมืองเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นการเลือกด้วยความสุจริตและยุติธรรมเกิดเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี^{๑๔๐}

สรุปได้ว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยประเด็น **ด้านจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม** สร้างหลักความยุติธรรมจากจุดเริ่มต้นคือ ความเที่ยงธรรม การเคารพกฎหมายถือเป็นคุณสมบัติหนึ่งในการเป็นพลเมืองที่ดีและในการเคลื่อนไหวทางการเมือง หากไม่กระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมายแล้วเป็นวิถีทางอันหนึ่งซึ่งสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีโดยการตัดสินใจเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ถูกต้องตามกฎหมาย สิทธิตามกฎหมาย ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนประเพณีและการปฏิบัติตามหน้าที่ คลุมถึงความประพฤติที่สุจริตและยุติธรรมเกิดเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๖

แผนภาพที่ ๔.๓.๖ ด้านจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม

๗. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ประเด็น จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง พบผลดังนี้

^{๑๓๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๓๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๘ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๔๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

๗) จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง

๑. การมีจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง จำเป็นจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง เมื่อมีการประชุมเพื่อวางนโยบายต่างๆ เนื่องจากมีบุคคลหลายฝ่ายสิ่งที่เป็นในการทำประชามติ คือ การรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน แม้ว่าจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน^{๑๔๑}

๒. การเคารพกติกาของการปกครองแบบประชาธิปไตย นักการเมืองจำเป็นที่ฟังความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย โดยยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย โดยการประนีประนอมกันในทางความคิดเคารพในสิทธิและการตัดสินใจของผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ข้อบังคับของสังคม รู้จักแก้ปัญหาโดยสันติวิธี^{๑๔๒}

๓. การมีจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง ผู้ใหญ่จะต้องมีความเมตตาต่อผู้น้อยอย่างเสมอหน้า (ไม่ใช่เสมอภาค) ขณะเดียวกัน ผู้น้อยก็ต้องเคารพผู้ใหญ่ หลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์หรือทำให้ผู้ใหญ่เสื่อมเสีย (รวมเสียหน้าด้วย) คุณลักษณะความสัมพันธ์เช่นนี้ทำให้เกิดความอดทนอดกลั้นมาได้ในช่วงเวลาที่ผ่านมา เพราะด้วยความเมตตาของผู้ใหญ่ ก็ทำให้ไม่ลงโทษทัณฑ์ร้ายแรงต่อผู้น้อยในกรณีการทำผิด เช่น นักศึกษาปีแก่ๆ ทำอะไรผิดก็อ้างว่ารู้เท่าไม่ถึงการณ์ ก็จะได้รับ ความเมตตา ขณะเดียวกัน หากผู้ใหญ่ทำผิดก็จะได้รับการอภัยเมื่อเทียบกับคุณงามความดีที่เคยทำมาก่อนในอดีต^{๑๔๓}

๔. บุคคลผู้มีความอดทน ย่อมไม่มีอันตรายแก่ใครๆ มีแต่จะนำประโยชน์สุขมาให้แก่บุคคลผู้ที่คบหาเสวนาด้วยอย่างเดียว เพราะบุคคลผู้มีความอดทน ย่อมเป็นผู้มีมงคลคือเหตุแห่งความเจริญในตนอยู่แล้ว จะประกอบกิจการทุกสิ่งล้วนทำด้วยปัญญาอันประกอบด้วยเหตุผลทั้งสิ้น อีกทั้งเป็นผู้หนักแน่น ไม่หวั่นไหวได้ง่าย การเลื่อนชนชั้น/การไหลเลื่อนพื้นที่ทางสังคม/การเคลื่อนย้ายทางภาพลักษณ์เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและกว้างขวางได้ทำให้ความสัมพันธ์แนวตั้ง แปรเปลี่ยนเป็นแนวระนาบที่เคลื่อนไหวอยู่ตลอด ทำให้ไม่มีใครตกอยู่ในสถานะผู้ใหญ่หรือผู้น้อยอย่างเดิมตลอดเวลา การจัดการความสัมพันธ์ทุกมิติจึงพลวัตอย่างรวดเร็ว^{๑๔๔}

๕. การมีจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง พื้นฐาน คือ ความอดทนหรือการยอมรับความจริงที่ว่าคุณไม่สามารถมีทางของคุณได้ในทุกสถานการณ์ในชีวิต นอกจากนี้ยังหมายความว่า คุณยอมรับว่าคนอื่นมีความแตกต่างและมีความสามารถที่แตกต่างกัน หากคุณสามารถชื่นชมความแตกต่างเหล่านี้ได้แสดงว่าคุณมีความอดทน

^{๑๔๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๔๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๔๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๔๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

อดกลั้น ความอดทนคือความสามารถในการรักษาความเย็นภายใต้สภาวะที่พยายามและไม่ปล่อยให้ตัวเองหลุดจากที่จับ นอกจากนี้ยังหมายถึงการไม่ท้อแท้หรือสูญเสียอารมณ์เมื่อเกิดความล่าช้า^{๑๔๕}

๖. ความสามารถในการยอมรับและอยู่ร่วมกับผู้คนที่แตกต่างจากเราปฏิบัติต่อพวกเขาด้วยความเคารพและให้เกียรติ ในทางกลับกันความอดทนเป็นคุณลักษณะของการรอคอยอย่างใจเย็น ความอดทนเป็นคุณลักษณะของการอดทนกับใครบางคนหรือบางสิ่งที่คุณไม่ชอบในขณะที่ความอดทนรอคอยบางสิ่งอย่างใจเย็น^{๑๔๖}

๗. โลกในสังคมเสรีประชาธิปไตยยุคใหม่นั้น ต่างให้การยอมรับว่าปัจเจกบุคคลมีสิทธิเสรีภาพในการดำรงวิถีชีวิต โดยปัจเจกย่อมอยู่บนพื้นฐานของโลกทัศน์ ความเชื่อ และขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มก้อนของตนเองและพวกพ้อง แม้ในความเป็นจริง ในหลายต่อหลายกรณีจะเกิดความแตกต่างขึ้นในระหว่างกลุ่มบุคคลที่มีพื้นฐานความคิด ความเชื่อ และความต้องการซึ่งแตกต่างกัน แต่คนที่ใจกว้างและมีความอดทนอดกลั้นก็ไม่เคยปล่อยให้ความขัดแย้งต่างนำไปสู่การเผชิญหน้ากันด้วยกำลัง แต่ถ้าจะมีการเผชิญหน้ากันบ้าง ก็จะเป็นเพียงการถกเถียงกันด้วยปัญญาเท่านั้น^{๑๔๗}

๘. คนในสังคมไทยทุกคนควรจะต้องตั้งสติให้มั่น แล้วหันกลับมาทบทวนพฤติกรรมของตนเองในเรื่องราวและมุมมองทางการเมือง โดยเฉพาะในยามที่ต้องเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ทางการเมือง เราทุกคนควรจะต้องเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน รับประทานอาหารซึ่งกันและกัน ต้องอดทนอดกลั้นต่อกันและกัน และเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญมากที่สังคมไทยจะต้องเหลือพื้นที่ว่างไว้สำหรับแต่ละฝ่าย โดยพื้นที่ดังกล่าวนั้นจะถูกใช้เพื่อให้ทุกฝ่ายได้สามารถใช้เป็นเวทีสำหรับเจรจาร่วมกันเพื่อหาทางออก และร่วมกันประสานผลประโยชน์ระหว่างกัน และใช้เป็นเวทีสำหรับขจัดความขัดแย้งระหว่างกัน โดยต่างฝ่ายต่างยึดมั่นในหลักของความมีเหตุมีผล ความเสมอภาพ ความเป็นธรรม และต้องเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกันอย่างแท้จริง^{๑๔๘}

๙. การมีจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง โดยวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยในปัจจุบันรุ่นปัจจุบันจะนำไปสู่วัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมเพราะคนรุ่นใหม่ได้รับการศึกษาจากตะวันตก และเติบโตมาแบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม มีความมั่นใจในตัวเองและอยากจะได้รับการปกครองแบบประชาธิปไตยเหมือนยุโรป ทั้งอิทธิพลจากสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ ทำให้เขาได้รับอิทธิพลจากสื่อเหล่านั้น รับรู้ถึงความเป็นไปในโลกกว้างทำให้เยาวชนเหล่านั้นเรียกกรอง

^{๑๔๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

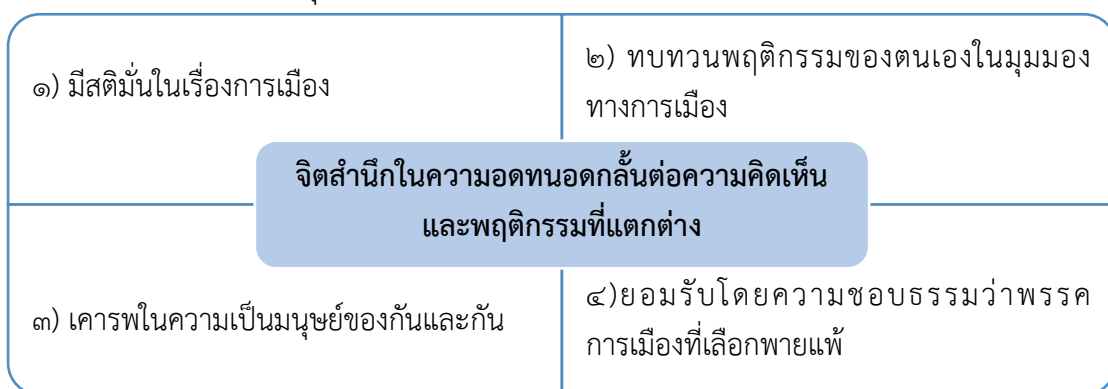
^{๑๔๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๔๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๔๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

สิทธิเสรีภาพมากขึ้น ซึ่งย่อมมีความขัดแย้งกันระหว่างคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ แล้วแต่ว่ากลุ่มไหนจะสำเร็จ ซึ่งต้องดูกันไปเรื่อยๆว่าจะเดินหน้าหรือถอยหลัง^{๑๔๙}

สรุปได้ว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยประเด็น **ด้านจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง** สังคมไทยควรจะต้องตั้งสติให้มั่น แล้วหันกลับมาทบทวนพฤติกรรมของตนเองในเรื่องราวและมุมมองทางการเมือง โดยเฉพาะในยามที่ต้องเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ทางการเมือง ต้องเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน รับฟังซึ่งกันและกัน อดทนอดกลั้นต่อกันและกัน การพูดคุยและแสดงทัศนะทางการเมืองในหมู่คณะที่มีความคิดเห็นแตกต่าง ทำได้ในกรอบที่มีการตกลงไว้และ มีการยอมรับด้วยความชอบธรรมว่าพรรคการเมืองที่เลือกพ่ายแพ้ต่อ การเลือกตั้งโดยการใช้สิทธิที่ชอบธรรมและยุติธรรม ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๗

แผนภาพที่ ๔.๓.๗ ด้านจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง

๘. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ประเด็น จิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม พบผลดังนี้

๘) จิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม

๑. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม ทุกคนในสังคมควรที่จะสร้างพื้นฐานกฎระเบียบภายในครอบครัวก่อน เนื่องจากกฎระเบียบแบบแผนภายในครอบครัวจะเป็นพื้นฐานทำให้ทุกคนเคารพกฎกติกาทางสังคมได้เพราะถูกหล่อหลอมจากพื้นฐานทางครอบครัวนั้นมา^{๑๕๐}

๒. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม การเมืองแบบไทยสอดคล้องกับสังคมประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนต้องปฏิบัติตามระเบียบและมีวินัย ปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความศักดิ์สิทธิ์ โดยไม่ยอมให้ผู้ใดมาละเมิดหรือกระทำการตามอำเภอใจได้ ถ้าหากมีกฎหมายที่ละเมิดสิทธิหรือไม่เป็นธรรมก็ต้องเสนอข้อเรียกร้องให้แก่กฎหมายนั้นให้เป็น

^{๑๔๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๕๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

ธรรม ไม่ใช่ฝ่าฝืนไม่ยอมรับ เพราะการกระทำเช่นนั้นจะทำให้ผู้อื่นฝ่าฝืนหรือละเมิดกฎหมายได้เช่นกัน จะทำให้เกิดความสับสนในสังคม^{๑๕๑}

๓. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม โดยยึดมั่นและเชื่อถือในหลักกฎหมายของประเทศ นักการเมืองและประชาชนจะต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรับผิดชอบในการ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยการธรรมธำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของนักการเมืองที่ดี อันจะทำให้ได้รับการยอมรับเชื่อถือและศรัทธาจากประชาชน ปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของงานเพื่อให้เกิดผลดีและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ขยันอุทิศตนและมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จตาม เป้าหมาย โดยพัฒนาตนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง^{๑๕๒}

๔. กฎหมายเป็นแต่เพียงระเบียบแห่งความประพฤติของสังคมเท่านั้น ซึ่งศาลถือเป็นหลัก ในการตัดสินข้อพิพาทของบุคคล จะเป็นทางอาญาหรือแพ่งก็ตาม และในการตัดสินนั้นศาลถือเอา ความเชื่อและเหตุผลเท่านั้น ศาลมองไม่เห็นความจริงแท้ ศาลวินิจฉัยข้อเท็จจริงด้วยความเชื่อใน พยานหลักฐาน แต่ความจริงบางกรณีเป็นสิ่งที่พิสูจน์ไม่ได้ และมนุษย์มองไม่เห็น ความจริงเป็น รากฐานของความยุติธรรม ไม่ใช่ความเชื่อและไม่ใช้ด้วยเหตุผล^{๑๕๓}

๕. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม ในการเสวนาทางการเมืองเป็นสิ่งที่ทำได้อย่าง สร้างสรรค์ในกรอบของกฎหมายโดยนักการเมืองและประชาชนจัดให้มีเวทีเสวนาทางการเมือง โดย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนำไปสู่การกำหนดแนวทางพัฒนาพื้นที่ทางสังคมและการจัดกิจกรรม พัฒนาสังคม การนำเสนอเหตุผลผ่านกิจกรรมทางการเมืองภาคประชาชนและกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายกำหนดไว้^{๑๕๔}

๖. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม กฎหมายสามารถดำเนินการ ถึงองค์การบริหาร ส่วนตำบล หรือ เทศบาลหรือเข้าถึงการเมืองระดับชาติด้วยการกำหนดงบประมาณไปยังองค์กรต่างๆ โดยความเห็นชอบร่วมกัน โดยการใช้หลักความถูกต้อง ซึ่งจะทำให้งบประมาณนั้นชอบด้วยกฎหมาย และส่งต่อมาถึงประชาชนอย่างโปร่งใส โดยตรวจสอบตามกระบวนการต่างๆ^{๑๕๕}

๗. นักการเมืองจะต้องยอมรับความผูกพันในหน้าที่ของตนหรือที่ตนสั่ง ถ้าหากเกิดความ ผิดพลาดก็พร้อมที่จะรับผิดชอบและรีบดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว หากความผิดพลาดก่อให้เกิดความเสียหาย

^{๑๕๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๕๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๕๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

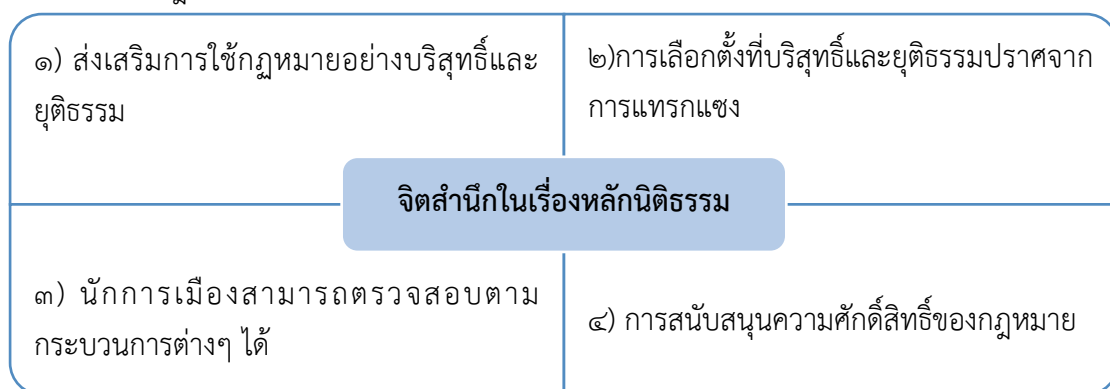
^{๑๕๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๕๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๘ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

นักการเมืองต้องพร้อมที่จะพิจารณาตนเอง หลีกทางให้ผู้อื่นได้เข้ามาดำรงตำแหน่งแทนตน โดยกระบวนการตามกฎหมายของสังคมอย่างสันติวิธี^{๑๕๖}

๘. การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพราะหากคนในสังคมทุกคนดำรงอยู่โดยอาศัยหลักนิติธรรมหรือหลักของกฎหมายก็จะส่งผลให้คนทุกคนดำรงอยู่บนหลักพื้นฐานเดียวกันและอยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี^{๑๕๗}

สรุปได้ว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยประเด็น **ด้านจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม** การส่งเสริมการใช้กฎหมายอย่างบริสุทธิ์และยุติธรรมโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่บริสุทธิ์และยุติธรรมปราศจากการแทรกแซงของฝ่ายบริหารหรือกลุ่มผู้มีอิทธิพล เพื่อให้ได้ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและนักการเมืองท้องถิ่นที่โปร่งใส ตรวจสอบตามกระบวนการต่างๆ ได้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนำไปสู่การกำหนดแนวทางพัฒนาพื้นที่ทางสังคมซึ่งอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายกำหนดไว้โดยการสนับสนุนความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายเป็นสิ่งที่พึงทำเพื่อให้เกิดความชอบธรรม ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๘

แผนภาพที่ ๔.๓.๘ ด้านจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม

^{๑๕๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๕๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๕ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

ตารางที่ ๔.๑๕ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๑.	<p>จิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย</p> <p>ศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ในกลไกที่มีความเชื่อมั่นทางการเมือง คือ การใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงออกในหน้าที่อย่างหนึ่งของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย</p>	๙	๑๐, ๑๔, ๑๑, ๑๕, ๙, ๗, ๘, ๕, ๑๖
๒.	<p>จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ</p> <p>หลักสิทธิเสรีภาพ เป็นหลักการที่สำคัญขั้นพื้นฐานเสรีชนภายใต้ความเป็นประชาธิปไตย เป็นการรับรองสิทธิของเสรีชนหรือประชาชนทั่วไปโดยสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การรับรู้ข่าวสาร และการยึดมั่นศักดิ์ศรีของบุคคล</p>	๙	๗, ๕, ๑๗, ๔, ๙, ๑๐, ๑๒, ๑๓, ๓

ตารางที่ ๔.๑๖ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๓.	<p>จิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิ ของตนเองและการเคารพสิทธิ ของผู้อื่น</p> <p>การปฏิบัติตนตามสิทธิของตนเอง ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ ยึดมั่นใน อุดมการณ์ประชาธิปไตย รู้จักใช้ ปัญญา เหตุผลในการแก้ไขปัญหา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มี เหตุผลและมีการประนีประนอม กันในทางความคิดเคารพในสิทธิ ในการตัดสินใจของผู้อื่น คือ การเมืองที่สร้างสรรค์ภายใต้การ ให้เกียรติกันและกัน</p>	๙	๑๖, ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๔, ๑๑, ๑๗
๔.	<p>จิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่ และสิทธิเสียงส่วนน้อย</p> <p>การยอมรับในหลักการของเสียง ข้างมากในระบอบประชาธิปไตย แม้ว่าบางครั้งจะแตกต่างและต้อง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือ เสียง</p>	๙	๙, ๖, ๗, ๘, ๔, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓

ตารางที่ ๔.๑๗ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๕.	<p>จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค</p> <p>การปกครองในระบอบประชาธิปไตยประชาชนทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายที่รัฐวางไว้ โดยสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยคือ ยึดมั่นในหลักความเสมอภาค</p>	๙	๖, ๑๔, ๓, ๘, ๙, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๘
๖.	<p>จิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม</p> <p>หลักความยุติธรรมจากจุดเริ่มต้นคือ ความเที่ยงธรรม การเคารพกฎหมายอันเป็นคุณสมบัติของการเป็นพลเมืองและ วัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี</p>	๙	๒, ๓, ๑๕, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๒, ๑๘, ๙
๗.	<p>จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง</p> <p>สังคมไทยควรจะต้องตั้งสติให้มั่นแล้วหันกลับมาทบทวนพฤติกรรมของตนเองในเรื่องราวและมุมมองทางการเมือง โดยการรับฟังซึ่งกันและกัน อดทนอดกลั้นต่อกันและกัน การพูดคุยและแสดงทัศนะทางการเมืองที่มีความคิดเห็นแตกต่าง</p>	๙	๒, ๓, ๔, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๑, ๕

ตารางที่ ๔.๑๘ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๘.	จิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม การส่งเสริมการใช้กฎหมายอย่าง บริสุทธิ์ และยุติธรรมโดยการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นนำไปสู่ การกำหนดและแนวทางพัฒนาพื้น สังคมซึ่งอยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย โดยการสนับสนุนความศักดิ์สิทธิ์ ของกฎหมายอันเป็นสิ่งที่ทำให้เกิด ความชอบธรรม	๘	๑๔, ๓, ๔, ๕, ๖, ๑๘, ๑๖, ๑๕,

๔.๓.๒ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดย หลักสาราณียธรรม ๖

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) จำนวน ๑๘ รูปหรือคนซึ่ง
ครอบคลุมประเด็นเรื่องที่วิจัยโดยผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

๔.๓.๒ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยหลักสาราณียธรรม ๖ เช่น เมตตาทายกรรม
(กระทำต่อกันด้วยความเมตตา), เมตตาวิจิตรกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา), เมตตา
มโนกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี), สาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอย
ให้ทั่วถึงกัน), สีสสามัญญตา (มีความประพฤติสุจริตตั้งงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม),
ทิวฐีสามัญญตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน) ได้โดยวิธีการใดบ้าง ซึ่งผู้ให้
ข้อมูลสำคัญได้ให้คำตอบสรุปได้ดังนี้

๑) การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยหลักสาราณียธรรม ๖ ประเด็น เมตตาทายกรรม
(กระทำต่อกันด้วยความเมตตา) พบผลดังนี้

๑.เมตตาทายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา)

๑. ในการเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นทางการเมืองของนักการเมืองนั้นต้องคิดดี มองกันในแง่
ดีมีความหวังดีและปรารถนาดีต่อกัน รักและเมตตาต่อกันคิดแต่ในสิ่งที่สร้างสรรค์ต่อกัน ไม่อิจฉา

ริชยา ไม่คิดอคติ ไม่พยาบาท ไม่โกรธแค้นเคืองกัน รู้จักให้ออกาสและให้อภัยต่อกันและกันอยู่เสมอ^{๑๕๘}

๒. การลงพื้นที่ของนักการเมืองระดับท้องถิ่นนักการเมืองระดับชาติ คือ ผู้แทนราษฎรโดยมีทีมงานการเมืองของนักการเมืองของแต่ละบุคคลจะต้องมีการแสดงกิริยาอาการสุภาพในการปฏิบัติงานต่อผู้ร่วมงาน กับคนร่วมงานและประชาชนทั่วไป โดยไม่เบียดเบียน มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แสดงไมตรีและความหวังดีต่อกัน^{๑๕๙}

๓. นักการเมืองจะต้องมีน้ำใจช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อประชาชนทุกคนที่มาขอความช่วยเหลือกิจธุระต่างๆ ด้วยความเต็มใจ แสดงอาการกิริยาสุภาพ เคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง^{๑๖๐}

๔. การเข้ามาทำงานทางการเมืองของนักการเมืองทุกระดับทั้งระดับท้องถิ่น และระดับผู้แทนราษฎร ก่อนอื่นต้องมีความเสียสละ เข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชนแล้วก็ต้องมีการแสดงออกด้วยเมตตา แสดงไมตรีและความหวังดีต่อกันในขณะเจอกันทั้งต่อหน้าและรับหลัง ปฏิบัติงานด้วยความตั้งมั่นเพื่อจะพัฒนาและรักษาผลประโยชน์ของประชาชนให้มีความเท่าเทียมกันและเสมอภาคกัน^{๑๖๑}

๕. เมื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งมีอำนาจทางการเมืองนักการเมืองทุกระดับในจังหวัด จะต้องใช้สติปัญญาแทนอคติ รอบรู้และมีข้อมูลที่ทันสมัย เพราะการมีข้อมูลที่ดี ช่วยให้การตัดสินใจถูกแม่นยำขึ้น จึงต้องรู้จัก รู้รอบ รู้กว้าง รู้ไกล กระตือรือร้นอยู่เสมอ เป็นนักอ่าน ขยันใฝ่หาความรู้ ช่างสังเกต รู้จักฟังเสียงของประชาชนทุกภาคส่วนเพื่อนำความทุกข์ร้อนของประชาชนไปบริหารจัดการแก้ไขให้ถูกต้องและบริสุทธิ์ยุติธรรม^{๑๖๒}

๖. นักการเมืองและคนการเมืองซึ่ง ประกอบด้วย สมาชิกพรรคการเมือง นักการเมืองท้องถิ่น ผู้นำชุมชน เอาใจใส่เกี่ยวกับปัญหาและกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์^{๑๖๓}

^{๑๕๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๕๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๖๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๖๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๖๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

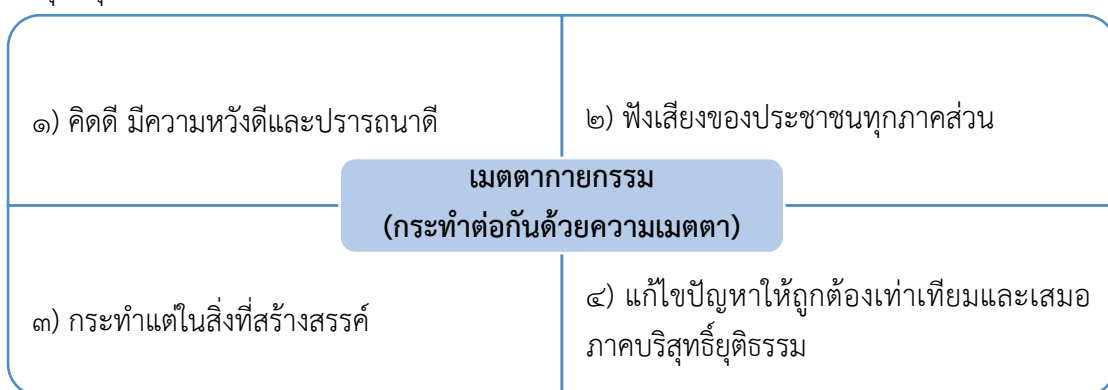
^{๑๖๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๗. นักการเมืองเมื่อเข้าใจสภาพปัญหาและทุกข์ร้อนของประชาชน ก็ต้องรับความต้องการของชุมชนและสังคมได้ดีที่สุด และเลือกใช้คำพูดภาษาที่สุภาพเมื่อสนทนาพูดคุยกับประชาชนหรือผู้นำชุมชน เพื่อนร่วมงานให้เกิดความสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานร่วมกัน^{๑๖๔}

๘. นักการเมืองจะต้องมีเมตตาธรรม ไม่มีอคติ หรือ ฉันทะคติ ช่วยเหลือประชาชนให้สมกับที่ประชาชนทุกคนให้คะแนนเสียงมาเป็นตัวแทนของเหล่าประชชนทุกคน นักการเมืองจะต้องรู้จักสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมต้องรู้จักแสดงน้ำใจต่อประชาชนทุกคนตลอดถึงบุคคลและทีมงานการเมือง ในโอกาสอันสมควร และสิ่งที่สมควรที่สุดอย่างยิ่งคือ จะต้องรู้จักอดกลั้น และอดทน ทั้งทางอารมณ์และจิตใจของบุคคลทุกฝ่ายที่ได้รับความเดือดร้อน สุดท้ายคือการรู้จักให้อภัยกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในทางตรงและทางอ้อมที่นักการเมืองท่านนั้นได้รับ^{๑๖๕}

๙. ในการเข้ามาทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางการเมืองให้กับประชาชน นักการเมืองจะต้องรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ทางการเมือง รู้ว่าขณะนี้เราเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาทุกข์ร้อนของสังคมในพื้นที่ของตน และแสดงบทบาทตามอำนาจหน้าที่เพื่อรับผิดชอบสิ่งที่มีเป็นอยู่อย่างถูกต้องเหมาะสม^{๑๖๖}

สรุปได้ว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดย หลักสารานีธรรม ๖ ประเด็น ด้านเมตตา กายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา) การเข้ามาทำงานทางการเมืองของนักการเมืองทุกระดับทั้งระดับท้องถิ่น และระดับผู้แทนราษฎร ต้องคิดดี มองกันในแง่ดีมีความหวังดีและปรารถนาดีต่อกัน รักและเมตตาต่อกันคิดแต่ในสิ่งที่สร้างสรรค์ต่อกัน ฟังเสียงของประชาชนทุกภาคส่วนเพื่อนำความทุกข์ร้อนของประชาชนไปบริหารจัดการแก้ไขให้ถูกต้องและเท่าเทียมกันและเสมอภาคกันด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๒.๑

แผนภาพที่ ๔.๓.๒.๑ ด้านเมตตากายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา)

^{๑๖๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๖๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๖๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

๒) การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยหลักสาราณียธรรม ๖ ประเด็น เมตตาวจีกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา) พบผลดังนี้

๒. เมตตาวจีกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา)

๑. นักการเมืองระดับท้องถิ่นนักการเมืองระดับชาติ คือ ผู้แทนราษฎรต้องทำงานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเฉพาะแนวร่วมทางการเมือง เช่น สมาชิกพรรคการเมืองในสาขาพรรคการเมืองทำงานร่วมกับประชาชน ทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายต่างๆ จะต้องมีเมตตา มีความหวังดีต่อกัน ไม่ริษยากัน ไม่ชิงดี ชิงเด่นต่อกันและกัน ไม่ว่าจะด้วยการกระทำหรือจะด้วยการพูด หรือแม้กระทั่งการคิดโดยมีกติกาในการอยู่ร่วมกัน โดยกำหนดให้ผู้ที่อยู่ร่วมกันต้องรู้จักการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และจะต้องมีความประพฤติอันดีงามเสมอภาคกัน และที่สำคัญที่สุดคือ จะต้องมีความคิดเห็นถูกต้องและเป็นไปในแนวทางทิศทางเดียวกัน^{๑๖๗}

๒. การจักรสรรผลประโยชน์เกิดจากนโยบายต่างๆ ที่ให้กับประชาชนไว้ก่อนการเลือกตั้งนักการเมืองบุคคลนั้นสามารถจัดการและจัดสรรให้ด้วยความเสมอภาคโดยเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์พูดจาดี มีอัธยาศัยไมตรีดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และมีความรักและเมตตาให้เกิดการเพื่อสรรสร้างรูปลักษณ์ที่ดีของนักการเมืองและพรรคการเมืองนั้น^{๑๖๘}

๓. นักการเมืองด้วยที่เป็นแทนของประชาชนทุกคน ให้คำแนะนำกับประชาชนอย่างสุภาพและสร้างผลงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นได้ด้วยความไว้วางใจของประชาชนเพื่อเป็นนักการเมืองที่อยู่ในสายตาของประชาชนทั่วไป^{๑๖๙}

๔. ในการเริ่มต้นของการจัดประชุมหรือปราศรัยของนักการเมืองหรือสมาชิกพรรคการเมืองควรใช้วาทศิลป์ในการพูดคุยกับประชาชนทุกๆ คนโดยการให้เกียรติซึ่งกันและกัน แม้จะเห็นต่างก็ต้องพูดให้เกิดความรู้ความเข้าใจเพื่อที่คะแนนดีที่ติดต่อประชาชนที่เข้ามาร่วมในงานนั้นๆ^{๑๗๐}

๕. กลุ่มการเมือง พรรคการเมืองต่างๆ มีทัศนคติในการแก้ไขปากท้องของประชาชนด้วยความเห็นด้วยและเห็นต่างการแสดงวาจาให้เกิดความขัดแย้งเป็นลักษณะของการใช้วาจาเท็จ การแสดงกิริยาโกรธ ใช้วาจาไม่สุภาพมีความเมตตาต่อคณะทำงานตลอดถึงสมาชิกพรรคการเมืองและประชาชนทุกคน ต้องกล่าวถึงเหตุผลแสดงกิริยาพูดดีไม้อโง่ตอบเพื่อความสามัคคีโดยร่วมกันแก้ไขปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง^{๑๗๑}

^{๑๖๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๖๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๖๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๗๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๗๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๗ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

๖. การที่นักการเมืองมีการสื่อสารทางวาจาที่สุภาพ เกิดซึ่งความนิยมชมชอบของประชาชนทั้งหลายแล้ว นักการเมืองบุคคลนั้นจะต้องรักษาซึ่งคุณสมบัตินี้ต่อไปเมื่อตนเองดำรงตำแหน่งอยู่หรือว่ามีได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้วก็ตาม^{๑๗๒}

๗. การที่นักการเมืองจะพูดปกป้องผลประโยชน์ตนและพวกพ้องซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้ง แต่เมื่อมีจิตที่จะพูดด้วยความอ่อนโยนชี้แจงในทุกกรณีนักการเมืองบุคคลนั้นให้ผู้อื่นได้เข้าใจจะทำให้เกิดความสามัคคีในชุมชน^{๑๗๓}

๘. ประโยชน์ที่เกิดขึ้นสูงสุด คือ การระดมความคิดหรือกระบวนการประชาคมของประชาชนโดยมีผู้นำชุมชนเป็นผู้นำเสนอ ซึ่งนโยบายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน นักการเมืองซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนทุกภาคส่วนตามเขตการเลือกตั้งรับผิดชอบของตน มีเทคนิคในการรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ ชักถามหรือให้คำปรึกษาหารือ โดยการให้คำแนะนำต่างๆ จนถึงการวางแผนแนวทางโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นร่วมกัน^{๑๗๔}

๙. นักการเมืองระดับท้องถิ่นนักการเมืองระดับชาติและผู้นำชุมชนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งภาษากายที่ดี และการพูดดี พูดด้วยความเมตตาเพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน โดยเฉพาะการพูดเชิงนโยบายผลประโยชน์ที่ประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับอย่างยุติธรรม^{๑๗๕}

สรุปได้ว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดย หลักสาราณียธรรม ๖ ประเด็น **ด้านเมตตาวิจิตร** (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา) การกระทำหรือจะด้วยการพูด หรือแม้กระทั่งการคิดโดยมีกติกาในการอยู่ร่วมกัน โดยกำหนดให้ผู้ที่อยู่ร่วมกันต้องรู้จักการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และจะต้องมีความประพฤติอันดีงามเสมอภาคกัน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งภาษากายที่ดี และการพูดดี พูดด้วยความเมตตาเพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน โดยเฉพาะการพูดเชิงนโยบายผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่อย่างยุติธรรม ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๒.๒

^{๑๗๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๗๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๗๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๗๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๑) การกระทำหรือการพูด โดยมีกติกากในการอยู่ร่วมกัน	๒) รู้จักการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีความเสมอภาค
เมตตาวีกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา)	
๓) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งกายาการพูดที่ดี	๔) พูดเชิงนโยบายเป็นประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่อย่างยุติธรรม

แผนภาพที่ ๔.๓.๒.๒ ด้านเมตตาวีกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา)

๓) การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยหลักสารณียธรรม ๖ ประเด็น เมตตามโนกรรม (ติดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี) พบผลดังนี้

๓. เมตตามโนกรรม (ติดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี)

๑. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง ด้วยเมตตามโนกรรม (ติดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี) เป็นการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของคนการเมือง เช่น นักการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง จะต้องตระหนักในการการแสดงออกทางสังคมต่อคนการเมือง นักการเมืองพรรคเดียวกันและนักการเมืองที่มาจากต่างพรรคการเมือง ตลอดถึงประชาชนผู้สนับสนุนซึ่งมีความนิยมชมชอบกับพรรคการเมือง นักการเมือง ด้วยความปรารถนาดี แสดงถึงเมตริจิตและความหวังดีต่อกัน และขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ภาคประชาสังคมจะต้องทำตามระเบียบอย่างเสมอภาค โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ แสดงถึงความมีน้ำใจและเต็มใจที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาทางกายวิภาคให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้น^{๑๗๖}

๒. การเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองของนักการเมืองในทุกๆ ระดับนั้น ต้องทำแต่ในสิ่งที่เป็นความดีต่อกัน ช่วยเหลือเสริมสร้างในสิ่งที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ทั้งด้านกำลังกายและกำลังใจ ต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักสัมมาคารวะ ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้องและเสียสละตลอดถึงปรารถนาดีต่อผู้อื่น^{๑๗๗}

๓. ในสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นภัยต่อประชาชนหรือภาคส่วนต่างๆ เช่น ประสบปัญหาความยากจน ปัญหาข้อพิพาทต่างๆ เกิดขึ้น นักการเมืองทุกระดับไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองท้องถิ่นนักเมืองระดับชาติ จะต้องรวบรวมปัญหามาจัดทำแผนการแก้ปัญหาให้กับประชาชน ด้วยน้ำใสใจจริงช่วยเหลือทุกเรื่องที่จะช่วยเหลือได้ ตามบทกฎหมายและไม่ผิดต่อหลักนิติธรรม^{๑๗๘}

^{๑๗๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๗๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๗๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๔. นักการเมืองจะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วยความยุติธรรม เป็นกลาง โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม อุทิศตนเพื่องาน มีการค้นหาองค์ความรู้เพื่อให้เกิด กระบวนการ การพัฒนาโดยไม่หวังในการจะเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองในครั้งต่อไป^{๑๗๙}

๕. ในการเสียสละประโยชน์ส่วนตน ในเวลาอันมีค่าของนักการเมืองที่มีภารกิจหลายอย่าง ต่อวันก็เพราะเนื่องด้วยการเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขส่วนร่วมงานเป็นอย่างมาก และคิดทำสิ่งที่เป็น ประโยชน์เพื่อความอยู่ดีกินดีให้กับประชาชน^{๑๘๐}

๖. ในงานบุญประเพณีต่างๆ ในพื้นที่ทางการเมืองของนักการเมืองบุคคลนั้น นักการเมือง จะต้องให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นนักการเมืองที่อยู่ในสายตาของ ประชาชน และเกิดซึ่งความนิยมชมชอบในตัวบุคคลทางการเมือง^{๑๘๑}

๗. นักการเมืองจะต้องทราบปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็วกว่า หน่วยงานอื่นๆ โดยการสร้างรากฐานทางการเมืองที่มิ้นักการเมืองท้องถิ่น คือ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เป็น หน่วยงานในการรายงานความเดือดร้อนให้แก่ักการเมืองได้รับทราบ เพื่อการแก้ไข้ปัญหาได้ ทันที^{๑๘๒}

๘. นักการเมืองและเครือข่ายทางการเมือง เมื่อมีปัญหาทุกข์ร้อนของประชาชน นักการเมืองสามารถนำหลักความเป็นมนุษยธรรมและความถูกต้องมานำเสนอให้กับประชาชนเข้าถึง เข้าใจ และปฏิบัติตาม ด้วยความชอบธรรมเดียวกัน^{๑๘๓}

สรุปได้ว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดย หลักสาราณียธรรม ๖ ประเด็น ด้านเมตตา มโนกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี) สนับสนุนซึ่งมีความนิยมชมชอบพรรคการเมือง นักการเมือง ด้วยความปรารถนาดี แสดงถึงไมตรีจิตและความหวังดีต่อกันการแสดงความคิดเห็นด้วย ความยุติธรรมเป็นกลาง และมีจิตใจปรารถนาดีต่อกันโดยปราศจากความขัดแย้ง โดยมีจิตคิดจะ พัฒนาอย่างสร้างสรรค์ ช่วยเหลือเสริมสร้างในสิ่งที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ทั้งด้านกำลังกายและกำลังใจ ต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักสัมมาคารวะ ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้อง และเสียสละตลอดถึงปรารถนาดีต่อผู้อื่น ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๒.๓

^{๑๗๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๘๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๘๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๘๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๘๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๑) สนับสนุนด้วยความปรารถนาดี	๒) แสดงความคิดเห็นด้วยความยุติธรรมเป็นกลาง
เมตตามโนกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี)	
๓) มีจิตใจปรารถนาดีต่อกันโดยปราศจากความขัดแย้ง	๔) รู้สัมมาคารวะ ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้อง

แผนภาพที่ ๔.๓.๒.๓ ด้านเมตตามโนกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี)

๔) การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยหลักสาราณียธรรม ๖ ประเด็น สาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน) พบผลดังนี้

๔. สาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน)

๑. สาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน) เป็นหลักการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของนักการเมืองที่ต้องปฏิบัติและ ลงพื้นที่ เพื่อสำรวจความเป็นอยู่ของประชาชนโดยส่วนใหญ่ เพื่อจัดสรรผลประโยชน์อันชอบธรรมให้เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นการกระจายผลประโยชน์ให้กับประชาชนทุกพื้นที่ที่ได้รับผลประโยชน์เหล่านั้น โดยการไม่มีการเลือกปฏิบัติอยู่ในหลักของความเสมอภาค^{๑๘๔}

๒. ในการเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นและนักการเมืองระดับชาติ คือ ผู้แทนราษฎร นักการเมืองท่านนั้นจะต้องรู้จักแบ่งปันผลประโยชน์ ด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรมไม่เอาัดเอาเปรียบช่วยเหลือด้วยความจริงใจ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และมีความเสมอภาค เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันอยู่เสมอ ช่วยเหลือผู้ยากไร้ผู้ด้อยโอกาสในสังคม เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม^{๑๘๕}

๓. ในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองการมีส่วนร่วมให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการในการจัดสรรสวัสดิการและร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการที่ก่อให้เกิดการสร้างประโยชน์ต่อชุมชนด้วยความโปร่งใสและยุติธรรม^{๑๘๖}

๔. นโยบายสาธารณะที่นักการเมืองใช้หาเสียง มีผลงานจากการจัดสรรสวัสดิการ การแก้ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่นที่ท้องถิ่นที่สอดคล้องกับนักการเมืองท้องถิ่นที่ท้องถิ่นโดยส่งผลถึง

^{๑๘๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๘๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๘๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

ผู้แทนราษฎรที่เป็นผู้ขับเคลื่อนให้หน่วยงานต่างๆ จัดสรรผลประโยชน์ลงมาถึงประชาชน จะต้องตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะผู้บริหาร ผู้ดำเนินการ โดยมุ่งความสำเร็จเพื่อเป็นผลประโยชน์ที่มั่นคงสูงสุดให้กับประชาชน^{๑๘๗}

๕. การแก้ไขปัญหามาของประชาชนที่เกี่ยวข้องด้วยงบประมาณที่จำกัด นักการเมืองที่นำเสนอโครงการสาธารณะ จะต้องสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาโดยฝ่ายกระบวนการต่างๆ ทางสังคมเพื่อให้ผลประโยชน์สาธารณะนั้นถึงชุมชนและประชาชนอย่างแท้จริง^{๑๘๘}

๖. หน่วยงานหรือเครือข่ายทางการเมืองเข้าร่วมกับนักการเมือง เช่น สมาชิกพรรคการเมืองแต่ละพื้นที่ ต้องดำเนินการนำเสนอให้ภาคส่วนต่างๆ ที่สามารถแสวงหางบประมาณมาสนับสนุนในการจัดทำนโยบายตามที่หาเสียงไว้ให้เกิดการสนับสนุนการดำเนินงานที่มีวิธีการหลากหลายทางการเมืองด้วยเพื่อให้เกิดขึ้นซึ่งเสถียรภาพของนักการเมือง^{๑๘๙}

๗. ความร่วมมือของกลุ่มฐานเสียงของนักการเมืองระดับชาติ คือ นักการเมืองท้องถิ่น นักการเมืองท้องถิ่น จะนำไปสู่การแบ่งปันผลประโยชน์ของกลุ่มการเมือง ที่เห็นต่างโดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นต่างๆ เพื่อการจัดสรรผลประโยชน์โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์เข้าตนเอง^{๑๙๐}

๘. เมื่อนักการเมืองนำปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนไปนำเสนอต่อรัฐสภาแล้ว หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบหน่วยงานโดยตรงสามารถจัดการในปัญหาเหล่านั้นมาสู่จังหวัดได้ โดยให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการใช้สอยผลประโยชน์ร่วมกัน^{๑๙๑}

๙. การแก้ไขปัญหามาของประชาชนในพื้นที่ทางการเมืองของนักการเมืองด้วยงบประมาณที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการต่างๆ นักการเมืองในพื้นที่จะต้องนำงบประมาณมาสนับสนุนให้ประชาชนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง^{๑๙๒}

สรุปได้ว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดย หลักสาราณียธรรม ๖ ประเด็น **ด้านสาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน)** การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของนักการเมืองที่ต้องปฏิบัติและ ลงพื้นที่ เพื่อสำรวจความเป็นอยู่ของประชาชนโดยส่วนใหญ่ เพื่อจัดสรรผลประโยชน์อันชอบธรรมให้เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นการกระจายผลประโยชน์ให้กับประชาชนทุกพื้นที่ที่ได้รับ

^{๑๘๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๘๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙ วันที่ ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

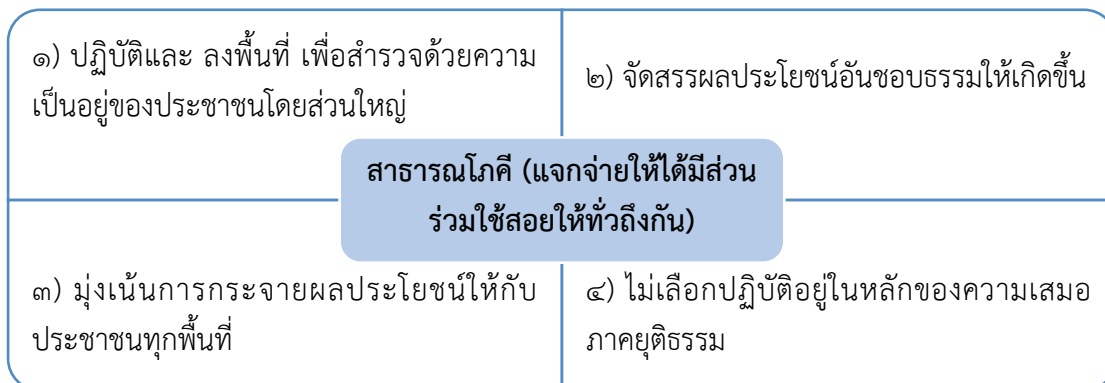
^{๑๘๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๔.

^{๑๙๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๙๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๙๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

ผลประโยชน์เหล่านั้น โดยการไม่มีการเลือกปฏิบัติอยู่ในหลักของความเสมอภาค ยุติธรรมและ โดยมีส่วนร่วมได้อย่างเท่าเทียมภายใต้การจัดสรรผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๒.๔

แผนภาพที่ ๔.๓.๒.๔ ด้านสาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน)

๕) การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยหลักสารานีธรรม ๖ ประเด็น สีสสามัญญตา (มี ความประพฤติสุจริตดีงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม) พบผลดังนี้

๕. สีสสามัญญตา (มีความประพฤติสุจริตดีงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม)

๑. สีสสามัญญตา (มีความประพฤติสุจริตดีงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม) เป็นหลัก ของนักรการเมืองที่ดี มีความประพฤติสุจริตดีงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม ปฏิบัติหน้าที่ด้วย มุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ โดยสอดคล้องกับหลักคุณธรรม และ วัฒนธรรมประเพณี รวมทั้งบทบาททางสังคมที่ตนดำรงอยู่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และได้ ประสิทธิภาพทั้งในส่วนตนและสังคม^{๑๙๓}

๒. นักรการเมืองและคนทางการเมือง ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยการรักษาระเบียบวินัย ไม่ทำ ตนให้เป็นที่น่ารังเกียจหรือเสื่อมเสียแก่หมู่คณะ จัดทำนโยบายให้เกิดขึ้นแก่สาธารณชนได้รับรู้ถึงการ ดำเนินงานของพรรคการเมืองนักรการเมืองหรือองค์กรที่ตนปฏิบัติงาน ซึ่งประชาชนและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้โดยกระบวนการยุติธรรม^{๑๙๔}

๓. นักรการเมืองปฏิบัติหน้าที่ให้กับประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดย ปราศจากอคติ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีแบบแผนการดำเนินงานให้สมาชิกพรรคการเมือง และเครือข่ายทางการเมือง ได้ปฏิบัติในรูปแบบเดียวกัน^{๑๙๕}

^{๑๙๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๙๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๙๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖ วันที่ ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

๔. นักการเมืองให้การเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงทางการเมืองของประชาชนโดยไม่หลงในอำนาจ และไม่ใช้อำนาจข่มขู่ประชาชนให้เกิดความหวาดกลัว^{๑๙๖}

๕. ฐานเสียงของนักการเมืองไม่ควรที่จะอ้างอำนาจของตนข่มเหงรังแกผู้อื่น โดยไม่ถืออภิสิทธิ์ใดๆ ทั้งปวง เหนือซึ่งความถูกต้อง ต้องเคารพต่อกฎหมาย ระเบียบวินัย และเกรงอกเกรงใจให้เกียรติต่อกันในสถานการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น^{๑๙๗}

๖. นักการเมืองรณรงค์ส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่างๆ อย่างเคร่งครัด เคารพในสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่ก้าวก่ายหน้าที่กัน และรักษาซึ่งมิตรภาพให้เส้นทางการเมือง^{๑๙๘}

๗. ในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนราษฎร และนักการเมืองท้องถิ่นจำเป็นที่จะรักษาระเบียบวินัย ไม่ทำตนให้เป็นที่น่ารังเกียจหรือเสื่อมเสียแก่ เพื่อให้ประชาชนไม่ไว้วางใจ โดยการจัดทำนโยบายให้สาธารณะให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส เป็นที่น่าเชื่อถือแก่ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง^{๑๙๙}

๘. การแสดงออกทางการเมืองของบุคคลทุกภาคส่วนจะต้องให้เกียรติกัน และเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกโดยปราศจากอคติและไม่เลือกปฏิบัติ ในการให้ความสะดวก และการให้ความปลอดภัยการผู้ที่แสดงออกทางการเมืองให้ได้รับสิทธิมนุษยชน เพื่อเสถียรภาพทางการเมืองที่ดี^{๒๐๐}

๙. นักการเมืองหรือทีมการเมืองของนักการเมืองทุกระดับจะต้องมีความประพฤติสุจริตดีงาม ถูกต้องตามระเบียบวินัย พร้อมกับแนะนำประชาชนเพื่อนร่วมงานให้ประพฤติตนด้วยความสุจริตดีงามเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้อื่น^{๒๐๑}

สรุปได้ว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดย หลักสาราณียธรรม ๖ ประเด็น **ด้านศีลสามัญญตา (มีความประพฤติสุจริตดีงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม)** หลักของนักการเมืองที่ดี มีความประพฤติสุจริตดีงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยมุ่งมั่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ โดยสอดคล้องกับหลักคุณธรรม และวัฒนธรรมประเพณี รวมทั้งบทบาททางสังคมที่ตนดำรงอยู่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และได้

^{๑๙๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๙๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

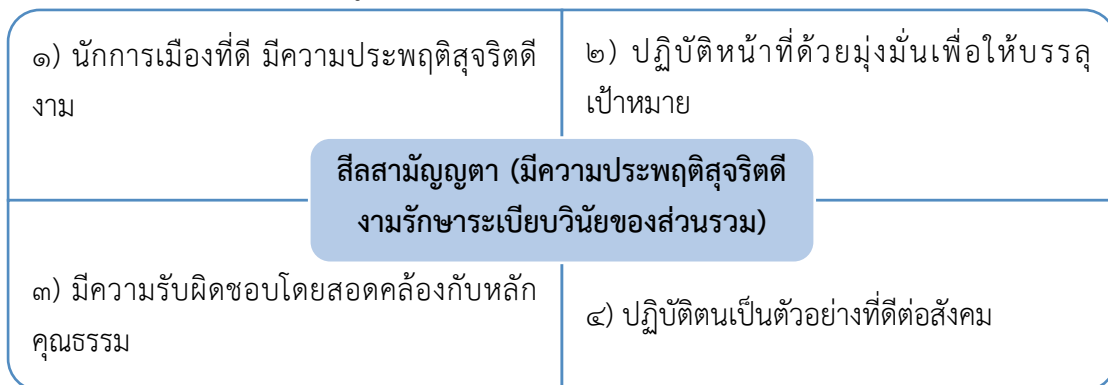
^{๑๙๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๑๙๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๐๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๐๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

ประสิทธิผลทั้งในส่วนตนและสังคมปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคมและ เคารพต่อกฎหมายและระเบียบวินัยอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบทางสังคมที่ดี ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๒.๕

แผนภาพที่ ๔.๓.๒.๕ ด้านสี่สามัญญตา (มีความประพฤติสุจริตดีงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม)

๖) การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยหลักสาราณียธรรม ๖ ประเด็น ทิฏฐิสามัญญตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน) พบผลดังนี้

๖. ทิฏฐิสามัญญตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน)

๑. ทิฏฐิสามัญญตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน) เป็นหลักให้สิทธิประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการงานร่วมกัน โดยการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนก่อนการดำเนินโครงการต่างๆ โดยคำนึงผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน รวมทั้งการลงประชามติท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและท้องถิ่น อาทิเช่น ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้รับทราบร่วมกัน^{๒๐๒}

๒. นักการเมืองและผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองมีการจัดอบรม เรียนรู้ข้อบังคับกฎหมาย และระเบียบแบบแผนที่เป็นรากฐาน ของการสื่อสารต่อประชาชนและสังคมการเมืองด้วยกันให้มีความคิดเห็นเป็นอย่างเดียวกัน คิดในสิ่งที่ตรงกัน ปรับมุมมองที่ต่างกลับมาให้ตรงกันด้วยการยอมรับในเหตุผล พุดจาหาข้อสรุปตรงกัน^{๒๐๓}

๓. ในการระดมความคิดของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อจัดสรรผลประโยชน์ให้เกิดขึ้น การใช้สติปัญญาของผู้นำ คือ นักการเมืองเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินให้ประสบผลสำเร็จ โดยรู้จักแสวงหาจุดร่วมและสงวนจุดต่างซึ่งปัญหาและแนวคิดต่างๆ โดยไม่ถือเอาความคิดของตนเป็นใหญ่ แต่เพียงฝ่ายเดียว^{๒๐๔}

^{๒๐๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๐๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๕ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๐๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๔. การนำปัญหาของประชาชนหรือผู้นำชุมชนที่เป็นเสียงส่วนน้อยหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานเปิดโอกาสยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ท้องที่และท้องถิ่นนั้น ไปพิจารณาเพื่อให้เกิดฉันทานุมิตรร่วมกัน^{๒๐๕}

๕. การจัดสรรงบประมาณตามแผนงานโครงการที่นักการเมืองท้องถิ่นแจ้งแก่ประชาชน เปิดรับฟังแนวทางบริหารงานการจัดการที่ดีโดยยึดถืออุดมคติ หลักแห่งความดีงามหรือจุดหมายสูงสุดอันเดียวกันคือประโยชน์ของส่วนร่วมเป็นที่ตั้ง^{๒๐๖}

๖. นักการเมืองมีการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมสร้างความรู้ความเข้าใจในนโยบายต่างๆ และเมื่อการปฏิบัติงานมีปัญหา จะมีการประชุมแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี^{๒๐๗}

๗. การจัดเวทีระดมความคิดเห็นจากการจัดทำประชาคมย่อยๆ ของชุมชนต่างๆ จะส่งผลต่อการจัดกิจกรรมทางการเมืองในลักษณะของการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจบนฐานความคิดเห็นที่แตกต่างแต่อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ^{๒๐๘}

๘. ในนโยบายต่างๆ ที่นักการเมืองได้สัญญาแก่ประชาชนไว้ก่อนการเลือกตั้ง เมื่อมาดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว ควรวางแผนงาน ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ไว้ให้ประชาชนทุกคนได้สัมผัสถึงความจริงใจที่นักการเมืองมีให้กับประชาชนเพื่อความเป็นนักการเมืองที่ดีในสายตาของประชาชน^{๒๐๙}

๙. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชน การที่นักการเมืองและประชาชนมีความคิดเห็นชอบร่วมกันด้วยความศรัทธาตามหมู่คณะตามระบอบประชาธิปไตย ที่ต่างฝ่ายให้เกียรติกันไม่ว่าจะมีผู้ที่เห็นด้วยหรือเห็นต่างก็ตาม การเคารพสิทธิของกันและกันนั้นเป็นสิ่งที่นักการเมืองและประชาชนทุกคนควรมีเพื่อนำพาให้บ้านเมืองสงบสุข^{๒๑๐}

สรุปได้ว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดย หลักสาราณียธรรม ๖ ประเด็น **ด้านทวิฐฐิสามัญญุตตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน)** หลักของการให้สิทธิประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการงานร่วมกัน โดยการรับฟังความคิดเห็นก่อนการดำเนินโครงการต่างๆ โดยคำนึงผลกระทบ

^{๒๐๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๐๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

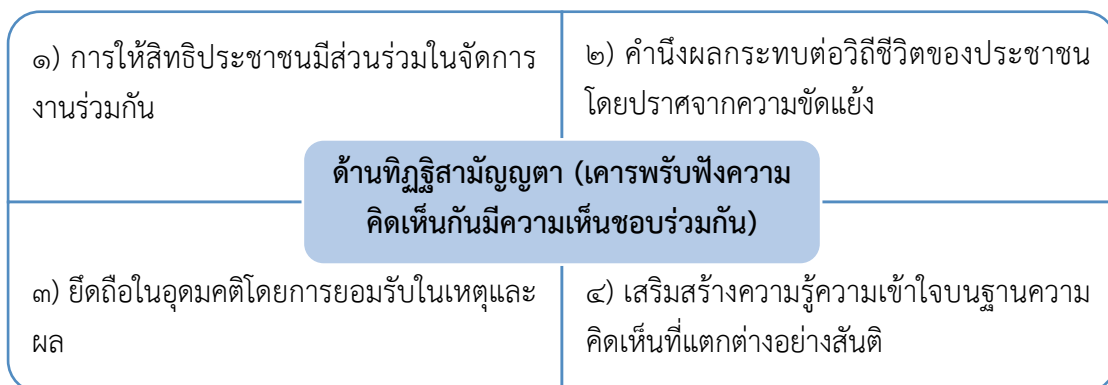
^{๒๐๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๐๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๐๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๖ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^{๒๑๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

ต่อวิถีชีวิตของประชาชนและ โดยปราศจากความขัดแย้งและ ยึดถือในอุดมคติโดยการยอมรับในเหตุและผล โดยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจบนฐานความคิดเห็นที่แตกต่างแต่อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ ดังแผนภาพที่ ๔.๓.๒.๖

แผนภาพที่ ๔.๓.๒.๖ ด้านทฤษฎีสัมมัญญาตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน)

ตารางที่ ๔.๑๙ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดย **หลักสารานีธรรม ๖**

ประเด็นที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๑.	เมตตาทายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา) การมองกันในแง่ดีมีความหวังดีและปรารถนาดีต่อกันรักและเมตตาต่อกันคิดแต่ในสิ่งที่ดีสร้างสรรค์ต่อกันด้วยความเท่าเทียมกันและเสมอภาคด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม	๙	๑, ๒, ๓, ๔, ๗, ๘, ๖, ๑๑, ๙
๒.	เมตตาวจีกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา) การกระทำหรือการพูด แม้กระทั่งการคิดโดยมีรู้จักการแบ่งปันเอื้อเพื่อเอื้อแก่	๙	๑, ๒, ๓, ๔, ๑๗, ๕, ๙, ๘, ๑๔

ตารางที่ ๔.๒๐ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดย **หลักสารานีธรรม ๖** (ต่อ)

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๓.	เมตตามโนกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี) ปรารถนาดี แสดงถึงไมตรีจิตและความหวังดีต่อกันโดยการแสดงความคิดเห็นด้วยความยุติธรรมเป็นกลาง และมีจิตใจปรารถนาดีต่อกันโดยปราศจากความขัดแย้ง	๘	๔, ๑, ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๓,
๔.	สาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน) จัดสรรผลประโยชน์อันชอบธรรมให้เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นการกระจายผลประโยชน์ให้กับประชาชนทุกพื้นที่ให้ได้รับผลประโยชน์เท่าเทียมภายใต้การจัดสรรผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง	๙	๑, ๒, ๓, ๗, ๙, ๘, ๑๐, ๕, ๔
๕.	สีลสามัญญตา (มีความประพฤติสุจริตตั้งงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม) ประพฤติสุจริตตั้งงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวมรับผิดชอบ โดยสอดคล้องกับหลักคุณธรรม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยการเคารพต่อกฎหมาย	๙	๔, ๓, ๖, ๒, ๕, ๑๑, ๑๓, ๑, ๑๔

ตารางที่ ๔.๒๑ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดย **หลักสารานุกรม ๖ (ต่อ)**

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๖.	<p>และระเบียบวินัยอย่างสร้างสรรค์ ในรูปแบบทางสังคมที่ดี</p> <p>ทฤษฎีสัมมัญญาตา (เคารพรับฟัง ความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบ ร่วมกัน)</p> <p>การรับฟังความคิดเห็นก่อนการ ดำเนินโครงการต่างๆ โดยคำนึง ผลกระทบต่อวิถีชีวิตของ ประชาชนและ โดยปราศจากความ ขัดแย้งและ โดยการยึดถือในอุดม คติโดยการยอมรับในเหตุและผล โดยการเสริมสร้างความรู้ความ เข้าใจบนฐานความคิดเห็นที่ แตกต่างกันได้อย่างสันติ</p>	๙	๑, ๑๕, ๒, ๘, ๔, ๓, ๑๐, ๑๖, ๑๔

๔.๓.๓ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis: MRA) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตาม 1 ตัว เพื่อศึกษาว่ามีตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่ร่วมกันทำนายหรือพยากรณ์หรืออธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ โดยกำหนดให้ตัวแปรตามเป็น “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” และตัวแปรต้นเป็นปัจจัยการกล่อมเกล้าทางการเมือง โดยเริ่มจากการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาว่าตัวแปรที่นำมาศึกษาเป็นอิสระต่อกันหรือไม่ และใช้ตรวจสอบหรือทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อใช้ในการพิจารณาถึงปัญหาที่อาจเกิดจากการ

ผันแปรกันเกินไป (Multicollinear) โดยกำหนดค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรไม่เกิน 0.8 และผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ของตัวแปร ดังนี้

A = ปัจจัยด้านการกล่อมเกลາทางการเมือง

B = ปัจจัยด้านหลักสารานุกรม 6

C = การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๔.๓.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

Correlations

		C_S	A_SUM	B_SUM
C_S	Pearson Correlation	1	.713**	.830**
	Sig. (2-tailed)		.000	.000
	N	400	400	400
A_SUM	Pearson Correlation	.713**	1	.842**
	Sig. (2-tailed)	.000		.000
	N	400	400	400
B_SUM	Pearson Correlation	.830**	.842**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	
	N	400	400	400

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

โดยที่ตัวแปรปัจจัยด้านปัจจัยด้านสถาบันกล่อมเกลาทางการเมือง (A) กับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (C) มีความสัมพันธ์มากที่สุด (AC= .842) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ปัจจัยด้านหลักสารานุกรม ๖ (B) กับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (C) มีความสัมพันธ์ (BC = .830) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีค่าสหสัมพันธ์ไม่เกิน 0.8๓๐ แสดงว่า ตัวแปรมีความอิสระต่อกัน ทำให้ไม่เกิดปัญหาที่ทำให้เกิด

Multicollinearity หรือการที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมากซึ่งจะมีผลกระทบทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (R2) สูงเกินความเป็นจริง สำหรับกรณีการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ

๔.๔ ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) สำหรับการวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” ซึ่งหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ ได้กำหนดจัดให้มีขึ้นเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ โดยกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่มเฉพาะ แบ่งออกเป็น ๓ เรื่อง ประกอบด้วย

- ๑) ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยการกลมเกลียวทางการเมือง
- ๒) หลักสารานุกรม ๖ เพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
- ๓) การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ

ประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๙ รูปหรือคน โดยภาพรวมได้ให้ความเห็นว่า ผลการวิจัยของผู้วิจัย ตอบคำถามการวิจัยและบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง ๓ ข้อแล้ว โดยแต่ละรูปหรือคน มีความเห็นเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

๑. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี เป็นการเอาหลักพุทธธรรม คือ หลักสารานุกรม ๖ มาบูรณาการให้เข้ากับ การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง โดย พฤติกรรมทางการเมืองมาจากฐานข้อมูลข่าวสารก็มีข้อเท็จจริงก็ดีเพื่อให้เป็นพฤติกรรมที่เป็นพฤติกรรมในเชิงวัฒนธรรม ประโยชน์สาธารณะภายใต้การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะซึ่งแนวคิดเรื่องพระพุทธเจ้าทรงพระสาวกไปประกาศพระศาสนา คนจะเป็นนักการเมืองก็ดีคนที่จะเป็นผู้ที่เข้าไปส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองก็ดี จะต้องมองเรื่องประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ที่จะได้กลับไปสู่ประชาชนอย่างแท้จริง โดยพระราชดำรัสของพระเจ้าแผ่นดินรัชกาลที่ ๙ และรัชกาลที่ ๑๐ ที่ว่าเราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนก็แปลว่าผู้ที่จะเป็นนักการเมืองของประชาชนที่อยู่ในภาคการเมืองจะต้องได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้นภายใต้กรอบของการบำเพ็ญประโยชน์หรือบำเพ็ญประโยชน์ที่ชัดเจน ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในภาคต่างๆ ในส่วนต่างๆ ในระบอบประชาธิปไตยเป็นผู้นำภายใต้กรอบของระบอบประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์สาธารณะอย่างเท่าเทียมเสมอภาคภายใต้สิทธิอันพึงได้อย่างเหมาะสม^{๒๑๑}

^{๒๑๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ทรงคุณวุฒิลำดับที่ ๑ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

๒. หลักของวัฒนธรรมทางการเมือง คือ การเขียนถึงบทบาทคือการพูดถึงอุดมการณ์ทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยดูเรื่อง ๑ อุดมการณ์ทางการเมือง หลักการทางการเมืองในประชาธิปไตย คือ นิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ ในสามส่วน ดูที่รัฐธรรมนูญ อุดมการณ์ทางการเมืองตั้งฟังเลยว่า ประเทศไทยต้องปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยใน ๖ องค์ประกอบคือ กระบวนการกล่อมเกลாதงเมืองเป็นตัวส่งเสริมทำให้เกิดประชาธิปไตยอันมีประชาชนเป็นใหญ่ในแผ่นดิน โดยมีหลักเสรีภาพ ความเสมอภาคโดยเท่าเทียมกันและความเป็นพี่น้องกัน อุดมการณ์จะต้องอุดมการณ์ที่ชัดเจนโดยเป็นรัฐธรรมนูญที่ถูกต้อง รัฐธรรมนูญต้องมาจากประชาชน โดยนำไปปฏิบัติคือนำหลักกรรมไปปฏิบัติโดยการ หลักข้อ ๑-๕ หลักของเสรีภาพ ๖ หลักภราดรภาพ คือหลักความเป็นพี่น้องกัน หลักกรรมทั้ง ๖ ข้อ เอาไปบูรณาการเข้าให้ถึงซึ่งหลักประชาธิปไตย โดยการเคารพเสียงข้างมากแต่ต้องรับฟังเสียงส่วนน้อยด้วย โดยมีความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยหลักประชาธิปไตยจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยมากขึ้น^{๒๑๒}

๓. อธิบายเสริมเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมให้เกิดความชัดเจน เช่น การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองด้านไหนบ้างและ แต่ละด้านสามารถนำไปส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองได้อย่างไร มีกระบวนการในการส่งเสริมอย่างไรและมีตัวอย่างในการส่งเสริมที่ไหนบ้างอย่างไร ให้ผู้วิจัยกำหนดให้ชัดเจนเพื่อนำคำตอบเหล่านั้นมาเป็นองค์ความรู้ของงานวิจัยที่แท้จริง^{๒๑๓}

๔. ปรับหลักพุทธธรรมให้อธิบายให้ชัดเจนในหลักของวชิกรรม คือ การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา ก็เป็นหลักที่สำคัญ คือ นักการเมืองจะต้องใช้คำพูดที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง และการอบรมกล่อมเกลาคือสถาบันครอบครัวและสถาบันทางการเมืองจะไปส่งเสริมให้ ๒ สถาบันนี้มีการพัฒนาและส่งเสริมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น^{๒๑๔}

๕. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยหลักสารณียธรรม โดยเพิ่มเติมที่เรื่องกรอบการวิจัยใช้จิตสำนึกมากเกินไป คือ ๑ จิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย จะต้องส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยทัศนคติจะต้องมาก่อนในเรื่องจิตสำนึกทางการเมือง โดยการตื่นรู้ทางการเมือง โดยจิตสำนึกทางการเมืองจะเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาทางการเมือง โดยการเอาจิตสำนึกในด้านต่างๆ มารวมกันเพื่อจะอธิบายให้เข้าใจหลักของประชาธิปไตย ในเรื่องหลักกรรมพุทธธรรมจะต้องนำหลักประชาธิปไตยมาบูรณาการในเข้ากันมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีหลักพุทธธรรมมาส่งเสริมให้วัฒนธรรมทางการเมืองมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น^{๒๑๕}

^{๒๑๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ทรงคุณวุฒิลำดับที่ ๒ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

^{๒๑๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ทรงคุณวุฒิลำดับที่ ๓ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

^{๒๑๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ทรงคุณวุฒิลำดับที่ ๔ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

^{๒๑๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ทรงคุณวุฒิลำดับที่ ๕ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

๕. การใช้หลักธรรมมาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง โดยการใช้จิตสำนึกซึ่งเป็นหลักสำคัญของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองและหลักธรรมธรรมดังกล่าวก็ใช้มาบริหารบ้านเมืองโดยหลักสันติวิธีโดยมีหลักที่ว่า ต้องมีความดี ความงาม ความถูกต้อง การเลือกตั้งในจังหวัดเพชรบุรีเป็นการเมืองผูกขาดโดยนักการเมืองเก่าตระกูลเก่าแต่นักการเมืองเหล่านั้นได้คะแนนเสียงจากประชาชนและได้รับความไว้วางใจจากประชาชนแล้วนักการเมืองเหล่านั้นจะต้องมีจิตสำนึกในหลักของประชาธิปไตยโดยเอามาประยุกต์ให้เข้ากับหลักพุทธธรรม โดยการส่งเสริมการเลือกตั้ง คือ ๑ คนที่จะไปเลือกตั้งต้องมีศีลธรรมไม่เอนเอียงโดยมีหลักที่ว่าเลือกคนดีเข้าสภา ๒ ผู้ลงสมัครจะต้องมี หิริ โอตตัปปะ จะต้องมีความระอายโดยการทำความดีเพื่อปากท้องของประชาชนโดยแท้จริง ด้านการรณรงค์หาเสียง ผู้นำชุมชนจะต้องรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในการเลือกให้ประชาชนได้รับรู้ว่ามี การเลือกตั้งเกิดขึ้น ด้านการจัดกิจกรรมทางการเมือง ให้ผู้สมัครการเลือกได้แสดงนโยบายให้ประชาชนได้รับทราบ และจัดกิจกรรมทางการเมืองให้ประชาชนได้รับรู้หลักของประชาธิปไตย ด้านบทบาทของผู้นำ ในจังหวัดเพชรบุรีมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการชักชวนให้ประชาชนตื่นตัวในการเข้ามาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ทั้ง ๔ ด้านนี้มาส่งเสริมกับหลักธรรมจะทำให้วัฒนธรรมดีขึ้น^{๒๑๖}

๖. การใช้หลักธรรมมาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง โดยการใช้จิตสำนึกซึ่งเป็นหลักสำคัญของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองและหลักธรรมธรรมดังกล่าวก็ใช้มาบริหารบ้านเมืองโดยหลักสันติวิธีโดยมีหลักที่ว่า ต้องมีความดี ความงาม ความถูกต้อง การเลือกตั้งในจังหวัดเพชรบุรีเป็นการเมืองผูกขาดโดยนักการเมืองเก่าตระกูลเก่าแต่นักการเมืองเหล่านั้นได้คะแนนเสียงจากประชาชนและได้รับความไว้วางใจจากประชาชนแล้วนักการเมืองเหล่านั้นจะต้องมีจิตสำนึกในหลักของประชาธิปไตยโดยเอามาประยุกต์ให้เข้ากับหลักพุทธธรรม โดยการส่งเสริมการเลือกตั้ง คือ ๑ คนที่จะไปเลือกตั้งต้องมีศีลธรรมไม่เอนเอียงโดยมีหลักที่ว่าเลือกคนดีเข้าสภา ๒ ผู้ลงสมัครจะต้องมี หิริ โอตตัปปะ จะต้องมีความระอายโดยการทำความดีเพื่อปากท้องของประชาชนโดยแท้จริง ด้านการรณรงค์หาเสียง ผู้นำชุมชนจะต้องรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในการเลือกให้ประชาชนได้รับรู้ว่ามี การเลือกตั้งเกิดขึ้น ด้านการจัดกิจกรรมทางการเมือง ให้ผู้สมัครการเลือกได้แสดงนโยบายให้ประชาชนได้รับทราบ และจัดกิจกรรมทางการเมืองให้ประชาชนได้รับรู้หลักของประชาธิปไตย ด้านบทบาทของผู้นำ ในจังหวัดเพชรบุรีมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการชักชวนให้ประชาชนตื่นตัวในการเข้ามาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ทั้ง ๔ ด้านนี้มาส่งเสริมกับหลักธรรมจะทำให้วัฒนธรรมดีขึ้น^{๒๑๗}

๗. วัฒนธรรมทางการเมืองจริงๆ แล้วเป็นสิ่งที่ถูกหล่อหลอมมาตั้งอดีตตั้งนั้นบทบาทจำเป็นที่จะต้องเขียนในหลักของอุดมการณ์ทางการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญที่มาจากประชาชน โดยการหล่อหลอมไม่ได้มาจากสถาบันการกล่อมเกลากองการเมืองแต่จริงๆ แล้ววัฒนธรรมทางการเมือง คือ

^{๒๑๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ทรงคุณวุฒิลำดับที่ ๖ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

^{๒๑๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ทรงคุณวุฒิลำดับที่ ๗ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

รัฐธรรมนูญเป็นการที่ทำให้ประชาชนได้ใช้กฎหมายร่วมกันประชาชนได้ถูกหล่อหลอมมาจากรัฐธรรมนูญมาตั้งแต่ ๒๔๗๕ ดังนั้นการเขียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองจะให้ชัดเจนจริงๆ คือต้องเขียนเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญเพื่อให้วัฒนธรรมทางการเมืองมีความชัดเจนยิ่งขึ้น^{๒๑๘}

๙. ในฐานะที่อยู่ในพื้นที่ของจังหวัดเพชรบุรีมองว่าการใช้หลักธรรมมาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง โดยวัฒนธรรมทางการเมืองในจังหวัดเพชรบุรีจากการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยเฉพาะนักการเมืองจะต้องนำหลักพุทธธรรมไปปรับใช้ในการช่วยเหลือพี่น้องประชาชนอย่างแท้จริง โดยมีแนวความคิดที่ว่า เข้าที่ (ลงพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง) เข้าถึง (ทราบถึงปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน) เข้าทำ (นำหลักคุณธรรมไปปรับใช้โดยมีความเสมอภาคในการช่วยเหลือพี่น้องประชาชนอย่างจริงใจ)^{๒๑๙}

จากการที่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๙ รูปหรือคนดังกล่าวข้างต้น ได้ให้เห็นถึงความเหมาะสม และเป็นไปได้ของผลการวิจัย โดยแต่ละรูปหรือคนได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมซึ่งผู้วิจัยได้สรุปไปแล้วนั้น อย่างไรก็ตามเมื่อนำวิเคราะห์โดยรวมแล้ว ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์และสรุปได้ดังนี้

๑) ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยการกล่อมเกลาทางการเมือง ได้แก่ สถาบันครอบครัว, กลุ่มเพื่อน, สถาบันการศึกษา, กลุ่มอาชีพ, สถาบันสื่อมวลชน, และสถาบันทางการเมือง โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวและสถาบันทางการเมือง มีผลน้อย ดังนั้น การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง ถ้าจะเรียงลำดับความสำคัญที่จะสอดคล้องในการวิจัยนี้ จะเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยการกล่อมเกลาทางการเมือง คือ สถาบันสื่อมวลชน กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน) สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน สถาบันครอบครัว

๒) หลักสารานุกรมธรรม ๖ เพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ ด้านเมตตากรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา), ด้านเมตตาวจีกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา), ด้านเมตตาภินิหารกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี), ด้านสาธณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน), ด้านสัสสามัญญดา (มีความประพฤติสุจริตดีงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม), ด้านทิวัญญสามัญญดา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน) มีความสำคัญและมีความสัมพันธ์ในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นอย่างมาก

๓) การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี การมีจิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย, มีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ, มีจิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น, มีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย, มี

^{๒๑๘} สทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ทรงคุณวุฒิลำดับที่ ๘ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

^{๒๑๙} สทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ทรงคุณวุฒิลำดับที่ ๙ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค, มีจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม, มีจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง, และมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม ล้วนเป็นผลทำให้การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี วัฒนธรรมทางการเมืองมีความเจริญมากขึ้น

๔.๕ องค์ความรู้

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” โดยได้ตอบวัตถุประสงค์ครบทั้งสามข้อที่มาจาก การวิจัยแบบผสมวิธีดังกล่าวข้างต้น ซึ่งบัดนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการวิจัย ทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็นองค์ความรู้ได้ ๒ ประเภท กล่าวคือ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย และองค์ ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย ดังต่อไปนี้ ๔.๕.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยเป็นผลมาจากการศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยสามารถสรุป วิเคราะห์ในรูปแบบของแผนภาพและมีคำอธิบายขยายความได้ดังนี้

๔.๕.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยเป็นผลมาจากการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยสามารถสรุป วิเคราะห์ในรูปแบบของแผนภาพและมีคำอธิบายขยายความได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยการกล่อมเกลาทางการเมือง

หลักสารณียธรรม ๖ เพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ด้านสถาบันครอบครัว

- ๑. การสร้างทัศนคติทางการเมือง
- ๒. ยอมรับและตัดสินใจตามเหตุและผล
- ๓. การมีปฏิสัมพันธ์ทางการเมือง

ด้านกลุ่มเพื่อน

- ๑. มีวัยที่ใกล้เคียงกัน
- ๒. มีความเชื่อ ค่านิยม อุดมการณ์เดียวกัน
- ๓. วิเคราะห์ทางการเมืองได้อย่างเสรี

ด้านสถาบันการศึกษา

- ๑. วิเคราะห์การเมืองได้อย่างอิสระ
- ๒. บ่มเพาะความคิด อุดมการณ์ ค่านิยม ความเชื่อ
- ๓. ปลูกฝังให้เป็นพลเมืองที่ดีในสังคม

กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน)

- ๑. การเรียนรู้เปิดทัศนคติอย่างถูกต้อง
- ๒. อดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง
- ๓. พุดคุยได้อย่างอิสระเชิงสร้างสรรค์

ด้านสถาบันสื่อมวลชน

- ๑. เข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้อย่างอิสระ
- ๒. รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว
- ๓. มีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลข่าวสาร

ด้านสถาบันทางการเมือง

- ๑. ทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนประชาชน
- ๒. นักการเมืองที่อยู่ในสายตาของประชาชน
- ๓. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

เมตตาทายกรรม

(กระทำต่อกันด้วยความเมตตา)

- ๑. คิดดี มีความหวังดีและปรารถนาดี
- ๒. ฟังเสียงของประชาชนทุกภาคส่วน
- ๓. แก้ไขปัญหาให้ถูกต้องบริสุทธิ์ยุติธรรม

เมตตาวจีกรรม

(การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา)

- ๑. รู้จักการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- ๒. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- ๓. พุดเชิงนโยบายอันเป็นประโยชน์

เมตตา मनกรรม

(คิดต่อกันด้วยเมตตา ตั้งจิตปรารถนาดี)

- ๑. แสดงความคิดเห็นด้วยความยุติธรรม
- ๒. ปรารถนาดีต่อกันปราศจากความขัดแย้ง
- ๓. รู้สัมมาคารวะ ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้อง

สาธารณโภคี

(แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน)

- ๑. จัดสรรผลประโยชน์อันชอบธรรม
- ๒. มุ่งเน้นการกระจายผลประโยชน์ทุกพื้นที่
- ๓. ไม่เลือกปฏิบัติเสมอภาคยุติธรรม

ศีลสามัญญตา

(มีความประพฤติสุจริตตั้งมรรักษาระเบียบวินัย

ของส่วนรวม)

- ๑. นักการเมืองที่ดี มีความประพฤติสุจริต
- ๒. รับผิดชอบและมีคุณธรรม
- ๓. ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคม

ทิวฐีสัมมัญญตา(เคารพรับฟังความคิดเห็นกัน

มีความเห็นร่วมกัน)

- ๑. การให้สิทธิประชาชนมีส่วนร่วม
- ๒. ยึดถือในอุดมคติโดยการยอมรับเหตุผล
- ๓. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจบนฐานความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างสันติ

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

จิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

- ๑. เชื่อมั่นศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข
- ๒. เชื่อมั่นกระบวนการทางการเมือง คือ รัฐสภา
- ๓. การแสดงออกในหน้าที่ของพลเมืองที่ดี

จิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ

- ๑. มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น
- ๒. ยึดมั่นศักดิ์ศรีของบุคคล
- ๓. ใช้หลักการและเหตุผล

จิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น

- ๑. ปฏิบัติตนตามสิทธิภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ
- ๒. ยึดมั่นในอุดมการณ์ทางการเมือง
- ๓. ยึดมั่นในความถูกต้องภายใต้การให้เกียรติกัน

จิตสำนึกในเรื่องเสียสละส่วนใหญ่และสิทธิเสียสละส่วนน้อย

- ๑. การยอมรับในหลักการของเสียงข้างมาก
- ๒. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ๓. ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม

จิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค

- ๑. มีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย
- ๒. แสดงความคิดเห็นด้วยเมตตาธรรมไม่มีอคติ
- ๓. ยึดมั่นในหลักความเสมอภาค

จิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม

- ๑. สร้างความยุติธรรมจากความเที่ยงธรรม
- ๒. แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีเป็นธรรม
- ๓. ประพฤติที่สุจริตและยุติธรรม

จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง

- ๑. มีสติมั่นในเรื่องการเมือง
- ๒. เคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน
- ๓. ยอมรับด้วยความชอบธรรม

จิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม

- ๑. ส่งเสริมการใช้กฎหมายอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม
- ๒. การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์และยุติธรรมปราศจากการแทรกแซง
- ๓. การสนับสนุนความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย

ขัดเกลาร่างอย่างสร้างสรรค์

นำพาด้วยหลักธรรม

เสริมสร้างให้สันติสุข

แผนภาพที่ ๔.๕.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้มา ได้ดังต่อไปนี้

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน โดยการนำการกลมเกลียวทางการเมือง ได้แก่ สถาบันครอบครัว, กลุ่มเพื่อน, สถาบันการศึกษา, กลุ่มอาชีพ, สถาบันสื่อมวลชน, และสถาบันทางการเมือง มาส่งเสริมกับหลักสารานุกรม ๖ ด้านเมตตาทายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา), ด้านเมตตาวิจิตรกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา), ด้านเมตตาโมกกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี), ด้านสาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน), ด้านศีลสามัญญุต (มีความประพฤติสุจริตตั้งมารักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม), ด้านทิวาสัญญุต (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน) เพื่อบูรณาการกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ซึ่งได้แก่ ๑) การมีจิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย, ๒) การมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ, ๓) การมีจิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น, ๔) การมีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย, ๕) การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค, ๖) การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม, ๗) การมีจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่างและ, ๘) การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม ย่อมส่งผลให้การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ในเชิงสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

๑. ด้านการมีจิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
เมื่อการกลมเกลียวทางการเมือง ได้ถ่ายทอดในเรื่องทัศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองให้ประชาชนเกิดความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ในกลไกที่มีความเชื่อมั่นทางการเมืองของรัฐสภาซึ่งเป็นกระบวนการทางประชาธิปไตยไปสู่กระบวนการทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย จึงทำให้คนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ให้ความสนใจกับพรรคการเมืองใหม่และการเมืองแนวใหม่ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองที่สร้างสรรค์ โดยการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งถือว่าการแสดงออกในหน้าที่อย่างหนึ่งของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ถือว่าการตื่นตัวทางการเมืองที่ดี

หลักพุทธธรรมที่นำบูรณาการกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการมีจิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ได้แก่ หลักสารานุกรม ๖ ด้านทิวาสัญญุต (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน) โดยความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขเป็นกลไกที่มีความเชื่อมั่นทางการเมืองในรูปแบบของรัฐสภา โดยการรับฟังความคิดเห็นก่อนการดำเนินการต่างๆ และคำนึงถึงผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนและ ปราศจากความขัดแย้งและ

ยึดถือในอุดมคติโดยการยอมรับในเหตุและผล ด้วยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจบนฐานความคิดเห็นที่แตกต่างแต่อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

๒. ด้านการมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ถือว่า เป็นหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมที่อยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข โดยหลักสิทธิเสรีภาพ เป็นหลักการที่สำคัญขั้นพื้นฐานเสรีชนภายใต้ความเป็นประชาธิปไตย เมื่อการglomเกลตาทางการเมืองมีส่วนในการบมเพาะความคิด ความเชื่อ คานิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการรับรองสิทธิของเสรีชนหรือประชาชนทั่วไป โดยสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การรับรู้ข่าวสาร และการยึดมั่นศักดิ์ศรีของบุคคล ชอบในการใช้หลักการและเหตุผลควบคู่กับการมีสติสัมปชัญญะเมตตาสอดคล้องสังคม โดยมีขอบเขตและอิสระเท่าเทียมกันในการแสดงจุดยืนหรืออุดมการณ์ทางการเมือง

หลักพุทธธรรมที่นำบูรณาการกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ได้แก่ หลักสาราณียธรรม ๖ ด้าน สีสสามัญญาตา (มีความประพฤติสุจริตตั้งงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม) การมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ถือว่าเป็นหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมที่อยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข โดยหลักสิทธิเสรีภาพ เป็นหลักการที่สำคัญขั้นพื้นฐานเสรีชน อันเป็นการรับรองสิทธิของประชาชนทั่วไป โดยสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การรับรู้ข่าวสาร และการยึดมั่นศักดิ์ศรีของบุคคล ชอบในการใช้หลักการและเหตุผลควบคู่กับการมีสติสัมปชัญญะ โดยมีการขอบเขตและอิสระเท่าเทียมกันในการแสดงจุดยืนทางการเมือง ดังนั้น ความประพฤติที่สุจริตตั้งงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยความรับผิดชอบ โดยสอดคล้องกับหลักคุณธรรม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในรูปแบบทางสังคมที่ดี

๓. ด้านการมีจิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตนตามสิทธิของตนเองภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ ยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย และเมื่อการglomเกลตาทางการเมืองมีส่วนในการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองและนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรู้จักใช้ปัญญา เหตุผลในการแก้ไขปัญหา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีเหตุผลและมีการประนีประนอมกันในทางความคิดเคารพในสิทธิในการตัดสินใจของผู้อื่น ปฏิบัติตนตามกฎข้อบังคับของสังคม โดยไม่กระทบสิทธิบุคคลอื่น ต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองอันชอบธรรมอันเป็นหลักการของประชาธิปไตย ยึดมั่นในความถูกต้องตั้งงาม ส่งเสริมสนับสนุนการแสดงพลังสนับสนุนทางการเมืองหรือกิจกรรมทางการเมืองที่สร้างสรรค์ภายใต้การให้เกียรติกันและกัน

หลักพุทธธรรมที่นำบูรณาการกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการมีจิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น ได้แก่ หลักสาราณียธรรม ๖ ด้านสาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน) โดยการปฏิบัติตามสิทธิภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ ยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย รู้จักใช้ปัญญาเหตุผลในการแก้ไขปัญหา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีเหตุผลและประนีประนอมทางความคิด เคารพในสิทธิการตัดสินใจของผู้อื่น ปฏิบัติตนตามกฎหมายข้อบังคับของสังคม โดยไม่กระทบสิทธิส่วนบุคคลอื่น ต่อสู้เพื่อสิทธิของตนอันชอบธรรมตามหลักการของประชาธิปไตย ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองที่สร้างสรรค์ภายใต้การให้เกียรติกันและกัน ช่วยเหลือเสริมสร้างในสิ่งที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ทั้งด้านกำลังกายและกำลังใจ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักสัจมาคารวะ ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้องสมควร

๔. ด้านการมีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย การยอมรับในหลักการของเสียงข้างมากในระบอบประชาธิปไตยแม้ว่าบางครั้งจะแตกต่างและต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือเสียงข้างน้อยด้วยภายใต้ความเป็นประชาธิปไตยโดยการแสดงพลังสนับสนุนที่สร้างสรรค์อยู่ในหลักความถูกต้องยุติธรรมและ เมื่อการกล่อมเกลາทางการเมือง ได้ถ่ายทอดในเรื่องของทัศนคติและอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตยให้เกิด การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยผ่านการจัดกิจกรรมทางการเมือง รมรงค์ให้รัฐยึดถือหลักการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคม

หลักพุทธธรรมที่นำบูรณาการกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการมีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย ได้แก่ หลักสาราณียธรรม ๖ ด้านเมตตาวจีกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา) ซึ่งการมีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย เป็นกลไกหนึ่งในฝักสติปัญญาโดยการตั้งสติให้มั่น แล้วหันกลับมาทบทวนพฤติกรรมของตนเองในเรื่องราวและมุมมองทางการเมือง โดยเฉพาะในยามที่ต้องเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ทางการเมือง ยอมรับในหลักการของเสียงข้างมากถึงแม้ว่าบางครั้งจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างและจะต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือเสียงข้างน้อยด้วย คือ ต้องเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกันโดยความถูกต้องและยุติธรรม

๕. ด้านการมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค การปกครองในระบอบประชาธิปไตยประชาชนทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกันภายใต้กฎกติกาที่รัฐวางไว้และ ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตน รู้จักอดกลั้น และอดทน ทั้งทางอารมณ์และจิตใจ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยและ เมื่อการกล่อมเกลาทางการเมืองเข้ามามีส่วนในการบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์โดยยึดมั่นในหลักความเสมอภาคเพื่อความน่าเชื่อถือ ดำเนินงานเพื่อประโยชน์

ของประชาชน เพื่อสร้างสังคมที่มีประชาชนเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อย สามารถอยู่ร่วมกับประชาชนกลุ่มอื่นๆ ได้อย่างสันติสุข

หลักพุทธธรรมที่นำบูรณาการกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค ได้แก่ หลักสาราณียธรรม ๖ ด้านเมตตากายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา) คือ การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค ด้วยการให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกันภายใต้กฎกติกาที่วางไว้และทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตน รู้จักอดกลั้น และอดทน ทั้งทางด้านอารมณ์และจิตใจ ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตย โดยยึดมั่นในหลักความเสมอภาคเพื่อความน่าเชื่อถือ ในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนด้วยความเท่าเทียมและเสมอภาคกันด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

๖. ด้านการมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม การสร้างหลักความยุติธรรมจากจุดเริ่มต้น คือ ความเที่ยงธรรม การเคารพกฎหมายถือเป็นคุณสมบัติหนึ่งในการเป็นพลเมืองที่ดีและในการเคลื่อนไหวทางการเมือง และเมื่อการกล่อมเกลางานทางการเมืองมีส่วนในการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองและนำไปสู่การไม่กระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมายแล้วเป็นวิถีทางอันหนึ่งซึ่งสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีโดยการตัดสินใจเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ถูกต้องตามกฎหมาย สิทธิตามกฎหมาย ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนประเพณีและการปฏิบัติตามหน้าที่ กลุ่มถึงความประพฤติที่สุจริตและยุติธรรม เกิดเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี

หลักพุทธธรรมที่นำบูรณาการกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม ได้แก่ หลักสาราณียธรรม ๖ ด้านเมตตามโนกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี) คือ การมีจิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามสิทธิภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ ยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย รู้จักใช้ปัญญา เหตุผลในการแก้ไขปัญหา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีเหตุผลและประนีประนอมทางความคิดเคารพในสิทธิการตัดสินใจของผู้อื่น ปฏิบัติตนตามกฎหมายข้อบังคับของสังคม โดยไม่กระทบสิทธิส่วนบุคคลอื่น ต่อสู้เพื่อสิทธิของตนอันชอบธรรมตามหลักการของประชาธิปไตย ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองที่สร้างสรรค์ภายใต้การให้เกียรติกันและกัน โดยการช่วยเหลือเสริมสร้างในสิ่งที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

๗. ด้านการมีจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง สังคมไทยควรจะต้องตั้งสติให้มั่น แล้วหันกลับมาทบทวนพฤติกรรมของตนเองในเรื่องราวและมุมมองทางการเมือง โดยเฉพาะในยามที่ต้องเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ทางการเมือง ต้องเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน รับฟังซึ่งกันและกัน อดทนอดกลั้นต่อกันและกันการพูดคุยและแสดงทัศนะทางการเมืองในหมู่คณะที่มีความคิดเห็นแตกต่าง และเมื่อการกล่อมเกลางาน

การเมืองมีส่วนในการบมเพาะความคิด ซึ่งจะทำให้ในกรอบความคิดที่โดยการตกลงและ ยอมรับโดย ความชอบธรรมว่าพรรคการเมืองที่เลือกพ่ายแพ้ต่อ การเลือกตั้งโดยการใช้อิทธิที่ชอบธรรมและ ยุติธรรม

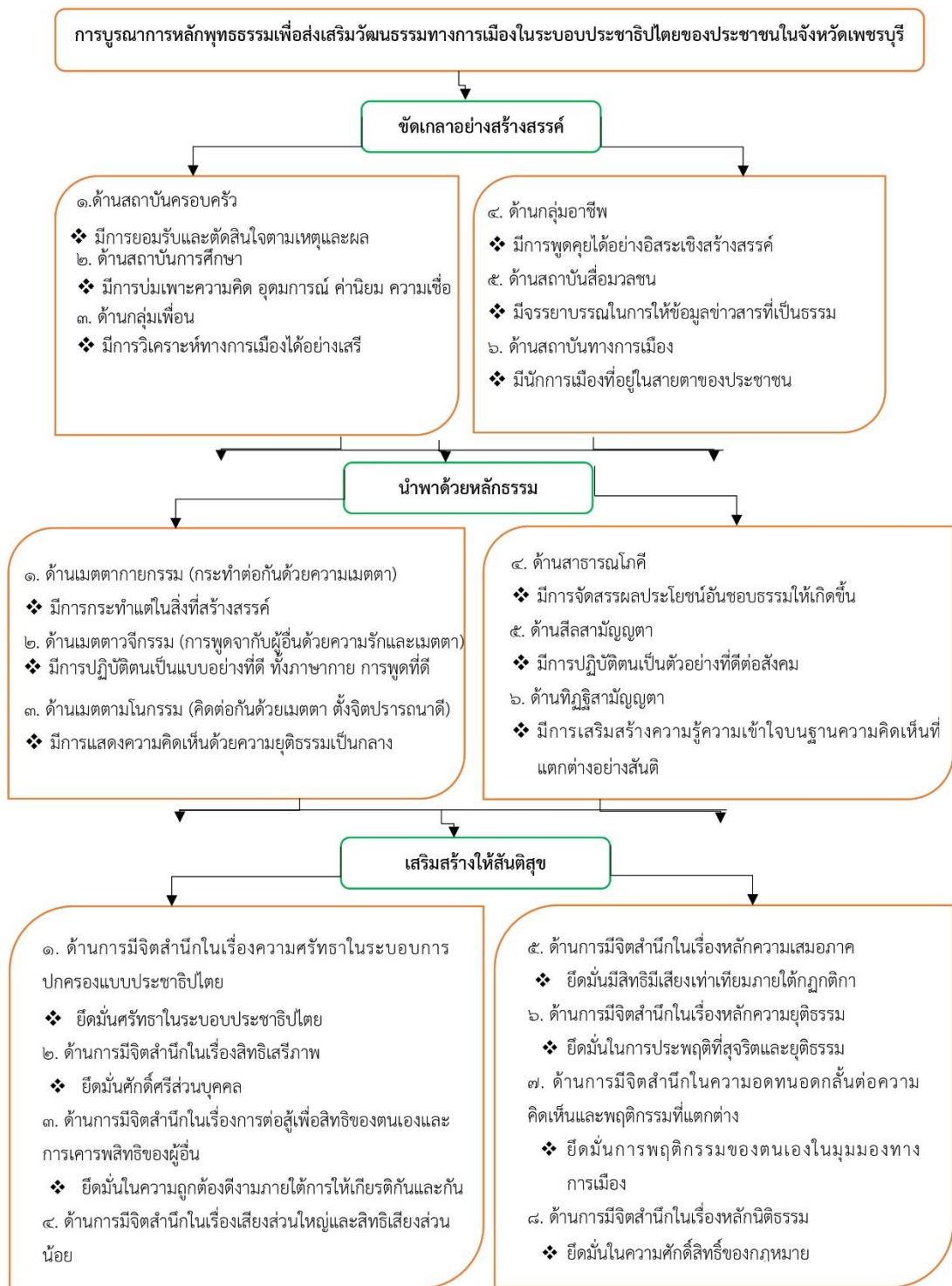
หลักพุทธธรรมที่นำบูรณาการกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของประชาชนในการมีจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่ แตกต่าง ได้แก่ หลักสาราณียธรรม ๖ ด้านเมตตาวาจากรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา) ซึ่งการเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน รับฟังซึ่งกันและกัน อดทนอดกลั้นต่อกันโดยการ พูดคุยและแสดงทัศนะทางการเมืองในหมู่คณะที่มีความคิดเห็นแตกต่างด้วยความชอบธรรมและ ยุติธรรม ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม รณรงคให้ยึดถือหลักการปฏิบัติหน้าที่เพื่อช่วยสังคมอย่างแท้จริง

๘. ด้านการมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม การส่งเสริมการใช้กฎหมายอย่างบริสุทธิ์ และยุติธรรมโดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่บริสุทธิ์และยุติธรรมปราศจากการแทรกแซง ของฝ่ายบริหารหรือกลุ่มผู้มีอิทธิพล เพื่อให้ได้ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและนักการเมืองท้องถิ่น ที่ท้องถิ่นที่โปร่งใส ตรวจสอบตามกระบวนการต่างๆ ได้ และเมื่อการกล่อมเกลารทางการเมือง ได้ถ่ายทอดในเรื่องของทัศนคติและอุดมการณ์ทางการเมืองโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนำไปสู่ การกำหนดแนวทางพัฒนาพื้นที่ทางสังคมซึ่งอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายกำหนดไว้โดยการสนับสนุน ความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายเป็นสิ่งที่พึงทำเพื่อให้เกิดความชอบธรรม

หลักพุทธธรรมที่นำบูรณาการกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของประชาชนในการมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม ได้แก่ หลักสาราณียธรรม ๖ ด้าน เมตตามโนกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี) การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม เป็น การรักษากฎหมายรัฐธรรมนูญในระบอบประชาธิปไตย โดยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างเสรี เป็นธรรมถูกต้องตามกฎหมาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นนำไปสู่การกำหนดแนวทางพัฒนาทางสังคม ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย โดยการสนับสนุนความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายเพื่อให้เกิดความชอบธรรม ด้วยความปรารถนาดียุติธรรม

๘.๕.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่จากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อ ส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” ทำให้ผู้วิจัย สามารถนำองค์ความรู้ จากการวิจัยครั้งนี้ไปสังเคราะห์สร้างเป็นความรู้เชิงนวัตกรรมได้ดังแผนภาพที่ ๔.๑ ต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๔.๕.๒ องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้สร้างแผนภาพที่แสดงองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสามารถขยายความเพิ่มเติมได้ดังนี้

๑. ขัดเกลาร่างสร้างสรรค์

การขัดเกลาร่างสร้างสรรค์ทางการเมือง สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานหรือแหล่งของการเรียนรู้ทางการเมือง อันสำคัญ ได้แก่ ทศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมที่เกี่ยวกับ การเมือง ได้รับการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ปลูกฝังทศนคติทางการเมือง รวมทั้งแสดงเหตุผลทางการเมืองในครอบครัวได้อย่างเสรีและอิสระโดยการยอมรับและตัดสินใจตามเหตุผล และอีกประการหนึ่งคือ การเรียนรู้ทางการเมืองมักจะเกิดขึ้นในห้องเรียนโดยผ่านหลักสูตรที่ต่าง ซึ่งเครื่องมือที่มีความสำคัญเครื่องมือหนึ่งในการให้การเรียนรู้ทางการเมือง คือ การเรียนรู้โดยใช้เครือข่าย Social Media ซึ่งสามารถเรียนรู้และ พบปะพูดคุยกันกับกลุ่มคนในทางสื่อออนไลน์ต่างๆ แล้วก็แสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ช่วยเหลือกันและกัน โดยการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยหลักเหตุผลและสันติวิธีโดยเพื่อร่วมกันพูดคุยสนทนาประเด็นทางการเมืองในสถานที่ต่างๆ ได้อย่างเสรีแบบเชิงสร้างสรรค์ เน้นหลักการมีจิตสำนึกโดยปราศจากอคติและ รักษาซึ่งหลักความยุติธรรมเป็นที่ตั้ง ซึ่งปัจจุบันการตื่นตัวทางการเมืองโดยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจะต้องมีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลข่าวสารและสื่อสารต่ออย่างเปนครม เพื่อจะเป็นการบ่มเพาะซึ่งความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตย ให้ประชาชนเกิดความตื่นรู้ ถูกต้องโดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาชุมชนองค์กรโดยให้สอดคล้องกับการส่งวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อไป

๒. นำพาด้วยหลักธรรม หมายความว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยใช้หลักพุทธธรรมมาบูรณาการ เพื่อให้เกิดกระบวนการทางการเมืองที่สร้างสรรค์โดยกลุ่มการเมือง มีการประพฤติที่ดี คือ การคิดดี มองกันในแง่ดี มีความหวังดีและ ปราศจากดีต่อกันรักและเมตตาปฏิบัติตนซึ่งกันและกันอันเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งกายภาพและ การพูด โดยการฟังเสียงของประชาชนทุกภาคส่วนเพื่อนำความทุกข์ร้อนของประชาชนไปบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ถูกต้องซึ่งจะเป็นประโยชน์ส่วนร่วมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ในการจัดสรรผลประโยชน์อันชอบธรรมให้เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นการกระจายผลประโยชน์ให้กับประชาชนทุกพื้นที่ที่ได้รับผลประโยชน์เหล่านั้น โดยการไม่มีการเลือกปฏิบัติอยู่ในหลักของความเสมอภาคยุติธรรมและมีส่วนร่วมได้อย่างเท่าเทียมภายใต้การจัดสรรผลประโยชน์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และได้ประสิทธิผลทางสร้างสรรค์ให้อยู่ในรูปแบบทางสังคมที่ดี โดยปราศจากความขัดแย้งและ ยึดถือในอุดมคติด้วยการยอมรับในเหตุและผล โดยการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

๓. เสริมสร้างให้สันติสุข หมายความว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน คือ การมุ่งเน้นการพัฒนาและส่งเสริมการเมืองด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ทศนคติทางการเมือง ที่ต้องยึดมั่นหลักระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เพื่อผลักดันให้มีการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้

วัฒนธรรมทางการเมืองเกิดความเข้มแข็ง ในโลกที่มีความเชื่อมั่นทางการเมือง ตามกฎระเบียบของสังคมที่อยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข โดยมีหลักสิทธิเสรีภาพ เป็นหลักการที่สำคัญขั้นพื้นฐาน และการยึดมั่นศักดิ์ศรีส่วนบุคคล ชอบในการใช้หลักการและเหตุผลควบคู่กับการมีสติสัมปชัญญะเมตตาต่อสังคม โดยมีขอบเขตและอิสระเท่าเทียมกันในการแสดงจุดยืนหรืออุดมการณ์ทางการเมือง การนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการเข้ากับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดที่จะทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองมีความเจริญก้าวหน้าตามหลักธรรม โดยการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อยึดมั่นและเชื่อถือเคารพในศักดิ์ศรีความแตกต่างระหว่างบุคคล แสดงสิทธิเสรีภาพควบคู่กับการรู้จักประนีประนอม สร้างความรู้สึกที่ดีต่อกันเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี และ ๓) เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

จากวัตถุประสงค์งานวิจัยผู้ศึกษาได้วิจัยสรุปและอภิปรายผล รวมถึงการนำเสนอแนะ โดยอาศัยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ๒ แบบ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมดจำนวน ๑๘ รูปหรือคน ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยมีประเด็นเนื้อหาในการสัมภาษณ์ โดยแยกประเด็นในการวิเคราะห์ออกตามวัตถุประสงค์และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน ๙ รูปหรือคนและ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสิทธิ์เลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของจังหวัดเพชรบุรีแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมี ๓ เขตเลือกตั้ง ๘ อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น ๔๐๐ คน จากจำนวนประชากร ๓๘๐,๗๕๙ คน โดยสามารถนำเสนอรายงานการวิจัย ตามลำดับหัวข้อ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี จากแบบสัมภาษณ์ จากนั้นได้สรุปแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ สรุปจากผลการศึกษาสภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๑. สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี เกี่ยวกับการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) จุดแข็ง (Weaknesses), จุดอ่อน (Strengths), โอกาส (Opportunities), อุปสรรค (Threats) ล้วนเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๑.๑ ด้านจุดแข็ง (Weaknesses)

พบว่า จุดแข็ง (Weaknesses) ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน คือ จังหวัดเพชรบุรีมีการบ่มเพาะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าอันสำคัญ ได้แก่ ทศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมทางการเมือง โดยปัจจุบันประชาชนจะเน้นความนิยมทางการเมืองแบบตามช่วงกระแสโดยอิงกับตัวบุคคลเป็นหลักมากกว่าพรรคการเมืองซึ่งประชาชนทั่วไปมีความคาดหวังกับนักการเมืองคนทำงานการเมืองว่า เลื่อนนักการเมืองท่านนั้นมาแล้วจะเป็นตัวแทนของประชาชนที่เก่ง ดี มีคุณธรรม เข้ามาบริหารบ้านเมืองจังหวัดตลอดถึงประเทศ ให้มีความเจริญรุ่งเรือง โดยเน้นความสำคัญ คือ คนในจังหวัดและประเทศชาติมีความอยู่เย็นเป็นสุขและมีความสุขที่ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมที่ผ่านมา

๑.๒ ด้านจุดอ่อน (Strengths)

พบว่า ตั้งแต่ ๔๐ ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการเมืองในจังหวัดเพชรบุรีเป็นการเมืองในระบบอุปถัมภ์สืบเนื่องกันมาโดย ระบบอุปถัมภ์นั้นมาจากห้วคະແນนจากกำนันผู้ใหญ่บ้านที่เป็นลักษณะของการช่วยเหลือเวลาเดือดร้อนที่เกี่ยวข้องกับในระบบราชการหรือความเดือดร้อนจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยนักการเมืองจะจัดการความเดือดร้อนต่างๆ ให้เข้ากับความพึงพอใจของประชาชน ทำให้การผูกขาดทางการเมืองนั้นเกิดขึ้น คือ นักการเมืองที่เป็นนักการเมืองเดิม หรือตระกูลเดิมจึงเป็นเหตุให้การนำเสนอนโยบายที่หลากหลายนั้นน้อยลงเนื่องจากไม่มีคู่แข่งทางการเมือง

๑.๓ ด้านโอกาส (Opportunities)

พบว่า โอกาส (Opportunities) ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน คือ จังหวัดเพชรบุรีปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรีได้จัดทำโครงการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการจัดตั้งศูนย์ ศส.ปชต. ทุกหมู่บ้านเพื่อสร้างให้คนในชุมชนเรียนรู้วิถีชีวิตประชาธิปไตยผ่านการสื่อสารโดยใช้เครือข่ายเป็นผู้อำนวยความสะดวกความรู้สู่คนในชุมชนประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีให้มีการตื่นตัวทางการเมือง ซึ่งคูได้จากการมาใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่ผ่านมาประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นจำนวนมากอยู่ในลำดับต้นๆ ของประเทศ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดเชิงประจักษ์ว่า ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี มีการตื่นรู้ ตื่นตัว และสนใจการเมืองมากขึ้นกว่าเดิมที่ผ่านมา

๑.๓ ด้านอุปสรรค (Threats)

พบว่า อุปสรรค (Threats) ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน คือ ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรียังมีแนวคิดในวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า จึงทำให้การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและการวางนโยบายที่หลากหลายจึงเป็นไปได้ยากและปัจจุบันความขัดแย้งทางการเมืองมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงส่งผลให้นักการเมืองคนทำงานทางการเมืองขาดความน่าเชื่อถือในภาพรวม ทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธาในการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่น้อยลง เมื่อประชาชนเกิดความศรัทธาที่น้อยลงแล้วย่อมมีผู้ไม่หวังดีจ้องคอยจะจับผิดนักการเมืองท่านนั้นไปด้วย

สรุปได้ว่า พบว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี จะมีการบ่มเพาะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ได้แก่ ทักษะคติความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมทางการเมือง จะเห็นได้ว่าการเมืองในจังหวัดเพชรบุรีเป็นการเมืองในระบอบอุปถัมภ์ที่สืบเนื่องกันมา โดยลักษณะของการช่วยเหลือเวลาเดือดร้อนที่เกี่ยวข้องกับระบบราชการหรือความเดือดร้อนจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรีได้จัดทำโครงการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการจัดตั้งศูนย์ ศส.ปชต. ทุกหมู่บ้านเพื่อสร้างให้ประชาชนในชุมชนเรียนรู้วิถีชีวิตประชาธิปไตยผ่านการสื่อสารโดยใช้เครือข่ายเป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้ประชาชนในชุมชนต่างๆ ของจังหวัดเพชรบุรีมีความเข้าใจและ ตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างสร้างสรรค์

๕.๑.๒ สรุปผลปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒๕ และเพศชาย จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗๕ ส่วนใหญ่มีอายุมีอายุ ๑๘ - ๓๐ ปีจำนวน ๑๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒๕ อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๑๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗๕ อายุ ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๒๕ อายุ ๕๑ - ๖๐ ปี จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๕ และอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๐ ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗๕ มัธยมศึกษา จำนวน ๑๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗๕ ประถมศึกษา จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๕ และสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๐ และอื่นๆ ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๐ อาชีพ ส่วนใหญ่มีนักเรียนหรือนักศึกษา จำนวน ๑๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒๕ ราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๗๕ รับจ้างทั่วไปจำนวน ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐๐ ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๐ เกษตรกร ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๐ พนักงานบริษัท จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๐ และอื่นๆ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๕ รายได้ ส่วนใหญ่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๑๑ คนคิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗๕ รายได้ ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๕ รายได้ ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๐ รายได้ ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒๕ และรายได้ ๒๐,๐๐๑ ขึ้นไป จำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๕

๑. ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๑.๑ ด้านสถาบันการกล่อมเกลางานการเมือง โดยภาพรวม พบว่า สถาบันสื่อมวลชน (\bar{X} = ๓.๗๘, S.D. = ๐.๖๔) กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน) (\bar{X} = ๓.๗๕, S.D. = ๐.๗๐) สถาบันการศึกษา (\bar{X} = ๓.๗๓, S.D. = ๐.๖๕) กลุ่มเพื่อน (\bar{X} = ๓.๗๒, S.D. = ๐.๗๑) สถาบันครอบครัว (\bar{X} = ๓.๖๘, S.D. = ๐.๘๙) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่าน

๑. ด้านสถาบันครอบครัว ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๖๘, S.D. = ๐.๖๙) ได้แก่ (\bar{X} = ๓.๗๖, S.D. = ๐.๘๑) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้รับการปลูกฝังมาจากครอบครัว (\bar{X} = ๓.๗๒, S.D. = ๐.๘๔) สามารถไปร่วมชุมนุมทางการเมืองกับครอบครัวได้อย่างอิสระ (\bar{X} = ๓.๕๗, S.D. = ๐.๘๙) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

๒. ด้านกลุ่มเพื่อน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๗๒, S.D. = ๐.๗๑) ได้แก่ เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระในเชิงสร้างสรรค์ (\bar{X} = ๓.๗๓,

S.D. = ๐.๘๙) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อนได้โดยเสรี (\bar{X} = ๓.๗๒, S.D. = ๐.๘๖) เพื่อนๆ ได้มีการวิเคราะห์ในประเด็นปัญหาทางการเมืองกับเพื่อนได้อย่างเสรี (\bar{X} = ๓.๗๒, S.D. = ๐.๘๒) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสามารถได้รับการถ่ายทอดมาจากเพื่อนๆ ได้ (\bar{X} = ๓.๗๑, S.D. = ๐.๘๕) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

๓. ด้านสถาบันการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๗๓, S.D. = ๐.๖๕) ได้แก่ ในชั้นเรียนผู้สอนมีการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้อย่างอิสระ (\bar{X} = ๓.๗๘, S.D. = ๐.๘๑) สถาบันการศึกษาทั่วไปมีหลักสูตร เนื้อหาการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการเมือง การปกครองและแนวทางการปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย (\bar{X} = ๓.๗๓, S.D. = ๐.๘๒) ในชั้นเรียนเปิดโอกาสให้แสดงออกทางการเมืองได้อย่างเสรี (\bar{X} = ๓.๗๓, S.D. = ๐.๘๒) หลักสูตรของสถาบันศึกษามีการจัดอบรมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้แก่นิสิตนักศึกษา (\bar{X} = ๓.๗๐, S.D. = ๐.๗๕) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

๔. ด้านกลุ่มอาชีพ (ที่ทำงาน) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๗๕, S.D. = ๐.๗๐) ได้แก่ สถานที่ทำงานของท่านเปิดโอกาสให้บุคลากรสนใจและติดตามข่าวสารและประเด็นสำคัญทางการเมืองผ่านสื่อประเภทต่างๆ (\bar{X} = ๓.๘๔, S.D. = ๐.๘๒) สถานที่ทำงานของท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองโดยเสรี (\bar{X} = ๓.๗๕ S.D. = ๐.๘๔) สถานที่ทำงานของท่านสามารถมีช่องทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันด้วยหลักเหตุผลและสันติวิธี (\bar{X} = ๓.๗๒, S.D. = ๐.๘๖) สถานที่ทำงานของท่านโดยเพื่อนๆ ร่วมงานเขารวมพูดคุยสนทนาประเด็นทางการเมืองกับสมาชิกคนอื่นในชุมชนตามสถานที่ต่างๆ เช่น รานน้ำชา/กาแฟ รานอาหาร เป็นต้นได้ (\bar{X} = ๓.๖๙, S.D. = ๐.๘๗) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

๕. ด้านกลุ่มสื่อมวลชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๗๘, S.D. = ๐.๖๔) ได้แก่ ยินดีรับฟัง ความคิดเห็นและทัศนะทางการเมืองที่แตกต่างของผู้อื่นที่แสดงออกผ่านสื่อมวลชนได้ (\bar{X} = ๓.๘๗, S.D. = ๐.๗๙) สามารถเข้าถึงข้อมูลติดตามข่าวสารทางการเมืองได้โดยอิสระ (\bar{X} = ๓.๘๐ S.D. = ๐.๗๙) สื่อสารมวลชนมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ และบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตยแก่ท่าน (\bar{X} = ๓.๗๘, S.D. = ๐.๘๓) สื่อสารมวลชนในปัจจุบันมีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างเปนครม และเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชน (\bar{X} = ๓.๖๙, S.D. = ๐.๘๕) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

๖. สถาบันทางการเมือง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๗๐, S.D. = ๐.๖๙) ได้แก่ ยินดีรับฟัง ความคิดเห็นและทัศนะทางการเมืองที่แตกต่างของผู้อื่นที่แสดงออกผ่านสื่อมวลชนได้ (\bar{X} = ๓.๘๗, S.D. = ๐.๗๙) สามารถเข้าถึงข้อมูลติดตามข่าวสารทางการเมืองได้โดยอิสระ

($\bar{X} = ๓.๘๐$ S.D. = ๐.๗๙) สื่อสารมวลชนมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ และบ่มเพาะความคิด ความเชื่อค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตยแก่ทาน ($\bar{X} = ๓.๗๘$, S.D. = ๐.๘๓) สื่อสารมวลชนในปัจจุบันมีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลข่าวสารอย่าง เป็นธรรม และเคารพสิทธิ เสรีภาพของประชาชน ($\bar{X} = ๓.๖๙$, S.D. = ๐.๘๕) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

๒. ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ตามหลักสารานุกรม ๖

๒.๑ การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ตามหลักสารานุกรม ๖ ผ่านด้านเมตตากายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา), ด้านเมตตาวจกรรม (การพูดจากับผู้อื่น ด้วยความรักและเมตตา), ด้านเมตตามโนกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี), ด้านสาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน), ด้านศีลสามัญญตา (มีความประพฤติสุจริตดี งามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม), ด้านทิวฐีสัมมัญญาตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความ เห็นชอบร่วมกัน) โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๐$, S.D. = ๐.๖๐)

๒.๑.๒ การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ตามหลักสารานุกรม ๖ โดยภาพรวม ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบด้วยความเสมอภาคและมีกิริยาท่าทางด้วยความ สุภาพด้วยความจริงใจตามหลัก ด้านเมตตากายกรรม ($\bar{X} = ๓.๙๐$, S.D. = ๐.๗๕) แจกจ่ายให้มีส่วนร่วม ทั่วกันตามหลัก ด้านสาธารณโภคี เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = ๓.๘๕$, S.D. = ๐.๗๙) มีความคิดเห็นชอบร่วมกันด้วยความศรัทธาตามหมู่คณะตามระบอบ ประชาธิปไตยโดยยึดหลักด้านทิวฐีสัมมัญญาตา ($\bar{X} = ๓.๘๐$, S.D. = ๐.๘๓) มีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นด้วยความยุติธรรมเป็นกลางตามหลักด้านเมตตามโนกรรม ($\bar{X} = ๓.๗๙$, S.D. = ๐.๗๔) เคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกโดยปราศจากอคติไม่เลือกปฏิบัติในการส่งเสริมวัฒนธรรม ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามหลัก ด้านศีลสามัญญตา ($\bar{X} = ๓.๗๔$, S.D. = ๐.๘๒) ใช้ วาจาที่สุภาพโดยใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วยเหตุผลแม้แต่มีความเห็นที่แตกต่างตามหลัก ด้านเมตตาว จกรรม ($\bar{X} = ๓.๗๐$, S.D. = ๐.๗๗) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

๓. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

การนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. เมตตากายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา)

พบว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย คือ การมีจิตสำนึกใน เรื่องหลักความเสมอภาค ด้วยการให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกันภายใต้กฎกติกาที่วางไว้

และทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตน รู้จักอดกลั้น และอดทน ทั้งทางด้านอารมณ์และจิตใจ ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตย โดยยึดมั่นในหลักความเสมอภาคเพื่อความน่าเชื่อถือ ในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน การเข้ามาทำงานทางการเมืองของนักการเมืองทุกระดับทั้งระดับท้องถิ่น และระดับชาติ คือ ผู้แทนราษฎร ต้องคิดดี มองกันในแง่ดี มีความหวังดีต่อกันในสิ่งที่สร้างสรรค์ ฟังเสียงของประชาชนทุกภาคส่วนเพื่อนำความทุกข์ร้อนของประชาชนไปบริหารจัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้ถูกต้องโดยเท่าเทียมและเสมอภาคกันด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ตามหลักพุทธธรรม คือ เมตตาการุณยธรรม กระทำต่อกันด้วยความเมตตา โดยปรารถนาดีต่อกันด้วยความเมตตาอย่างสร้างสรรค์

๒. เมตตาวิจิตร (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา)

พบว่า การมีจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง และการมีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย เป็นกลไกหนึ่งในฝึกสติปัญญา โดยการตั้งสติให้มั่น แล้วหันกลับมาทบทวนพฤติกรรมของตนเองในเรื่องราวและมุมมองทางการเมือง โดยเฉพาะในยามที่ต้องเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ทางการเมือง ยอมรับในหลักการของเสียงข้างมากถึงแม้ว่าบางครั้งจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างและจะต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือเสียงข้างน้อยด้วย คือ ต้องเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน รับฟังซึ่งกันและกัน อดทนอดกลั้นต่อกันโดยการพูดคุยและแสดงทัศนะทางการเมืองในหมู่คณะที่มีความคิดเห็นแตกต่างด้วยความชอบธรรมและยุติธรรม ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม รณรงคให้ยึดถือหลักการปฏิบัติหน้าที่เพื่อช่วยสังคมอย่างแท้จริง ตามหลักพุทธธรรม คือ เมตตาวิจิตร การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา เพื่อให้เกิดความสามัคคีของคนในชาติ

๓. เมตตาโมกกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี)

พบว่า การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรมและ การมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม การสร้างหลักความยุติธรรมจากจุดเริ่มต้น คือ ความเที่ยงธรรม การเคารพกฎหมายถือเป็นคุณสมบัติหนึ่งในการเป็นพลเมืองที่ดี ภายใต้รัฐธรรมนูญในระบอบประชาธิปไตย แสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างเสรี เป็นธรรม ถูกต้องตามกฎหมาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นนำไปสู่การกำหนดแนวทางพัฒนาทางสังคมซึ่งอยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย สนับสนุนความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายเพื่อให้เกิดความชอบธรรม ด้วยความปรารถนาดียุติธรรมเป็นกลาง ตามหลักพุทธธรรม เมตตาโมกกรรม คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี โดยปราศจากความขัดแย้ง

๔. สาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน)

พบว่า การมีจิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามสิทธิภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ ยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย รู้จักใช้ปัญญา เหตุผลในการแก้ไขปัญหา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีเหตุผลและประนีประนอมทางความคิดเคารพใน

สิทธิการตัดสินใจของผู้อื่น ปฏิบัติตนตามกฎหมายข้อบังคับของสังคม โดยไม่กระทบสิทธิส่วนบุคคลอื่น ต่อสู้เพื่อสิทธิของตนอันชอบธรรมตามหลักการของประชาธิปไตย ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองที่สร้างสรรค์ภายใต้การให้เกียรติกันและกัน ช่วยเหลือเสริมสร้างในสิ่งที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ทั้งด้านกำลังกายและกำลังใจ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักสัมมาคารวะ ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้อง ตามหลักพุทธธรรม สาธารณโภคี คือ แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน โดยปรารถนาดีต่อผู้อื่น

๕. สีสสามัญญาตา (มีความประพฤติสุจริตดีงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม)

พบว่า การมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ถือเป็นหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคมที่อยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข โดยหลักสิทธิเสรีภาพ เป็นหลักการที่สำคัญขั้นพื้นฐานเสรีชน อันเป็นการรับรองสิทธิของประชาชนทั่วไป โดยสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การรับรู้ข่าวสาร และการยึดมั่นศักดิ์ศรีของบุคคล ชอบในการใช้หลักการและเหตุผลควบคู่กับการมีสติสัมปชัญญะ โดยมีการขอบเขตและอิสระเท่าเทียมกันในการแสดงจุดยืนทางการเมือง ดังนั้น ความประพฤติที่สุจริตดีงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยความรับผิดชอบ โดยสอดคล้องกับหลักคุณธรรม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในรูปแบบทางสังคมที่ดี ตามหลักพุทธธรรม สีสสามัญญาตา คือ มีความประพฤติสุจริตดีงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม

๖. ทิฏฐีสสามัญญาตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน)

พบว่า การมีจิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข เป็นกลไกที่มีความเชื่อมั่นทางการเมืองในรูปแบบของรัฐสภา โดยการรับฟังความคิดเห็นก่อนการดำเนินโครงการต่างๆ และคำนึงถึงผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนและ ปราศจากความขัดแย้งและ ยึดถือในอุดมคติโดยการยอมรับในเหตุและผล โดยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจบนฐานความคิดเห็นที่แตกต่างแต่อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ ตามหลักพุทธธรรม ทิฏฐีสสามัญญาตา คือ เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน

สรุปได้ว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี เป็นการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการเพื่อส่งเสริมให้วัฒนธรรมทางการเมืองโดยมุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ทศนคติทางการเมือง ที่ต้องยึดมั่นในหลักระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เพื่อผลักดันให้มีการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี โดยการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการเข้ากับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดที่จะทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองมีความเจริญก้าวหน้าตามหลักธรรม เพื่อยึดมั่นและเชื่อถือเคารพในศักดิ์ศรีความแตกต่างระหว่างบุคคล

แสดงสิทธิเสรีภาพควบคู่กับการรู้จักประนีประนอม สร้างความรู้สึกที่ดีต่อกันซึ่งทำให้เกิดความเชื่อมั่น และศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑ ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ด้านการกล่อมเกลາทางการเมือง

ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ด้านการกล่อมเกลາทางการเมือง ประกอบด้วย สถาบันครอบครัว, กลุ่มเพื่อน, สถาบันการศึกษา, กลุ่มอาชีพ, สถาบันสื่อมวลชน, และสถาบันทางการเมือง ซึ่งมีผลอย่างมากเนื่องจากวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีการพัฒนาหรือสนับสนุนกันมากขึ้น โดยผ่านกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองทางด้านต่างๆ สังเกตได้จากการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนและคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันซึ่งดูได้จากการมาใช้สิทธิในการเลือกตั้งซึ่งมีจำนวนมากของคนรุ่นใหม่แต่ก่อนมีจำนวนน้อย แต่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองใหม่เข้าโดยผ่าน การพัฒนา สนับสนุน และการรณรงค์ จึงทำให้การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยการกล่อมเกลาทางการเมืองมีความสำคัญมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วัชรินทร์ ชาญศิลป์** ได้วิจัยเรื่อง “ความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทย” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเยาวชนไทยที่มีอายุระหว่าง ๑๘ – ๒๕ ปี ที่กำลังศึกษาใน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ ๖ และระดับอุดมศึกษาจำแนกตามรายภาคทั้ง ๖ ภาค ส่วนใหญ่มีระดับความเป็นพลเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเยาวชนส่วนใหญ่มีความเป็นพลเมืองในด้านความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รองลงมาได้แก่ ด้านยึดมั่นในความถูกต้อง ด้านความ รับผิดชอบต่อสังคม ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการมีส่วนร่วมตามลำดับ เยาวชนไทยได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองในระดับมาก และรับรู้ข่าวสารทาง การเมืองผ่าน อินเทอร์เน็ต เยาวชนไทยพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ๑ – ๒ ครั้งต่อสัปดาห์ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภูมิลำเนา การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในประเด็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการกล่อมเกลาทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทย^๑ และยังสอดคล้องกับ **พระณัฐพงษ์ ณัฐวิโส (สุดใจ)** ได้วิจัยเรื่อง “การกล่อมเกลาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี” ผลการวิจัยพบว่า การกล่อมเกลาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ด้านสถาบันครอบครัว ปัญหา คือ การแบ่งพรรคแบ่งพวก เป็นการสร้างความกดดันทางการเมืองสำหรับคนที่ต้องการอำนาจแนวทางแก้ไข

^๑ วัชรินทร์ ชาญศิลป์, “ความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทย”, วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน, ๒๕๖๑) : ๑๘๗ – ๒๐๙.

คือ การเปิดใจกว้างยอมรับความแตกต่างร่วมกัน หันหน้าปรึกษาหาแนวทางร่วมกัน ด้านสถาบันการศึกษาปัญหา คือ การสนทนาการเมือง ส่วนใหญ่ทำให้เกิดความแตกแยก ขาดการเปิดใจยอมรับ ไม่ค่อยจะเกิดความสามัคคีแนวทางแก้ไขคือ จัดเวทีให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้เสนอตน แสดงภูมิรู้ และความสามารถให้ประชาชนได้พิจารณา ด้านชุมชนและกลุ่มเพื่อนปัญหาคือ เจ้าหน้าที่บางคนทำตัวชี้หน้า แสดงออกให้เห็นว่า ฝ่ายไหนควรชนะการเลือกตั้ง แนวทางแก้ไขคือเจ้าหน้าที่ภาครัฐต้องวางตัวเป็นกลางด้านการจัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง ด้านสถาบันศาสนา ปัญหา คือ ประชาชนโดยทั่วไปจะไม่ค่อยทราบว่าการเข้าร่วมพรรคการเมือง ควรส่งเสริม สนับสนุนประชาชนให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ด้านสถาบันทางการเมืองคือ เจ้าหน้าที่บางคนทำตัวชี้หน้า แสดงออกให้เห็นว่า ฝ่ายไหนควรชนะการเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่ภาครัฐต้องวางตัวเป็นกลาง^๒ และยังสอดคล้องกับ **พระทรงวุฒิ ขาตเมธิ (รัตนะ)** ได้วิจัยเรื่อง “การกล่อมเกลາทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งในเขต อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า การกล่อมเกลາทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ด้านการได้รับความรู้ทางการเมือง ปัญหาคือ ประชาชนประชาชนได้รับความรู้ทางการเมืองหรือข้อมูลข่าวสารทางการเมืองต่างๆ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อย การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง แนวทางแก้ไขคือ ควรเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้มากขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองปัญหาคือ ประชาชนไม่ค่อยเข้าถึงสื่อ ได้มากเท่าที่ควร อาจส่งผลกระทบต่อมีส่วนร่วมทางการเมืองในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แนวทางแก้ไข คือ ควรเพิ่มช่องทางการได้รับข่าวสารทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ปัญหา คือ ประชาชนยังโดนปิดกั้นในการแสดงความคิดเห็น ในทางการเมือง ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอะไรมากนักในชุมชน แนวทางแก้ไข คือ ควรให้ประชาชนได้มีโอกาสในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีสิทธิและเสรีภาพ ด้านทัศนคติทางการเมือง ปัญหาคือ ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองน้อย จนนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่น้อยตามไปด้วย แนวทางแก้ไข คือ ควรจัดสถานที่ ห้องเรียน ให้ความรู้ทางด้านประชาธิปไตยให้กับประชาชน^๓ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พิชิต กันยาวรรณ ธรรมนิตย์ วราภรณ์** ได้วิจัยเรื่อง “การกล่อมเกลາทางการเมือง และวัฒนธรรม

^๒ พระณัฐพงษ์ ญฐวิโส (สุดใจ), “การกล่อมเกลາทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในอำเภอหนองผาง จังหวัดอุทัยธานี”, การประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings), หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๔.

^๓ พระทรงวุฒิ ขาตเมธิ (รัตนะ), “การกล่อมเกลາทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งในเขต อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน”, การประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings), หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๔.

ทางการเมือง ที่ส่งผลต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ของประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า การกล่อมเกลາทางการเมืองส่งผลทางตรงต่อวัฒนธรรมทางการเมือง และประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ในส่วนของวัฒนธรรมทางการเมือง ก็ส่งผลทางตรงต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญ การกล่อมเกลາทางการเมืองส่งผลทางอ้อมต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมโดยผ่านวัฒนธรรมทางการเมือง^๔ และยังสอดคล้องกับ **กมลวรรณ คารมปราชญ์ ดุษฎี โยเหลาและคณะ** ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ผลการวิจัยพบว่า ตัวการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองด้านจริยธรรมให้กับกรณีศึกษาทั้ง ๓ ราย ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และพรรคการเมือง โดยมี (๑) สถาบันครอบครัวมีบิดามารดาบรรพบุรุษ และเครือญาติ เป็นต้นแบบใน ๓ ประเด็น คือ (๑) มีความเชื่อและวิถีชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนา (๒) การเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม และ(๓) การสนับสนุนพรรคการเมือง ประกอบกับภายในครอบครัวมีบรรยากาศหรือมีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (๒) สถาบันศาสนาได้ผ่านการเป็นพระภิกษุ และสามเณร ส่งผลให้กรณีศึกษาได้รับการอบรมกล่อมเกลาจิตใจให้มีความบริสุทธิ์ มีจิตใจใฝ่ไปในพระพุทธศาสนา มีความเมตตากรุณา มีการละเว้นและละอายต่อการกระทำชั่วการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๓) สถาบันการศึกษามีการเรียนในคณะรัฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองการปกครอง (๔) สื่อมวลชนมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมือง การทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพรรคการเมืองมาตั้งแต่วัยเด็กส่งผลให้กรณีศึกษาให้ความสำคัญทางการเมือง ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง และมีความผูกพันต่อพรรคการเมือง และ (๕) พรรคการเมืองที่สังกัดมีการเรียนรู้ทางการเมืองจากพรรคเหล่านั้น ด้วยการมีส่วนร่วมในโครงการของพรรคก่อนเข้าเป็นสมาชิกของพรรค และภายหลังจากที่เป็นสมาชิกของพรรคแล้วกรณีศึกษาได้เรียนรู้การเมืองผ่านกระบวนการต่างๆ ภายในพรรคจนทำให้เกิดความรู้สึกมีความผูกพันต่อพรรค^๕

^๔ พิชิต กันยารวรรณ ธรรมนิศย์ วราภรณ์, “การกล่อมเกลาทางการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมือง ที่ส่งผลต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ของประเทศไทย”, **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม, ๒๕๖๐) : ๑๘๐-๑๘๙.

^๕ กมลวรรณ คารมปราชญ์ ดุษฎี โยเหลาและคณะ, “กระบวนการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, **วารสารพฤติกรรมศาสตร์**, ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๔) : ๓๑- ๕๔.

๕.๒.๒ การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน ประกอบด้วย การมีจิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย, มีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ, มีจิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น, มีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย, มีจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค, มีจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม, มีจิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง, และมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม

ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ทักษะคติทางการเมืองที่ต้องยึดมั่นหลักระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เพื่อผลักดันให้มีการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีในระบบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้วัฒนธรรมทางการเมืองเกิดความเข้มแข็ง ในกลไกที่มีความเชื่อมั่นทางการเมือง ตามกฎระเบียบของสังคมที่อยู่ภายใต้การปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข โดยมีหลักสิทธิเสรีภาพ เป็นหลักการที่สำคัญขั้นพื้นฐาน และการยึดมั่นศักดิ์ศรีส่วนบุคคล ชอบในการใช้หลักการและเหตุผลควบคู่กับการมีสติสัมปชัญญะเมตตาต่อสังคม โดยมีขอบเขตและอิสระเท่าเทียมกันในการแสดงจุดยืนหรืออุดมการณ์ทางการเมือง โดยการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง เพื่อมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดที่จะทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองมีความเจริญก้าวหน้า เพื่อยึดมั่นและเชื่อถือเคารพในศักดิ์ศรีความแตกต่างระหว่างบุคคล แสดงสิทธิเสรีภาพควบคู่กับการรู้จักประนีประนอม สร้างความรู้สึกที่ดีต่อกันให้เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในระบบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปรมต วรรณบวร สุรพล สุธะพรหม และบุษกร วัฒนบุตร** ได้ศึกษาเรื่อง “ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น มีลักษณะสามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมโดยยึดมั่นและเชื่อมั่นในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม ความเป็นตัวของตัวเอง มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเคารพหลักความเสมอภาค เคารพสิทธิของกันและกันเท่าเทียมกัน กล้าเสนอความคิดเห็นต่อส่วนรวม ให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางการเมืองคำนึงถึงประโยชน์ส่วนใหญ่ ยึดถือกติกาของสังคมเป็นหลัก ใช้เหตุผลมากกว่าใช้อารมณ์ มีน้ำใจ เลือกรับข่าวที่เหมาะสมและมีประโยชน์ฟังตนเอง ดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำหรือความอุปถัมภ์ของใคร กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบในตนเอง ๒. หลักธรรม แนวคิดและทฤษฎีสำหรับความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตย โดยการยึดมั่นในหลักพุทธธรรม^๖ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ไพวรรณ ปุริมาต** ได้วิจัยเรื่อง “พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทาง

^๖ ปรมต วรรณบวร สุรพล สุธะพรหม และบุษกร วัฒนบุตร, “ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น”, วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๘๕-๑๐๐.

การเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพลวัตทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย ๑) ด้านการมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบของตน มีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในสิทธิหน้าที่ในการให้เสรีภาพในการมีความคิดเห็นที่แตกต่าง ๒) ด้านการเคารพกฎหมายและกติกาในการอยู่ร่วมกันในสังคม จะต้องมีความรู้ทางกฎหมายและส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ทางด้านกฎหมาย ให้เกิดความเสมอภาคกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ๓) ด้านการรู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริต จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น กำหนดทิศทางและแนวทางในการพัฒนาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ๔) ด้านการมีจิตสาธารณะ ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม มีความเสียสละกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ นำนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาสู่การพัฒนา^๗ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาภรณ์ ไ้ว์เจริญ และวัชรินทร์ ชาญศิลป์ ได้วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ในระดับสูงโดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดในการยึดถือเสียงข้างมาก เป็นหลัก แต่ก็ต้องคำนึงถึงเสียงข้างน้อยด้วย ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุดกับประเด็นที่ท่านคิดว่าท่านมีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างกระตือรือร้นสำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า รายได้ของครอบครัวต่างกัน มีผลต่อระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน^๘ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศมาแอล เบญจอรอฮีม ธนาสฤกษ์ สตะเวทิน ได้วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับการพัฒนาความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ของไทย” ผลวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริม และสนับสนุนต่อการสร้าง กระบวนการทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาความมั่นคงเพื่อความสงบสุข และสันติในพื้นที่ได้ อย่างมีนัยสำคัญ ประกอบด้วย ด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขภาค ด้านการพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม ด้านการพัฒนาระบบการศึกษา ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนา การค้าและการลงทุน ด้านการพัฒนาสังคมจิตวิทยา และด้านการพัฒนาการเมืองตามลำดับ ทั้งนี้ การที่ภาครัฐ ได้ดำเนินยุทธศาสตร์

^๗ ไพวรรณ ปุริมาตฺร, “พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น”, วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๔) : ๑๒๐-๑๓๐.

^๘ ธนาภรณ์ ไ้ว์เจริญ และวัชรินทร์ ชาญศิลป์, “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี”, วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน, ๒๕๖๐) : ๑๓๓-๑๔๗.

สนองรับแนวทางตามพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ได้สร้างความเชื่อมั่นต่อพี่น้อง ประชาชนในพื้นที่ ในขณะที่เดียวกันประชาชนในพื้นที่ก็มีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาความมั่นคงภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความไม่สงบสามารถดำเนินไปได้อย่างถูกต้องตามทิศทาง ที่ควรจะเป็น ดังนั้น ภาครัฐจึงควรผลักดันการเสริมสร้างกระบวนการทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกมิติ^๙ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปรีชา พร้อมสุภา** ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้ปฏิบัติงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) แม่เมาะ จังหวัดลำปาง” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้ปฏิบัติงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) แม่เมาะ จังหวัดลำปาง โดยรวมทั้ง ๒ ด้าน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปฏิบัติงานที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองโดยรวมทั้ง ๒ ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้กระบวนการและขั้นตอนในการตัดสินใจต้องผ่านการตรวจสอบโดยมีระเบียบปฏิบัติ ในแต่ละอำนาจหน้าที่และการดำเนินการมักไม่ใช้กระบวนการประชาพิจารณ์ หรือใช้เทคนิคกลวิธีการต่างๆ แต่ใช้อำนาจที่ตนมีในการเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองลำทำให้โครงการนั้นผ่านประชาพิจารณ์ โดยที่ไม่ได้มีการรับฟังความเห็นจากประชาชนอย่างแท้จริง ควรลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ควรมีกระบวนการการปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่อง และควรแต่งตั้งกรรมการด้านต่างๆ เป็นเฉพาะด้าน เช่น การทำประชาพิจารณ์ในโครงการต่างๆ ทุกโครงการจะต้องผ่านการยอมรับและต้องเผยแพร่^{๑๐}

๕.๒.๓ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยหลักสารานีธรรม ๖

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยหลักสารานีธรรม ๖ ประกอบด้วย ด้านเมตตาทายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา), ด้านเมตตาวจีกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา), ด้านเมตตามโนกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี), ด้านสาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน), ด้านศีลสามัญญตา (มีความประพฤติสุจริตดีงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม), ด้านทิวฐิสามัญญตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน) มุ่งเน้น

^๙ อีสมาแอล เบญจิบรอฮีม ธนาสฤกษ์ สตะเวทิน, “วัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับการพัฒนาความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ของไทย”, วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยสวนดุสิต, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม, ๒๕๖๑) : ๗๙-๙๐.

^{๑๐} ปรีชา พร้อมสุภา, “ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้ปฏิบัติงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) แม่เมาะ จังหวัดลำปาง”, วารสารปัญญา, ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม, ๒๕๖๐) : ๑-๗.

การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ทศนคติทางการเมือง ที่ต้องยึดมั่นหลักระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เพื่อผลักดันให้มีการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย โดยการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการเข้ากับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง มุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดที่จะทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองมีความเจริญก้าวหน้าตามหลักธรรม โดยการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อยึดมั่นและเชื่อถือเคารพในศักดิ์ศรีความแตกต่างระหว่างบุคคล แสดงสิทธิเสรีภาพควบคู่กับการรู้จักประนีประนอม สร้างความรู้สึกที่ดีต่อกันให้เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ศิริพงษ์ อรุณเดชาชัย ศักดิ์พงศ์ หอมหวล และ ประภัสสร ปรีเอี่ยม** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สถานี สาราณียธรรม : พื้นที่บ่มเพาะความรู้ชุมชน” ผลการวิจัยพบว่า “สาราณียธรรม ๖” ประยุกต์ให้เอื้อต่อการบ่มเพาะความรู้ชุมชน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนเข้มแข็ง คุณลักษณะ ๖ ประการคือ หลักธรรมที่ ๑ เมตตา กายกรรม คุณลักษณะมีความสามัคคีเสียสละและร่วมแรงร่วมใจกัน หลักธรรมที่ ๒ เมตตาโมกกรรม คุณลักษณะมีจิตใจเมตตาเสียสละเพื่อส่วนรวม หลักธรรมที่ ๓ เมตตาวจีกรรม คุณลักษณะคิดดี พูดดี ทำดีหลักธรรมที่ ๔ สาธารณโภคี คุณลักษณะมีน้ำใจเพื่อสังคม เคารพซึ่งกันและกัน หลักธรรมที่ ๕ สีลลาสามัญญตา คุณลักษณะปฏิบัติตามกฎระเบียบที่สังคมวางไว้ หลักธรรมที่ ๖ ทิฎฐิสามัญญตา คุณลักษณะมีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นมากขึ้น พบว่าการขับเคลื่อนด้วยการเรียนรู้และปฏิบัติตามหลักสาราณียธรรม ตามฐานคิดและคุณลักษณะ ๖ ประการ สามารถสร้างภูมิคุ้มกันการดำเนินชีวิตให้ผู้คนพ้นจากความเสี่ยง ๓) นำเครือข่ายสถานีสาราณียธรรมเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนอื่น เป็นการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในพลวัตกรรมเชิงประจักษ์ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ๒ ช่องทาง คือ การนำเครือข่ายไปเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนอื่น และชุมชนพื้นที่อื่นมาเรียนรู้ร่วมกันกับเครือข่ายสถานี สาราณียธรรม^{๑๑} ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุบัณฑิต จันทร์สว่าง ธิดิวุฒิ หมั่นมี และสุรินทร์ นิยมมางกูร** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสมานฉันท์ ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์” ผลวิจัยพบว่า ๑) การส่งเสริมความสมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด นครสวรรค์ มี ๓ ด้าน คือ ๑.๑) การบริหารแบบมีส่วนร่วมและยอมรับร่วมกัน ต้องบริหารงานที่เท่าเทียม เพื่อให้เกิดการยอมรับร่วมกัน ๑.๒) การบริหารโดยบังคับใช้กฎหมายที่เท่าเทียมกัน ต้องปฏิบัติต่อทุก คนภายใต้กฎหมายที่เท่าเทียมกัน ๑.๓) การรณรงค์สร้างความรักความสามัคคีเห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวม มีการจัดโครงการและกิจกรรม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมภายในองค์กร ๒) รูปแบบการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์ในด้านการบริหารแบบมี

^{๑๑} ศิริพงษ์ อรุณเดชาชัย ศักดิ์พงศ์ หอมหวล และประภัสสร ปรีเอี่ยม, “สถานี สาราณียธรรม : พื้นที่บ่มเพาะความรู้ชุมชน”, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๐) : ๑๘๓-๑๙๕.

ส่วนร่วมและยอมรับร่วมกันแนวทางในการส่งเสริม ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายที่เท่าเทียมกัน การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการยอมรับร่วมกันโดยการประชุมปรึกษาหารือเป็นประจำทุกเดือน เปิดพื้นที่หรือเวทีทางความคิดให้เกิดการยอมรับและสร้างแนวทางส่งเสริมความสมานฉันท์ในองค์การ และไม่ใช้ความคิดเห็นตนเองเป็นใหญ่ คำนึงถึงหลักคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรมในการช่วยกันตัดสินใจ^{๑๒} ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณฐาน แยมสรवल** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความปรองดองในการปฏิบัติงานวิชาชีพพยาบาลในโรงพยาบาลบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่า การปรองดองตามหลักวิชาการนั้นมีรูปแบบและวิธีสร้างความปรองดองเป็น ๒ ประเด็นหลัก คือ การพูดคุยเจรจาและการกำหนดข้อตกลงร่วมกันในสังคมภายหลังจากการเจรจาความปรองดองนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะทำให้หน่วยงานเกิดความรักความสามัคคีต่อกันซึ่งสอดคล้องกับหลักสารณียธรรมในพระพุทธศาสนาที่ทำให้เป็นที่ระลึกถึงกันเป็นที่รักเป็นที่เคารพเป็นไปเพื่อความสงเคราะห์ความกลมกลืนเข้าหากันเพื่อความไม่วิวาทเพื่อความสามัคคีและเอกภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันคือธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความไว้หวั่นระลึกถึงธรรมเป็นเหตุที่ระลึกถึงกันหลักการอยู่ร่วมกันได้แก่เมตตาทายกรรมแสดงกิริยาอาการสุภาพเมตตาวจีกรรมการสั่งสอนแนะนำตักเตือนด้วยความหวังดีเมตตาโมกกรรมมองกันในแง่ดีมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน สาธารณโภคีได้ของสิ่งใดมาก็แบ่งปันกันสัสสามัญญตามีความประพฤติสุจริตตั้งงามถูกต้องตามระเบียบวินัยทิวาสสามัญญตามีความเห็นชอบร่วมกันสารณียธรรม ๖ หากผู้ใดประพฤติปฏิบัติตามจะสะท้อนให้เห็นถึงการแสดงออกซึ่งความรักความปรารถนาดีต่อกันทั้งทางกายวาจาด้วยความจริงใจ ขณะเดียวกันก็มีความรู้ความเข้าใจในการแก้ปัญหาหรือแก้ทุกข์อย่างถูกต้องเสมอสามารถนำแนวทางการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้^{๑๓} ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูพิบูลย์ธรรมสถิต ฐิตสุโข (ยังบุญส่ง)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักสารณียธรรม ๖ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร้อนพิบูลย์ อำเภอร้อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ๑) การนำหลักสารณียธรรม ๖ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร้อนพิบูลย์ อำเภอร้อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านทิวาสสามัญญตามีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด รองลงมา ด้านเมตตาโมกกรรม ส่วน ด้านเมตตาวจีกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ ๒) ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสารณียธรรม ๖ ไปใช้

^{๑๒} สุภณิตติ จันทร์สว่าง ฉิตวิฑูฒิ หมั่นมี และสุรินทร์ นียมมางกูร, “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์”, **วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๒) : ๕๗-๖๘.

^{๑๓} ณฐาน แยมสรवल, “การประยุกต์หลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความปรองดองในการปฏิบัติงานวิชาชีพพยาบาลในโรงพยาบาลบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์**, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๕๙) : ๔๙-๕๘.

ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีการนำหลักสarasaniyadham ๖ โดยภาพรวม แตกต่างกัน ส่วนอาชีพที่แตกต่างกันมีการนำหลักสarasaniyadham ๖ ไม่แตกต่างกัน ๓) แนวทางการส่งเสริมการนำหลักสarasaniyadham ๖ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ด้านเมตตาการุณกรรม ควรยินดีให้คำแนะนำด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ด้านเมตตาวิจิตรกรรม ควรชี้แจงรายละเอียดให้ทราบถี่ถ้วน ด้านเมตตาโมกกรรมควรให้เกียรติแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค ด้านสาธารณโมกศรี ควรมุ่งเน้นการจัดสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ด้านศีลสามัญญตา ควรที่มีความเอื้อเฟื้อมีมนุษยสัมพันธ์ไม่เป็นคนเจ้าอารมณ์ ด้านทิวฐิสามัญญตา ควรใจกว้างพร้อมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการปฏิบัติงาน^{๑๔} ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สมเกียรติ สำลีพันธ์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการประยุกต์หลักสarasaniyadham เพื่อการจัดการความขัดแย้งระหว่างการทำเรือแห่งประเทศไทยกับพนักงาน” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ความขัดแย้งในกรณีที่พนักงานเรียกร้องในเรื่องการจ่ายค่าตอบแทนค่าทำงานล่วงเวลาซึ่งมูลเหตุของความขัดแย้งมี ๓ ประการ คือ ทักษะคนดี ผลประโยชน์และข้อมูลการจัดการความขัดแย้งดำเนินมาสู่การฟ้องร้องซึ่งทำให้สถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับผู้บริหารองค์กรขาดความปรองดองสมานฉันท์ ๒) หลักสarasaniyadham ๖ เป็นหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้จัดการปัญหาความขัดแย้งและทำให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในองค์กร ๓) การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างการทำเรือแห่งประเทศไทยกับพนักงานด้วยหลักสarasaniyadham ๖ เริ่มต้นจากความเห็นที่ตรงกันการมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาในองค์กรร่วมกันความมีจิตคิดเมตตาต่อกันนำมาซึ่งการแสดงออกด้วยความเคารพ ให้เกียรติและเห็นอกเห็นใจกัน พร้อมทั้งจะแบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความเป็นธรรม องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัย คือ IP-OP Model คือ IP หมายถึง การพัฒนาสันติภายในตน (Inner Peace) นำไปสู่การพัฒนาสันติภายนอก OP (Outer Peace) ซึ่งจะนำไปสู่องค์กรสังคม อันอุดมด้วยสันติสุข^{๑๕}

^{๑๔} พระครูพิบูลย์ธรรมสถิต จิตสุโข (ยังบุญส่ง), “การนำหลักสarasaniyadham ๖ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช”, วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๑) : ๑๑๐-๑๒๑.

^{๑๕} สมเกียรติ สำลีพันธ์, “แนวทางการประยุกต์หลักสarasaniyadham เพื่อการจัดการความขัดแย้งระหว่างการทำเรือแห่งประเทศไทยกับพนักงาน”, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, ปีที่ ๕ (ฉบับพิเศษ, ๒๕๖๐) : ๔๔๓-๔๕๖.

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะอันเนื่องมาจากผลการวิจัยดังนี้

๑. ควรมีการกำหนดนโยบายการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนให้มีทัศนคติทางการเมือง อุดมทางการณ์ทางการเมือง และการปลูกฝังทางการเมืองให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองที่ดี

๒. ควรมีการพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้เกิดการตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดีเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาตลอดถึงการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้ดีขึ้น

๓. ควรมีการยกย่องนักรการเมืองหรือประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามนโยบายที่แถลงไว้ก่อนการเลือกตั้ง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยเมื่อนำเสนอแนะเชิงนโยบายเป็นเบื้องต้นแล้วจึงขอเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

๑. หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนรณรงค์การจัดทำแผนนโยบาย การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชน

๒. หน่วยงานภาครัฐและ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรสนับสนุนส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพของสมาชิกทางการเมืองเพื่อให้เกิดการตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองร่วมกัน

๓. หน่วยงานภาครัฐและ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรสนับสนุนให้นักรการเมืองและประชาชนนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องที่วิจัยดังกล่าวนี้มาแล้ว พิจารณาเห็นว่า ควรจะได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

๑. ควรศึกษาเกี่ยวกับสหปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๒. ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในอุดมคติของประชาชนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของภาคประชาสังคมที่แท้จริง โดยการยึดหลักของความถูกต้องยุติธรรม

๓. ควรศึกษาวิจัยรากฐานของการส่งเสริมวัฒนธรรมในระบอบประชาธิปไตยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองเพื่อการปฏิรูปวัฒนธรรมการเมืองให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเมืองในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

ข ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ

กมล สมวิเชียร. ประชาธิปไตยกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖.

_____. ประชาธิปไตยกับสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. การพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการ ประชาชนระดับ

อำเภอ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, ๒๕๓๖.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูป

การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ซีเอสเอ็มดีเอ, ๒๕๔๓.

จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ. สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๙.

จุมพล หนีมพานิช. กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองกับทัศนคติทางการเมืองของคนไทย, เอกสาร

การสอนชุดวิชาพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของเมืองไทย หน่วยที่ ๕

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมมาธิราช, ๒๕๓๓.

ชนิดา จิตตรุทธะ. วัฒนธรรมประมิตกับการทำให้เป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร :

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

ชัยอนันต์ สมุทรวาณิช. อุดมการณ์ทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, ๒๕๑๗.

_____. วัฒนธรรมทางการเมืองกับระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยและวัฒนธรรมทางการเมือง

เมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทินพันธ์ นาคะตะ. **นักคิดผู้ยิ่งใหญ่ของโลก: ปรัชญาและทฤษฎีการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๖.
- _____ **.การเมืองไทย : ภาวะของชาติ**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓.
- _____ **.ชาติไทยเมืองไทยแบบเรียนและอนุสาวรีย์: ว่าด้วยวัฒนธรรม, รัฐและรูปการจิตสำนึก**. กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๓๘.
- _____ **.พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- _____ **.วัฒนธรรมทางการเมืองและการกล่อมเกลารเรียนรู้ทางการเมือง**, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๙.
- _____ **.วัฒนธรรมทางการเมืองไทย**. ในเอกสารการประชุมวิชาการวัฒนธรรมการเมือง จริยธรรม และการปกครอง, กรุงเทพมหานคร : สถาบัน พระปกเกล้า, ๒๕๕๐.
- ณัชชานุช พิชิตรนารัตน์. **นักการเมืองถิ่นจังหวัดเพชรบุรี**. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๔.
- ทิพาพร พิมพ์สิทธิ์. **พฤติกรรมทางการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๑.
- นันทรัตน์ จำปาแดง. **การเป็นลูกน้องที่ดี**. กรุงเทพมหานคร : วังอักษร, ๒๕๔๘.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. **“วัฒนธรรมทางการเมืองไทย”เอกสารการประชุมวิชาการวัฒนธรรมการเมือง จริยธรรมและการปกครอง**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๐.
- นิภา เมธาวิชัย. **วิทยาการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๓๕.
- บุญชม ศรีสะอาด. **วิธีทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม ๑**, กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๓.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้วและ สายทิพย์ สุกดีพันธ์. **ข่าวสารทางการเมืองของคนไทย**. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๒๖.
- พระเทพวิสุทธิญาณ (อุบล นนทโก). **อธิบายธรรมวิภาค**. พิมพ์ครั้งที่ ๘, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). **วิธีบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

พระธรรมปริยัติโสภณ (วรวิทย์ องค์กรมโม). **การคณะสงฆ์และการพระศาสนา,** กรุงเทพมหานคร :

มหาเถรสมาคม, ๒๕๔๘.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). **ธรรมกับสังคมไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน,** กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๑.

พระภาวนาวิริยคุณ (เผด็จ ทตฺตชีโว). **ความรู้ประมาณ ฐานรากของพระพุทธศาสนา.**

กรุงเทพมหานคร : พีพีพรินติ้ง, ๒๕๔๘.

พระเมธีรัตนติก (จรรยา ชินวิโส). **เก็บเพชรจากคัมภีร์พระไตรปิฎก,** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔.** กรุงเทพมหานคร :

ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๕๖.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น,

๒๕๔๐

ลิขิต ธีรเวคิน. **คนไทยในอุดมคติ,** กรุงเทพมหานคร : แม็ค, ๒๕๔๘.

วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ. **รายงานเรื่องกลไกเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย**

ในสังคมไทย. ม.ป.ท. ๒๕๕๘.

วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, สุขุม นวลสกุล, วิทยา จิตนุพงศ์. **การเมืองและการปกครองไทย.** กรุงเทพมหานคร

: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๔.

สงศรี ชมพูนงค์. **การวิจัย.** พิมพ์ครั้งที่ ๗, นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช,

๒๕๔๗.

สมบัติ อารงธัญวงศ์. **การเมืองไทย,** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสมาธรรม, ๒๕๔๙.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี. **สรุปข้อมูลหน่วยเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิ**

ประชากร ครั้วเรือน ณ. วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑. เพชรบุรี : สำนักงานคณะกรรมการ

การเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี, ๒๕๖๑.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา**

ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, ๒๕๕๔.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. **การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย.**

กรุงเทพมหานคร : สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๗.

สิน พันธุ์พินิจ. **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร : วิจัยพัฒนา, ๒๕๕๔.

สุจินต์ ธรรมชาติ. **การวิจัยภาคปฏิบัติวิธีลัด.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย,
๒๕๔๙.

สุเมธ ตันติเวชกุล. **ตามรอยพระยุคลบาท.** พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๔.

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์

ณาน ตรรกวิจารณ์. “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธ”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐.

วรภาส ประสมสุข และ นิพนธ์ กินาวงศ์. “หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธธรรม”.

วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๐.

สมปอง รักษาธรรม. “ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในพื้นที่ภาคใต้กับการพัฒนาวัฒนธรรม

ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในประเทศไทยช่วงปีพ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๒: ศึกษากรณี

เปรียบเทียบ นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ๕ จังหวัดภาคใต้.” **ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎี**

บัณฑิต สาขาสื่อสารการเมือง บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัย

เกริก, ๒๕๕๒.

เอี่ยมอร ชลวร. “การจัดการความรู้เชิงพุทธบูรณาการ”. **พุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขา**

พระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๔) บทความวิชาการ/วารสาร

กมลวรรณ คารมปราชญ์ ดุษฎี โยเหลาและคณะ. “กระบวนการอบรมกลุ่มเกลาทางการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”. **วารสารพฤติกรรมศาสตร์**. ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๔) : ๓๑-๕๔.

คัมภีร์ พลการ อรนนท์ กลั่นทประ. “อัตลักษณ์และวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้มีระดับตำบลและหมู่บ้าน จังหวัดตรัง”. **วารสารสหวิทยาการวิจัย**: ฉบับบัณฑิตศึกษา. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน, ๒๕๕๘) : ๑๖๕-๑๗๔.

จำเอนสำราญ ทองสิงห์คลี. “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบลอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี”. **บทความวิจัย เสนอในการประชุมหาดใหญ่วิชาการ**. ครั้งที่ ๔ (พฤษภาคม ๒๕๕๖) : ๑๘-๒๔.

ณฐาน แยมสรवल. “การประยุกต์หลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความปรองดองในการปฏิบัติงานวิชาชีพพยาบาลในโรงพยาบาลบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์**. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๕๙) : ๔๙-๕๘.

ธนาภรณ์ ไ้วเจริญ และวัชรินทร์ ชาญศิลป์. “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี”. **วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๑๓๓-๑๔๗.

ปณัชญา ลีลายุทธ. “พระพุทธศาสนากับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อสันติของพลเมือง”. **วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์**. ปีที่ ๙ ฉบับพิเศษ. ๒๕๕๖.

ปรมต วรรณบวร สุรพล สุยะพรหม และบุษกร วัฒนบุตร. “ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น”. **วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๘๕-๑๐๐.

ปรมต วรรณบวร สุรพล สุยะพรหม และบุษกร วัฒนบุตร. “ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น”. **วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๘๕-๑๐๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปรีชา พร้อมสุภา. “ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้ปฏิบัติงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย (กฟผ.) แม่เมาะ จังหวัดลำปาง”. **วารสารปัญญา**. ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๐) : ๑-๗.
- เปรมศักดิ์ แก้วมรกฏ. “วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา”. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี**. ปีที่ ๑๒ ฉบับพิเศษ. (ตุลาคม ๒๕๖๑) : ๒๑๘-๒๒๕.
- พงษ์เมธี ไชยศรีหา. “แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยของประชาชนในเขต เทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น”, **วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์**. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๒๔๔-๒๖๒.
- พระครูพิบูลย์ธรรมสถิต ฐิตสุโข (ยังบุญส่ง). “การนำหลักสารานุกรม ๖ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของ บุคลากรเทศบาลตำบลร้อนพิบูลย์ อำเภอร้อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช”. **วารสาร วิทยาลัยนครราชสีมา**. ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๑) : ๑๑๐-๑๒๑.
- พระณัฐพงษ์ ญจนจิวไส (สุดใจ). “การกล่อมเกลากองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนใน อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี”. **การประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings)**. หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๔.
- พระทรงวุฒิ ชาตเมธี (รัตนะ). “การกล่อมเกลากองการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งในเขต อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน”. **การประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings)**. หลักสูตร บัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๔.
- พระทองพจน์ ธีรธมโม (พรมราช) ธิติวุฒิ หมั่นมี, และเกียรติศักดิ์ สุขเหลือง. “หลักสัปปุริสธรรมกับ การแก้ไขวิกฤติปัญหาสังคม”. **วารสารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑) : ๙๖.
- พิชิต กัญยาวรรณ ธรรมนิตย์ วราภรณ์. “การกล่อมเกลากองการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมือง ที่ส่งผลต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ของประเทศไทย”. **วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม- ธันวาคม ๒๕๖๐) : ๑๘๐-๑๘๙.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิชญ บัญนิยม. “การกล่อมเกลாதองการเมืองของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร”. **วารสารพิภูล**. ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม- มิถุนายน ๒๕๕๖) : ๒๒-๓๕.
- พีรพงษ์ สุจริตพันธ์ พีรดาว หมัดอำตม์ ปารีชาติ. “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช”. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**. ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑) : ๒๑๑-๒๒๒.
- ไพบุลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. “การกล่อมเกลาทองการเมืองในสังคมการเมืองไทย : ข้อเสนอแนะประการจากการศึกษาวิจัยที่มีอยู่”. **วารสารเทคโนโลยีภาคใต้**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๖) : ๖๗-๑๑๐.
- ไพวรรณ ปุริมาตร. “พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น”. **วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๔) : ๑๒๐-๑๓๐.
- วัชรินทร์ ชาญศิลป์. “ความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทย”. **วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑) : ๑๘๗-๒๐๙.
- ศิริพร ปิ่นลม. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเข้าสู่เส้นทางของการเมืองของสตรี”. **วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา**. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๐) : ๑-๑๒.
- สมเกียรติ สำลีพันธ์. “แนวทางการประยุกต์หลักสาราณียธรรมเพื่อการจัดการความขัดแย้งระหว่างการทำเรือแห่งประเทศไทยกับพนักงาน”. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**. ปีที่ ๕ (ฉบับพิเศษ, ๒๕๖๐) : ๔๔๓-๔๕๖.
- สุบัณฑิต จันท์สว่าง ธิติวุฒิ หมั่นมี และสุรินทร์ นียมางกูร. “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์”. **วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๒) : ๕๗-๖๘.
- อิสมาแอล เบญจิบรอฮีม ธนาสุษฎิ สตะเวทิน. “วัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับการพัฒนาความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ของไทย”. **วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยวิทยาลัยสวนดุสิต**. ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๗๙-๙๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๖) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

การัญจนา นาคสกุล. **คลังความรู้**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [https:// www.royin.go.th2th/knowledge/detail.pnp?ID=56](https://www.royin.go.th2th/knowledge/detail.pnp?ID=56) [๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒].

จรีวัลย์ ภัคดีวุฒิ. **บูรณาการคืออะไร**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/74693> [๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒].

ชญาณิศ เขียวสด. **อภิธานิยธรรม : หลักธรรมกับความสำเร็จและความมั่นคงขององค์กร, รายงานการวิจัย, (กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ศูนย์อนามัยที่ ๖, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล : kcenter.anamai.moph.go.th/download [๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๒].**

ใบควมมรู้ ๕๔ ปัญหาทางการเมือง.“ปัญหาการเมืองสำคัญที่เกิดขึ้นภายในประเทศ”. [ออนไลน์], แหล่งที่มา <http://smws.ac.th/client-upload/saimoon/uploads/files/> [๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓].

ภาศกร พันธุ์รอด. **บูรณาการ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:http://202.44.34.144/kmit/knowledge_detail.php?IDKM=334 [๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒].

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์. **อ้างใน วารุณี คงมันกลาง. การสอนแบบบูรณาการคืออะไร?**. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : <http://www.gotoknow.org/posts/400257> [๘ สิงหาคม ๒๕๖๒].

(๗) สัมภาษณ์:

สัมภาษณ์ พระวชิรธรรมคณี, เจ้าคณะจังหวัดเพชรบุรี, ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

พระครูวัชรสุวรรณาทธ,ดร., เจ้าคณะอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี, รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี) ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

พระครูอุดมเจติยารักษ์. อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี, ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓.

พระศิวกกร ปณญาวุฑฒิ, อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

นายกฤษณ์ แก้วอยู่, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑, ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สัมภาษณ์ นายสาธิต อยู่ตระกูล, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๒, ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔.

นายสุชาติ อูสาหะ, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๓, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

นายณรงค์ นวลมาถต์, ตัวแทนพรรคพลังประชารัฐ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

นายสาโรจน์ ธีรจารุกุล, ตัวแทนพรรคชาติไทยพัฒนา, ๐๓ มกราคม ๒๕๖๔.

นายสุนทร มีแสง, ตัวแทนพรรคเพื่อไทย, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

นายธีรศักดิ์ พานิชวิทย์, นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านเมือง จังหวัดเพชรบุรี, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

นายประยุทธ สุขขารมย์, อดีตกำนันตำบลบ้านแหลม อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

นายภานุพันธ์ เครือแก้ว, กำนันตำบลไร่ส้ม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

นายอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓.

นางสุทธดา คงเดชา, ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพชรบุรี, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓.

นายนพ เพ็องฟู, อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

นางศิริเพ็ญ สุดแสนสง่า, อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์ เพชรบุรี, ๐๔ มกราคม ๒๕๖๓.

นายกิตติพงษ์ โคตรจันทิก, อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์ เพชรบุรี, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓.

(๘) สันทนากรุ่ม :

สันทนากรุ่มเฉพาะ พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ผศ.ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา, ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔.

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง, อดีตสมาชิกวุฒิสภา, ๐๙ มิถุนายน ๒๕๖๔.

รศ.ดร.สุรพล สุขะพรหม, ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์, ๐๙ มิถุนายน ๒๕๖๔.

รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์, อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์, ๐๙ มิถุนายน ๒๕๖๔.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สนทนากลุ่มเฉพาะ รศ.อนุภูมิ โขวเจริญ, อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์, ๐๙ มิถุนายน ๒๕๖๔.
- ผศ.ดร.ยุพธนา ประณีต, เลขานุการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์, ๐๙ มิถุนายน ๒๕๖๔.
- ดร.อภิญา ฉัตรช่อฟ้า, อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์, ๐๙ มิถุนายน ๒๕๖๔.
- ดร.ธันยนันท์ จันทร์ทรงพล, อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สถาบัน รัชต์ภาคย์, ๐๙ มิถุนายน ๒๕๖๔.
- นายทวีศักดิ์ นักเบศรี, หัวหน้างานจัดการเลือกตั้งจังหวัดเพชรบุรี, ๐๙ มิถุนายน ๒๕๖๔.

๒. ภาษาอังกฤษ

(I) Books:

- Almond, Gabriel A. and G. Bringham Powell. **Comparative Politics: A Developmental Approach**. Boston: Little Brown, 1966.
- _____. & Sidney Verba. **The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations**. Boston: Little Brown & Company, 1965.
- _____. and Bingham Powell. **Comparative Politics. Today: A World View** Boston: Little, Brown and Company, 1980.
- _____. and Verba. Sidney. **The Civil Culture : Political Attitudes and Democracy in Five Nations**. Boston: Little Brown, 1965.
- Creswell, J. W. **Qualitative Inquiry and Research**. Design : Choosing Among Five Traditions, Thousand Oaks, CA: Sage, 1998.
- _____. **Qualitative Inquiry and Research**. Design : Choosing Among Five Traditions. Thousand Oaks, CA: Sage, 1998.
- _____. Plano Clark, V. L., Gutmann, M. L., & Hanson, W. E. **Advanced Mixed Mresearch Designs**, Thousand Oaks. CA: Sage, 2003.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Dawson, Richard E., and Prewitt. **Kenneth. Political Socialization**. Boston: Little Brown and Co, 1969.

_____. **Political Socialization**. Boston: Little Brown and Co, 1977.

Easton and Dennis Jack. **Children in the Political System**. New York: McGraw – Hill, 1969.

Eiampaiwan, W. **Political culture**. In **Introduction to Political Science**, Unit 11. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University, 2003.

Heywood. **Politics**. London: Macmillan, 1997.

Kanjanasuwan, W. **Report on mechanisms to promote democratic political culture in Thai society**, 2015.

Kenneth Langton. 1969. อ้างถึงใน สิทธิพันธ์ พุทธหุณ, **การเมือง: ทฤษฎีพัฒนา การเมือง กรุงเทพมหานคร : แสงจันทร์การพิมพ์, ๒๕๓๖**.

Lucian W. Pye and Sidney Verba. **Political Culture and Political Development**. Princeton: Princeton University Press, 1965.

Mehran Kamrava. **Understanding Comparative Politics: a framework for analysis**. London and New York: Routledge, 1996.

Nakata, T. **Thai Democracy**. Bangkok: Sahy Block and Karnpim Ltd, 2000.

_____. **Thai Culture Lifestyle in the Politics of the New Generation**. Bangkok: Sahy Block and Karnpim, 2003.

Pye, Lucian. **Politics, Personality, and Nation Building : Burma' s Search for Identity**. New Haven: Yale University Press, 1962.

Silverman, D. **Doing Qualitative Research : A Practical Handbook**. London: Sange, 2000.

_____. **Thai Political Culture and Urban Development**. Bangkok: Political Science, Phra Nakhon, Thai Wattana Panich, 1971.

Thamrongthanyawong, S. **Thai Politics**. Bangkok: Selma Tham, 2006.

บรรณานุกรม (ต่อ)

_____. **Politics: Concept and Development**. Bangkok: Sema Dharma Publishing, 1999.

William T. Bluhm. **Ideologies and Attitude Modern Political Culture**. New Jersey: Prentice Hall., 1974.

Wit, Daniel. **A Comparative Survey of Local Government and Admission**. Bangkok : Institute of Public Administration Thammasat University, 1967.

(II) Articles:

Aoisiwong, N. “ Thai Political Culture” . **Journal of Institute of Culture and Arts Srinakharinwirot University**. Vol.12 (February 2011): 49.

Chaowalaksakun, S. “ Coup and Thai politics” . **Journal of Business and Social Sciences Ramkhamhaeng university**. Vol. 1 (March 2018): 31-32.

Almond, Gabriel A. “Comparative Political System” . **Journal of Politic**. Vol. 18. (1956): 391 - 409.

Greenstein, F. I. “ Political Socialization” . **International Encyclopedia of Social Science**. No. 12 (January 1968): 551–555.

Promgird, P. Political Culture and Democracy Development in NorthEast Rural Community Area : A Case Study of People in Khambong and Sa-ard Village. Ampure Nampong. Khon Kaen Province. **Journal of Humanities**. (Social Sciences. 31 (3) : Publishing House. 2014. 65-66.

_____. “Democracy development anddemocratic political culture building”. **Parliamentary Journal**. Vol. 62 No. 7 (2014): 9–43.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Michel Rush and Phillip Athoff. **Political Socialization**. [Online]. source:
http://www.schq.mi.th /ndc / thinkank/defence/pulic_knowledge.htm, 1971
p 22.

Santaphan, C.,**Thai Political Culture: the true Constitution that has Never been
Abolished**.,Online.,Retrieved,1999,from:<http://www.publaw.net/publaw/view.aspx?id=1014>. [10 January 2019].

ภาคผนวก ก

เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ในด้านการนำไปบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนต่อไป รวมทั้งจะเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัยเชิงลึก และส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์สำหรับประชาชน ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริงให้ครบถ้วนทุกประเด็นคำถาม คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่าน หรือหน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบ เนื่องจากผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปใช้วิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้นแบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย ๕ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรีตามหลักสารานุกรม ๖

ตอนที่ ๕ แบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์และตั้งคำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

ขอขอบคุณ/เจริญพร ทุกท่านที่ร่วมมือตอบแบบสอบถาม

พระครูวินัยธรอชิษฐ์ สุวฑฒ (สุขพานิช)

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

๑. เพศ ชาย หญิง
๒. อายุ ๑๘ - ๓๐ ปี ๓๑ - ๔๐ ปี
 ๔๑ - ๕๐ ปี ๕๑ - ๖๐ ปี
 ๖๑ ปีขึ้นไป
๓. วุฒิทางการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 ปวช./ปวส. ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี อื่นๆ.....
๔. อาชีพ ตำแหน่ง (ระบุได้มากกว่า ๑ ตำแหน่ง)
 นักเรียน/นักศึกษา ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 เกษตรกร รับจ้างทั่วไป
 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชนฯ
 อื่น ๆ โปรด ระบุ.....
๕. รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท
 ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท
 ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
ของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็นเรื่องการกล่อมเกลาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(๑) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านสถาบันครอบครัว						
๑	ท่านคิดว่าวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้รับการปลูกฝังมาจากครอบครัว					
๒	ท่านสามารถแสดงเหตุผลทางการเมืองเพื่อให้คนในครอบครัวยอมรับและตัดสินใจตามเหตุผลนั้น					
๓	ท่านสามารถไปร่วมชุมนุมทางการเมืองกับครอบครัวได้อย่างอิสระ					
(๒) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านกลุ่มเพื่อน						
๔	ท่านคิดว่าความคิดเห็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสามารถได้รับการถ่ายทอดมาจากเพื่อนๆ ได้					
๕	ท่านสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อนได้โดยเสรี					
๖	ท่านคิดว่าท่านและเพื่อนๆ ได้มีการวิเคราะห์ในประเด็นปัญหาทางการเมืองกับเพื่อนได้อย่างเสรี					
๗	ท่านและเพื่อนๆ แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระในเชิงสร้างสรรค์					

ข้อที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็นเรื่องการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(๓) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านสถาบันการศึกษา						
๘	หลักสูตรของสถาบันศึกษามีการจัดอบรมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้แก่นิสิตนักศึกษา					
๙	ในชั้นเรียนเปิดโอกาสให้แสดงออกทางการเมืองได้อย่างเสรี					
๑๐	ในชั้นเรียนผู้สอนมีการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้อย่างอิสระ					
๑๑	สถาบันการศึกษาทั่วไปมีหลักสูตร เนื้อหาการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง และแนวทางการปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย					
(๔) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านกลุ่มอาชีพ (ที่ทำงาน)						
๑๒	สถานที่ทำงานของท่านเปิดโอกาสให้บุคลากรสนใจและติดตามข่าวสารและประเด็นสำคัญทางการเมืองผ่านสื่อประเภทต่างๆ					
๑๓	สถานที่ทำงานของท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองโดยเสรี					
๑๔	สถานที่ทำงานของท่านโดยเพื่อนๆ ร่วมงาน เข้าร่วมพูดคุยสนทนาประเด็นทางการเมืองกับสมาชิกคนอื่นในชุมชนตามสถานที่ต่างๆ เช่น รานน้ำชา/กาแฟ รานอาหาร เป็นต้นได้					
๑๕	สถานที่ทำงานของท่านสามารถมีช่องทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันด้วยหลักเหตุผลและสันติวิธี					

ข้อที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็นเรื่องการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(๕) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านกลุ่มสื่อมวลชน						
๑๖	ท่านสามารถเข้าถึงข้อมูลติดตามข่าวสารทางการเมืองได้โดยอิสระ					
๑๗	ท่านยินดีรับฟังความคิดเห็นและทัศนะทางการเมืองที่แตกต่างของผู้อื่นที่แสดงออกผ่านสื่อมวลชนได้					
๑๘	ท่านคิดว่าสื่อสารมวลชนมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ และบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบอบประชาธิปไตยแก่ท่าน					
๑๙	ท่านคิดว่าสื่อสารมวลชนในปัจจุบันมีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นธรรม และเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชน					
(๖) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านสถาบันทางการเมือง						
๒๐	ท่านคิดว่าพรรคการเมืองมีส่วนสำคัญในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน					
๒๑	ท่านคิดว่านักการเมืองมีส่วนสำคัญในการถ่ายทอดความคิดความเชื่อ ค่านิยมและอุดมการณ์ทางการเมืองแก่ท่าน					
๒๒	ท่านคิดว่าคณะรัฐมนตรีและรัฐบาลมีส่วนสำคัญในการเป็นตัวอย่างหรือแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย					

ข้อที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็นเรื่องการกล่อมเกลாதองการเมืองในระบอบประชาธิปไตย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๒๓	ท่านคิดว่า สถาบันรัฐสภา,วุฒิสภาเปิด โอกาสให้ประชาชนในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคมได้เข้ามามีส่วนรวมในการแก้ปัญหาบ้านเมืองโดยเท่าเทียมกัน					

ตอนที่ ๓ แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็นเรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(๑) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านการมีความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย						
๒๔	ท่านคิดว่า การมีระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยรูปแบบรัฐสภาเป็นรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับสังคมไทย					
๒๕	ท่านคิดว่า มีระบบรัฐสภาของไทยไม่ควรมีพรรคฝ่ายค้านเพราะถึงอย่างไรก็ไม่สามารถทำให้มติต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปได้					
๒๖	ท่านคิดว่า นโยบายในการบริหารประเทศควรจำเป็นต้องผ่านการรับรองจากรัฐสภา					
๒๗	ท่านคิดว่า การซื้อสิทธิ์ขายเสียงถือเป็นการไม่เคารพในการปกครองระบบประชาธิปไตย					

ข้อที่	การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองใน ระบอบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็นเรื่องการส่งเสริม วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตย				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
(๒) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านการมีสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ						
๒๘	ท่านเห็นว่าประชาธิปไตยประกอบด้วยหลัก สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค					
๒๙	ท่านนิยมชมชอบความรู้สึกมีอิสระ ปราศจาก การถูกรอบงำทางความคิดและการกระทำ ทางการเมือง					
๓๐	ท่านคิดว่าเมื่อรัฐบาลชุดใดชุดหนึ่งมีการบริหาร ไม่ถูกต้องไม่ชอบธรรมกับประชาชน ท่านพร้อมที่จะเขารวมชุมนุม					
๓๑	ท่านคิดว่าการเรียกร้องของประชาชนโดยสงบ และเสรีเป็นสิ่งที่ได้รับการคุ้มครองโดย กฎหมาย					
(๓) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านการเรียกร้องสิทธิของตนเองและการเคารพ สิทธิของผู้อื่น						
๓๒	ท่านคิดว่าจะมีการยอมรับโดยดีหากพรรค การเมืองที่ท่านเลือกพ่ายแพ้ต่อการเลือกตั้ง					
๓๓	ท่านการยอมรับในหลักการของเสียงข้างมาก ของระบอบประชาธิปไตยแม้ว่าบางครั้งจะ แตกต่างจากสิ่งที่ท่านเลือก					
๓๔	ท่านเห็นว่าท่านสามารถเรียกร้องหรือร้องเรียน ในปัญหาต่างๆ ที่ท่านได้รับการปฏิบัติอย่างไม่ ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรมได้					

ข้อที่	การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองใน ระบอบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็นเรื่องการส่งเสริม วัฒนธรรมทางการเมืองในระบบ ประชาธิปไตย				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
(๔) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านการเคารพเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย						
๓๕	ท่านคิดว่าแม่จะมีบางสิ่งบางอย่างไม่ได้ตามที่ ท่านต้องการท่านก็จำเป็นต้องยอมรับเพราะ เสียงส่วนใหญ่ได้ลงมติไปแล้ว					
๓๖	ท่านคิดว่าถึงแม้ว่าจะจะเป็นความคิดเห็นที่ได้รับ การยอมรับจากเสียงส่วนใหญ่แล้วก็ยังจำเป็นต้อง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หรือเสียงข้าง น้อยด้วยภายใต้ความเป็นประชาธิปไตย					
๓๗	ท่านเห็นว่าการยอมรับในหลักการของเสียง ข้างมากของระบอบประชาธิปไตยแม้ว่า บางครั้งจะแตกต่างจากสิ่งที่ท่านเลือก					
(๕) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านการยึดตามหลักความเสมอภาค						
๓๘	อำนาจอธิปไตยเป็นของคนไทยทุกคนไม่ใช่ของ คนใดคนหนึ่ง					
๓๙	การปกครองในระบบประชาธิปไตย ประชาชนทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกัน					
๔๐	ท่านเห็นว่าแนวคิดที่ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมามี ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน					
๔๑	ท่านเห็นว่าแนวคิดที่ว่าทุกคนมีเสรีภาพใน การแสดงความคิดเห็นของตนเป็นสิทธิขั้น พื้นฐานในระบบประชาธิปไตย					

ข้อที่	การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็นเรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(๖) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านการยึดมั่นในหลักความยุติธรรม						
๔๒	ท่านคิดว่าการเคารพกฎหมายถือเป็นคุณสมบัติหนึ่งในการเป็นพลเมืองที่ดี					
๔๓	ท่านเห็นว่าการที่ท่านเสวนาในเรื่องเหตุการณ์การเมืองเป็นสิ่งที่ทำได้อย่างสร้างสรรค์ในกรอบของกฎหมาย					
๔๔	ท่านเห็นว่าการไม่ทำผิดกฎหมายก็ถือเป็นพลเมืองที่ดีภายใต้การปกครองในระบบประชาธิปไตย					
๔๕	ท่านคิดว่าในการชุมนุมทางการเมือง หรือการเดินทางขบวนนั้น หากไม่กระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมายแล้ว ก็น่าเป็นวิถีทางอันหนึ่ง ซึ่งเราจะสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี					
(๗) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านการมีความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง						
๔๖	ท่านคิดว่าการเคารพและอดทน ต่อความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างจากท่านได้					
๔๗	ท่านคิดว่าการเคารพฟังคำปราศรัยและการหาเสียงทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น และการเมืองระดับชาติแม้จะมีความเห็นต่างจากผู้ปราศรัยได้					
๔๘	ท่านสามารถพูดคุยและแสดงทัศนะทางการเมืองในหมู่เพื่อนนักศึกษาที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากท่าน					

ข้อที่	การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็นเรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(๘) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านการมีหลักนิติธรรม						
๔๙	ท่านสามารถยอมรับโดยความชอบธรรมว่าพรรคการเมืองที่ท่านเลือกพาแพ้วต่อการเลือกตั้ง					
(๘) การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านด้านการมีหลักนิติธรรม						
๕๐	การส่งเสริมและสนับสนุนความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายเป็นสิ่งที่พึงทำเพื่อให้เกิดความชอบธรรมในการปกครองในระบบอบประชาธิปไตย					
๕๑	การส่งเสริมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างบริสุทธิ์และยุติธรรม ปราศจากการแทรกแซงของฝ่ายบริหารหรือกลุ่มผู้มีอิทธิพล เพื่อให้ได้ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แท้จริงเป็นสิ่งที่ควรเกิดขึ้นในสังคมระบบอบประชาธิปไตย					
๕๒	ท่านคิดว่าฝ่ายบริหารประเทศต้องบริหารภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย และต้องเคารพตลอดถึงปฏิบัติตามกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้					

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ตามหลักสารานุกรม ๖

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ตามหลักสารานุกรม ๖	ระดับความคิดเห็นเรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนตามหลักสารานุกรม ๖				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๕๓	ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบด้วยความเสมอภาคและมีกิริยาท่าทางด้วยความสุภาพด้วยความจริงใจตามหลักด้านเมตตากรรม					
๕๔	ใช้วาจาที่สุภาพโดยใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วยเหตุผลแม้แต่มีความเห็นที่แตกต่างตามหลักด้านเมตตาจริกรรม					
๕๕	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วยความยุติธรรมเป็นกลางตามหลักด้านเมตตามโนกรรม					
๕๖	แจกจ่ายให้มีส่วนร่วมที่ร่วมกันตามหลักด้านสาธารณโภคี เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย					
๕๗	เคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกโดยปราศจากอคติไม่เลือกปฏิบัติในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามหลักด้านศีลสามัญญตา					
๕๘	มีความคิดเห็นชอบร่วมกันด้วยความศรัทธาตามหมู่คณะตามระบอบประชาธิปไตยโดยยึดหลักด้านทิวฐิสามัญญตา					

ตอนที่ ๕ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดระบุปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ

ปัญหาและอุปสรรค.

ข้อเสนอแนะ

ขอเจริญพร/ขอบคุณทุกท่านอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือและกรุณาสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามนี้

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบ ประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์ชุดนี้จัดทำขึ้น เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย และหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

(๑) เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

(๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

(๓) เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

โดยท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกในการสัมภาษณ์ ซึ่งความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาและการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ต่อไป โดยมีประเด็นคำถามทั้งหมด ๕ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์ (SWOT Analysis)

ตอนที่ ๓ คำถามเกี่ยวกับปัจจัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการกล่อมเกลางานการเมือง

ตอนที่ ๔ คำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ ๕ หลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ตามหลักสารานุกรม ๖

ขอขอบคุณ/เจริญพร ทุกท่านที่ร่วมมือตอบแบบสัมภาษณ์

พระครูวินัยธรอริษฐ์ สุวาทโม (สุขพานิช)

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ชื่อ/นามสกุล และอายุปัจจุบัน

วุฒิทางการศึกษา

ที่อยู่

E-mail/Facebook/Line และเบอร์โทรศัพท์มือถือ

ตำแหน่ง และหน่วยงานที่สังกัด

สัมภาษณ์ ณ สถานที่

วัน/เดือน/ปี และเวลาที่สัมภาษณ์

หมายเหตุ ขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงและบันทึกภาพในการสัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) จุดแข็ง (Weaknesses), จุดอ่อน (Strengths), โอกาส (Opportunities), อุปสรรค (Threats)

๒.๑ การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี มีจุดเด่นหรือจุดแข็ง (Weaknesses) อย่างไรบ้าง มีกระบวนการและมีตัวอย่างให้ศึกษาจากที่ใดบ้าง

๒.๒ การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี มีจุดด้อยหรือจุดอ่อน (Strengths) อย่างไรบ้าง มีกระบวนการและมีตัวอย่างให้ศึกษาจากที่ใดบ้าง

๒.๓ การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี มีโอกาสหรือการพัฒนา (Opportunities) อย่างไรบ้าง มีกระบวนการและมีตัวอย่างให้ศึกษาจากที่ใดบ้าง

๒.๔ การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี มีอุปสรรค (Threats) อย่างไรบ้าง มีกระบวนการและมีตัวอย่างให้ศึกษาจากที่ใดบ้าง

ตอนที่ ๓ คำถามเกี่ยวกับปัจจัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยการกล่อมเกลாதองการเมือง มีดังนี้ สถาบันครอบครัว, กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา, กลุ่มอาชีพ (สถานที่ทำงาน), สถาบันสื่อมวลชน, และสถาบันทางการเมืองมีดังนี้

๓.๑ ปัจจัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ในการกล่อมเกลาทองการเมือง ด้านสถาบันครอบครัวเป็นอย่างไรบ้าง มีกระบวนการและมีตัวอย่างให้ศึกษาจากที่ใดได้บ้าง

๓.๒ ปัจจัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ในการกล่อมเกลาทองการเมือง ด้านกลุ่มเพื่อน เป็นอย่างไรบ้าง มีกระบวนการและมีตัวอย่างให้ศึกษาจากที่ใดได้บ้าง

๓.๓ ปัจจัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ในการกล่อมเกลาทองการเมือง ด้านสถาบันการศึกษา เป็นอย่างไรบ้าง มีกระบวนการและมีตัวอย่างให้ศึกษาจากที่ใดได้บ้าง

๓.๔ ปัจจัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ในการกล่อมเกลาทองการเมือง ด้านกลุ่มอาชีพ เป็นอย่างไรบ้าง มีกระบวนการและมีตัวอย่างให้ศึกษาจากที่ใดได้บ้าง

๓.๕ สภาพทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ในการล้อมเกล้าทางการเมือง ด้านสถาบันสื่อมวลชน เป็นอย่างไรบ้าง มีกระบวนการและมีตัวอย่างให้ศึกษาจากที่ใดบ้าง

๓.๖ ปัจจัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ในการล้อมเกล้าทางการเมือง ด้านสถาบันทางการเมือง เป็นอย่างไรบ้าง มีกระบวนการและมีตัวอย่างให้ศึกษาจากที่ใดบ้าง

ตอนที่ ๔ คำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี

๔.๑ ท่านคิดว่าการมีจิตสำนึกในเรื่องความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี อย่างไร

๔.๒ ท่านคิดว่าการมีจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี อย่างไร

๔.๓ ท่านคิดว่าการมีจิตสำนึกในเรื่องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี อย่างไร

๔.๔ ท่านคิดว่าการมีจิตสำนึกในเรื่องเสียงส่วนใหญ่และสิทธิเสียงส่วนน้อย มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี อย่างไร

๔.๕ ท่านคิดว่าการมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความเสมอภาค มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี อย่างไร

๔.๖ ท่านคิดว่าการมีจิตสำนึกในเรื่องหลักความยุติธรรม มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี อย่างไร

๔.๗ ท่านคิดว่าการมีจิตสำนึกในเรื่องความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี อย่างไร

๔.๘ ท่านคิดว่าการมีจิตสำนึกในเรื่องหลักนิติธรรม มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี อย่างไร

ตอนที่ ๕ หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในจังหวัดเพชรบุรี ตามหลักสารานีธรรม ๖

๕.๑ ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบด้วยความเสมอภาคและ มีกิริยาท่าทางด้วยความสุภาพด้วยความจริงใจตามหลัก **ด้านเมตตาทายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา)** ควรเป็นอย่างไร

๕.๒ ท่านเห็นว่าการใช้วาจาที่สุภาพโดยใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วยเหตุผลแม้แต่มีความเห็นที่แตกต่างตามหลัก **ด้านเมตตาวจีกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา)** ควรเป็นอย่างไร

๕.๓ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วยความยุติธรรมเป็นกลางตามหลัก **ด้านเมตตาโมกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี)** ท่านคิดว่า ควรเป็นอย่างไร

๕.๔ การแจกจ่ายให้มีส่วนร่วมทั่วกันตามหลัก **ด้านสาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน)** เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยได้ให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใด และควรเป็นลักษณะเช่นไร

๕.๕ การเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกโดยปราศจากอคติไม่เลือกปฏิบัติในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามหลัก **ด้านสิทธิสามัญญตา (มีความประพฤติสุจริตดีงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม)** ควรเป็นอย่างไร

๕.๖ การมีความคิดเห็นชอบร่วมกันด้วยความศรัทธาตามหมู่คณะตามระบอบประชาธิปไตยโดยยึดหลัก **ด้านทฤษฎีสามัญญตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน)** ท่านเห็นว่าการมีการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนอย่างไร

ผู้วิจัยขอขอบคุณ/เจริญพร ในความเมตตาอนุเคราะห์จากท่าน ที่ให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้เป็นอย่างสูงยิ่ง

พระครูวินัยธรธัช สุวฑฺฒ (สุขพานิช)

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

หนังสือแจ้งข้อเท็จจริงทางวิชาการ เรื่องการขอความเห็น
 ราชการเรื่อง... (รายละเอียดเรื่องขอความเห็นราชการ)
 ที่... (เลขที่เรื่อง) /... (วันที่รับเรื่อง)
 เรื่อง... (ชื่อเรื่อง)
 ผู้รับทราบ... (ชื่อผู้รับทราบ)
 วันที่... (วันที่)
 (ลายเซ็นและชื่อ)
 (ตำแหน่ง)
 (ชื่อ)
 (ตำแหน่ง)
 (ชื่อ)
 (ตำแหน่ง)

บันทึกข้อความ
 สำนักงาน คณะรัฐมนตรี หรือศูนย์บริหารราชการ...
 ที่... (เลขที่บันทึกข้อความ) /... (วันที่)
 เรื่อง... (ชื่อเรื่อง)
 เรียน... (หน่วยงาน)
 เมื่อ... (วันที่)
 (ลายเซ็นและชื่อ)
 (ตำแหน่ง)
 (ชื่อ)
 (ตำแหน่ง)
 (ชื่อ)
 (ตำแหน่ง)

บันทึกข้อความ
 สำนักงาน คณะรัฐมนตรี หรือศูนย์บริหารราชการ...
 ที่... (เลขที่บันทึกข้อความ) /... (วันที่)
 เรื่อง... (ชื่อเรื่อง)
 เรียน... (หน่วยงาน)
 เมื่อ... (วันที่)
 (ลายเซ็นและชื่อ)
 (ตำแหน่ง)
 (ชื่อ)
 (ตำแหน่ง)
 (ชื่อ)
 (ตำแหน่ง)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โทร/แฟกซ์ ๐-๙๙๐๙-๙๐๐๐ ภายใน (๙๐๐๐)
ที่. ๒๑.๙๐๐๙.๙๐.๑.๒๙๙๙ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
เรื่อง ขอขออนุมัติขอร่วมทุนสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาวิจัย

เรียน รศ.ประมศ. นันทิยาภรณ์

เมื่อ ศพ. พระครูวินัยธรอภินันท์ ฉายา สกลโล นามสกุล สรรพนาถ แห่งวัดระจำศีลมีนิก
วัดมณีรัตนาราม วัดมณีรัตนารามศึกษาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้ขอร่วมทุนสนับสนุน
วิทยานิพนธ์ ใต่ศึกษาวิจัยเรื่อง "การบูรณาการวิถีพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมจากภาคใต้ใน
ชุมชนปะนาเระอันเนื่องมาจากพื้นที่จังหวัดสงขลา" โดยมีสำเนาของเอกสารแนบส่ง (ดูรายละเอียดว่า

ในการศึกษาวิจัยดังกล่าว) ครั้นดูแล้วเห็นว่า การวิจัยดังกล่าว มีประโยชน์ยิ่งกว่า
ท่านเป็นผู้ใช้ประโยชน์ ความรู้ที่ศึกษาวิจัยส่งเสริมสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องและชุมชน
มีการที่จะนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนั้นจึงขอเสนอขอร่วมทุนสนับสนุนค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่า
วิทยานิพนธ์ และค่าเบี้ยเลี้ยงวิทยานิพนธ์ตามระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทั้งนี้ขอเรียนขอ
ขอขออนุมัติร่วมทุนสนับสนุนค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์
ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอรับทราบและขอปฏิบัติ

(รศ.ศาสตราจารย์ ดร.ประมศ. นันทิยาภรณ์)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
สกลนคร ๒๕๖๓

ดร.อภินันท์ นันทิยาภรณ์
ประธาน
๒๕๖๓

ผู้ประสานงาน : พระครูวินัยธรอภินันท์ ฉายา สกลโล
โทร : ๐๙๙-๙๐๙-๙๐๙๙

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โทร/แฟกซ์ ๐-๙๙๐๙-๙๐๐๐ ภายใน (๙๐๐๐)
ที่. ๒๑.๙๐๐๙.๙๐.๑.๒๙๙๙ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
เรื่อง ขอขออนุมัติขอร่วมทุนสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาวิจัย

เรียน รศ.ประมศ. นันทิยาภรณ์

เมื่อ ศพ. พระครูวินัยธรอภินันท์ ฉายา สกลโล นามสกุล สรรพนาถ แห่งวัดระจำศีลมีนิก
วัดมณีรัตนาราม วัดมณีรัตนารามศึกษาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้ขอร่วมทุนสนับสนุน
วิทยานิพนธ์ ใต่ศึกษาวิจัยเรื่อง "การบูรณาการวิถีพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมจากภาคใต้ใน
ชุมชนปะนาเระอันเนื่องมาจากพื้นที่จังหวัดสงขลา" โดยมีสำเนาของเอกสารแนบส่ง (ดูรายละเอียดว่า

ในการศึกษาวิจัยดังกล่าว) ครั้นดูแล้วเห็นว่า การวิจัยดังกล่าว มีประโยชน์ยิ่งกว่า
ท่านเป็นผู้ใช้ประโยชน์ ความรู้ที่ศึกษาวิจัยส่งเสริมสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องและชุมชน
มีการที่จะนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนั้นจึงขอเสนอขอร่วมทุนสนับสนุนค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่า
วิทยานิพนธ์ และค่าเบี้ยเลี้ยงวิทยานิพนธ์ตามระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทั้งนี้ขอเรียนขอ
ขอขออนุมัติร่วมทุนสนับสนุนค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์
ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์ ค่าค่าวิทยานิพนธ์
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอรับทราบและขอปฏิบัติ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประมศ. นันทิยาภรณ์)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
สกลนคร ๒๕๖๓

ดร.อภินันท์ นันทิยาภรณ์
ประธาน
๒๕๖๓

ผู้ประสานงาน : พระครูวินัยธรอภินันท์ ฉายา สกลโล
โทร : ๐๙๙-๙๐๙-๙๐๙๙

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ค่า IOC

ข้อที่	คำถาม	ผู้ตอบ					สรุปผลแบบสอบถาม		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า O.C.	แปลผล
๕๖	บริษัทเป็นผู้มีส่วนร่วมกับชุมชน หรือด้านสาธารณูปโภค เพื่อ ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจที่มี ต่อชุมชนอย่างจริงจัง	12	10	10	10	10	52	40.00	ได้ดี
๕๗	บริษัทได้ดำเนินการพัฒนา และส่งเสริมผู้ประกอบการ และผู้ประกอบการรายย่อย ในเขตภาคเหนืออย่างจริงจัง หรือดำเนินการในระดับ ต้นแบบหรือไม่	10	10	10	10	10	50	40.00	ได้ดี
๕๘	มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ การให้บริการและดูแลความ สนใจของประชาชนหรือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	10	10	10	10	10	50	40.00	ได้ดี

สรุปผล (ประธานกรรมการ) วัน/เดือน/ปี ที่ตรวจสอบ นาย ก.ย. น.ช.

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถาม (Try Out)

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๖๕๗๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ที่ทำการอำเภอดำเนินสะดวก
เลขที่รับ
เวลา
วันที่

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
เรียน นายอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวินัยธรธัชชัย ฉายา สุวฑฺฒ โยม นามสกุล สุขพานิช รหัสประจำตัวนิสิต
๖๒๐๑๑๐๔๑๐๗ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองใน
ระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากประชาชนในการปกครองของท่านจึง
ขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชารัฐศาสตร์

(นายชัชฉัตร ประจวบวัน)
นายอำเภอดำเนินสะดวก

ผู้ประสานงาน : พระครูวินัยธรธัชชัย สุวฑฺฒ โยม

โทร : ๐๙๒-๕๙๖-๑๙๕๕

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ
เชิง การบูรณาการหลักสูตรรวมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี
ผู้วิจัย พระครูวินัยธรอินทร์ สุวาโฒ (สุวาทน)
หลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาครูสอน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

	N	%
Valid	30	100.0
Excluded	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

ตัวแปร	Cronbach's Alpha	N of Items
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงบูรณาการวัฒนธรรมการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (รวม 21 ข้อ)	0.755	21
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงบูรณาการวัฒนธรรมการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (รวม 30 ข้อ)	0.761	30

John hony

ตัวแปร	Cronbach's Alpha	N of Items
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงบูรณาการวัฒนธรรมการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี (รวม 21 ข้อ)	0.668	5
รวม	0.863	60

	Scale Mean if Item Deleted	Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	282.9667	110.792	.158	.862
A2	282.9333	108.271	.115	.859
X A3	283.0667	116.499	-.108	.866
A4	283.0000	113.271	-.065	.866
B5	282.9000	112.783	.046	.864
B6	283.0000	108.621	.186	.859
B7	283.0333	108.200	.089	.856
B8	283.1667	107.178	.174	.857
B9	283.1000	103.714	.360	.859
C10	282.9333	112.847	.305	.857
C11	283.0667	112.823	.319	.857
C12	283.0667	112.271	.291	.856
D13	282.9000	109.726	.288	.851
D14	282.9333	108.516	.289	.859
D15	282.9333	109.937	.221	.860
D16	282.9667	109.368	.296	.859
E17	283.2333	109.082	.291	.859
L18	283.1333	108.328	.236	.856
F19	283.1333	108.328	.295	.855
F20	283.1667	110.489	.236	.852
F21	283.0333	109.413	.212	.850

John hony

	Scale Mean if Item Deleted	Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
I22	282.9667	111.206	.323	.862
F23	283.1333	107.992	.251	.858
I24	283.1000	107.334	.449	.858
X G25	282.8333	113.484	-.018	.863
G26	283.0000	108.650	.443	.858
G27	283.1667	108.592	.636	.859
G28	282.9667	110.657	.747	.861
H29	283.2667	107.039	.350	.859
H30	283.0667	109.030	.349	.860
H31	282.9667	108.388	.443	.858
H32	283.1000	109.029	.451	.856
I33	282.9667	111.657	.127	.853
J34	283.0333	115.209	-.186	.858
J35	283.0667	114.618	-.127	.857
X K36	283.0000	115.388	-.216	.858
L37	283.1667	110.971	.191	.852
L38	283.1667	109.392	.265	.853
L39	283.0667	108.873	.421	.859
M40	283.1667	109.323	.373	.859
M41	283.2000	108.310	.422	.859
M42	282.9333	108.064	.433	.858
M43	282.8667	107.568	.488	.857
L44	283.0333	110.559	.252	.861
L45	283.1000	107.829	.471	.857
N46	283.0000	111.281	-.106	.862
N47	283.1667	109.868	.238	.860
M48	283.0000	111.862	.128	.863
M49	283.0000	109.103	.340	.860
M50	283.1333	109.706	.286	.860
M51	282.9667	109.376	.357	.860
M52	283.0000	108.946	.409	.859

John hony

	Scale Mean if Item Deleted	Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
M53	283.0000	111.579	.189	.862
M54	283.0000	108.393	.411	.858
O55	282.9667	109.482	.256	.860
O56	282.9333	111.237	.189	.862
O57	282.1667	108.144	.460	.859
O58	283.0333	108.861	.414	.859
O59	282.9000	112.714	.091	.864
X O60	282.9667	112.344	.009	.855

John hony

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

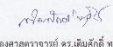
บันทึกข้อความ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ที่ ศอ.๑๐๑๒๙/๑ ๑๑๒๒ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓
เรื่อง ครอบคลุมความรับผิดชอบของคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

เรียน อาจารย์สุวัฒน์ สุคนธ์เสนา อาจารย์ประจำหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์
เพชรบุรี

เรียนคุณ อาจารย์สุวัฒน์ สุคนธ์เสนา อ.พ.ในนามของ อ.พ.ที่มีรายชื่อกับบันทึก
ฉบับนี้ (๑๙๖๓-๑๙๖๕) มีผลต่อกิจกรรมวิชาการที่ดำเนินการโดยคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา
วิทยาลัยสงฆ์ เพชรบุรี ภายใต้ชื่อโครงการ "การบูรณาการหลักคุณธรรมและคุณธรรมในวัฒนธรรมที่
สอดแทรกอยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอน" เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและคุณธรรมใน
มหาวิทยาลัยสงฆ์ในท้องถิ่นและในสังคมให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนขึ้นต่อไป
โครงการคุณธรรมคุณงามน่ายกย่องที่ได้รับรางวัลคุณธรรมแห่งชาติปี ๒๕๖๓ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพื่อเป็นเกียรติแก่คณาจารย์ที่มีคุณธรรมและคุณธรรมที่ซื่อสัตย์สุจริต
ความดีศรีสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ขอบใจที่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตธี หงส์สงทอง)
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมคุณธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

(นายสุวัฒน์ สุคนธ์เสนา)
๑ มี.ค. ๒๕๖๔

ผู้ประสานงาน : อาจารย์สุวัฒน์ สุคนธ์เสนา
โทร : ๐๓๒-๕๔๖-๓๑๕๕

ภาคผนวก ซ
ประมวลภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สัมภาษณ์ พระวชิรธรรมคณี
ตำแหน่ง เจ้าคณะจังหวัดเพชรบุรี

สัมภาษณ์ที่ วัดหนองจอก
๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

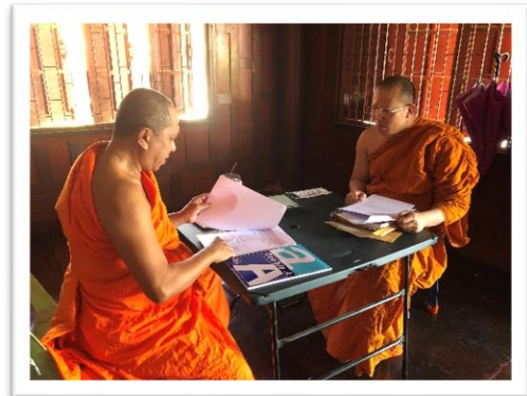

สัมภาษณ์ พระครูวัชรสุวรรณาท,ดร.
ตำแหน่ง เจ้าคณะอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี)
สัมภาษณ์ที่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย

๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ พระครูอุดมเจติยารักษ์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
สัมภาษณ์ที่ วัดมหาธาตุ วรวิหาร
๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ พระศิวกกร ปณญาวุฑฒโ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
สัมภาษณ์ที่ วัดเพชรพลี
๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ นายกฤษณ์ แก้วอยู่
ตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑

สัมภาษณ์ นายสาธิต อุยตระกูล
ตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๒

สัมภาษณ์ที่ วัดไร่ดอน (เขากิว)
๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ที่ สำนักงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
๐๔ มกราคม ๒๕๖๔

สัมภาษณ์ นายสุชาติ อูสาหะ
ตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๓
สัมภาษณ์ที่ สำนักงานพรรคพลังประชารัฐ
๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ นายณรงค์ นวลมาถต์
ตำแหน่ง ตัวแทนพรรคพลังประชารัฐ
สัมภาษณ์ที่ สำนักงานพรรคพลังประชารัฐ
๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ นายสาโรจน์ ธีรจารุกุล
ตำแหน่ง ตัวแทนพรรคชาติไทยพัฒนา

สัมภาษณ์ นายสุนทร มีแสง
ตำแหน่ง ตัวแทนพรรคเพื่อไทย

สัมภาษณ์ที่ วัดไร่ดอน (เขากี้ว)
๐๓ มกราคม ๒๕๖๔

สัมภาษณ์ที่ สำนักงานพรรคเพื่อไทย
๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๔

สัมภาษณ์ นายธีรศักดิ์ พานิชวิทย์
ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบล
บ้านหม้อ อำเภอบ้านเมือง จังหวัดเพชรบุรี
สัมภาษณ์ที่ องค์กรบริหารส่วนตำบล
บ้านหม้อ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ นายประยุทธ์ สุขขารมย์
ตำแหน่ง อดีตกำนันตำบลบ้านแหลม อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
สัมภาษณ์ที่ สำนักงาน
๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ นายภานุพันธ์ เครือแก้ว
ตำแหน่ง กำนันตำบลไร่ส้ม อำเภอเมือง จังหวัด
เพชรบุรี
สัมภาษณ์ ทำการกำนันตำบลไร่ส้ม
๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ นายอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี
ตำแหน่ง นายอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี
สัมภาษณ์ ที่ว่าการนายอำเภอเมืองจังหวัด
เพชรบุรี ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ นางสุทธดา คงเดชา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ
การเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี
สัมภาษณ์ที่ สำนักงานคณะกรรมการการ
เลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี
๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ นายนพ เพียงฟู
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
สัมภาษณ์ที่ บ้านส่วนตัว
๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ นางศิริเพ็ญ สุตแสนสง่า
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 สัมภาษณ์ที่ บ้านส่วนตัว
 ๐๔ มกราคม ๒๕๖๔

สัมภาษณ์ นายกิตติพงษ์ โคตรจันทิก
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 สัมภาษณ์ที่ วัดเพชรพลี
 ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

ภาคผนวก ฅ
ประมวลภาพจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ
(FOCUS GROUP DISCUSSION)

พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ผศ.ดร.

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง

ตำแหน่ง อาจารย์ ประจำหลักสูตร
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่ง อดีตสมาชิกวุฒิสภา

สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

วันพุธ ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

วันพุธ ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

ผ่าน Zoom Meeting

ผ่าน Zoom Meeting

รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม

รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย

สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

วันพุธ ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

วันพุธ ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

ผ่าน Zoom Meeting

ผ่าน Zoom Meeting

รศ.อนุภุมิ ไชวเกษม

ตำแหน่ง อาจารย์ ประจำหลักสูตร
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชา
รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

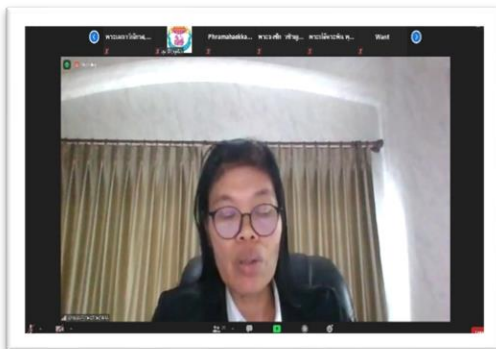
สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
วันจันทร์ ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔
ผ่าน Zoom Meeting

ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต

ตำแหน่ง เลขาธิการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
วันจันทร์ ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔
ผ่าน Zoom Meeting

อาจารย์ดร.อภิญา ฉัตรช่อฟ้า

ตำแหน่ง อาจารย์ ประจำหลักสูตร
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชา
รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

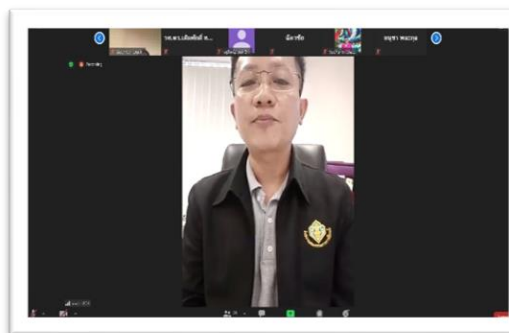
สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
วันจันทร์ ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔
ผ่าน Zoom Meeting

อาจารย์ ดร.ฉันทนันท์ จันทรทองพล

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐศาสตร์ สถาบันรัชต์ภาคย์

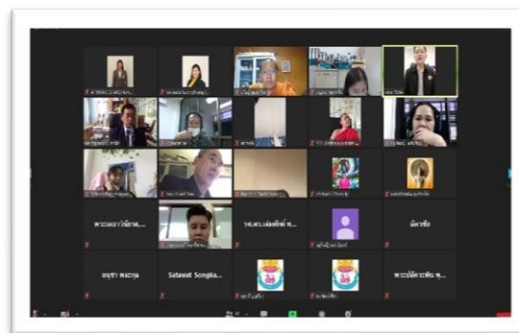
สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
วันจันทร์ ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔
ผ่าน Zoom Meeting

นายวิทศักดิ์ นักเบตร์

ตำแหน่ง หัวหน้างานจัดการเลือกตั้งจังหวัด
เพชรบุรี

สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
วันจันทร์ ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔
ผ่าน Zoom Meeting

ภาพรวม

สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
วันจันทร์ ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔
ผ่าน Zoom Meeting

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - ฉายา/นามสกุล : พระครูวินัยธรรอธิษฐ์ สุวฑฺฒ (สุขพานิช)
- วัน/เดือน/ปีเกิด : วันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๐
- ภูมิลำเนา : ๙๙ ถนนพานิชเจริญ ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐
- การศึกษา : นักธรรมชั้นเอก,
: ปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
: ปริญญาโท พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- อุปสมบท : ๓ เมษายน ๒๕๕๔
พระอุปัชฌาย์ พระครูพิศาลวัชรกิจ เจ้าอาวาสวัดนาพรม
รองเจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี
พระกรรมวาจารย์ พระครูพิพัฒนวิชัยโรทัย
เจ้าอาวาสวัดดอนบ้านใหม่
พระอนุสาวนาจารย์ พระครูวิสิฐวัชรธรรม เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ลอย
เจ้าคณะตำบลหนองกะป๋
- ประสบการณ์ทำงาน : ครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม
: วิทยากรอบรมธรรมศึกษา และครูพระสอนศีลธรรมประจำโรงเรียน
: เลขานุการกรรมการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ (ส่วนกลาง)
- ผลงานทางวิชาการ - พระครูวินัยธรรอธิษฐ์ สุวฑฺฒ (สุขพานิช), “รัฐศาสตร์แนวพุทธ : วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์” นิตยสารพุทธจักรฉบับพิเศษ เนื่องในงานสัมมนาวิชาการระดับนานาชาติ ณ มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาสิหนุราชประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา (๒๗ มีนาคม ๒๕๖๔) : ๙๖-๑๐๕.
- พระครูวินัยธรรอธิษฐ์ สุวฑฺฒ (สุขพานิช), “คนรุ่นใหม่กับประชาธิปไตยของไทยในปัจจุบัน” วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๙๙-๑๑๓.

- พระครูวินัยธรอชิษฐ์ สุวฑฺฒ (สุขพานิช), “หลักพุทธธรรมกับการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทางการเมืองไทย” วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิชาการล้านนาปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๓).

ปีที่เข้าศึกษา

: ปีการศึกษา ๒๕๖๒

ที่อยู่ปัจจุบัน

: วัดไร่ดอน (เขากี้ว) ๓๐๗ หมู่ ๑ ตำบลไร่ส้ม อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี

ติดต่อ

: โทร. ๐๙๒-๕๙๖-๑๙๕๕

E-Mail. athit.sookpanieh@gmail.com